

Kallelse/Ärendelista

**Sammanträde med Kommunstyrelsen,
onsdag 7 maj 2025**

Tid: K1 08:30
Plats: Vänersborg

Benny Augustsson
Ordförande

Johanna Gustafsson
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Johanna Gustafsson, 0521 -72 25 92

Ledamöter

Benny Augustsson (S)
Madelaine Karlsson (S)
Kenneth Borgmalm (S)
Anders Strand (SD)
Göran Nilsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)
Henrik Harlitz (M)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Stefan Kärbling (V)
Mats Andersson (C)
Bo Carlsson (C)
Magnus Ekström (KD)
Göran Svensson (MBP)
Cecilia Prins (L)
Anna-Karin Sandberg (MP)

Ersättare

Ann-Marie Jonasson (S)
Ann-Sofi Dolk Olsson (S)
Anneli Guilotte (S)
Dan Nyberg (S)
Joakim Sjöling (S)
Mathias Olsson (SD)
Anna Gustafsson (SD)
Kenny Sandhøj (SD)
Ann-Helen Selander (M)
Piotr Gabrys (M)
Robin Danielsson (M)
Gunilla Cederbom (V)
Elisabeth Johansson (KD)
Thomas Larsson (MBP)
Jonas Sjöblom (MP)

Övriga närvarande

Kommunsekreterare Johanna Gustafsson
Jan-Olof Andersson, konsult från PocketSafe
Fredrik Idengren, informationssäkerhetsspecialist vid kommunstyrelseförvaltningen
Jonas Hansson, utredare vid kultur och fritidsförvaltningen
Laila Gibsson, Versamhetssamordnare för Vänersamarbetet

2025-05-07

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare – förslag Göran Svensson
- Eventuella beslut om närvarorätt
- Eventuella beslut om yttranderätt
- Anmälan om jäv
- Godkännande av dagordning

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Information vid kommunstyrelsens sammanträden	2025/8	
2	Kommundirektörens information	2025/9	
3	Ordförandeinformation	2025/10	
4	Avsiktsförklaring ombyggnation Brinkebergskulle sluss	2025/214	
5	Uppdrag - Tillväxt Tvåstad	2025/215	
6	Yttrande i samråd - Detaljplan för Norra Sanden	2021/351	
7	Svar på medborgarförslag om en park vid Aspekullen	2024/724	
8	Svar på medborgarförslag om eljusspår med mera i Frändefors	2024/707	
9	Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor	2024/575	
10	Svar på medborgarförslag om att satsa på vertikala vindkraftverk	2024/578	
11	Svar på motion om digital anslagstavla i Brålanda	2024/93	
12	Svar på remiss Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen	2025/128	
13	Uppföljning och redovisning av mål i avfallsplanen för år 2024	2025/140	
14	De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2024	2025/26	
15	Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2024	2025/25	
16	Hantering av tilläggsfaktura seniorbiljetter 2024	2023/1046	
17	Nominering till Vänerstipendiet för 2025	2025/165	
18	Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av investeringsbudget 2025	2025/190	

2025-05-07

19	Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om utökad investeringsbudget 2025 för verksamhetsanpassning av Birger Sjöberggymnasiet	2025/222
20	Begäran från byggnadsnämnden om utökad investeringsbudget 2025	2025/160
21	Årsredovisning, bokslut 2024 samt begäran om ansvarsfrihet för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund - NÄRF	2025/149
22	Delegeringslista till kommunstyrelsen	2025/12
23	Meddelandelista till kommunstyrelsen	2025/11

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

2025-04-30

Dnr:
Kommunstyrelsen
2025/8

Handläggare

Kanslienheten

Johanna Gustafsson

Johanna.Gustafsson@vanersborg.se

Information vid kommunstyrelsen sammanträde

2025-05-07

- Gemensam digital utbildning i informationssäkerhet: NIS2-direktivet (Network and Information Systems Directive 2)
Jan-Olof Andersson, konsult från PocketSafe
Fredrik Idengren, informationssäkerhetsspecialist vid kommunstyrelseförvaltningen
- Rapportering av effekter av avgiftsfri musik- och kulturskola
Jonas Hansson, utredare vid kultur och fritidsförvaltningen
- Information om Vänersamarbetet
Laila Gibsson, Versamhetssamordnare för Vänersamarbetet

Ordförandeinformation till Kommunstyrelsen 2025-05-07

31/3 Ärendegenomgång

31/3 Dialogmöte med Fastighetsägarna

31/3 Möte med Västflyg

1/4 Välkommenträff för nyanställda

2/4 Kommunstyrelsen

3/4 Styrelsemöte Västkom

3/4 Beredningen för hållbar utveckling

7/4 Ärendegenomgång

7/4 Näringslivsråd

8/4 Företagsbesök Wenercon och EZLegal AB

8/4 Möte med Halle och Hunneberg AB

9/4 Årsmöte med Brålanda företagarförening

10/4 Frukostforum

10/4 Arbetsutskott Fyrbodals kommunalförbund

11/4 Invigning fjärrvärmeverk Vattenfall Önafors

11/4 Dialogmöte med Regionstyrelsens presidium angående Flygplatsen

14/4 Uppföljningsmöte om mottagnings- och återvändarcenter

15/4 Företagsbesök Vulcon AB

16/4 Kommunfullmäktige

17/4 Styrelsemöte Fyrstads Flygplats AB

22/4 Ärendegenomgång

22/4 Föreningsstämma Nationellt centrum för musiktalanger

22/4 KSAU

23/4 Storelevrådsmöte mellanstadiet

23/4 Extra förbundsdirection Fyrbodals kommunalförbund

23/4 Informationsträff om Lillån. Eventuellt naturreservat

24/4 Frukostträff med AME

28/4 Ärendegenomgång

28/4 Budgetberedning

28/4 Möte med Styrelsen i Västflyg

29/4 Budgetberedning Enskilda presidieöverläggningar

29/4 Politisk referensgrupp slussarna

29/4 Pizzakväll med ledsagningshuset

29/4 Styrelsemöte med Fastighets AB

30/4 Budgetberedning Enskilda presidieöverläggningar

30/4 Totalförsvarsplanering för F7 verksamhet Trollhättan Vänersborg

§ 60

Avsiktsförklaring ombyggnation Brinkebergskulle sluss

KS 2025/214

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner bilagt förslag till avsiktsförklaring och uppdrar åt ordförande att signera det.

Bilaga/bilagor

Bilaga 1: Avsiktsförklaring slussprojektet inför politisk beredning

Sammanfattning av ärendet

En avsiktsförklaring har arbetats fram mellan kommunen, Sjöfartsverket och Trafikverket. Avsiktsförklaringens syfte är att fastställa ramarna för fortsatt arbete med slussprojektet och de åtgärds punkter som identifierats. Avsiktsförklaringen kommer att följas upp med genomförandeavtal.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-11
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-04-10 § 53
- Avsiktsförklaring slussprojektet inför politisk beredning

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-11

Dnr: KS 2025/214

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Kommunstyrelsen

Beslut om avsiktsförklaring kring Brinkebergskulle sluss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner bilagt förslag till avsiktsförklaring och uppdrar åt ordförande att signera det.

Sammanfattning av ärendet

En avsiktsförklaring har arbetats fram mellan kommunen, Sjöfartsverket och Trafikverket. Avsiktsförklaringens syfte är att fastställa ramarna för fortsatt arbete med slussprojektet och de åtgärds punkter som identifierats. Avsiktsförklaringen kommer att följas upp med genomförandavtal.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Avtalet omfattar dels en gemensam planeringsprocess för parterna, dels 14 namngivna åtgärds punkter för projektet. I avtalet redogörs övergripande för dessa åtgärder och där det bedömts möjligt fastställs ansvarsuppdelning. Flertalet av åtgärds punkterna kommer mer detaljerat regleras i kommande genomförandavtal eller i specifika avtal för respektive åtgärd. Exempelvis kommer det tecknas ett separat avtal för markupplåtelse för att möjliggöra de markbyten som kan behöva göras för att förverkliga detaljplanen och slussprojektet.

Beredning

Förslag till avtal har tagits fram i dialog mellan kommunen, Trafikverket och Sjöfartsverket. Kommunens arbete har letts av Samhällsbyggnadsförvaltningen, i nära samverkan med Miljö- och byggnadsförvaltningen och Kommunstyrelseförvaltningen, och samordnat med det detaljplanearbete som pågår.

Avstämning gjordes med Kommunstyrelsens presidium 2025-03-17.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2025-04-10, § 53 att föreslå Kommunstyrelsen att godkänna avtalet.

Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-04-10, § 53

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

Avsiktsförklaring – Slussar i Trollhätte kanal, Vänersborg

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden
Byggnadsnämnden

§ 53

Avsiktsförklaring för slussprojektet

SBN 2025/97

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna avsiktsförklaringen mellan kommunen, Trafikverket och Sjöfartsverket.

Bilaga

Bilaga 10: Avsiktsförklaring nybyggnation av Brinkebergskulles sluss

Sammanfattning av ärendet

En avsiktsförklaring har arbetats fram mellan kommunen, Sjöfartsverket och Trafikverket. Avsiktsförklaringens syfte är att fastställa ramarna för fortsatt arbete med slussprojektet och de åtgärds punkter som identifierats.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-03-17

Sändlista

Handläggare av ärendet
Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelseförvaltningen
Trafikverket
Sjöfartsverket

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Trafikverkets ärendenummer

TRV 2025/

Motpartens ärendenummer

[Motpartens ärendenummer]

SBN2025/97

Dokumentdatum

2025-03-24

Avsiktsförklaring – Slussar i Trollhätte kanal, Vänersborg

Mellan nedanstående parter träffas härmed avtal om avsikten för genomförande enligt följande:

§ 1 Parter

Trafikverket, org.nr. 202100-6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket.

Sjöfartsverket, org.nr 202100-0654, 601 78 Norrköping, nedan Sjöfartsverket

Vänersborgs kommun, org.nr 212000-1538, 462 85 Vänersborg, nedan Kommunen

Trafikverket, Sjöfartsverket och Kommunen kallas nedan gemensamt för Parterna.

§ 2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna avsiktsförklaring :

Sjöfartsanläggning: Infrastrukturen för transporter på vatten, innefattande farleder, hamnar, kajer, slussar eller liknande byggnadsverk.

Trollhätte kanal: Avser den allmänna farleden mellan Vänersborg och Göteborg vilken är 82 km lång, varav ca 10 km är grävd och sprängd kanal, resterande utgörs av naturlig fåra i Göta älv.

Projektet: Genomförande och utbyggnad av nya slussar i Trollhätte kanal avseende delen som berör Vänersborgs kommun. Trafikverket ansvarar för genomförandet av projektet såsom byggherre. Sjöfartsverket är fastighetsägare, infrastrukturhållare och statlig förvaltare av sjöfartsanläggningarna som omfattas av projektet.

Passage: Gångmöjlighet för allmänheten över befintlig, samt ny sluss i Brinkebergskulle (över slussportarna).

MB: Miljöbalken

Miljödom: Ansökan om tillstånd om vattenverksamhet som inlämnas till mark- och miljödomstolen i Vänersborg.

PBL: Plan- och bygglagen.

KML: Kulturmiljölagen.

Detaljplan: En ny detaljplan tas fram för att möjliggöra de byggrätter och andra åtgärder som behöver regleras till följd av projektet.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

§ 3 Syfte och bakgrund

Syftet med detta avtal är att reglera respektive parts ansvar för genomförande av projektet.

Beskrivning av projektet

Trafikverkets projekt Slussar i Trollhätte kanal planerar för byggnation av nya slussar i Lilla Edets, Trollhättans, samt Vänersborgs kommun. Projektet syftar till att säkra Vänersjöfartens framtid och skapa förutsättningar för framtida sjöfart genom att byta ut befintliga slussar på alla tre orter.

Projektet omfattar projektering och byggnation av nya slussar och är ett samarbete mellan Trafikverket och Sjöfartsverket. Trafikverket är byggherre och ansvarar för att bygga de nya sjöfartsanläggningarna. Sjöfartsverket är infrastrukturahållare och statlig förvaltare av sjöfartsanläggningarna.

Möjligheten till slussning av båtar/fartyg mellan olika vattennivåer i Trollhätte kanal är en förutsättning för att kunna bedriva sjöfart mellan hamnarna i Vänern och omvärlden. Vänersjöfarten är av strategisk betydelse för näringslivet i regionen, och helt avgörande för viss industriverksamhet. Utan sjöfart ökar sårbarheten och konkurrensen minskar mellan de kvarvarande transportslagen. Näringslivet får högre transportkostnader, vilket därmed hämmar den internationella konkurrenskraften.

De befintliga slussarna togs i bruk 1916 och är nu över 100 år gamla. Byggtekniska utredningar avseende slussarnas tekniska status visar att deras tekniska livslängd passeras omkring år 2030. Utmaningarna härrör främst från slussarnas betongkonstruktioner som påverkas av naturliga och oundvikliga urlakningsprocesser. Omfattande reparationer har pågått sedan 1930-talet och regelbundna renoveringsinsatser kommer krävas fram till den tekniska livslängdens slut 2030. Sjöfartsverket har gjort bedömningen att ansvar inte kan tas för den befintliga slussleden längre än till år 2030, detta då riskerna inte anses acceptabla vid fortsatt drift.

I regeringens beslut i Nationell plan för 2014 – 2025 är frågan om Slussar i Trollhätte kanal utpekad som en brist och man ansåg att frågan om renovering av nuvarande slussar borde undersökas ytterligare.

En kompletterande utredning stråkstudie/ÅVS genomfördes under åren 2016–2017 som syftade till att fördjupa beslutsunderlaget inför Trafikverkets åtgärdsplanering för 2018–2029. Kompletteringen bestod huvudsakligen i framtagning av byggtekniska alternativ för nya slussar eller avveckling av befintliga slussar, samt konsekvenser för näringsliv och samhälle. Resultatet av åtgärdsvalsstudierna kan sammanfattas enligt följande:

- Befintliga slussar är uttjänta 2030/ fortsatt renovering av dagens slussar är inte möjlig.
- Nybyggnation i befintlig sträckning medför stora risker.

Trafikverkets och Sjöfartsverket samlade bedömning är att byggnation av ny slussled i ny sträckning innan 2030 är den enda möjligheten för att bibehålla och utveckla Vänersjöfarten. I gällande nationell plan 2022–2033 finns projektet med som namngivet objekt med tillhörande finansiering.

Nya slussar realiserar sjöfartens potential i stråket genom att bibehålla dagens sjötrafik samt skapa möjlighet att i framtiden trafikera kanalen med större fartyg. Därigenom kan åtgärden både minska andelen lastbilstransporter samt avlasta järnvägssystemet men också öka konkurrensen mellan de tre transportslagen. Nya slussar medför att båtutrustning,

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

rekreation och den lokala turistnäringen kan upprätthållas och utvecklas utmed Trollhätte kanal/Karls grav.

Projektet bedöms medföra en lokal stor påverkan på området kring befintlig sluss i Brinkebergskulle samt intilliggande områden. Projektet omfattar även åtgärder utanför slussanläggning i syfte att säkerställa de värden och miljöer som påverkas till följd av projektet.

§ 4 Avtal under beredning

Parterna kommer att träffa följande avtal:

- Avtalsutkast 2025-03-06 (PLAN 2022.2) om detaljplanering är översänt till Sjöfartsverket och handläggs för närvarande. (plantillstånd är lämnat sedan tidigare)

§ 5 Avtalets giltighet

Detta avtal reglerar åtaganden, mellan parterna, vad gäller kostnader, projektering, utförande och markåtkomst samt drift och underhåll av anläggningar i samband med genomförandet av projektet. Avtal är giltigt från och med den tidpunkt när det undertecknats av parterna och under förutsättning att:

- att projektet erhåller erforderliga medel för genomförandet enligt Trafikverkets förslag till Nationell plan för projektet *Slussar i Trollhätte kanal*.
- att projektet genom Trafikverket och Sjöfartsverket beviljas de tillstånd som krävs för att genomföra projektet *Slussar i Trollhätte kanal*.
- att Detaljplanen godkänns av Kommunfullmäktige genom lagakraftvunnet beslut.
- att avtalet undertecknas av Parterna.

§ 6 Beskrivning av ansvar, åtgärder och kostnader

Gemensam planeringsprocess

Planering ska ske i nära samverkan mellan parterna. Parterna ska verka för ett öppet och transparent förhållningssätt och att framtagna utredningar och underlag i hög grad delas med varandra. Parterna ska planera tillsammans för en gemensam planeringsprocess avseende ansökan om tillstånd för vattenverksamhet och detaljplaner. Vidare ska parterna eftersträva gemensamt framtagna budskap och gemensam målbild.

Åtgärderna enligt nedan ska utföras enligt myndigheters instruktioner, lagar och bestämmelser (exv. miljödom, detaljplan och dispenser). Parterna är överens om att i planering och utförande av projektet samverka till långsiktiga lösningar som tillskapar positiva synergier för alla parter samt minimerar negativ påverkan såväl i genomförandeskede som framtida driftskede.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Åtgärder:

Åtgärd 1: Ny sjöfartsanläggning i ny sträckning

Trafikverket har utarbetat en kompletterande lokaliseringsutredning (daterad 2024-06-26) för ny sluss vid Brinkebergskulle. Trafikverket region Väst och Sjöfartsverkets samlade bedömning har landat i ett nytt ställningstagande för "alternativ väst", daterad 2024-10-10 med ärendenummer TRV 2021/8067, SjöV 21-03447.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som krävs för att genomföra åtgärden. Vidare ansvarar Trafikverket för behövliga förhandlingar om inlösen, överlåtelse av del av fastigheter, servitut m.m. som krävs för den nya sjöfartsanläggningen.

Sjöfartsverket ska anskaffa de lov som kan krävas enligt PBL.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför genomförande av åtgärden.

Drift och underhåll: Sjöfartsverket är mottagare av färdig sjöfartsanläggning samt ansvarar för fortsatt drift och underhåll.

Åtgärd 2: Befintlig sjöfartsanläggning

När ny sjöfartsanläggning tagits i drift kommer befintlig sluss att stängas och säkras mot framtida dammbrott och rasrisker. Avsikten är även att nyttja befintlig slusskammare för ett underjordiskt isutskov för framtida hantering av is i farleden. Parterna är överens om att tillsammans verka för lösningar som tillgängliggör området och höjer dess attraktivitet genom gestaltungsåtgärder. Befintliga slussars kulturhistoriska värden ska bevaras och framhållas för eftervärlden.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som krävs för att genomföra åtgärden.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför genomförande av åtgärden.

Drift och underhåll: Sjöfartsverket är fortsatt fastighetsägare av ombyggd anläggning samt svarar för fortsatt drift och underhåll.

Åtgärd 3: Detaljplan

För Sjöfartsanläggningen med intilliggande markområden och slussmiljö tas en detaljplan fram. Planprocessen är inledd av parterna och vidare detaljer hanteras inom den processen.

Tillstånd/planer: Kommunen svarar för den formella handläggningen och myndighetsutövningen. Parterna ska under planarbetet kontinuerligt behandla frågor kring planen och tillsammans verka för att detaljplanen tas fram, antas och vinner laga kraft.

Projektering/Utdredning: Sjöfartsverket bekostar detaljplanen.

Åtgärd 4: Passage över slussportar

Gång- och cykelstråk mellan Onsjö och Restad passerar idag över Karls grav via Sjöfartsverkets slussportar. Passagen är inte officiellt klassad som gång- och cykelväg, men utgör en viktig länk över älven för gående och cyklister i området. Passagefunktionen kommer bibehållas men behöver omplaceras till läge för nya slussportarna.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Tillstånd/planer: Passagen över slussportarna avses fastställas i detaljplanen och i eventuellt avtal mellan Sjöfartsverket och Kommunen.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför genomförande av åtgärden.

Drift och underhåll: Sjöfartsverket är mottagare av färdig sjöfartsanläggning samt svarar för fortsatt drift och underhåll.

Åtgärd 5: Markåtkomst

Rådighet till mark behövs för att utföra projektet, både permanent och tillfälligt. Sjöfartsanläggningen med tillhörande mark som behövs för slussanläggningens bestånd skall ägas av Sjöfartsverket. Kommunal mark som behöver upplåtas för sjöfartsanläggning kommer utredas i fortsatt projektering.

Mark som ägs av Sjöfartsverket och som behöver upplåtas för kommunalt ändamål kommer utredas i fortsatt projektering och arbete med ny detaljplan.

Åtgärd 6: Masshantering

Projektet medför en stor mängd överskottsmassor varför det är av stort intresse för projektet att utreda och kartlägga om det finns samordningsvinster i fråga om masshantering i projektets närhet.

Om Kommunen ser behov av bergmassor i samband med exv. framtida exploateringar, utbyggnad av vägar, gång- och cykelvägar, m.m. tecknas avtal om överlåtelse av massor utan ersättning mellan projektet och Kommunen utifrån samordningsvinster, återanvändningsområden för massorna inom närområdet, minska klimatutsläpp och mängden deponerade massor.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden samt ansvarar för att ta fram avtal med berörda fastighetsägare som hanterar utformning, ersättning, upplåtelseid och återställande av mark.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför anpassning till mellanupplagsyta samt återställandet.

Drift och underhåll: Under upplåtelseiden ansvarar Trafikverket för området.

Åtgärd 7: Skydds- och kompensationsåtgärder

Den nya sjöfartsanläggningen medför påverkan på bland annat värden för naturmiljö och friluftsliv. För kompensation av naturmiljöer och naturvärden ska kommunens naturvårdsstrategi beaktas parallellt med de krav som aktualiseras i tillståndsprövning och dispenser. Naturvårdsstrategin ska beaktas i all exploatering även vid följdverksamheter så som byggvägar etc. De krav på skydds- och kompensationsåtgärder för natur och kultur som uppstår kommer att hanteras i separat avtal som tas fram av Parterna alternativt mellan Sjöfartsverket och Kommunen.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden.

Projektering: Trafikverket bekostar och utför utredning och projektering av åtgärden i samverkan med Kommunen.

Produktion: Trafikverket bekostar och utför åtgärden.

Drift och underhåll: Vissa åtgärder kan komma att kräva särskild reglering för framtida drift och underhåll vilket regleras i avtal för åtgärden. Det är Sjöfartsverket såsom fastighetsägare som träffar sådant avtal.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Åtgärd 8: Kommunal vägnet

Kommunala gator, gc-vägar, gångstråk m.m. som bedöms påverkas av planerade åtgärder ska Parterna ta fram separat avtal för, som innefattar projektering, utförande, garantiförhållanden m.m. Återställning till samma tekniska standard som gällde före åtgärderna utförs och bekostas av Trafikverket. Detsamma gäller för trafiksäkerhetshöjande åtgärder som krävs till följd av projektet. Avtalet avser även reglera skötseln under pågående projekttid.

Åtgärd 9: Byggvägar

Trafikverket kommer till följd av projektets genomförande behöva uppföra nya vägar för att omhänderta de massor som projektet genererar. Avtal om upplåtelse och återställning tecknas separat.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden samt ansvarar för att ta fram avtal med berörda fastighetsägare.

Projektering: Projektet bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Projektet bekostar och utför åtgärden.

Drift och underhåll: Trafikverket är anläggningsägare och ansvarar för löpande drift och underhåll under byggtiden av den nya Sjöfartsanläggningen samt för eventuellt återställande.

Åtgärd 10: Byggnader och kulturmiljö

Sjöfartsverket ansvarar för att i samråd med kommunen hitta ett tillvägagångssätt för att stärka och bevara kulturmiljön för befintliga byggnader och gårdsmiljö. Resultatet av detta arbeten kan komma att inarbetas i den pågående detaljplanen.

Åtgärd 11: Kommunala ledningar

Kommunala vatten- och avloppsledningar samt dagvattenledningar/diken kan påverkas av den nya slussanläggningen och dess markanspråk. Hur ledningarna ska läggas om förs i dialog med kommunens VA-avdelning samt projektgruppen. Trafikverket står för flytt/omläggning av ledningar/diken som kommer i konflikt med slussanläggningen. Vill kommunen dimensionera upp ledningar bekostar Kommunen mellanskillnaden.

Åtgärd 12: Destinationsutveckling

Byggnation av nya slussar kan väcka intresse och uppmärksamhet och sannolikt locka till sig besökare. Slussen är idag ett besöksmål i kommunen och väntas vara detta även när ny sjöfartsanläggning tagits i drift.

Parterna är överens om att verka för att information om projektet finns tillgängligt i närheten av den nya sjöfartsanläggningen, både med historiska och framåtblickande inslag. Denna avsikt avser både under byggtid och när ny sjöfartsanläggning tagits i drift.

Tillstånd/planer: Trafikverket ska anskaffa de tillstånd som erfordras för att genomföra åtgärden.

Projektering: Projektet bekostar och utför projektering av åtgärden.

Produktion: Projektet bekostar och utför åtgärden.

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Åtgärd 13: Tillgänglighet till plats under byggtid

Det är Trafikverkets målsättning att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa allmänhetens passage under byggtiden. Inskränkningar i vissa perioder kommer att ske, men inför dessa kommer information gå ut till allmänheten i god tid. Passagen över kanalen vid Brinkebergskulle är av stor vikt för medborgarna och ska prioriteras utefter detta. Tillgängligheten att kunna följa byggnationen av ny sjöfartsanläggning har ett stort pedagogiskt inslag och betydelse för både besöksnäringen och för medborgarna.

Åtgärd 14: Skötselavtal

Om behovet av skötselavtal uppstår i det fortsatta arbetet, kommer sådant att upprättas mellan Kommunen och Sjöfartsverket. Detta gäller för de rekreationsleder som löper på båda sidor längs med Karls Grav samt aktuellsträckning för Pilgrimsleden inom Sjöfartsverkets fastighet.

§ 7 Tidplan

Preliminära tider:

Detaljplan:	2024-2027
Ansökan om vattenverksamhet (miljödom):	2026-2028
Huvudentreprenad, ny sjöfartsanläggning:	2029-2032
Dammsäkring, befintliga slussar:	2032-
Återställande av tillfälliga ytor:	2032-

§ 8 Övrigt

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska vara skriftliga och undertecknas av parterna samt referera till ursprungligt avtal för att vara giltiga.

§ 9 Tvist

Tvist avseende tillämpning eller tolkning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk lag.

AVTAL

8 (8)

Dokumentdatum
[Dokumentdatum]

Detta avtal är upprättat i tre (3) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Ort och datum

Ort och datum

Vänersborgs kommun, Benny Augustsson

Trafikverket,
Mikael Nummedal

Ort och datum

Ort och datum

Sjöfartsverket (Namnförtydligande)

XX (Namnförtydligande)

2025-04-22

§ 61

Uppdrag - Tillväxt Tvåstad

KS 2025/215

Beslut

Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att utföra uppdrag Tillväxt Tvåstad enligt bilagd uppdragsbeskrivning och återrapportera till Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg senast juni 2026.

Bilaga/bilagor

Bilaga 2: Tillväxt Tvåstad - uppdragsbeskrivning

Sammanfattning av ärendet

Tillväxt Tvåstad är ett arbete som vuxit fram ur samtal inom Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg kring behovet av stärkt Tvåstadssamverkan. Den 20 mars 2025 träffades båda kommunernas kommunstyrelser för att prata samverkan och gemensam utveckling. Som en förlängning av samtalet föreslås ett gemensamt uppdrag mellan kommunerna. Ett formellt uppdrag från båda kommuners kommunstyrelser ger tydligare mandat att arbeta vidare med frågan. Uppdragets syfte är att stärka Trollhättan och Vänersborgs kommuners samverkan och samsyn i samhällsplaneringen kring kommungränsen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09
- Tillväxt Tvåstad - uppdragsbeskrivning
- Sammanställning av gemensam kommunstyrelseträff 2025-03-20

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-09

Dnr: KS 2025/215

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Kommunstyrelsen

Uppdrag - Tillväxt Tvåstad

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att utföra uppdrag Tillväxt Tvåstad enligt bilagd uppdragsbeskrivning och återrapportera till Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg senast juni 2026.

Sammanfattning av ärendet

Tillväxt Tvåstad är ett arbete som vuxit fram ur samtal inom Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg kring behovet av stärkt Tvåstadssamverkan. Den 20 mars 2025 träffades båda kommunernas kommunstyrelser för att prata samverkan och gemensam utveckling. Som en förlängning av samtalet föreslås ett gemensamt uppdrag mellan kommunerna. Ett formellt uppdrag från båda kommuners kommunstyrelser ger tydligare mandat att arbeta vidare med frågan. Uppdragets syfte är att stärka Trollhättan och Vänersborgs kommuners samverkan och samsyn i samhällsplaneringen kring kommungränsen.

Fördjupad beskrivning av ärendet

I tätorterna Vänersborg, Vargön och Trollhättan bor ungefär 80 000 människor inom en radie av mindre än en mil. Närheten gör att arbetsmarknad och bostadsmarknad är nästintill helt integrerade. Människor och företag korsar dagligen kommungränsen för arbete, skolgång, service, kultur och rekreation. Kommungränsen syns inte i landskapet, men den spelar stor roll för samhällsplaneringen, som utförs av respektive kommun med relativt låg grad av samordning.

Det pågår många utvecklingsprocesser som berör gränsområdena mellan Vänersborg och Trollhättan. Bland annat utreds möjlig utvidgning av flygplatsen, förändringar i Stallbackaområdet, utbyggnad norr om Överby och i trakterna av Båberg, vägreservat för en eventuell framtida förbifart av E45 väster om Trollhättan och verksamhetsområden i Grunnebotrakten. Varje utvecklingsprojekt har stor betydelse för båda kommunerna. Genom samverkan kan vi säkerställa att bland annat infrastruktur, grönstruktur, näringslivsutveckling och bostadsutveckling hänger ihop över kommungränserna.

En träff genomfördes med båda kommunernas kommunstyrelser 20 mars 2025. Samtalen under träffen har legat till grund för framtagandet av uppdragsbeskrivningen. Där konstaterades att utökad samverkan kring samhällsplaneringen är viktigt för kommunernas attraktivitet, hållbarhet och tillväxt.

Beredning

Arbetet har initierats av Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg.

Träff med båda kommunernas kommunstyrelser genomfördes 2025-03-20.

Ärendet har beretts av tjänstepersoner inom båda kommuners kommunstyrelseförvaltningar.

Underlag

Sammanställning från kommunstyrelseträffen 20 mars 2025

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

Tillväxt Tvåstad – Uppdragsbeskrivning

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunstyrelsen i Trollhättans stad

Tillväxt Tvåstad

Uppdragsbeskrivning: inriktning samhällsplanering

Trollhättan och Vänersborgs kommuner är geografiskt, funktionellt och socialt sammanlänkade.

För att skapa goda förutsättningar för hållbar utveckling och tillväxt är samverkan av stor vikt. Kommunernas samhällsplanering utgör en viktig förutsättning, genom samverkan kan vi säkerställa att bland annat infrastruktur, grönstruktur, näringslivsutveckling och bostadsutveckling hänger ihop över kommungränserna, vilket bidrar till att göra vårt Tvåstad mer hållbart och attraktivt.

Den 20 mars träffades Vänersborgs och Trollhättans kommunstyrelser för att prata samverkan och gemensam utveckling under konceptet Tillväxt Tvåstad. Tillväxt Tvåstad innebär att våra två kommuner utvecklar sin samverkan för att stärka attraktionskraften och skapa ökade förutsättningar för tillväxt.

Uppdraget är att gemensamt se över den fysiska planeringen kring kommungränsen mellan Trollhättan och Vänersborg. Översynen ska resultera i ett planeringsunderlag på översiktsplanenivå. Planeringsunderlaget bör redogöra för planeringsförutsättningar, utredningsbehov och föreslagen markanvändning. Översynen kan inkludera markanvändningsfrågor kring områden så som näringsliv, infrastruktur och gemensam samhällsservice.

Uppdraget återrapporteras till Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg senast juni 2026, med delrapportering i november 2025. Uppdraget kring planeringsunderlag kan komma att följas upp av andra uppdrag som ligger inom ramen för Tillväxt Tvåstad.

Trollhättans
Stad

Vänersborgs kommun

Tillväxt Tvåstad

Sammanställning av gemensam kommunstyrelseträff 2025-03-20

Trollhättans
Stad

Vänersborgs kommun

Bakgrund

Ett initiativ har tagits av samarbetskommittén för Trollhättan-Vänersborg att utveckla samarbetet kring fysisk planering och näringslivsutveckling. Framför allt är områdena kring kommungränsen mellan tätorterna av intresse. Som ett led i det föreslogs att båda kommunernas kommunstyrelser skulle samlas för en gemensam träff. Kallelsen formulerades så här:

Tillväxt Tvåstad – Trollhättan och Vänersborg har en integrerad bostads- och arbetsmarknad, våra invånare delar på samma naturresurser och nyttjar service i båda kommunerna. För att möta dagens och framtidens utmaningar behöver vi titta med gemensamma ögon på gränsområdena och ta fram ett underlag som kan användas i båda kommunernas översiktsplanering. Under en tid har Samarbetskommittén Trollhättan-Vänersborg lyft frågor kring bland annat logistik och näringslivsutveckling.

Denna dag möts kommunernas båda kommunstyrelser för dialog om utvecklingsmöjligheter och för en ansats om hur man ska fortsätta arbetet framåt tillsammans.

Samtliga ordinarie ledamöter och ersättare i kommunstyrelserna bjöds in till träffen, tillsammans med kommundirektörer och tjänstepersoner med ansvar för strategisk planering och näringslivsutveckling. Sammanlagt deltog ett 40-tal förtroendevalda och tolv tjänstepersoner. Träffen hölls i Vänersborgs kommunhus.

Program

13:30 Introduktion

13:45 Tvåstadssamverkan från ett strategiskt samhällsplaneringsperspektiv, presentation från tjänstepersoner

14:15 Fika

14:30 Gruppsamtal

15:00 Uppsummering

15:30 Avslutning

Gruppsamtal

För andra halvan av träffen delades deltagarna in i åtta mindre grupper. Varje grupp tilldelades ett av fyra fördjupningsområden: Trestad center & Grunnebo, Båberg, Överby, samt Stallbacka & flygplatsen. Grupperna fick följande frågor att utgå från:

- Vad är viktigt för kommunerna att samverka kring?
- Varför är det viktigt?
- Vilka särskilda gemensamma möjligheter och utmaningar finns i fördjupningsområdet?

Nedan följer en uppsummering av vad som lyftes vid gruppsamtalen.

Generella inspel

Den historiska rivaliteten innebär att det finns en känslighet kring vissa frågor, vilket varierar från person till person. Relationsbyggande är viktigt och politiken bör träffas oftare. Ett tidsperspektiv fram till 2050 är bra att ha i åtanke då mycket är på gång, det är lättare att samarbeta kring långsiktiga frågor. För att attrahera företag och etableringar är det viktigt att arbeta med livskvalitet och attraktiva livsmiljöer.

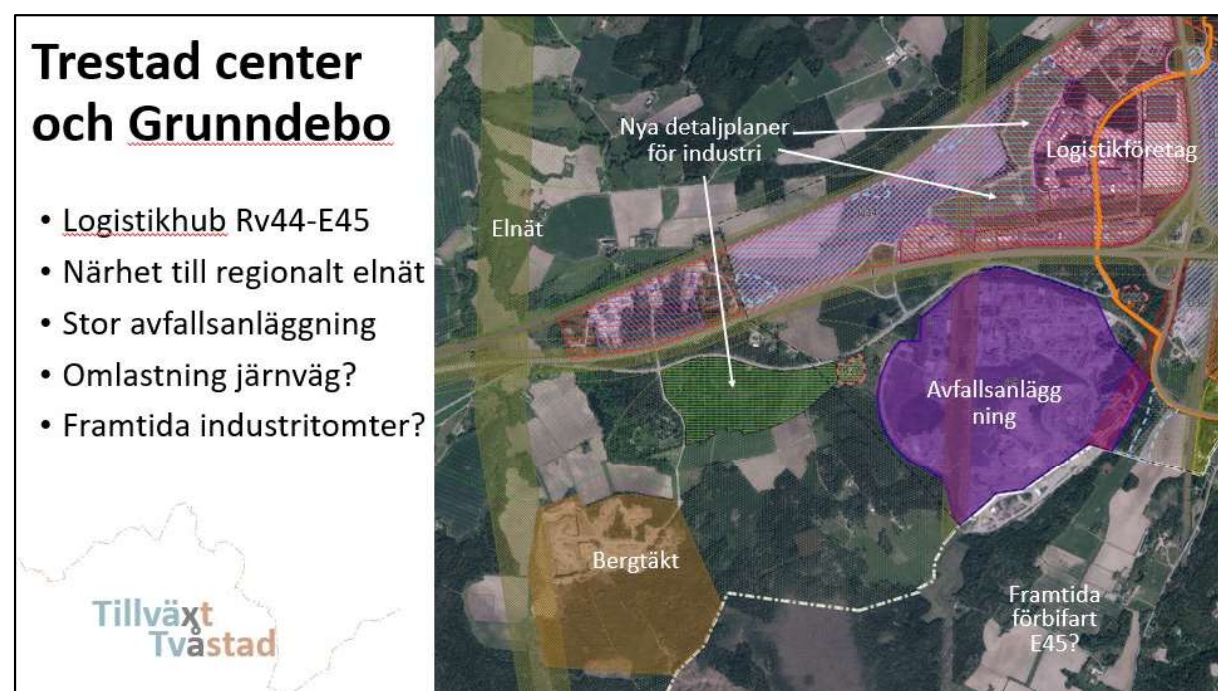
Samverkan är viktig för att minska sårbarhet, öka styrka och effektivitet, göra vardagen enklare för invånarna och hushålla med offentliga resurser. Det finns potential för samhällsekonomiska vinster genom synkronisering av budgetprocessen, särskilt när det gäller investeringar och analyser. Hamnfrågan har landat väl utan större debatt eller rivalitet.

Västtrafik fokuserar mycket på resor mellan resecentrum, vissa bostadsområden och fritidsaktiviteter täcks inte tillräckligt. Det är viktigt att kollektivtrafiken täcker ungdomars behov och att det finns en gemensam bild av hur utvecklingen ska se ut (ny kollektivtrafikplan). Det diskuterades även om billigare mark kan vara en konkurrensfördel och om det går att samverka mer kring myndighetsutövning.

Exempel på övergripande samverkansfrågor är översiktsplanering, renhållning, VA-frågor samt arbetsmarknad och näringsliv. Många företag tittar på ytor i både Trollhättan och Vänersborg. Kommunerna bör ha en gemensam syn på vad de vill och samverka kring detta.

Trollhättan har inlett arbetet med att ta fram en ny översiktsplan och det är viktigt att samverka och synka översiktsplaneringen mellan kommunerna. En ansvarsfull planering av markanvändningen tar hänsyn till det som finns på andra sidan kommungränsen och det finns mycket att vinna på samordning. Även om kommunerna "håller sig för sig själva" så påverkar vi varandra i hög utsträckning.

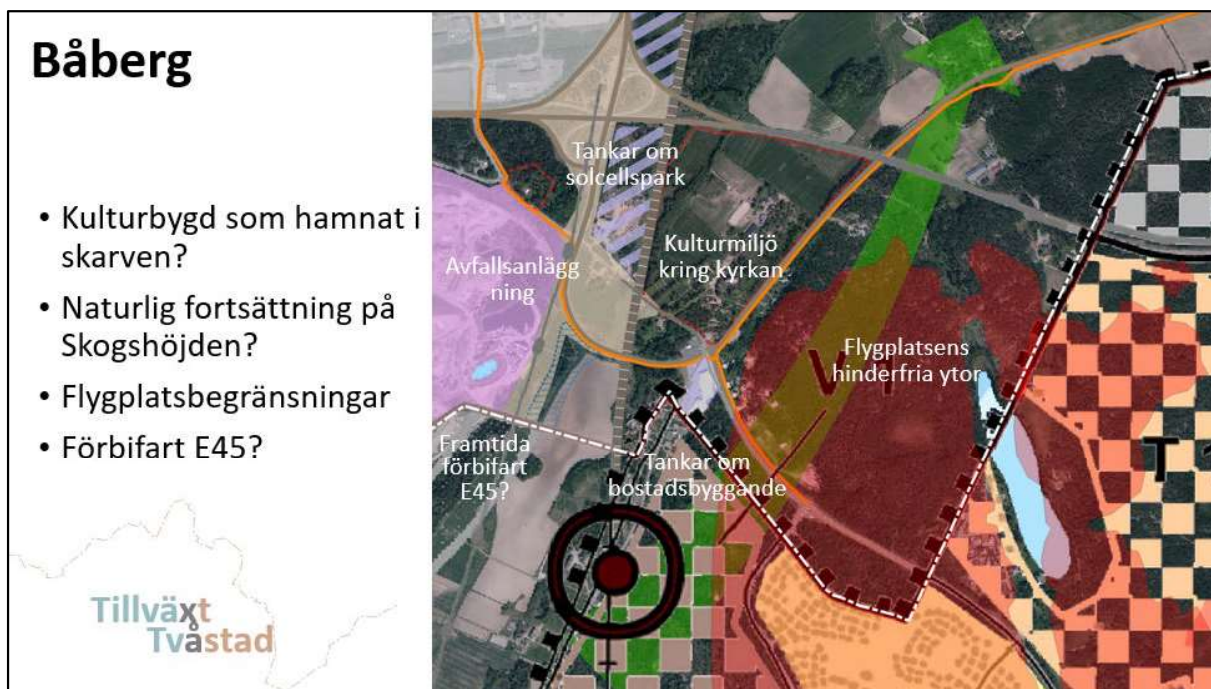
Trestad center och Grunnebo

I östra kanten finns ett vägreservat för E45, men det är osäkert om, hur och när en sådan förbifart skulle genomföras. En tydlig fördel med förbifarten är om trafiken som inte ska till staden går utanför. Det skulle även kunna öppna för nya logistiskt intressanta lägen inom området. Samtidigt skulle det medföra stor lokal miljöpåverkan där ny väg dras fram, till exempel i form av trafikbuller. Det kan även innebära en logistisk tyngdpunktsförskjutning till väster om Stallbackabron.

Bra för Tvåstad om det går att lösa plats för godsomlastning mellan olika typer av transportslag. Behövs mer samordning och dialog om vad vi vill på sikt, skapa en gemensam målbild. En samstämmig bild av behov av omlastningscentral för tung trafik till lättare fordon som kör in gods i stadskärnorna. Ett stort problem i Vänersborg och säkert ett problem även i Trollhättan. Kan kommunerna gå samman och bekosta en utredning/förstudie för att titta vidare på lämplig plats, kostnader m.m. för detta? Sedan tidigare har först diskussioner om omlastningscentral mellan järnväg och lastbil.

Båberg

En eventuell framtida förbifart för E45 väster om Trollhättan skulle förändra förutsättningarna stort för området. E45 delar Trollhättan idag och det hade funnits stora vinster med en förbifart. Samtidigt finns känsliga områden, inklusive naturreservat, längs vägreservatet. För Vänersborg är andra sträckningar av E45 viktigare än genom Trollhättan.

Korsningen mellan väg 44 och E45 ger bra förutsättningar för logistik. Hur ser trenden ut för gods? Minskande andel varor som är ekonomiskt fördelaktiga att frakta med sjöfart. Utan järnväg hamnar mer på vägen.

Trollhättan har byggt fram till kommungräns i Skogshöjden och Hultsjön. På Vänersborgssidan är det skog. Det som främst begränsar är flygplatsens hinderfria ytor, tidigare påbörjat planarbete i Vänersborg fick avbrytas på grund av det. Eventuellt kunde de mer höglänta områdena (främst på Vänersborgssidan) utvecklas som rekreationsområde om det byggs fler bostäder i Trollhättan (Hults höjd).

Andra frågor som påverkar bebyggelseutvecklingen kring Båberg är kulturmiljön kring kyrkan, buller från ambulansflyg, järnvägen och störningar från avfallsanläggningen (främst lukt).

Skulle området kring Båberg rondellen, där det bland annat finns en stor möbelaffär, kunna utvecklas med mer handel och service?

Norr om avfallsanläggningen finns bygdegården Solliden som är skyddat som byggnadsminne.

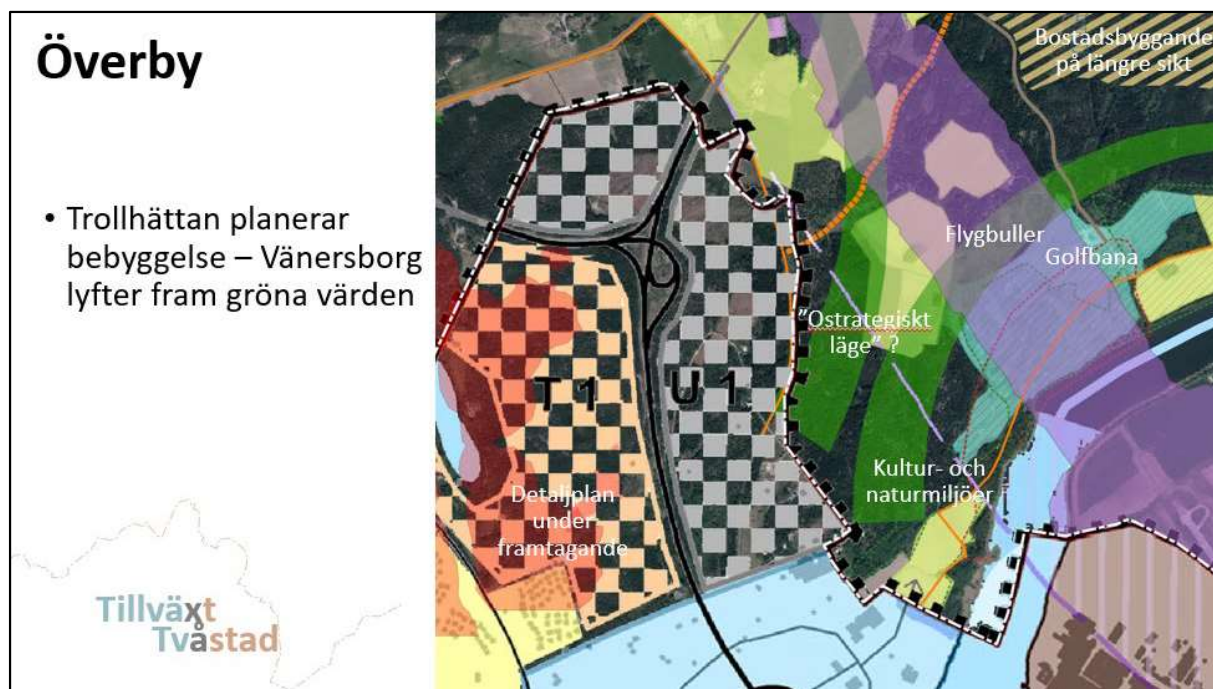
Trollhättan tittar på mark i området mellan Båberg och NÄL för begravningsplats.

I Trollhättans översiktsplan finns markerat framtida tågstation i berget under NÄL. Frågan har lyfts tidigare av Västra götalandregionen, men stationen kom inte med som prioritet i Västtågsutredningen. Trollhättans stad anser inte att det är något kommunen ska bekosta. Ca 3000 arbetar på NÄL, tågstation hade gett stor fördel för pendling, men det är väldigt dyrt. Det skulle ge andra förutsättningar kring NÄL för stadsutveckling. Vad ger ett tågstopp och

vad mer behövs? Hur kommer Brålanda landa? Kommer tågstoppen locka investeringar? Thn arbetar för tågstopp Upphärad, vad kommer det ge?

Vägar och teknisk infrastruktur behöver samordnas mellan kommunerna om det ska byggas ut något kring Båberg.

Överby

Överby köpcentrum är en viktig fråga för både Trollhättan och Vänersborg. Det är bra att ha servicen nära, men det påverkar stadskärnorna negativt. Därför bör utbyggnaden av köpcentrat begränsas, och samverkan kring områdets utveckling är avgörande.

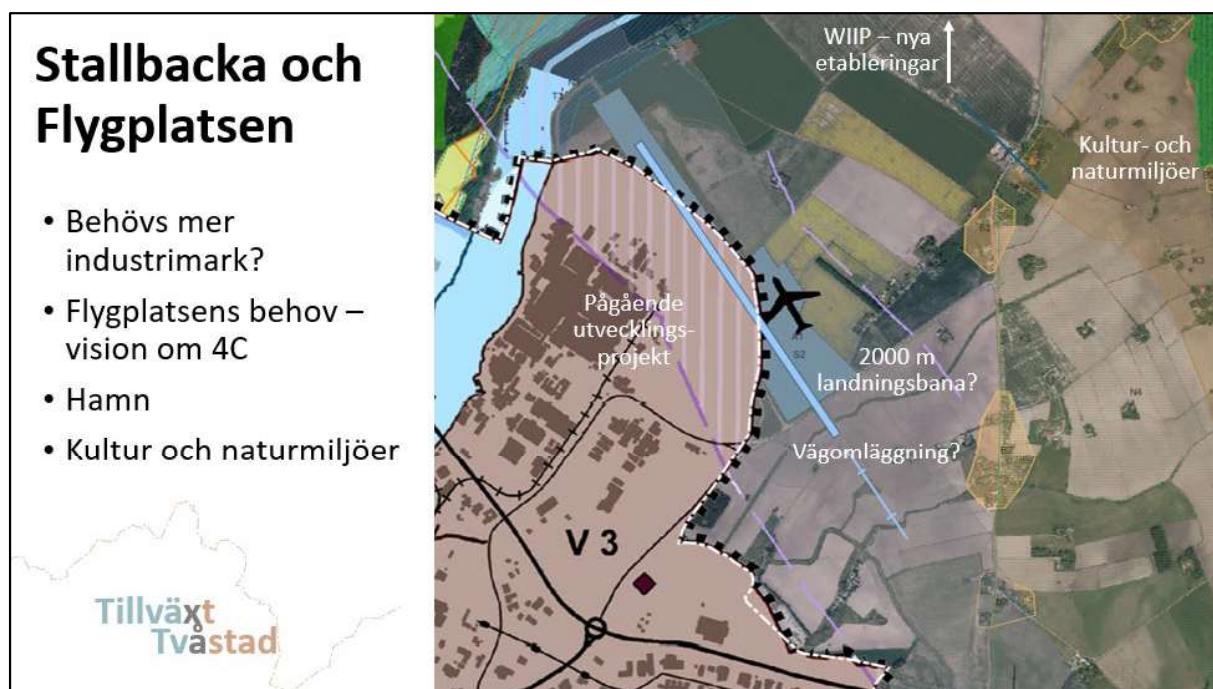
Området norr om Överby, öster om E45, kan utvecklas för småindustri. Det är mestadels skogsmark och har tidigare varit aktuellt för en stor industrietablering. Samverkan i planeringen är viktig för att få till en bra struktur och undvika att bara se till ena sidan av kommungränsen.

Cykelbanan på gamla järnvägsbanvallen är ett bra exempel på gemensam infrastruktur som binder ihop städerna och används av många. När det gäller Hult höjd finns det ingen stor anledning för gemensamt arbete då projektet inte berör Vänersborg direkt. Trollhättan bygger ut sitt vattenverk nära kommungränsen utan större samplanering eftersom det inte heller påverkar Vänersborg mycket.

Det är viktigt att prioritera attraktiva boendemiljöer och att Trollhättan och Vänersborg är bra ställen att leva på. Praktiska problem med kommungränsen, som skola, hemtjänst och sophämtning, måste lösas utan att flytta gränsen. Vatten och avlopp är en svår fråga, särskilt om det ska exploateras på Vänersborgssidan, men det kan lösas med avtal för att spara resurser och vara mer effektivt.

Flygbuller begränsar byggmöjligheterna kring kommungränsen norr om Överby. Det är viktigt att ta hänsyn till detta och fundera på vad som händer när flygplatsen byggs ut och vad som blir av den lilla grönytan mellan flygplansbuller och exploatering.

Stallbacka och flygplatsen

Flygplatsen är en betydelsefull gemensam planeringsfråga. Skogsområdet öster om Båberg, kring Hultsjön, kan inte bebyggas på grund av flygplatsens krav på hinderfria ytor. Det hade annars varit ett bra område för bostadsbebyggelse. Även buller från flygplatsen innebär begränsningar av vad som kan byggas, bland annat i stråket nordväst om flygplatsen där Vänersborgs kommun anpassat översiktsplanen till det. Stora områden är undantaget från bebyggelseplaner, men kan fylla en viktig funktion för rekreation, inklusive golfbanan.

Flygplatsen är den enda i regionen om Landvetter slås ut. Flygplatsen har en långsiktig roll för samhällsnyttig flygtrafik, och Västflyg är framstående inom miljöbränsle. Regional nytta av flygplatsen för exempelvis NÄL som instrumentflygplats. Flygfrakt och godstransporter kan stärka näringslivet, flygplatsen är en stor tillgång vid nya etableringar. Utveckling av kommersiellt person- och godsflyg är avgörande för regionens framtid. En långsiktig plan för flygplatsen på Vänersborgssidan, som idag består av jordbruksmark, är nödvändig för att undvika avveckling. NATO har begränsningar på Såtenäs, vilket påverkar försvarets verksamhet. Stöd från försvaret och dialog med Swedavia är viktigt. Industrijärnväg direkt till flygplatsen med godsavlastning är en möjlig utveckling.

Flygfältsvägen kan behöva flyttas om landningsbanan byggs ut och det finns utmaningar kring ianspråktagande av jordbruksmark vid utveckling av verksamhetsmark i området.

Kostnaden för att utveckla flygplatsen har uppskattats till ca 500-600 miljoner, måste in privata intressen/investeringar för att det ska vara försvarbart. Pengarna måste komma utifrån.

Frågetecken kring kapacitet på Stallbackas industrispår måste hanteras.

Stallbacka och Trestad ligger nära varandra och kan komplettera varandra, särskilt om landningsbanan byggs ut, vilket skulle stärka logistikbenet för flygplatsen.

Stallbacka bör inkluderas i översiktsplaneringen för att lösa kopplingen till utvecklingen och knyta ihop området.

Närheten till Halle-Hunneberg och ekoturism är en resurs för båda kommunerna.

Vid tillfälles gjordes en inledande och en avslutande insamling av tankar kring tvåstadssamverkan som här presenteras som två ordmoln (till detta användes ett verktyget Mentimeter som presenterar ord som skrivs flera gånger i större format):

Word cloud visualization of the 2015-2016 survey results for the 'Framtidens samverkansregion' project. The words are arranged in a circular pattern, with the most frequent words in the center. The central words are 'framtid', 'samverkan', and 'utveckling'. Other prominent words include 'infrastruktur', 'expansion', 'samarbete', 'gemensamma resurser och t', 'ett mål två kommuner', 'företagsetableringar', 'beredskapssamordning', 'framtid tillsammans', 'kolnkurrenskraftigt näri', 'skola', 'byggnad', 'skolan', 'utbildning', 'arbetsmarknadsregion', 'föryelse', 'gemensamma lokaler', 'flyg', 'storstad', 'hållbarhet', 'göta älv', 'hamn', 'e45', 'arbetstillfällen', 'slustrafik', 'vattenägar', 'velfärd', 'gemensam arbetsmarknad', 'örörd natur och industri', 'Industroutveckling', 'lillebror och storebror', 'en livskraftig region', 'utmaningar', 'stallbacka', 'företagsanda', 'framtidstro', '67896407', 'suboptimering', 'trestad', 'bygga broar', 'flygplatsen', 'tillsammans', 'näringsliv', 'kamratskap', 'företagande', 'näringslivsutveckling', and 'företag'.

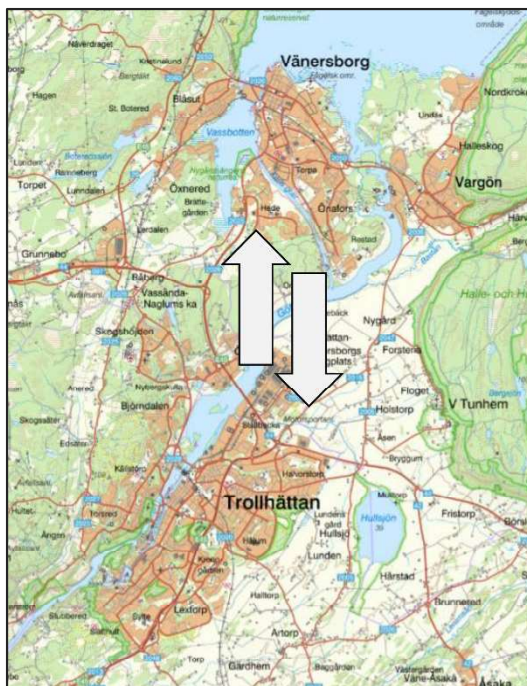
[illegible]

Kompletterande presentationsbilder

Tvåstadssamverkan från ett strategiskt samhällsplaneringsperspektiv

- Tvåstad som gemensam plats
- Planering som stannar vid gränsen
- Tvåstad i regional kontext
- Logistik som gemensam tillväxtfråga
- Fördjupningsområden
– exempel på vad som är på gång

Tvåstad som gemensamt område

Gemensam befolkning:

99 000 (kommunerna)

80 000 (tätorterna)

Dagliga pendlingsrörelser: 7 400

VBG – THN: 4 800

THN – VBG: 2 600

Dagliga nöjes- och fritidsresor över kommungräns: ?

Trollhättans
Stad

Vänersborgs kommun

ALAB i Trestad AB • Allbygg Trestad AB • Asfalttransport Trestad AB • Assistansbärgning i Trestad AB • Autokompaniet i Trestad AB • AW Entreprenad i Trestad • Bilinredning i Trestad AB • Bodbolaget i Tvåstad AB • Bonedoc AB • Bouncer In Trestad • Brandservice Trestad AB • Brännarservice Tvåstad AB • Burgare i Trestad AB • Bygglift i Trestad AB • Bygglift i Trestad Aktiebolag • Camillas Ståd & Trädgård i Trestad AB • Caritas Trestad • Cykelfrämjandet Vänersborg-Trollhättan • Dina Försäkringar Dalsland - Tvåstad • DK Entreprenad i Trestad AB • Drönarfoto Trestad • Däckdirekten trestad • Däckdirekten Trestad AB • Ekonomifabriken i Trestad AB • Ekonomifabriken i Trestad Aktiebolag • El & Teletjänst i Trestad AB • Elbyrå trestad AB • Elgross'n i Trestad AB • Elservice Trestad AB • Elteam i Trestad AB • Entreprenad och Fordonsinstallationer i Trestad AB • Evenemang i Tvåstad ekonomisk förening • Fastighetsoptimering Trestad AB • Fix IT Trestad AB • Fritidsfordon Trestad AB • Företagsutveckling i Trestad EF • Gibon Trestad AB • Glas o Metall i Trestad • Golvman i Trestad AB • Golvman i Trestad Aktiebolag • Grön Ungdom Tvåstad • Göta Älv Tvåstads Fiskevårdsområdesförening • H3 i Trestad AB • HLR Utbildning Trestad • Homestyling Trestad AB • Huvudvärksföreningen Trestad • Idrottsföreningen NpF-Laget i Trestad • Kakelfiness i trestad AB • Konstnärsklubben Trollhättan & Vänersborg • Kooperativa Ledares Förbund Trestads Kretsen • Lastbilscentralen Fastigheter i Tvåstad AB • Lastbilscentralen i Tvåstad AB • Maskintransporter i Trestad AB • MC Center Trestad AB • Mur & Stenläggning Trestad • Möbler i Trestad AB • Neuro Trollhättan-Vänersborg • New Car Trestad AB • PFF i Trestad AB • Plåt & Värmeekonomi i Trestad • RCK Förvaltning i Tvåstad AB • Reconden i Trestad AB • RFSL Trestad • Rikard G Måleri Trestad • RK Konsult i Trestad AB • Robotslingan Trestad • Roolfs El i Trestad AB • Rörinspektion i Trestad • Rörinspektion i Trestad AB • Saneringsteknik i Trestad AB • Sign Corporation Trestad Center Vänersborg AB • Solskyddsprodukter i Trestad AB • Specialhålltagning i Trestad Aktiebolag • Specialsanering i Trestad AB • Storkökservice i Trestad Aktiebolag • Sunny Figures Sf Redovisning i Trestad AB • Team Industriservice El i Trestad AB • Tranpenad Bemanning i Trestad AB • tre T Golv i Trestad AB • Trestad Arkitektur • Trestad Asfalt & Bemanning AB • Trestad Begravning och Juridik AB • Trestad Bygg AB • Trestad Center Företagarförening • Trestad Design AB • Trestad Estates AB • Trestad Facilities AB • Trestad Finans AB • Trestad fjärr och logistik Aktiebolag • Trestad Fog och Brand AB • Trestad Frys AB • Trestad Hockey Talangers Förening • Trestad Invest AB • Trestad Konsult & Redovisning Aktiebolag • Trestad Motorservice • Trestad Padel Club • Trestad Padel Tour • Trestad Property AB • Trestad Rör och Energi AB • Trestad Solution AB • Trestad Stådservice AB • Trestad Bygghälsan • Trestads Allmänna Idrottsklubb • Trestads Auktionsverk AB • Trestads Bygg & Underhåll i Vänersborg AB • Trestads Center AB • Trestads Dansare • Trestads Djurklinik Aktiebolag • Trestads ekonomi-konsult • Trestads Enduro Klubb • Trestads Entreprenad & Maskinuthyrning • Trestads Familjeterapi & KBT • Trestads Fastighetsförvaltning Aktiebolag • Trestads Fastighetsservice entreprenad • Trestads Gräv- Och Traktorcentral Ek.För • Trestads Handledningsinstitut AB • Trestads Hockey Talanger • Trestads Kran AB • Trestads lyft och maskintransport AB • Trestads Mini Gräv Kommanditbolag • Trestads Mobil Curator AB • Trestads Motorförening (Tmf) • Trestads Motorsports Förening • Trestads Murarfirma • Trestads Murarfirma AB • Trestads Måleri och Kakel AB • Trestads Psykologkonsult AB • Trestads Rörmärkning Aktiebolag • Trestads Satellit Service • Trestads Schaktteknik AB • Trestads Selektiva Demonteringar i Frändefors AB • Trestads Skomarknad Aktiebolag • Trestads Smide • Trestads socionomtjänst • Trestads Tandsköterskeförening • Trestads Tekniska Isolering AB • Trestads Telemontage AB / StjärnaFyrkant Uddevalla • Trestads TMABil AB • Trestads Trafikskola i Uddevalla AB • Trestads Transport & Svets • Trestads Travförening • Trestads Vandrarförening • Trestads Veteranbilkubb • Trestads Värme AB • Trestads Återvinningstransport AB • Trestadsgruppen AB • Trollhättan-Vänersborgs spelklubb • Tvåstad Bilservice AB • Tvåstad Discgolfklubb • Tvåstad Radio • Tvåstad Taxi • Tvåstads Bygg AB • Tvåstads fastighetsbyrå AB • Tvåstads MHF • Tvåstads Sinfonietta • Tvåstads Stådservice AB • Unionenklubben

Tvästad – funktionell samverkan

Göteborg Stallbacka
Airport

Tillväxt
Tvåstad

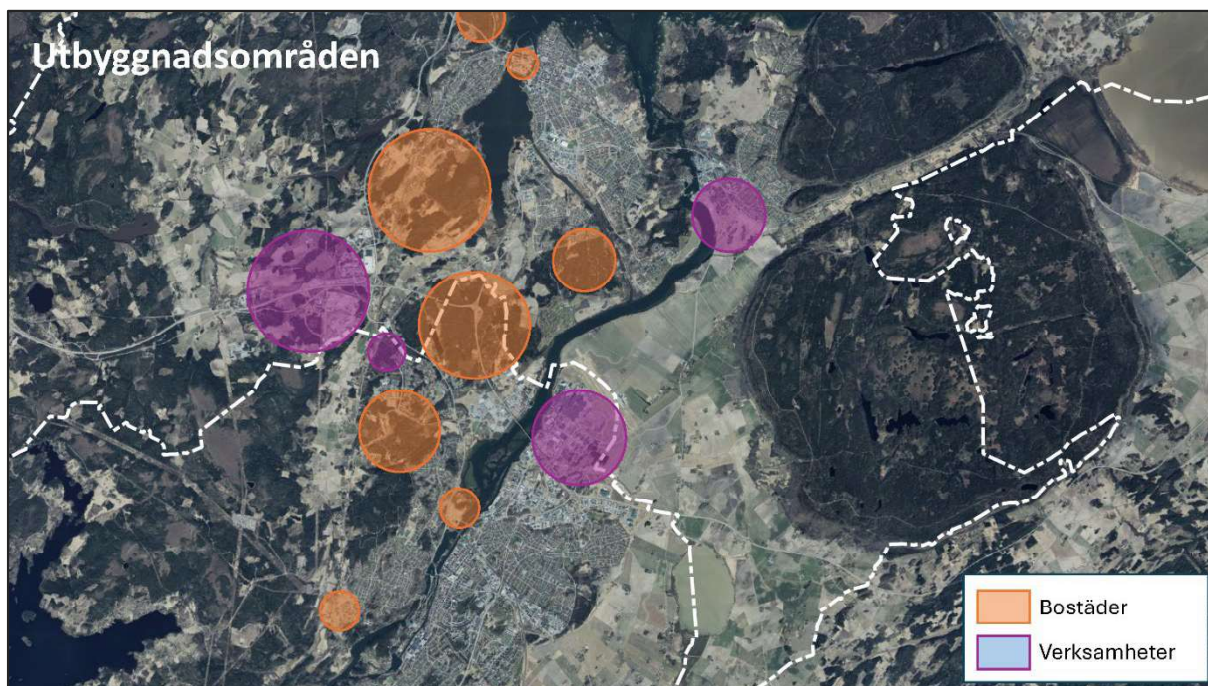
+ Ett antal administrativa
samarbeten

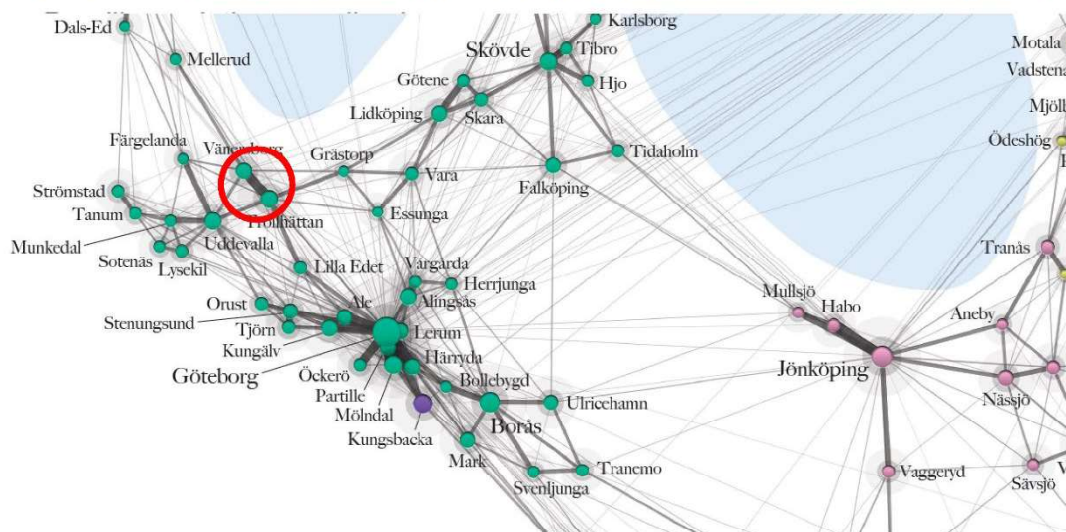
Trollhättans
Stad

Vänersborgs kommun

Det svenska arbetsmarknadsnätverket

Consultants for Strategic Futures.

KAIROS
FUTURE

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021 – 2030

Stärka innovationskraften

– för ett konkurrenskraftigt näringsliv i framtiden

Bygga kompetens

– för bättre kompetensförsörjning och livslångt lärande

Öka inkluderingen

– för tillit och sammanhållning

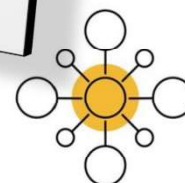

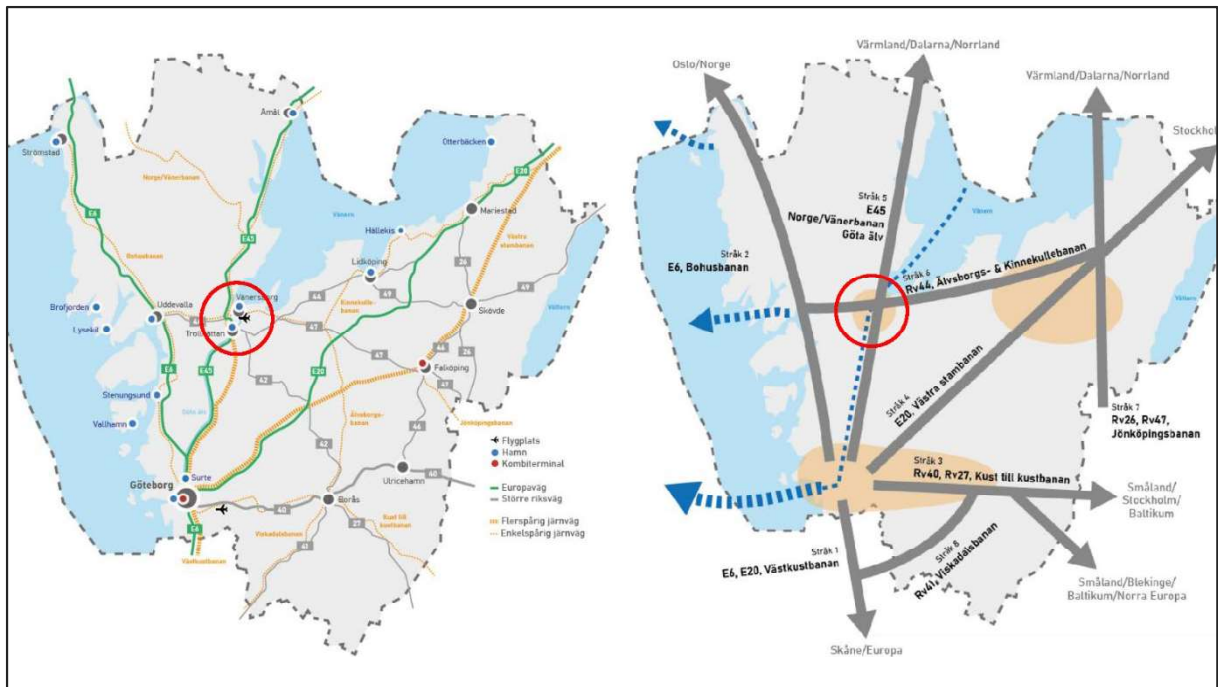
Knyta samman Västra Götaland

– för hållbar och förbättrad tillgänglighet

”Utreda och stärka logistiknoder
och intermodala lösningar”

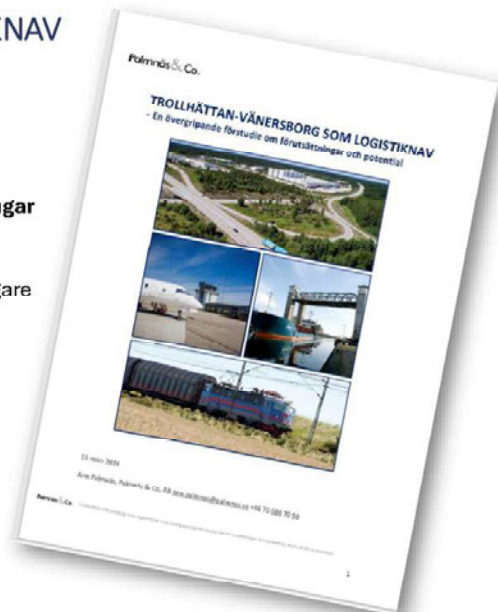

TROLLHÄTTAN-VÄNERSBORG SOM LOGISTIKNAV

- En övergripande förstudie om förutsättningar och potential

Trollhättan – Vänersborg bedöms ha goda logistiska förutsättningar

- Geografiskt läge
- Infrastruktur och flera transportslag (intermodalitet)
- Befintligt ekosystem inom logistik med potential att bidra ytterligare till Västsveriges tillväxt genom starka globala industriföretag
- Verksamhetsmark för både expansion och nyetableringar
- Akademisk Miljö – Högskolan Väst

Översiktsbild Infrastrukturfunktioner

Flygplats

Unik funktion i länet, potential att avlasta Landvetter

Stallbackahamnen

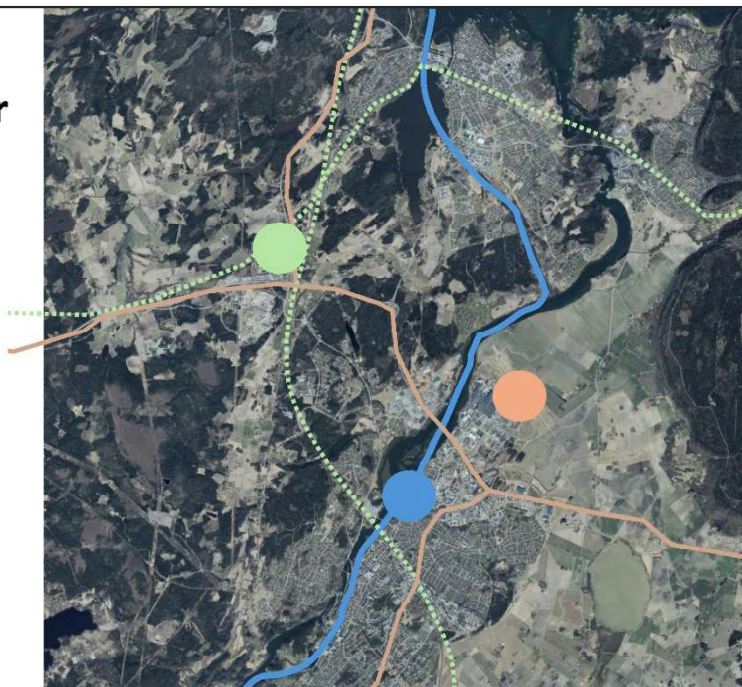
Erbjuder möjlighet för Tvåstadföretag att nyttja sjöfartstransporter

Trestad center

Hubb för vägtransporter

Järnväg

Omlastningsterminal för järnväg saknas i området

Potentialanalys för Godstransportnod vid Göta Älv

Vilken potential för sjöfartsgods finns i Tvåstad?

- Begränsad potential i befintligt näringsliv
- Rekommenderas att satsa på ett gemensamt hamnläge i Tvåstad (och inte en hamn i båda kommunerna).

Utvärdering av hamnlägen i Tvåstad

- Det bedöms inte motiverat att anlägga en ny hamn i Tvåstad utifrån den potential som har kartlagts inom detta uppdrag.
- Stallbackahamnen bedöms som bra status och lämpligt lokaliserad

Rekommendation

Satsa på befintlig hamnanläggning i Stallbackaområdet

2025-04-22

§ 62

Yttrande i samråd - Detaljplan för Norra Sanden

KS 2021/351

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom bilagt yttrande.

Bilaga/bilagor

Bilaga 3: Yttrande i samråd - detaljplan för Norra Sanden

Sammanfattning av ärendet

Att en ny detaljplan för Norra Sanden tas fram är en förutsättning för att området ska kunna utvecklas för att möjliggöra gästhamn och ställplatser för husbilar. Det är mycket angeläget att detta görs då nuvarande gästhamn i Vänerparken kan tvingas stänga och det saknas plats för att kunna ta emot husbilar centralt i staden.

Det har varit flera turer kring planarbetet, framför allt när det gäller frågor om vilken nämnd som ska stå för olika utredningskostnader. Nu finns ett tydligt uppdrag hos Samhällsbyggnadsnämnden att samordna utvecklingsarbetet för att få till stånd gästhamn och ställplatser med mera, och kostnader är medtagna i kommunens mål- och resursplan. Det finns också en välfungerande förvaltningsövergripande samverkan.

En stor förändring sedan Kommunstyrelsens senaste beslut är att planområdet utökats för att täcka hela Norra Sandens tidigare planområde. Anledningen till det utökade planområdet är att det framkommit flera problem med gällande bestämmelser inte bara i den västra delen, utan på flera ställen i planen. Det var nödvändigt att utöka planområdet för att möjliggöra den utveckling som uppdraget omfattar. Utökningen har i detta fall inte påverkat utredningskostnaderna.

I förslaget ingår bland annat möjlighet att bygga en ny större byggnad för gästhamn och annan verksamhet, samt andra byggnader som kan stödja de visioner Kommunstyrelsen ställt sig bakom. Det pågår arbete med att ta fram förslag till hur dessa nya byggnader kan utformas. När planförslaget revideras inför granskning behöver ses över i vilken omfattning och på vad sätt dessa byggrätter bör regleras. Planen bör vara flexibel men samtidigt ligga till grund för en god gestaltad livsmiljö. Området ska också fungera väl för stora utomhusevenemang, spontanaktiviteter och vistelse för olika målgrupper.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09
- Yttrande i samråd - detaljplan för Norra Sanden
- Byggnadsnämndens beslut 2025-03-04 § 17
- Detaljplan för Norra Sanden
- Planbeskrivning för Norra Sanden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-09

Dnr: KS 2021/351

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Kommunstyrelsen

Yttrande i samråd - detaljplan för Norra Sanden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom bilagt yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Byggnadsnämnden har beslutat att samråda om förslag till detaljplan för Norra Sanden. Kommunstyrelsen har ingen erinran mot förslaget men pekar på vikten av fortsatt bred förvaltningsövergripande samverkan i arbetet. När det gäller planområdets utbredning har Kommunstyrelsen ingen invändning mot att Byggnadsnämnden valt att utöka det.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Att en ny detaljplan för Norra Sanden tas fram är en förutsättning för att området ska kunna utvecklas för att möjliggöra gästhamn och ställplatser för husbilar. Det är mycket angeläget att detta görs då nuvarande gästhamn i Vänerparken kan tvingas stänga och det saknas plats för att kunna ta emot husbilar centralt i staden.

Det har varit flera turer kring planarbetet, framför allt när det gäller frågor om vilken nämnd som ska stå för olika utredningskostnader. Nu finns ett tydligt uppdrag hos Samhällsbyggnadsnämnden att samordna utvecklingsarbetet för att få till stånd gästhamn och ställplatser med mera, och kostnader är medtagna i kommunens mål- och resursplan. Det finns också en välfungerande förvaltningsövergripande samverkan.

En stor förändring sedan Kommunstyrelsens senaste beslut är att planområdet utökats för att täcka hela Norra Sandens tidigare planområde. Anledningen till det utökade planområdet är att det framkommit flera problem med gällande bestämmelser inte bara i den västra delen, utan på flera ställen i planen. Det var nödvändigt att utöka planområdet för att möjliggöra den utveckling som uppdraget omfattar. Utökningen har i detta fall inte påverkat utredningskostnaderna.

I förslaget ingår bland annat möjlighet att bygga en ny större byggnad för gästhamn och annan verksamhet, samt andra byggnader som kan stödja de visioner Kommunstyrelsen ställt sig bakom. Det pågår arbete med att ta fram förslag till hur dessa nya byggnader kan utformas. När planförslaget revideras inför granskning behöver ses över i vilken omfattning och på vad sätt dessa byggrätter bör regleras. Planen bör vara flexibel men samtidigt ligga till grund för en god gestaltad livsmiljö. Området ska också fungera väl för stora utomhusevenemang, spontanaktiviteter och vistelse för olika målgrupper.

Beredning

Kommunstyrelsen meddelade planuppdrag för Norra Sanden 2023-03-29, § 62.

Samhällsbyggnadsnämnden begärde medel av Kommunstyrelsen för att kunna gå vidare med arbetet 2023-05-25, § 78.

Kommunstyrelsen uppdrog Kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med andra berörda förvaltningar utreda utvecklingsalternativ för Norra Sanden 2023-11-01, § 222.

Kommunstyrelsen uppdrog Samhällsbyggnadsnämnden att återuppta arbetet med ny detaljplan för Norra Sanden 2024-08-28, § 153, och tilldelade medel för detta. Som utgångspunkt för arbetet hade Kommunstyrelseförvaltningen tagit fram Utredningsrapport – Norra Sanden (daterad 2024-07-11).

Byggnadsnämnden beslutade att samråda om planen 2025-03-04, § 17.

Planförslaget har tagits fram under ledning av Miljö- och byggnadsförvaltningen, men arbetet har haft bred förankring i andra berörda förvaltningar. Den övergripande processen med Norra Sandens utvecklingsarbete

Underlag

Byggnadsnämndens beslut 2025-03-04, § 17

Plankarta – samrådshandling

Planbeskrivning – samrådshandling

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Sändlista

Handläggare av ärendet
Byggnadsnämnden

2025-04-03

Dnr: KS 2021/351

Handläggare

Pål Castell
pal.castell@vanersborg.se
0521-72 10 91

Mottagare

Byggnadsnämnden

Yttrande i samråd - detaljplan för Norra Sanden

Bakgrund

Kommunstyrelsen uppdrog 2024-08-28, § 153, Samhällsbyggnadsnämnden att återuppta arbetet med ny detaljplan för Norra Sanden. Enligt upprättat planavtal har nu Miljö- och byggnadsförvaltningen tagit fram ett förslag till detaljplanen som Byggnadsnämnden beslutat att samråda om. Detta är Kommunstyrelsens yttrande i samrådet.

Yttrande

Kommunstyrelsen har inget att erinra mot samrådsförslaget. Det har tagits fram i bred samverkan mellan olika kommunala förvaltningar och det är angeläget att detaljplanen blir klar för att möjliggöra utvecklingen av området.

Vissa frågor kvarstår att utreda inför granskning. Bland annat kommer kommunen att veta mer om hur den tänkta nya gästhamnsbyggnaden och övrig byggnation på området kan komma att utformas. Då finns möjligheter att justera egenskapsbestämmelserna inom kvartersmarken i östra delen av planen för att ge önskad styrning och flexibilitet. Det är viktigt att alla berörda kompetenser även fortsättningsvis deltar i det arbetet, så att områdets många framtida funktioner tillgodoses. Kommunstyrelseförvaltningens *Utredningsrapport – Norra Sanden* (2024-07-11) bör fortsatt användas som vägledning.

Byggnadsnämnden har valt att utöka planområdet trots tidigare beslut av kommunstyrelsen att begränsa det till en del i västra området. Det finns praktiska skäl för denna ändring som framkommit under planarbetet. Det handlar om begränsningar i gällande planbestämmelser på flera ställen, som skulle göra det svårt att genomföra den utveckling som Kommunstyrelsen efterfrågat. Utökningen har inte inneburit ytterligare kostnader. Kommunstyrelsen har inget att invända mot att planområdet utökats.

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

2025-03-04

B N § 17

PLAN.2023.1

Detaljplan för Norra Sanden

Beslut

- 1) Byggnadsnämnden beslutar att samråda om Detaljplan för Norra Sanden. Beslutet fattas med stöd av 5 kap 11 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).
- 2) Byggnadsnämnden bedömer att genomförandet av planförslaget inte kan anses medföra någon betydande miljöpåverkan.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade den 29 mars 2023 § 62 att meddela planuppdrag för att pröva möjligheterna till bad, ställplatser med viss service, gästhamn, aktivitetsområde samt vattenanknuten föreningsverksamhet genom en ny detaljplan för Norra Sanden.

Planområdet utgörs av den norra delen av ön Sanden i centrala Vänersborg.

Syftet med planen är att öka tryggheten och göra Norra Sanden till en attraktiv plats för rekreation, båtliv, husbilar och evenemang. Området ligger nära stadens centrum och Vänerns natursköna omgivningar. Planen möjliggör för en gästhamn för båtlivet i Väner, ställplatser för husbilar och ett aktivt område för kommuninvånare.

Miljö- och byggnadsförvaltningen har tagit fram förslag till Detaljplan för Norra Sanden detaljplan och som nu kan ställas ut för samråd.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Ansökan om en ny detaljplan grundar sig i behov av att öka tryggheten och attraktiviteten i området, att hitta en ny plats för en gästhamn i Vänersborg samt det ökande intresset av ställplatser för husbilar för att gynna centrumhandeln. Kommunstyrelsen beslutade den 29 mars 2023 § 62 att meddela planuppdrag och att Samhällsbyggnadsnämnden skulle teckna planavtal med byggnadsnämnden.

Efter att Samhällsbyggnadsnämnden äskat pengar för finansiering gavs kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar utreda utvecklingsalternativ för Norra Sanden. Utredningens slutsats var att Norra Sanden är den mest lämpliga platsen för en gästhamn och att det krävs ny detaljplan i områdets västra del för att möjliggöra för ställplatser för husbilar. I övrigt bedömdes rapportens vision kunna genomföras med stöd av gällande detaljplan.

Kommunstyrelsen beslutade 28 augusti 2024 § 153 att ställa sig bakom utredningen och att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att återuppta planarbetet med justeringen att avgränsa detaljplanen till den västra delen. Kommunstyrelsen beslutade också att finansiera delar av arbetet.

2025-03-04

I oktober 2024 tecknades ett planavtal mellan Samhällsbyggnadsnämnden och byggnadsnämnden.

Under planarbetet har det framkommit att rapportens vision inte är genomförbar genom att begränsa detaljplanen till den västra delen. Grunden till detta är att kunna planlägga för nödvändig infrastruktur på flera platser i området, att skapa förutsättningar för kommunen att kunna arrendera ut verksamheten med gästhamn och ställplatser samt att inte sitta kvar med en rest av en detaljplan som inte är digital.

Det nu framtagna förslaget stämmer med det tecknade planavtalet och med de intentioner som finns i utredningen. Fokus och mest tid har lagts på att införa ställplatser i västra delen och det faktum att hela området nu tas med i samrådet bedöms inte fördyra planarbetet något nämnvärt.

Att det geografiska området som planläggs utökas eller minskas beroende på vad som framkommer i detaljplanearbetet är inget ovanligt och det får anses rymmas inom det uppdrag som faller på Byggnadsnämnden (enligt plan och bygglagen) att avgöra hur stort område som behöver planläggas med hänsyn till planen syfte. Byggnadsnämnden väljer därför att skicka ut bilagt förslag på samråd och Kommunstyrelsen har i sitt samrådssvar möjlighet att ta ställning till om detaljplanearbete ska fortsätta eller inte utifrån det givna uppdraget.

Beslutsunderlag

Planbeskrivning

Plankarta

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2025-02-24

Bilagor

Planbeskrivning

Plankarta

Sändlista

Plan- och bygglovsenheten

Detaljplan för **Norra Sanden**, Vänersborgs kommun

Tillhör nämndsbeslut 2025-03-04 B N § 17 PLAN, 2023.1

SAMRÅDSHANDLING

PLANBESKRIVNING

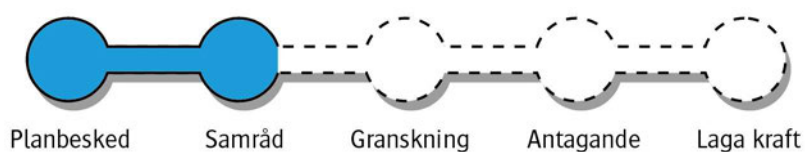
Miljö- och byggnadsförvaltningen
Påbörjad: 23 oktober 2024, Start PM
Upprättad: februari 2025

Samrådstid: 18 mars – 21 april 2025

Detaljplanen består av plankarta med bestämmelser som är rättsligt bindande.

Planbeskrivningen ska underlätta förståelsen av planförslagets innebörd samt redovisa planens syfte, förutsättningar, genomförande och konsekvenser. Den har ingen egen rättsverkan. Avsikten är att den ska vara vägledande vid tolkning av planen. Planbeskrivningen har upprättats enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS 2020:8)

Planprocessen regleras i plan- och bygglagen (PBL). Figuren nedan illustrerar planprocessen och visar i vilket skede detaljplanen befinner sig. Planarbetet sker med öppenhet och insyn. Det ger ett bra beslutsunderlag, besluten får en god förankring och det ger möjlighet till att påverka den egna närmiljön.

Under samrådstiden finns planförslaget tillgängligt på kommunens hemsida:

<https://www.vanersborg.se/tycktill>

Under samrådstiden kan synpunkter på planförslaget lämnas:

via mail: byggnad@vanersborg.se

eller post: Vänersborgs kommun, Miljö- och byggnadsförvaltningen,
462 85 Vänersborg

De handlingar som ingår i ärendet är:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Aktuella utredningar återfinns i kapitlet Planeringsunderlag

Innehållsförteckning

SYFTE MED DETALJPLANEN	4
SYFTE	4
BESKRIVNING AV DETALJPLANEN	4
SAMMANFATTNING	4
ÄRENDEINFORMATION	7
GENOMFÖRANDETID	7
ALLMÄN PLATS	7
KVARTERSMARK	9
VATTENOMRÅDE	13
BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN	14
PLANERINGSUNDERLAG	15
REGIONALA	15
KOMMUNALA	15
UTREDNINGAR	16
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	16
KOMMUNALA	16
REGIONALA	19
RIKSINTRESSEN	19
MILJÖKVALITETSNORMER	20
MILJÖ	21
HÄLSA OCH SÄKERHET	26
MARKFÖRHÅLLANDEN	27
HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN	30
KULTURMILJÖ	30
TEKNIK	30
SERVICE	30
TRAFIK	30
FYSISK MILJÖ	31
SOCIALA FÖRUTSÄTTNINGAR	32
MELLANKOMMUNALA INTRESSEN	36
MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR	37
MOTIV TILL REGLERING	37
GENOMFÖRANDE	42
MARK- OCH UTRYMMESFÖRVARV	42
FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR	42
TEKNISKA FRÅGOR	42
EKONOMISKA FRÅGOR	43
ORGANISATORISKA FRÅGOR	44
PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING	45
UPPLYSNINGAR	45
KONSEKVENSER	45
FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER	45
NATUR	46
MILJÖ	46
MILJÖKVALITETSNORMER	51
HÄLSA OCH SÄKERHET	52
SOCIALA	52
RIKSINTRESSE	53
TRAFIK	53

SYFTE MED DETALJPLANEN

Syfte

Syftet med detaljplanen är att öka tryggheten och göra Norra Sanden till en attraktiv plats för rekreation, båtliv, husbilar och evenemang. Området ligger nära stadens centrum och Vänerns natursköna omgivningar. Planen möjliggör för en småbåtshamn för båtlivet i Vänern, ställplatser för husbilar och ett aktivt område för kommuninvånarna.

Området planeras för att gynna en kombination av olika aktiviteter för att locka fler och olika kategorier av besökare till området med syfte att öka tryggheten. För att aktivt kunna arbeta med trygghetsskapande åtgärder i form av bland annat skalskydd upphävs strandskyddet både på land och i vattnet, med undantag av det vattenområde som avser vara öppet vatten.

BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

Sammanfattning

Planområdet utgörs av den norra delen av ön Sanden, centralt i Vänersborg. Området har under många år använts som småbåtshamn och för stadens stora evenemang så som Aqua Blå, konserter, cirkus och andra evenemang. Småbåtshamnen avgränsas mot Trafikkanalen och Vänern av en vågbrytare. I småbåtshamnen upplåts kommunala båtplatser per säsong. Segelsällskapet har sin föreningslokal på området och anordnar segarskolor och tävlingar. Det finns olika fritidsanläggningar som volleybollplan.

För planområdet gäller detaljplan nr 537 från 2018. Planens genomförandetid på 5 år har gått ut. Huvuddelen av området är planlagt som allmän plats där den största delen av marken utgörs av ändamål för park, tillgänglig för gång- och cykeltrafik, tillfälliga arrangemang och aktiviteter och mindre byggnader för skötsel och arrangemang. Inom allmän plats finns även ytor för hamn och gata samt gångväg. En mindre del av den befintliga detaljplanen utgörs av kvartersmark för samlingslokal, idrott, båtuppläggning, restaurang och café samt olika typer av aktiviteter så som utomhusgym och volleybollplan. Strandskyddet är till stora delar upphävt i gällande detaljplan.

Vänersborg är en viktig servicepunkt för det vattenanknutna friluftslivet som porten till Vänern. Här finns all den service som behövs att tillgå. Det är långt till nästa servicepunkt oavsett om man reser norrut över Vänern eller söderut genom Göta älv.

I dag ligger gästhamnen i Vassbotten, avskild från Vänern med broar. Denna gästhamn kommer behöva omlokaliseras inom Vänersborg. Ett nytt läge för en gästhamn har utretts av kommunen och Norra Sanden har identifierats som det bästa läget och det finns en pågående användning som småbåtshamn som kan kompletteras med gästfunktioner. En gästhamn på Norra Sanden ligger direkt i Vänern, den är lättillgänglig både från sjön och med båttrailer från landsidan. Det är gångavstånd till stadens service. En gästhamn inryms till största delen i den befintliga detaljplanen.

Norra Sanden har varit med i kommunens och polisens medborgarlöfte (i det lokala brottsförebyggande arbetet) samt ingått i ett arbete som kommunen gjort i samverkan med stiftelsen Tryggare Sverige. Resultatet visar att området är underutnyttjat, vilket leder till otrygghet. Sommartid är emellanåt stökigt med skadegörelse, inbrott i båtar och

droghandel. Kommunen har tillsammans med polisen under 2024 startat upp en båtsamverkansgrupp och för att minska skadegörelsen behöver bryggor kunna förses med skal-skydd i form av bryggportar. För kommunen är det tydligt att platsen behöver utvecklas för att komma till rätta med otryggheten. Till exempel behöver strandskyddet upphävas för att kunna stänga ute obehöriga från bryggor nattetid. Målet är att skapa fler verksamheter och aktiviteter på platsen och därmed locka fler besökare i olika åldersgrupper såväl kommuninvånare som besökare.

Husbilsturismen är en företeelse som vuxit starkt det senaste decenniet. Även om husbilarna använder campingplatser så har det med husbilsturismen uppstått ett helt nytt behov av centralt belägna ställplatser, med närhet till stadens service. Husbilsturismen har fått stor ekonomisk betydelse för handel, restauranger och övrig besöksnäring i centrum. Säsongen för husbilar är dessutom längre än den traditionella campingssäsongen och husbilsgästerna bedöms också bidra till en ökad trygghet i området. För Vänersborgs kommun är det därför viktigt att skapa plats för centrala ställplatser, som är bokningsbara och har tillgång till service i form av el, vatten och latrintömning.

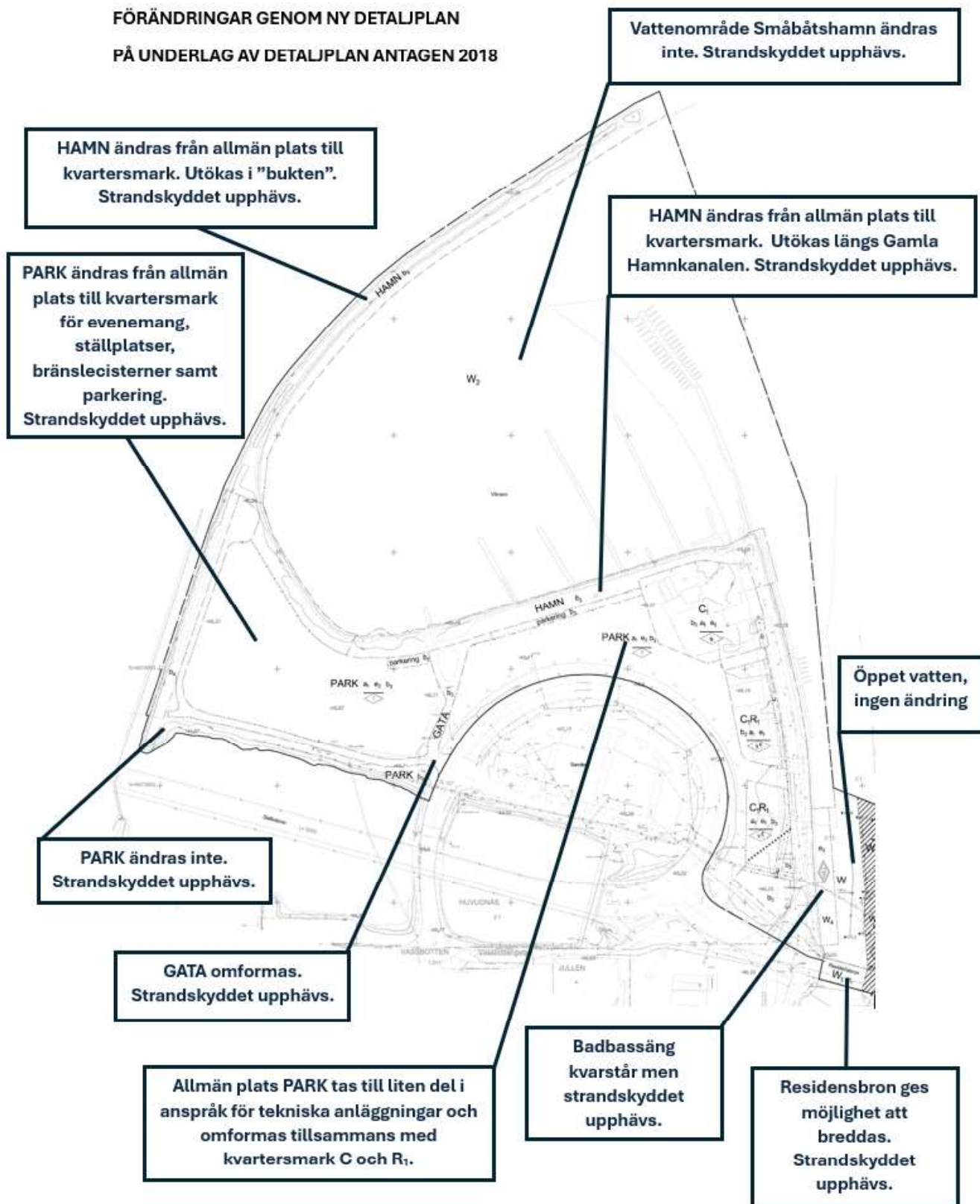
En samordning mellan gästhamn och ställplatser för husbilar är strategiskt då liknande servicefunktioner behövs för båda. Ställplatserna bedöms kunna kombineras med evenemangsområdet i väster. Området används endast några gånger per år för olika typer av evenemang, övrig tid kan området rymma cirka 50 husbilar.

Utöver behoven av gästhamn och ställplatser för husbilar behöver det också finnas plats för de befintliga verksamheterna småbåtshamn, föreningslokaler och ytor för evenemang och rekreation. Därtill behöver fler funktioner såsom mindre byggnader för cafe/restaurang eller annan service, lekplats, boulebana och liknande på sikt inrymmas. Detta för att uppnå målsättningen för Norra Sanden, att få fler kommuninvånare och besökare i olika åldersgrupper att vistas i och använda området.

Den befintliga detaljplanen tillåter merparten av ovanstående användningar men för att möjliggöra kommunens hela vision för området behöver de planmässiga förutsättningarna anpassas genom en ny detaljplan. Konkret handlar det om ställplatser, infrastruktur så som transformatorstation, pumpstation och plats för lagring av drivmedel, upphävande av strandskydd och att ersätta viss del av den allmänna platsmarken med kvartermark för att kunna arrendera ut driften till en verksamhetsutövare. Skillnaderna mot befintlig detaljplan beskrivs i bilden på sidan 6.

Genomförandet av en hamn för fritidsbåtar utgör enligt 4 kap. 34 § Plan- och bygglagen en verksamhet som medför en betydande miljöpåverkan. Kommunens bedömning är att en ny detaljplan inte innebär någon betydande miljöpåverkan då småbåtshamn redan finns på platsen och är prövad i gällande detaljplan. Småbåtshamnen i det här förslaget till detaljplan innebär inte någon egentlig förändring gentemot vad som redan finns på platsen.

**FÖRÄNDRINGAR GENOM NY DETALJPLAN
PÅ UNDERLAG AV DETALJPLAN ANTAGEN 2018**

Ärendeinformation

Planförslaget handläggs med standardförfarande enligt PBL 2010:900. Plankartan är upprättad enligt Boverkets föreskrifter BFS 2020:5 och allmänna råd 2020:6. Planbeskrivningen är upprättad enligt Boverkets föreskrift och allmänna råd BFS 2020:8.

Planområdet ligger centralt i Vänersborg, på Norra Sanden. Området angränsar till Vänern, Gamla Hamnkanalen och trafikkanalen mellan Vänern och Vassbotten. Området används mest vid olika typer av sommarfestivaler och spontant "häng" av unga vuxna.

Planområdet är knappt 15 ha stort där 8,7 ha utgörs av vattenområde.

Detaljplanens läge sett från nordöst.

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år från den dag planen får laga kraft. Detta innebär att inga planförändringar får göras under denna tid mot berörda fastighetsägares vilja. Efter genomförandetidens slut gäller fortfarande planbestämmelserna till dess att de upphävs eller ändras. Under genomförandetiden har fastighetsägaren en garanterad rätt att bygga i enlighet med detaljplanen men efter genomförandetiden kan planen ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

Allmän plats

Detaljplanen föreslår allmän plats för Gata och Park.

Gata anges som GATA i plankartan och avser mark som ska utgöra allmän gata.

Park anges som PARK i plankartan och avser mark som ska utgöra parkområde för allmänheten.

Byggnad får inte placeras inom egenskapsområdet är angiven som plac₁ i plankartan. Denna bestämmelse finns längs Trafikkanalen inom användningen Park.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, tält, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september. Bestämmelsen anges som a₂ på plankartan och återfinns inom parkmarken centralt i området.

Största byggnadsarea är 500 m² inom användningsområdet anges som Area₁ på plankartan och återfinns på parkmarken centralt i planområdet.

Högsta nockhöjd är 7 meter anges som höjd₁ på plankartan och återfinns inom parkmarken centralt i området.

Maximal ytlast är 13 kPa anges som skydd₁ i plankartan. Bestämmelsen återfinns på hela parkmarken utom närmast Trafikkanalen.

Maximal ytlast är 0 kPa anges som skydd₂ i plankartan. Bestämmelsen återfinns på parkmarken närmast Trafikkanalen.

Strandskyddet är upphävt anges som a₁ i plankartan. Bestämmelsen finns inom den allmänna plats som detaljplanen föreslår. All mark inom planområdet, allmän plats såväl som kvartersmark, tas i anspråk i samband med stora evenemang och behöver då kunna stängslas in. Det skulle ge behov av dispens från strandskyddet vilket skapar en osäkerhetsfaktor såväl som en onödig och kostsam process inom kommunen.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats.

Gestaltning

Den allmänna platsen bör gestaltas för att möjliggöra en bred och flexibel användning för olika tillfälliga evenemang samtidigt som det stora området behöver struktureras med variationsrika rumsföljder för att skapa trivsamma överskådliga platser för människor med olika intressen och förväntningar på den fysiska miljön. Den sammanbindande faktorn är kontakten med vattnet.

Längst i söder mot Residensbron är staden och trafiken mest närvarande. Här bör gestaltningen av miljön fokusera främst på aktiviteter som bad, volleyboll, basket eller utegym. Foodtrucks, anläggningar, små byggnader som väderskyddade sittplatser eller offentliga omklädningsrum och redskap kan vara utspridda på både allmän plats och kvartersmark och behöver vara robusta och flyttbara för att tillfälligt kunna bortforslas vid evenemang. En stor badbassäng i Gamla hamnkanalen gör vattnet tillgängligt för kontrollerat bad utan risk för kontakt med föroreningarna i bottensedimenten och båtarna i gästhamnen.

Längre norrut samspelar parkytan med bebyggelsen på kvartersmarken. Några gångvägar mellan byggrätterna bildar ett finmaskigt nät som kopplar ihop gästhamnsbryggan med parken och bjuder in till små omvägar på promenaden med hund eller barnvagn. Boulebana, pingisbord och lekredskap med tematisk marin anknytning kompletterar parken och gör området attraktivt bland annat för barnfamiljer.

Kvartersmark

Detaljplanen föreslår kvartersmark för Evenemangsområde, Ställplatser och Parkering, Centrum, Småbåtshamn, Lagring och omlastning av drivmedel, Transformatorstation och Pumpstation.

Användningsbestämmelser

Evenemangsområde anges som R₁ i plankartan och ingår i kategorin besöksanläggningar. Användningen preciseras till Evenemangsområde för att visa på behovet av en stor öppen yta för att kunna användas för olika typer av tillfälliga aktiviteter, tält, scener och andra anordningar.

Ställplatser anges som N₁ i plankartan och ingår i kategorin Friluftsliv och camping. Användningen preciseras till Ställplatser för att det ska vara lätt att ställa om området vid de tillfällen det behövs för evenemang. För att ställplatserna ska bli funktionella kommer det behöva byggas en servicebyggnad och infrastruktur för el.

Servicebyggnaden behöver innehålla toaletter och duschar. I dess anslutning behöver det finnas möjlighet att tömma latrin från husbilarna. El behöver byggas ut till strategiska ställen för att vara tillgänglig för ställplatserna. Infrastrukturen kommer vara positiv även vid evenemangstillfällena.

Parkering anges som P i plankartan och avser parkeringsytor för uppställning av bilar och båttrailers under tiden man är ute med sin båt på Vänern. Även evenemangs- och turistbussar saknar idag en central plats att stå på medan resenärerna roar sig i Vänersborg. Parkeringsändamålet fungerar också som en buffertzon mellan bränslecisterner och ställplatserna. Även den här typen av yta kan utgöra en öppen plats när det behövs för evenemangen.

Centrum anges som C i plankartan och avser områden med byggrätter för kombinationer av handel, service, tillfällig vistelse, samlingslokaler, kontor och annan jämförlig verksamhet som ligger centralt eller på annat sätt ska vara lätta att nå. Även komplement till verksamheten centrum ingår i användningen.

På Norra Sanden är avsikten att använda byggrätterna för olika typer av service och aktiviteter till områdets besökare. Det kan handla om byggnader för café- och restaurangverksamhet, reception/hamnkontor, aktiviteter, vattenanknutet föreningsliv och försäljning i mindre skala.

I händelse av att vattnet i Vänern stiger kommer Norra Sanden att översvämmas. Det finns inte någon reell möjlighet att säkra området från översvämning. Plankartan kompletteras därför med bestämmelser om att byggnaderna ska vara av enklare slag så att inga stora ekonomiska värden går förlorade alternativt konstrueras på sådant sätt att de inte skadas i händelse av att vattnet stiger över marknivån, se nedan egenskapsbestämmelser.

Småbåtshamn anges som V₁ i plankartan och ingår i kategorin Hamn. Användningen hamn ska tillämpas för landområden för hamnverksamhet och sjötrafik med kompletterande handel och service. Även komplement till verksamheten hamn ingår i användningen. Användningen preciseras till Småbåtshamn då avsikten är att, tillsammans med vattenområdet, användas för säsongsbåtplatser för invånare i Vänersborg och för gästhamnsplatser för besökare som kommer till Vänersborg med båt.

Lagring och omlastning av drivmedel anges som G_1 i plankartan och ingår i kategorin Drivmedel. Bestämmelsen preciseras då avsikten med området endast är för att ha bränsletankar och en lossningsyta. Försäljningen av bränsle kommer ske vid en sjömack inom småbåtshamnens område.

Transformatorstation anges som E_1 i plankartan och ingår i kategorin Teknisk anläggning.

Pumpstation anges som E_2 i plankartan och ingår i kategorin Teknisk anläggning.

Egenskapsbestämmelser

Marken får inte förses med byggnad är markerad med prickmark på plankartan. Denna bestämmelse finns i anslutning till de tekniska anläggningarna och längs vattnet i den norra delen av området för Evenemang m. fl.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, tält, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september och anges som a_2 i plankartan.

Minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig anges som b_1 i plankartan. Bestämmelsen finns inom användningen Evenemangsområde m fl.

Marklov krävs även för åtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet anges som a_3 i plankartan. Bestämmelsen finns inom användningen Evenemangsområde m fl.

Maximal ytlast är 13 kPa anges som b_3 i plankartan. Bestämmelsen återfinns på all kvartersmark.

Största byggnadsarea inom användningsområdet anges som e_1 i plankartan och varierar mellan de olika byggrätterna.

Högsta nockhöjd anges som h_1 i plankartan och varierar mellan 4,5 meter, 7,0 meter och 10.0 meter i de olika byggrätterna.

Minsta takvinkel är 14 grader anges som o_1 i plankartans olika byggrätter.

Byggnad ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivån +47,8 (RH 2000) inte skadar byggnaden anges som m_1 i plankartan och återfinns inom den norra centrumbyggrätten, inom Evenemang m. fl. samt inom de båda tekniska anläggningarna.

Markreservat för bro för allmännyttig trafik anges som t_1 i plankartan. Området utgörs av Residensbron in mot centrala Vänersborg.

Marken får endast förses med enklare eller flyttbara byggnader anges som $ö_1$ i plankartan. Bestämmelsen återfinns inom de tre mindre centrumbyggrätterna och avsikten är att här inte ska byggas mer avancerade byggnader än förråd och försäljningsbodar som kan ersättas om de skadas vid översvämning eller flyttas undan vid dessa tillfällen.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha utrymningsvägar bort från leden har beteckningen b_4 på plankartan och gäller inom delar av de mindre byggrätterna för Centrum.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha fasader i lägst brandteknisk klass EI30 har beteckningen b₂ på plankartan och gäller inom delar av de mindre byggrätterna för Centrum.

Strandskyddet är upphävt anges som a₁ i plankartan. Bestämmelsen finns inom den kvartersmark som detaljplanen föreslår. All mark inom planområdet, allmän plats såväl som kvartersmark, tas i anspråk i samband med stora evenemang och behöver då kunna stängslas in. Det skulle ge behov av dispens från strandskyddet vilket skapar en osäkerhetsfaktor såväl som en onödig och kostsam process inom kommunen.

Markreservat för allmännyttig gångtrafik anges som x₁ i plankartan och återfinns inom hela området för Småbåtshamn och längst mot norr inom området för Evenemang m fl. i syfte att allmänheten ska ha tillgång till strandpromenaden.

Gestaltning

Ny bebyggelse på Norra Sanden kommer främst vara placerad på byggrätterna inom kvartersmarken längs med Gamla Hamnkanalen. Dessa tillkommande volymer bör i storlek och placering samspeja med varandra för att skapa en trivsamt miljö både längs med vattnet och mot parkmarken. Entréerna bör ligga mot promenaden men eventuella uteplatser kan med fördel finnas även på bebyggelsens baksidor som i syd- och västläge ger lä från de kalla nordvindarna och samtidigt fångar in solen på eftermiddagarna.

En större ny eller förändring av befintlig byggnad behöver ta hänsyn till översvämningens risk och därför utformas med en nästan 2 m hög sockel. Sockeln måste vara vattentät eller inrymma mindre känsliga funktioner som exempelvis kallförråd för småbåtar, kanoter eller utrustning som kan flyttas vid behov.

Bebyggelsen bör i övrigt vara småskalig och endast en våning i höjd. Med fördel delas byggnaderna upp i flera sammansatta långsmala volymer (sjöbodsmotivet, röda låga byggnader). En sådan modulär uppdelning kan också underlätta för att genom addition av ytterligare byggnadskroppar kunna bygga ut bebyggelsen allt eftersom behovet uppstår samtidigt som det går att bygga tillbaka eller forsla bort byggnaderna om en större översvämning förväntas.

Bebyggelseskalan bör avta norrifrån mot syd där fokus ligger på mer tillfälliga byggnadsverk som går att förflyttas exempelvis i samband med att hela Norra Sanden behöver disponeras för Aqua Blå-evenemanget.

I det fall Segelsällskapets befintliga lokaler bevaras är det önskvärt att de utvecklas och byggs om eller till för att fungera för en bredare användning. Med fördel kan det handla om café- och restaurangverksamheter, hamnkontor och servicelokaler eller lokaler till andra föreningar för att öka tryggheten genom närvaro av fler människor vid fler timmar om dygnet.

Speciellt rekommenderas en restaurangverksamhet som drivs året om inom den norra byggrätten. Den kan behöva vara lite större i ytan och det möjliggör detaljplanen för.

Uttrycket på den befintliga rödmålade magasinsbyggnaden bör bevaras och kan fungera som inspirationskälla för utvecklingen av befintlig och tillkommande bebyggelse. Generellt kan sjöbodar fungera som ett naturligt ledmotiv på platsen.

I norra delen, runt Segelsällskapet, tar båtlivet över. Det är både kommuninvånare och besökare med båtintresse som ger underlag för verksamheterna i anslutning till småbåts- och gästhamnen. En del parkering sker på hamnområdet som ett lämpligt komplement till alla verksamheter här. Utanför sommarsäsongen kan även husbilar stå här och ”fylla på” med övernattande besökare när antalet gästbåtar avtar. Hamnområdet föreslås uppgraderas med en lång träbrygga längs med vattnet som med olika sittmöjligheter bjuder in till socialt umgänge eller för att bara slå sig ner en stund och njuta av utsikten.

Det är viktigt att vid gestaltningen av Norra Sanden alltid tänka på största möjliga flexibilitet till fördel för de stora återkommande evenemangen. De kräver stora sammanhängande ytor både på parkmarken i östra delen och på gräsplanen i väster där detaljplanen ska möjliggöra för ett stort antal ställplatser för husbilar.

Även den särskilda logistiken med stora tunga fordon i samband med evenemangen behöver tas hänsyn till vid utformning av markytorna. För att möjliggöra en fortsatt bra infiltration av dagvatten föreslås i första hand grus för dessa ytor.

Den västra delen av planområdet hålls så långt som möjligt fritt från permanent bebyggelse för att inte hindra en flexibel användning mellan husbilsställplatser och olika evenemang under året.

Marken bör till största delen vara gräs som kan kompletteras med marksten med hög infiltreringsförmåga i fogarna för att avgränsa området och göra det både körbart och genomsläppligt för dagvatten. Även ytorna närmast gatumarken som leder till iläggingsrampen och hamnen kan utformas med grus eller gräsarmering för att kunna fungera flexibelt för exempelvis tillfälliga parkeringar, tält, toaletter m.m.

En eventuell servicebyggnad kopplad till husbilsverksamheten placeras med fördel närmare iläggingsrampen. Här kan entrén till evenemangs- och husbilsområdet ligga. På den ovala grönytan på gatumarken kan ett större konstverk som exempelvis ”Andarnas skepp” fungera som ett attraktivt landmärke och fotomotiv som markerar en entrésituation i övergången mellan hamn- och evenemangsområdena. En skyltpylon i sydlig förlängning vid infarten till Norra Sanden från Vassbottenleden visar väg till husbilsplatserna, trailerplatser, hamnen och p-platserna.

Konstverket Andarnas skepp, finns vid nuvarande gästhamn vid Vänerparken.

Vattenområde

Detaljplanen föreslår tre olika användningar för vattenområden. Dessa är Vattenområde, Småbåtshamn och Bad i bassäng, bryggor.

Användningsbestämmelser

Vattenområde anges som W i plankartan och avser öppet vatten, vilket innebär att det i huvudsak inte ska överbyggas med bryggor.

Småbåtshamn anges som W₁ i plankartan och avser område som ska användas för bryggor, bommar och båtplatser.

Bad i bassäng, bryggor anges som W₂ i plankartan och avser ett vattenområde där det ska finnas möjlighet att anlägga en bassäng i Gamla Hamnkanalen. Vid olika evenemang kan bassängen täckas över med trall för att tillfälligt användas som till exempel scen eller liknande.

I gällande detaljplan är området redan avsatt till bad. Då det är i anslutning till båttrafik och delvis förorenade bottensediment ska det undvikas att bad sker i själva kanalen. Avsikten är att anlägga en bassäng i vattnet för att skydda de badande både från båtar och föroreningar.

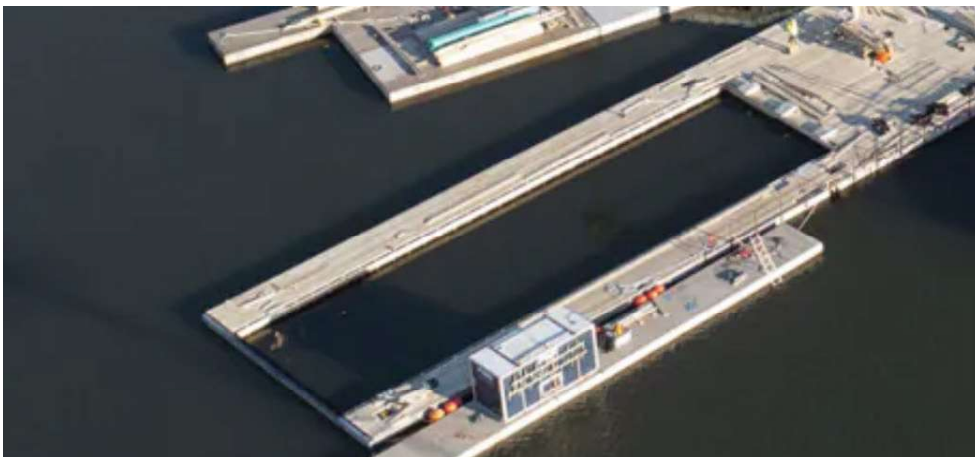

Foto från Jubileumsparken i Göteborg, visande ett exempel på bassäng i vattnet.

Egenskapsbestämmelser

Strandskyddet är upphävt anges som a₁ i plankartan. Bestämmelsen finns inom vattenområde för Småbåtshamn och Bad i bassäng, bryggor. Strandskyddet upphävs för att det ska vara möjligt att dels stänga av båtbyggor med byggportar och dels för att kunna stänga av badbassängen vid behov. Vattenområdet för bassäng ska kunna ingå i evenemangsområdet och till exempel kunna överbyggas med ett trädäck för att utgöra scen eller liknande.

Gestaltning

Promenadstråket förbi båtplatserna längs Gamla hamnkanalen föreslås kompletteras med en lång träbrygga som går längs med småbåtshamnen i norr fram till anläggningen med kran, bränslepump och den allmänna iläggningssrampen. Bryggan förses med flera sittmöjligheter längs med vattnet som samtidigt skapar en diskret avgränsning mot körbanan och parkeringen. I ytterhörnet mellan Segelsällskapets iläggningssramp och Gamla Hamnkanalen bildas en mindre samlings- och utsiktsplats på bryggan.

Norr om husbilställplatserna i väster bjuder piren och grillbryggor in besökare till fina utsikter, socialt umgänge och gemensam matlagning på vattnet.

Söder om båtplatserna i Gamla hamnkanalen möjliggör planen en badanläggning i form av en bassäng i kanalen. Denna bassäng är ett viktigt element för att stärka områdets attraktivitet på sommaren. Mindre, tillfälliga byggnader som omklädningsrum, matvagnar eller glasskiosker står i anslutningen till promenadvägen.

Utanför badsäsongen eller vid de stora evenemangen kan bassängen täckas över med ett bjälklag och på så sätt förvandlas till en scen på vattenytan där publiken kan sitta på Fisketorget eller på gräsmattan på Sanden.

Befintliga förhållanden

Norra Sanden är ett rekreationsområde som är centralt beläget i staden.

Den nordligaste delen av Sanden utgörs av småbåtshamn med båtplatser samt ett klubbhus som används av Vänersborgs segelsällskap. Övrig mark inom planområdet består av öppna gräsytor som sommartid används för olika typer av tillfälliga aktiviteter och evenemang. Längs Gamla Hamnkanalen finns en gång- och cykelväg som leder förbi en volleybollplan och vidare fram till klubbhuset och småbåtshamnen. Från den västra delen av området går det ut en pir av sprängsten som skyddar hamnen från Trafikkanalen och Vänerns vågor.

Det finns en iläggningssramp för båtar centralt i området samt en mindre iläggningssplats för jollar i anslutning till klubblokalen.

Infart sker från Vassbottenleden, parkeringsytor finns anordnade längs hamnområdet och utrymme för att parkera bil och trailer finns oorganiserat inom den västra delen av området.

PLANERINGSUNDERLAG

Regionala

Stigande vatten, Handbok från länsstyrelserna i Västra Götaland och Värmlands län.
Vänern - planeringsnivåer utifrån framtida vattennivåer, version 2017.1.

Kommunala

Grundkarta

Grundkartan som ligger till grund för detaljplanen är daterad 17 februari 2025.

Detaljplan

För planområdet gäller detaljplan nr 537 som fick laga kraft 2018-06-25.

Översiktsplan

Översiktsplan 2017, antagen av kommunfullmäktige den 13 december 2017, § 197.

Fördjupad översiktsplan (FÖP) för Vänersborg och Vargön, antagen av kommunfullmäktige den 15 februari 2023, § 4.

Andra kommunala planeringsunderlag

Trygghetsanalys Vänersborg Centrum och Sanden, 2021, Stiftelsen Tryggare Sverige

Grönplan Vänersborg 2008, godkänd av KF 2009-04-15

Miljöstrategi 2030, antagen av kommunfullmäktige 2024-03-13 § 26

Policy för dagvattenhantering i Vänersborgs kommun, antagen av KF 2011-02-02 § 6.

Undersökning enligt 5 kap. 11a § plan- och bygglagen (2010:900)

En undersökning enligt 6 kap § 6 har genomförts. Protokollet återfinns under kapitlet Konsekvenser längre fram i handlingen. En småbåtshamn anges i PBL 4 kap 34 § alltid utgöra en betydande miljöpåverkan. I det här fallet har småbåtshamnen funnits länge på platsen och även i den gällande detaljplanen där den prövats vara lämplig på platsen. Den nya detaljplanen föreslår ingen förändring av vattenområdet. På land är det endast av administrativ karaktär att ändra från allmän plats till kvartersmark. Kommunen anser därför inte att det ger betydande miljöpåverkan att planlägga denna småbåtshamn.

Undersökningssamråd med Länsstyrelsen hålls samtidigt som detaljplanen samråds.

Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Ett särskilt beslut om betydande miljöpåverkan enligt 5 kap. 11a § plan- och bygglagen (2010:900) tas inför att planen ställs ut för granskning.

Utredningar

Geoteknisk utredning

PM Geoteknik, rev 2017-03-23, Struktor Mark Göteborg AB

Markteknisk undersökningsrapport MUR/Geoteknik, rev 2017-03-23, Struktor Mark Göteborg AB

Markmiljöutredning

Översiktlig sediment- och ytvattenprovtagning Gamla Hamnkanalen och småbåtshamn Norra Sanden, 2023-01-19, DeKa Enviro AB

Riskutredning

Riskbedömning av detaljplan Norra Sanden, Vänersborg, 2025-02-18, Bengt Dahlgren Brand & Risk AB

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Kommunala

Planbesked

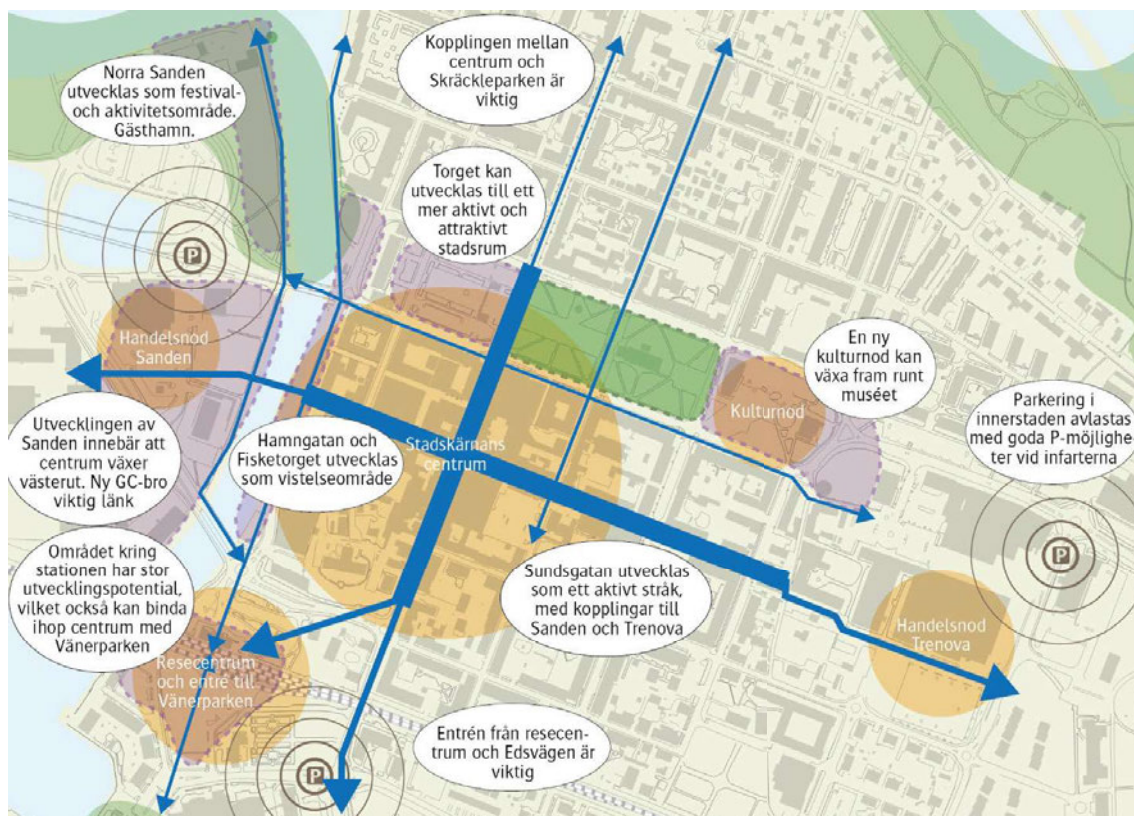
Den 29 mars 2023 § 62 beslutade kommunstyrelsen att meddela planuppdrag för att pröva en ny detaljplan för Norra Sanden.

Översiktsplan

I Översiktsplan 2017 finns bland annat generella rekommendationer om att öka allmänhetens möjligheter till vattenupplevelser (utvecklingsprincip 5) och att Norra Sanden ska stärkas som område för evenemang (utvecklingsprincip 9). Andra rekommendationer som har relevans för planen är att området ligger intill en sjöfartsled (utvecklingsprincip 14 – T3), att det ligger inom hänsynsområde för vattentäkt (utvecklingsprincip 13 - V2), samt att låga marknivåer gör det utsatt för översvämningsrisker (utvecklingsprincip 16 - S1).

Den önskade utvecklingen inom det föreslagna planområdet är i enlighet med gällande översiktsplan.

I den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön ingår planområdet i en av fyra så kallade strukturstudiekartor.

Enligt rekommendationerna ska Norra Sanden utvecklas som festival- och aktivitetsområde med gästhamn.

I övrigt är området utpekad som grönområde (G1) med riktlinjer att den huvudsakliga användningen ska vara natur eller park och att grönska dominerar i området. En framtida utveckling ska enligt den fördjupade översiktsplanen även stödja den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster. Förutom att i stort bevara grönytorna möjliggör den fördjupade översiktsplanen även för anläggningar och ytor som tillför mötesplatser och aktiviteter. Småbåtshamnen som finns i området idag är viktig och hänsyn bör tas till denna vid ny planläggning. Eventuell byggnation som kan uppkomma vid exploatering ska vara för allmänheten och stödja rekreation utomhus.

Vattenområdet utanför Norra Sanden och norra delen av Gamla Hamnkanalen är i den fördjupade översiktsplanen utpekad som utvecklingsområde för framtida vattenaktiviteter (U3). Där nämns bland annat att bränslestation för båtar behöver utredas, att anläggning för större båtar kan finnas på östra sidan samt att matservering skulle kunna förläggas helt eller delvis i vattenområdet.

Planområdet ingår även i delområde 1 – centrum, som anger riktlinjer för att strandområden ska stärkas som plats för vardagsrekreation, aktiviteter och evenemang samtidigt som den gröna infrastrukturen bevaras och stärks. Riktlinjerna för delområde 1 – centrum, anger även att grova träd och alléer ska skyddas och bevaras.

Detaljplan

Inom det aktuella planområdet finns det en gällande detaljplan, vilken kommer att upphävas i de delar som berörs av den nya detaljplanen. För planområdet gäller detaljplan nr 537 från 2018. Planens genomförandetid på 5 år har gått ut. Huvuddelen av området är planlagt som allmän plats där den största delen av marken utgörs av ändamål för anlagd park, tillgänglig för gång- och cykeltrafik, tillfälliga arrangemang och aktiviteter och mindre byggnader för skötsel och arrangemang. Inom allmän plats finns även ytor för hamn och gata samt gångväg. En mindre del av den befintliga detaljplanen utgörs av kvartersmark för samlingslokal, idrott, båtuppläggning, restaurang och café, samt olika typer av aktiviteter så som utomhusgym och volleybollplan. Den tillåtna totala byggnadsarean inom planområdet är 3 050 m². Den högsta nockhöjd som tillåts i området är 7 meter. Nedan visas den idag aktuella detaljplanen.

Detaljplan för Norra Sanden (plan nr 537), som fick laga kraft 2018-06-25.

Grönplan

Grönplan Vänersborg 2008 ger en övergripande analys av hur grönstrukturerna kan utvecklas samt strategier för bevarande av befintliga värden. Norra Sanden är i Grönplanen utpekad som grönområde. Detta innebär enligt grönplanen att strandområdet ska bevaras grönt och tillgängligt för allmänheten, gräsmattorna kan utvecklas med "vildväxande" lökväxter, strändernas möjligheter till liv och rörelse utvecklas och att möjligheten att anlägga fler miniparker ses över.

Miljöstrategi

Miljöstrategi 2030 gäller för hela Vänersborgs kommun och beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030. Strategin anger en övergripande målbild att sträva mot. Det bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på kommunala planer och program. Miljöstrategins fyra fokusområden är Grönskande stad och land, Vatten i världsklass, Trygg och tillgänglig miljö för stora och små och Klimatsmart i alla led. Under avsnittet Konsekvenser i planbeskrivningen redovisas detaljplanens konsekvenser för miljöstrategins fokusområden och delmål.

Regionala

Vattenskyddsområde

Under 2022 beslutade länsstyrelsen att inrätta ett vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter för Vänersborgsviken och Göta älv. Enligt beslutet ligger planområdet inom den inre skyddszonen. Den inre skyddszonen införs för att minska risken för en akut förorening och för att skapa möjlighet att hinna upptäcka och åtgärda en akut förorening i händelse av olycka. Den inre skyddszonen omfattar det vatten som inom 12 timmar når ett vattenintag samt en strandzon på 50 meter runt sjöar och på var sida om vattendrag. I föreskriften anges att avledning av dagvatten ej får anläggas utan tillstånd inom den inre skyddszonen. Undantag gäller avledning från ytor som utgörs av tomtmark, lokaligator eller GC-vägar. Det innebär att det krävs tillstånd för avvattning från planområdets ytor för ställplatser och parkeringar.

Planförslaget bedöms inte direkt innebära åtgärder som står i strid med föreskrifterna. Verksamhetsutövaren ansvarar dock för att följa föreskrifterna inom ramen för sin verksamhet.

Riksintressen

Kulturmiljövård

Stadskärnan i Vänersborg är riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Huvudmotiv för riksintresset är att Vänersborg är en residensstad präglad av 1600-talets stadsbyggnadspolitik och förändringar efter branden 1834 som gjorde staden till en förebild för det sena 1800-talets stadsbyggande. Planområdet ligger utanför men angränsar till detta riksintresse genom Gamla Hamnkanalen. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Rörligt friluftsliv

Vänern utgör riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap 2§ miljöbalken. Planområdet ingår till största delen i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms bidra positivt till riksintresset.

Friluftsliv

Vänern och Vassbotten är riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Planområdet ingår till viss del i riksintesseområdet. Planförslaget bedöms bidra positivt till riksintresset.

Yrkesfiske

Vänern och Vassbotten är riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap 5 § miljöbalken. Planområdet angränsar till, men ingår inte i riksintresseområdet. Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset.

Natura 2000

Planområdet berör inte något Natura 2000-område.

Trafikommunikation

Trafikkanalen väster om Sanden ingår i riksintresse för sjöfarten enligt 2 kap 8 § miljöbalken (Trollhätte kanal). Planförslaget bedöms inte ha någon negativ inverkan på riksintresset för sjöfart.

Totalförsvar

Planområdet ligger inom riksintresse för försvaret enligt 3 kap 9 § miljöbalken (Såtenäs flottiljflygplats), vilket innebär stoppområde för höga objekt.

Planområdet berörs av riksintresse för Försvarmaktens stoppområde för höga objekt. Som högt objekt räknas objekt högre än 45 meter inom samlad bebyggelse. Byggnaderna inom planområdet förslås lägre än 45 meter, varför planförslaget är förenligt med riksintresset.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Miljökvalitetsnormerna för luft har inte uppmätts överstiga riktvärdena någonstans i Vänersborg. Den nya detaljplanen medför inte att de gällande miljökvalitetsnormerna för luft enligt 5 kap miljöbalken påverkas.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna fastställs av Vattenmyndigheten enligt Vattendirektivet.

Vänerns statusklassning är Måttlig ekologisk status och Uppnår ej god kemisk status.

Att den ekologiska statusen endast uppgår till måttlig härleds till flödesregleringar som till exempel kraftstationer. Barriärerna fragmenterar vattenförekomsten och hindrar fiskars och bottenlevande djurs förflyttningar upp och ned i vattensystemet samt hämmar flödet av näringsämnen, sediment och organiskt material. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattenförekomsten i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god och åtgärder behöver därför vidtas. Kravet är att God ekologisk status ska vara uppnådd senast 2039.

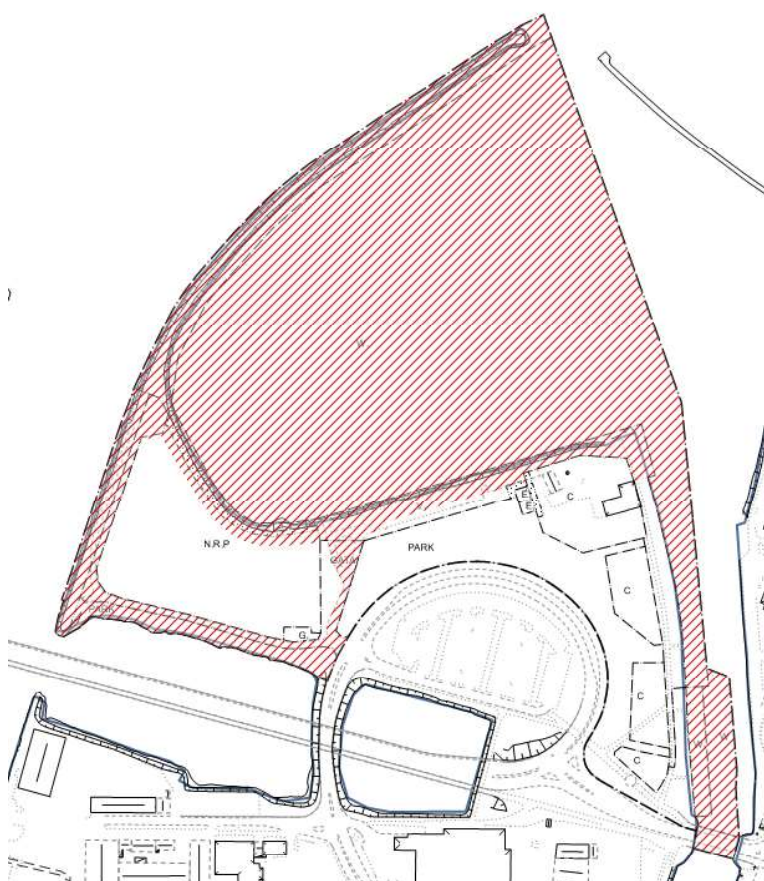
Att den kemiska statusen anges till Uppnår ej god härleds i huvudsak till påverkanskällorna förorenade områden, transporter/infrastruktur samt långväga luftburen spridning av kvicksilver (Hg). Gränsvärdet för Hg överskrids i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten. Utsläpp av kvicksilver har under lång tid skett i både Sverige och utomlands vilket lett till långväga luftburen spridning och storskalig atmosfärisk deposition. Genom att kontrollera, och vid behov sanera, marken från föroreningar samt skapa en renande dagvattenhantering bidrar det till att förbättra miljökvalitetsnormen kemisk status.

Miljö

Strandskydd

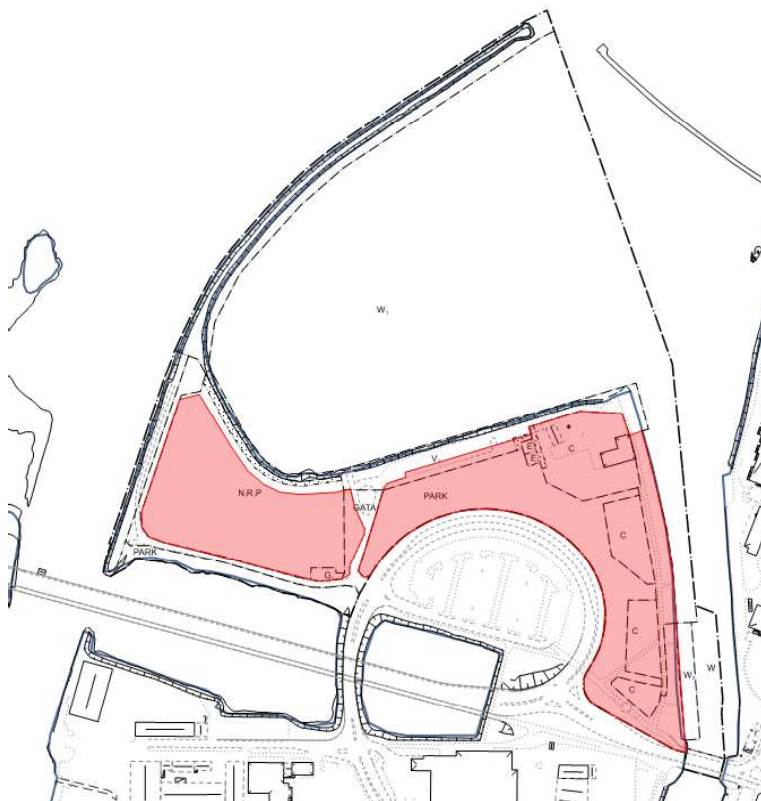
Vänern har ett utökat strandskydd med 300 meter från strandlinjen både ut i vattnet och in på land. För Gamla Hamnkanalen gäller strandskyddet 100 meter från strandlinjen både ut i vattnet och in på land. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt säkra allmänhetens tillträde till stränderna och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. För det aktuella planområdet är strandskyddet delvis upphävt i tidigare detaljplan men återinträder inom 100 meter från strandlinjen både i Vänern och Gamla Hamnkanalen i samband med att en ny detaljplan tas fram. Strandskyddsfrågan ska då prövas på nytt. För att upphäva eller ge dispens från strandskyddet krävs det särskilda skäl i enlighet med Miljöbalken 7 kap 18c §. Vidare måste intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väga tyngre än strandskyddsintresset, PBL 4 kap 17 §.

I detaljplanen som fick laga kraft 2018 upphävdes en del av strandskyddet vilket inte har uppdaterats hos länsstyrelsen. Gällande strandskydd berör Norra Sanden så som visas på nedanstående bild med röd skraffering:

Bilden visar med röd skraffering där strandskyddet gäller enligt nu gällande detaljplan.

I samband med att ny detaljplan tas fram inträder strandskyddet inom 100 meter från strandlinjen, vilket i det här fallet innebär hela planområdet. Nedan visas med rött var strandskyddet återinträder.

Bilden visar med rött det område där strandskyddet inträder, 100 meter från strandkanten, i samband med att en ny detaljplan tas fram.

Marken inom planområdet utgörs idag av hårdgjorda ytor längs stranden i norra och östra delen där det även är bryggor längs med stranden och ut i vattnet. I den västra delen är det en stor yta med gräs och grus som används för större evenemang. Piren består av sprängsten. Området mellan Vassbottenleden och hamnområdet är en gräsbevuxen parkyta med träd längs leden. Längs med Gamla Hamnkanalen finns ett utbyggt gång- och cykelstråk till vilket allmänheten har tillgång.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Strandskyddet har visat sig vara ett hinder för den utveckling som kommunen anser vara nödvändig för området. Det finns ett behov av att sätta upp bryggportar på bryggor för att minska skadegörelse och otrygghet framför allt kvälls- och nattetid. Detta har prövats vid två olika tillfällen genom ansökan om strandskyddsdispens. 2016 beslutade Mark och miljödomstolen att avslå ett överklagande av länsstyrelsens beslut att upphäva Byggnadsnämndens beslut att bevilja dispens från strandskyddet för att uppföra bryggportar i området. Motiveringen var att behovet och nyttan av bryggportar inte väger upp den begränsning i allemansrätten som de medför. Frågan prövades i en ny ansökan 2022 där Byggnadsnämnden liksom Länsstyrelsen beslutade att strandskyddsdispens inte kan ges för en bryggport med motiveringen att dispensen motverkar strandskyddets syfte att säkra allmänhetens tillgång till strandområden samt att vid en intresseavvägning mellan den enskildes och allmänhetens intresse väger allmänhetens intresse tyngre.

Foto på en bryggport vid en båtbygga.

Strandskyddet behöver därför upphävas i vattenområdena Småbåtshamn och Bad i bassäng, bryggor. Kommunens bedömning är att allmänheten, det vill säga kommuninvånare och besökare, har ett starkare intresse av att det på Norra Sanden finns en fungerande småbåtshamn/gästhamn/badbassäng och att området är tryggt att vistas i. Den inskränkning i allmänhetens tillgänglighet till bryggorna som en avstängning nattetid skulle innebära bedöms inte väga tyngre än behovet av trygghetsåtgärden.

På land föreslås strandskyddet upphävas för att undvika osäkerhet, onödiga och kostsamma prövningsprocesser. För att ändå säkerställa allmänhetens fria passage längs strandlinjen föreslås ett markreservat i detaljplanen.

Dagvatten

Dagvatten betecknar regnvatten som samlas eller rinner på markytan och i stora mängder kan ställa till problem med översvämningar och bidra med förgiftning av vattendrag. På grund av klimatförändringar förväntas fler perioder med långvarig och kraftig nederbörd, vilket ökar dagvattnet. När andelen mark ökar som är bebyggd eller hårdgjord

(t.ex. vägar) innebär det dessutom att mindre mängd vatten kan tränga ner i marken, vilket ytterligare ökar riskerna. Kommunen förespråkar lokalt omhändertagande av dagvattnet (LOD).

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänsterna är indelade i olika kategorier vilka visas i de kommande bilderna. I det aktuella planområdet finns ekosystemtjänster som är Reglerande, Kulturella och Stödjande. Området saknar i stort Försörjande ekosystemtjänster som matförsörjning, råvaror och energi.

Inom planområdet finns en del träd som är viktiga inslag i området. Träden bidrar med reglerande ekosystemtjänster så som erosionsskydd, grönska, skugga, värmereglering och upptag av vatten. Området som helhet skulle må bra av mer och varierad växtlighet för att förstärka de reglerande tjänsterna.

Reglerande			
2.1 Reglering av lokalklimat 	2.2 Erosionsskydd 	2.3 Skydd mot extremväder 	2.4 Luftrening
Grönska och natur bidrar lokalt till jämnare temperatur, ökad luftfuktighet, skugga och vindskydd.	Växternas rötter på land och i vatten binder jord och sediment. Blad och grenar skyddar jorden från att sköljas bort.	Grönska och natur förebygger och skyddar mot extremväder som storm, höga vågor, översvämning, skyfall, skred och torka.	Växtlighet renar luft genom att filtrera och fånga upp föroreningar.
2.5 Reglering av buller 	2.6 Rening och reglering av vatten 	2.7 Pollinering 	2.8 Reglering av skadedjur och skadeväxter
Växtlighet och icke hårdgjord mark dämpar buller och skapar lugnare miljöer för människor och djur.	Våtmarker, grönområden och andra ekosystem fördröjer, filtrerar och renar vatten från föroreningar samt förebygger översvämningar, erosion och torka.	Insekter pollinerar blommande växter som utvecklar frukt, bär och frö för växtens fortplantning och för produktion av mat till människor och djur.	Djur och andra organismer kan reglera och minska mängden skadedjur, skadeväxter och sjukdomsbärare.

Planområdet kommer kunna bidra med ekosystemtjänster som fysisk hälsa, mentalt välbefinnande och social interaktion i större utsträckning än dagens förhållande när området blir tryggare, trevligare och mer aktivt.

Kulturella				
4.1 Fysisk hälsa	4.2 Mentalt välbefinnande	4.3 Kunskap och inspiration	4.4 Social interaktion	4.5 Kulturarv och identitet
				
Grönska och natur gynnar fysisk aktivitet som motion, lek och friluftsliv.	Vistelse i grönska och natur främjar hälsa, välbefinnande och mental återhämtning.	Grönska och natur kan ge inspiration, kunskap och öka förståelse för ekosystemens samband och betydelse för människan.	Grönska och natur erbjuder mötesplatser för människor av olika bakgrund och åldrar.	Grönska och natur skapar attraktiva miljöer, bidrar till den lokala identiteten och är en del av kulturarvet.

De stödjande ekosystemtjänsterna kan utvecklas i planområdet genom att öka den biologiska mångfalden och livsmiljöerna i strandzonen.

Stödjande				
1.1 Biologisk mångfald	1.2 Ekologiskt samspel	1.3 Livsmiljöer	1.4 Naturliga kretslopp	1.5 Jordmånsbildning
				
Variationsrikedom inom arter, mellan arter och av ekosystem möjliggör anpassning och ger motståndskraft.	Samspel mellan två och flera arter bidrar till ekosystems-funktioner.	Livsmiljöer är en förutsättning för växt- och djurarters fortplantning, födosök och spridning.	Ekosystemen möjliggör kretslopp av vatten, kol och näringsämnen som kväve och fosfor.	Ekosystemens organismer bryter ned material på och i marken och frigör näringsämnen.

Biotopskydd

De träd som står utmed Vassbottenleden utgör en biotopskyddad allé vilken inte får skadas. Om någon åtgärd behöver vidtas som påverkar dessa träd måste en biotopskyddsdispens sökas hos länsstyrelsen.

Hälsa och säkerhet

Omgivningsbuller

Området ligger i direkt anslutning till Vassbottenleden och Trafikkanalen vilka utgör källor för trafikbuller. Inom området föreslås inte några bullerkänsliga verksamheter. Någon bullerutredning har inte tagits fram då det bedöms onödigt för det marken avses användas till.

Risk för olyckor

Identifierade riskkällor består av de rekommenderade sekundära vägarna för transport av farligt gods, Dalbobron och Vassbottenleden, farleden Trafikkanalen samt planerad sjömack med bränslecistern inom planområdet.

Riskenivåerna bedöms som låga och acceptabla avseende transporter förbi planområdet framför allt på grund av att antal transporter som identifierats bedöms vara relativt få. Risknivåerna från drivmedelshanteringen inom planområdet bedöms också som acceptabla förutsatt att skyddsavstånd hålls till känslig markanvändning. Förutsatt att föreslagna åtgärder inarbetas i planen, bedöms de identifierade olycksriskerna hanteras på ett tillfredställande sätt och risken för människors hälsa och säkerhet avseende tekniska olycksrisker bedöms som acceptabelt låga.

Utredningen föreslår följande riskreducerande åtgärder:

- Bebyggelsefritt avstånd om 20 meter bör upprätthållas mellan kvartersmark för centrumändamål och Vassbottenledens väggkant.
- Fasader utförs obrännbara eller som lägst i brandteknisk klass EI 30 eller motsvarande. Fönster utförs som lägst i brandteknisk klass EW 30 eller motsvarande. Dörrar utförs i lägst brandteknisk klass EI 30-C. Gäller fasader/fönster/dörrar som vetter mot Vassbottenleden inom ett avstånd på 30 meter från väggkant.
- Utrymningsmöjlighet bör finnas på skyddad sida i riktning bort från Vassbottenleden. Gäller bebyggelse inom 30 meter från väggkant.
- För markanvändning evenemang, R, bör planen reglera ett skyddsavstånd på 25 meter från närmsta bränslecistern, som då får ha en volym om maximalt 10 m³. Mellan bränslecistern och evenemangsområdet behöver finnas en brandteknisk avskiljning motsvarande EI 60 eller högre.
- Ställplatser för husbilar bör placeras minst 20 meter från strandkanten mot Trafikkanalen, 50 meter från lossningsplatsen för tankbilar till bränslecistern samt 25 meter från mätarskåp på sjömacken.
- Båtplatser för övernattning bör placeras 25 meter från mätarskåp på sjömacken, övriga båtplatser utan övernattning placeras 12 meter från mätarskåpen.

Erforderliga säkerhetsavstånd är inarbetade i detaljplanen och bestämmelser har lagts till gällande fasader och utrymningsvägar mot Vassbottenleden.

Risk för översvämning

Norra Sanden ligger inom ett område som kommer bli översvämmat i händelse av att Vänern stiger. Marken ligger på en ungefärlig höjd på + 46. Den högsta beräknade vattennivån för Vänern har beräknats till +47,8 vilket innebär att det kan stå vatten 1,8 meter över nuvarande marknivå. Detaljplanen föreslår inte några bostäder eller annars samhällsviktiga funktioner. För att skydda byggnadsvärden finns planbestämmelser i plankartan.

Risk för erosion

Strandkanterna är försedda med stenskonig och hela utfyllnaden som ön består av har stängts in med sprängsten vilken skyddar området från erosion.

Risk för skred

Risken för skred är låg. Den geotekniska utredningen anger att rekommenderad säkerhetsnivå kan uppnås överallt utom mot Trafikkanalen där det rekommenderas att marken ska lämnas obelastad. För detta finns planbestämmelse i plankartan.

Risk för ras

Området är plant och det finns inte något berg i dagen. Kommunen bedömer att det inte är någon risk för blocknedfall inom eller i anslutning till området.

Markförhållanden

Geoteknik

Norra Sanden har längre tillbaka varit låglänt naturområde. Under slutet av 1960- och början av 1970-talet utfördes dels en muddring för småbåtshamnen och dels en utfyllnad av området.

Structor Mark Göteborg AB har genomfört mer detaljerade geotekniska undersökningar, daterade 2016-12-23 och reviderade 2017-03-27 och 2017-07-07, i syfte att säkerställa markens lämplighet för avsett ändamål. Marklutningarna inom områdena är mycket små. Marknivån för Norra Sanden varierar mellan +46 och +47.

Utfyllnadsmassorna har varierande sammansättning och består dels av muddermassor från småbåtshamnen och dels sprängsten från kommunens olika VA-arbeten. Utfyllnadsmassorna har vallats in med sprängsten. Vågbrytaren tillkom under senare delen av 1980-talet. I nu utförda (ytliga) undersökningar har sand och silt med inslag av sten, silt, grus, mulljord och tegelrester konstaterats. Friktionsjorden som följer har en varierande sammansättning och bedöms bestå av siltig sand/ sandig silt med varierande lagringstäthet. Den sammanlagda tjockleken hos fyllning och friktionsjord uppgår till ca 9 till 11 m och följs av ett mäktigt lerlager. Leran som följer är normalkonsoliderad med en mäktighet överstigande 20 m, sonderingar har avbrutits på ca 30 m djup utan att stopp erhållits.

Bottengeometrin i viken strax norr om båthamnen och Gamla hamnkanalen har lodats i ett antal sektioner. Vattendjupet inne i viken varierar från 1,8 till 3 meter. I Gamla Hamnkanalen är det djupare och varierar från 4 till lite drygt 5 meter.

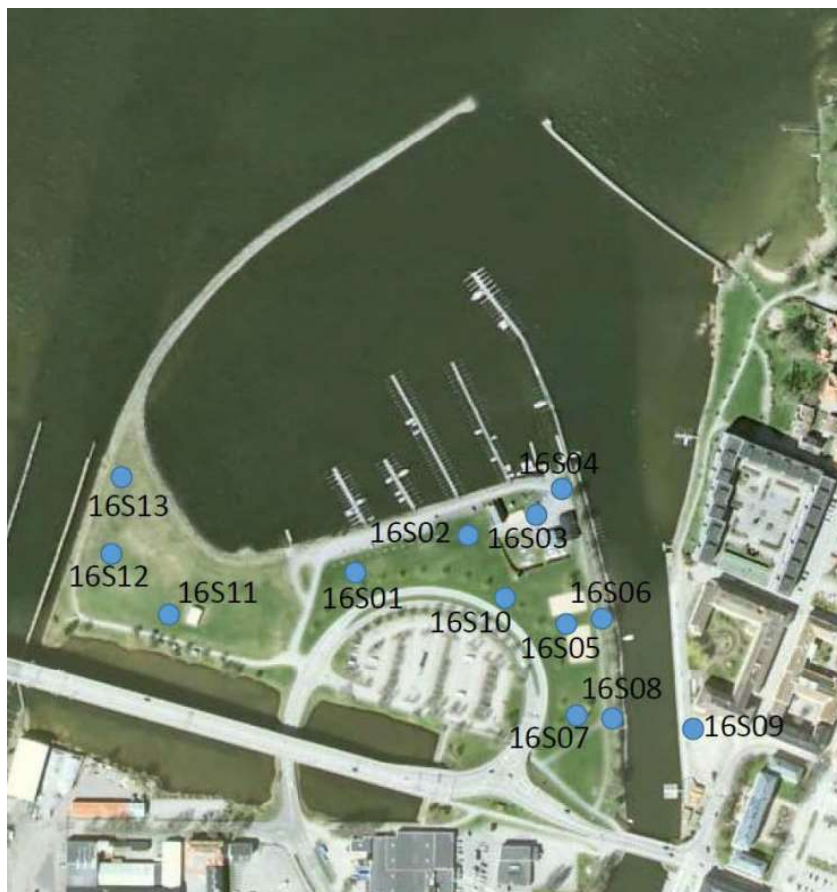
När det gäller sättningsförhållandena inom Norra Sanden har fyllning lagts ut med varierande tjocklek och sammansättning. Fyllningen har medfört att belastningen på leran

har ökat avsevärt. Utförda kompressionsförsök visar tillsammans med utvärderade CPT-sonderingar att leran inom Norra Sanden är normalkonsoliderad. Överkonsolideringsgraden (OCR) minskar från ca 1,3 i de ytliga lerlagren till ca 1,0 mot djupet. Normalt anses att risk för krypsättningar finns när $OCR < 1,25$. Sättningar pågår sannolikt i de djupare lerlagren och redan vid små tillskottsspänningar finns risk att stora sättningar utbildas över lång tid.

Beräkningar av stabiliteten för Sanden har utförts mot Trafikkanalen, utmed vågbrytaren i norr, mot småbåtshamnen och mot gamla hamnkanalen. Eftersom variation av mark- och bottenivåer är liten har beräkningar utförts där bottenivån i respektive vattenområde är som djupast. Mot söder, vid området kring Dalbobron, är vattendjupet grunt och någon beräkning anses därmed inte nödvändig. Av beräkningarna framgår att rekommenderad säkerhetsnivå uppnås i samtliga sektioner med undantag av nya trafikkanalen. För att uppnå den rekommenderade säkerhetsfaktorn ska en ca 10 m bred zon närmast nya trafikkanalen lämnas obelastad. I övrigt begränsas ytlasten till 13 kPa.

Markmiljö

Structor Miljö Väst AB har utfört en översiktlig miljöteknisk markundersökning inom planområdet Norra Sanden. Denna undersökning har utförts med syfte att påvisa eventuella markföroreningar som kan kräva avhjälpande för att området ska kunna anses vara lämpligt för planerat ändamål. Provtagningar utfördes 2016 av Geogruppen AB. Totalt 12 skruvborrningar genomfördes och prov uttogs på urskiljbara jordlager eller varje meter där jordlagret var det samma. Totalt analyserades 9 prover på fyllnadsmassorna. Analyserna riktades mot de prover där föroreningsindikationer fanns. Nedan visar de blå markeringarna provtagningspunkterna.

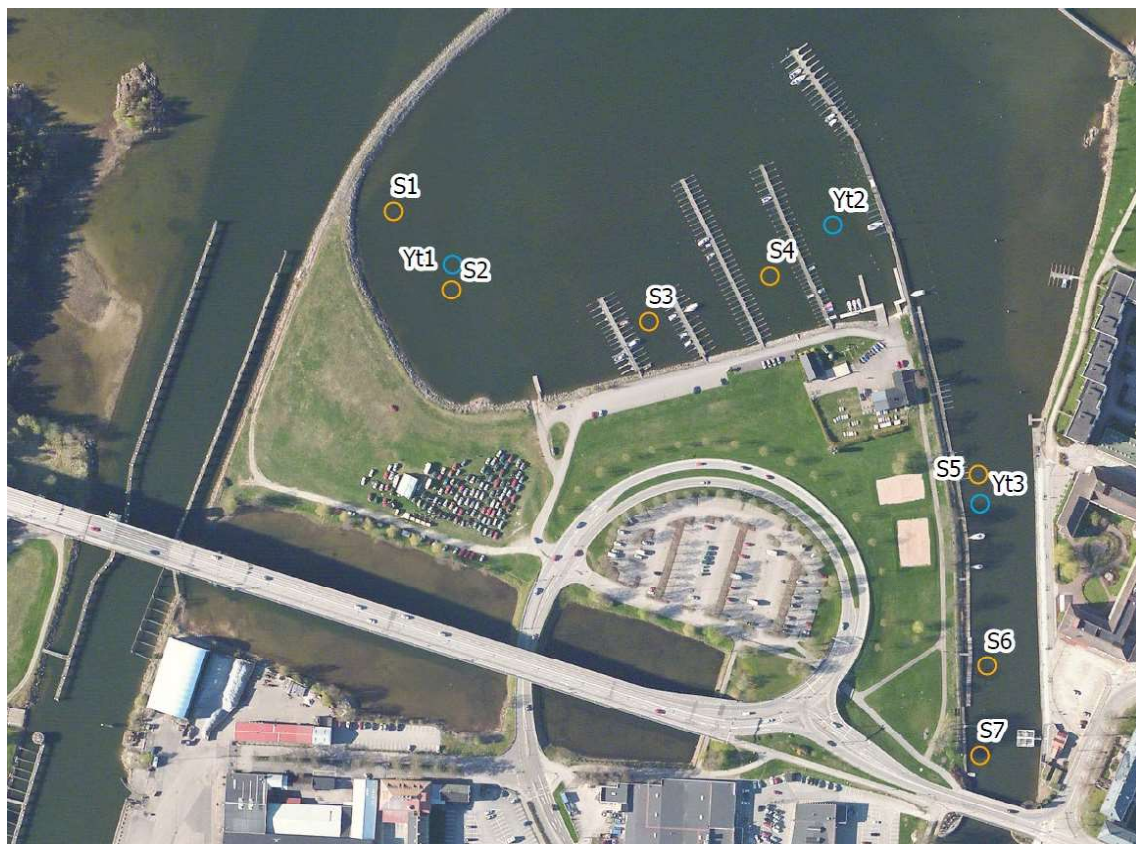
Uppmätta föroreningshalter i jord har jämförts med Naturvårdsverkets generella riktvärden vid känslig markanvändning (KM, exempelvis bostäder) där barn och vuxna vistas heltid och livstid samt mindre känslig markanvändning (MKM) där människor vistas tillfälligt (t.ex. handel, kontor). Aktuellt planområde med allmän plats, evenemangsverksamhet etc. bedöms bäst motsvara Naturvårdsverkets antaganden för MKM med tillfällig vistelse. Resultatet visar att spår av framför allt tjärämnen (PAH) påträffas i de flesta proverna. Halterna överskrider KM men är, undantaget ett prov, lägre än MKM.

Sammanvägd riskbedömning avseende markföroreningar:

De massor som tidigare använts för utfyllnad inom Norra Sanden är lätt förorenade med främst PAH, vilket är vanligt förekommande i denna typ av fyllnadsmassor. Några hälsorisker bedöms inte finnas idag eller vid planerad användning av området (allmän plats, föreningsverksamhet och dylikt) där barn och vuxna vistas tillfälligt. Förekomsten av markföroreningar bedöms således inte begränsa planerad användning. Området bedöms, vad gäller markföroreningar, vara lämpligt för planerat ändamål. Vid ett eventuellt anordnande av lekplats behöver de ytliga marklagren bytas ut mot rena massor.

Översiktlig sediment- och ytvattenprovtagning

Deka Enviro AB har utfört en översiktlig provtagning på sediment och ytvatten i Gamla Hamnkanalen och i småbåtshamnen. Rapporten är daterad 2023-01-19. Provtagningen genomfördes under hösten 2022 och omfattade för det nu aktuella planområdet provtagning av sediment i sju punkter och av ytvatten i tre punkter.

Gällande provtagning av ytvattnet underskrider samtliga parametrar rikt-/jämförvärden och ett flertal underskrider även laboratoriets rapporteringsgräns.

Sedimentprovtagningen visar att det finns föroreningar om PAH och PCB i mycket höga halter i de provpunkter som ligger i Gamla Hamnkanalen medan det inne i småbåtshamnen är betydligt bättre förhållanden.

Området ligger nära en pumpstation för kommunalt avlopp och bräddning av avloppsvatten kan ske ut i Gamla Hamnkanalen. Flera dagvattenledningar mynnar ut i vattnet på båda sidor om kanalen vilket snabbt kan ge dålig badvattenkvalité. Med anledning av föroreningsrisker och kända föroreningar i sedimentet är området inte lämpligt för bad direkt i kanalvattnet. Om muddring eller omfattande arbeten i kanalbottnen ska utföras bör detta föregås av provtagning avseende föroreningar. Arbeten i vatten kräver anmälan eller tillstånd för vattenverksamhet.

Hydrologiska förhållanden

Grundvattennivån i området följer i stort Vänerns vattenyta och ligger runt +44,5, vilket är omkring 1,5 meter under marknivån.

Kulturmiljö

Fornlämningar

Enligt Riksantikvarieämbetets register Fornsök finns en fartygs- / båtlämning på en plats i vattnet där ett fartyg år 1861 har förlist. På platsen finns idag båtplatser och då området redan är ianspråktaget anses inte någon arkeologisk undersökning behövas.

Teknik

Kommunen ansvarar för den tekniska infrastrukturen, med undantag av el och eventuell framtida fjärrvärme, i planområdet. Det innebär att kommunen ansvarar för vatten, avlopp, dagvatten och vägar i området.

Kommunen är fastighetsägare för hela planområdet och ansvarar därmed för utbyggnad även inom kvartersmarken.

Service

Planområdet ligger centralt i Vänersborg och både offentlig och kommersiell service finns att tillgå i staden. Norra Sanden är av stor betydelse för Vänersborg som evenemangsområde och ett av stadens vardagsrum samtidigt som läget vid Vänern attraherar besökare. Syftet med detaljplanen är att tillföra mer service till invånare och besökare, dels i form av faciliteter för gästhamn och ställplatser och dels på sikt restaurang- eller caféverksamhet.

Trafik

Planområdet nås från Vassbottenleden och i området finns allmän gata.

Fysisk miljö

Användning

Det finns behov av en ny plats för den båtburna besöksnäringen, en gästhamn. Kommunen har utrett bästa placering av en gästhamn med service med slutsatsen att det är lämpligt att placera detta på Norra Sanden som ligger i direkt anslutning till Vänern. Kommunens avsikt är att anlita en arrendator för att driva gästhamnen med service. För att ge en bärkraftig verksamhet behöver det finnas möjlighet att även hyra ut ställplatser inom verksamheten. För att möjliggöra för kommunen att arrendera ut verksamheten krävs att det inte är allmän plats i detaljplanen. Detaljplanen behöver därför innehålla kvartersmark för småbåtshamn, ställplatser och centrum (service, handel och restaurang). Området för ställplatser kombineras med användningen evenemangsområde. Ställplatserna kommer inte att kunna utnyttjas när det är evenemang och detta kommer styras i arrendeavtalet med den utsedde arrendatorn. Inom kvartersmarken anges att allmänheten ska kunna röra sig i och genom området för att inbjuda till att kommuninvånare och besökare rör sig i området såväl som in till centrum eller ut på piren.

Gestaltning

Området behöver gestaltas på ett sätt som håller samman området och inte som idag att det tydligt är två olika delar. I den östra delen finns bebyggelse och anläggningar som visar på och i viss mån inbjuder till, mänsklig närvaro medan det i den västra delen är en stor tom yta som bara befolkas vid enstaka tillfällen på året.

Den stora, obebyggda ytan är viktig för att kunna anordna festivaler och liknande aktiviteter centralt i Vänersborg men den behöver användas även resterande del av tiden. För att aktivera denna yta planerar kommunen för ställplatser som inte kräver att området bebyggs i större omfattning. Ett servicehus för sanitetsbehoven behövs och det kan placeras i yttre kanten av området. Vidare kommer viss markbeläggning att erfordras för att husbilarna ska kunna köras in på området och ställas upp utan att det blir för lerigt. Markbeläggningen ska utföras så att det även blir trevligt och funktionellt vid festivaltillfällena. Detta kan till exempel göras med armerat gräs eller liknande metoder.

Piren föreslås iordningställas så att den går att promenera på för att skapa en målpunkt i den delen. Ett trevligt inslag skulle vara sittplatser på den yttre delen och en information om Sandens tillkomst och vad man kan se ut över Vänern.

Den östra delen avses gestaltas med bebyggelse för gästhamnsservice, vattenanknuten föreningsverksamhet, restaurang och mindre handel. Byggnaderna kommer till största delen vara av enklare karaktär på grund av att området kan bli översvämmat om Vänern stiger. Bebyggelse på den yttre, större byggrätten behöver utformas så att den inte tar skada av stigande vatten. Detta kan göras genom att höja upp den så att marken under kan användas för förråd för till exempel jollar och kanoter. Den upphöjda byggnaden, kanske med en veranda, skulle få en fantastisk utsikt över småbåtshamnen ut mot Vänern.

Sociala förutsättningar

Trygghet

Trygghetsanalys

Under 2020 - 2021 gjordes en trygghetsanalys för centrum och Sanden i Vänersborg med hjälp av stiftelsen Tryggare Sverige. Fokus för Trygghetsanalysen ligger på säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar. Med säkerhet menas den *faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar*, medan trygghet handlar om *individens upplevelse av sin egen säkerhet*.

Inom arbetet med trygghetsanalysen gjordes bland annat intervjuer. Flera intervjuade betraktar Norra Sanden som en samlingsplats för ungdomar. Vissa menar att området har blivit ett tillhåll och man beskriver bland annat utmaningar med ungdomar som hoppar på båtar, förstör och smutsar ner. Några menar att kommunen förlorat kontrollen över Sanden och att där förekommer mycket häng och narkotika. En anledning till att ungdomarna dras till Sanden är att platsen ligger undanskymt och att tillräckligt liv och rörelse saknas i området, i synnerhet under perioden september till maj. Man efterlyser ökad rörelse och fler aktiviteter för vuxna samt fler evenemang året runt på Sanden.

Grundförutsättningen för trygghet är att det offentliga rummet befolkas av människor i så stor utsträckning som möjligt. Detta skapar en naturlig övervakning av det fysiska rummet. För att människor ska vilja befolka de offentliga rummen krävs att de utformas på ett tilltalande sätt. De åtta aspekterna i Stiftelsen Tryggare Sveriges modell bidrar tillsammans och var och en för sig till att en plats upplevs som säker, trygg och välkomnande av olika individer.

Stiftelsen Tryggare Sveriges modell över aspekter som påverkar tryggheten utifrån den fysiska miljön.

Norra Sanden upplevs som oplanerad med en indirekt konflikt mellan olika användningsområden, så som båtliv, bad, idrott och camping, utan att något av dessa användningsområden tagits till vara fullt ut. Området saknar en klar identitet, ett uttalat användningsområde. De funktioner som området erbjuder i form av båtplatser, båtuppställningsplaster, parkering för husbilar, (tillfällig) badplats samt volleybollplaner samspelar inte med varandra på ett bra sätt. Förutom båtverksamheten, som i sig är anonym och inte bidrar till ökad närvaro av människor, kommer inte de andra funktionerna till sin rätt. Funktioner eller aktiviteter som genererar naturliga flöden (så som en motions-slinga eller planerade motionspass) saknas helt.

På Norra Sanden har ett stråk godtagbar belysning, medan den övriga delen av området saknar belysning helt.

Trygghetsanalysen föreslår följande åtgärder för Norra Sanden.

Belysning: Belys större delar av Norra Sanden för att stimulera flöden av människor även kvällstid.

Tydlighet: Förtydliga hur Norra Sanden ska användas och skapa stråk som ger området ett sammanhang samt förtydliga avgränsningarna mellan privat och offentlig mark i anslutning till Båtklubbens lokaler.

Mix av funktioner: Tillskapa fler kvällsöppna funktioner för att attrahera fler människor att använda det offentliga rummet samt säkerställer att ytan omvandlas till en levande och attraktiv plats som erbjuder en mix av funktioner för att attrahera olika typer av människor, såväl dag- som kvällstid.

Skalskydd: Säkerställ att tillgänglighetsbegränsningarna i form av staket och betong-suggor uppfyller sitt ändamål.

Gestaltning: Förtydliga de olika användningsområdenas identitet och tillskapa en tydligare och mer naturlig koppling mellan dem och fastlandet genom identitetsskapande detaljer och historiska element.

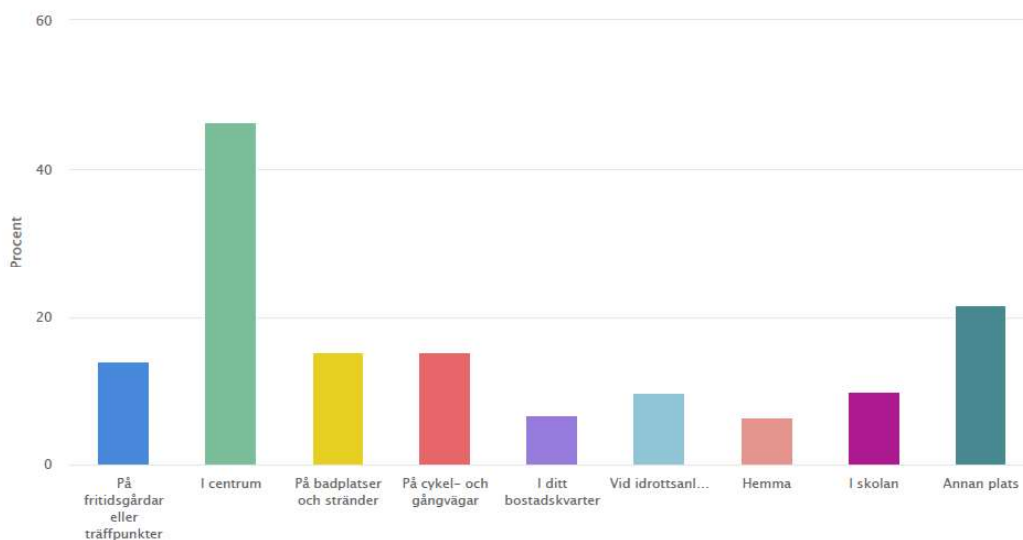
Enkäter till ungdomar

Under 2022 genomförde Kultur och fritidsförvaltningen dels en ungdomsenkät och dels en enkät som heter Schools in 2022. De flesta som besvarade Ungdomsenkäten var 14-19 år (högstadielärover) medan Schools In gick ut till elever i årskurs 7. Båda enkäterna visar tydligt på att det viktigaste att göra på fritiden är att hänga med kompisar i en trygg miljö med aktiviteter för alla. En av frågorna från Schools in 2022 var Vad gör en samlingsplats bra för dig? I svaren utmärker sig att på en bra samlingsplats träffar man sina vänner och det finns något kul att göra.

Ordmoln sammanställt utifrån svaren på frågan Vad gör en samlingsplats bra för dig?

En annan fråga som ställdes var På vilka platser känner du dig minst trygg? I svaren på denna fråga är det övervägande otryggt i centrala Vänersborg.

Barnkonsekvensanalys (BKA)

En barnkonsekvensanalys görs för att säkerställa barnens rättigheter i samhällsplaneringen. Den utgår från fem områden vilka analyseras utifrån nuläge samt förutsättningar och möjligheter. Denna barnkonsekvensanalys beskriver följande teman:

- Sammanhållen stad
- Barnvänliga miljöer/platser
- Vardagsliv
- Identitet
- Trygghet

Sammanhållen stad

I denna kategori ingår gång- och cykelvänliga stråk för barn mellan viktiga målpunkter, kollektivtrafik och väg till hållplats samt fysiska och mentala barriärer.

Nuläge: För de som deltar i Segelsällskapets ungdomsverksamheter är föreningslokalen en målpunkt. Båtplatserna utgör en målpunkt även om den kanske inte främst är för barn och unga. Vattnet utgör en målpunkt främst för ungdomar i övre tonåren för bad i Gamla Hamnkanalen då det finns bryggor (och båtar) att hoppa från trots att det är olämpligt. Utmed Gamla Hamnkanalen finns en gång- och cykelväg fram till föreningslokalen. Därefter mot väster, är den asfalterade ytan dedikerad för biltrafik. Man kan gå över gräsytan för att nå den västra delen av planområdet. För att nå kollektivtrafiken behöver man korsa över Vassbottenleden eller Residensbron. Båda är trafikerade huvudvägar in mot staden. Vassbottenleden är en fysisk barriär mot omgivningen.

Förutsättningar och möjligheter: Detaljplanen innehåller inte någon förändring när det gäller fysisk koppling till övriga staden. Dock kommer det att förbättras genom att kommunen ska anlägga en gång- och cykelväg under Dalbobron för att koppla ihop den norra delen av Sanden med den södra delen, där hållplatser för kollektivtrafiken finns. Detta möjliggörs då Norra Sanden aktiveras så att behovet och därmed nyttan blir större.

Barnvänliga miljöer och platser

De barnvänliga miljöerna/platserna hanterar frågeställningar såsom variation i upplevelsevärden, anlagda lekmiljöer, oprogrammerade lekmiljöer, bullerfria miljöer samt bra luft och sol/skugga.

Nuläge: Området är i stort sett en stor gräsyta som visserligen kan användas för lek men som inte ger några större upplevelsevärden eller skugga, det finns inget som bjuder in de mindre barnen till området. Det finns en plan för beachvolleyboll vilken främst används av äldre ungdomar. Parken ligger direkt intill Vassbottenleden med trafik och buller.

Förutsättningar och möjligheter: Genom att området görs om med ordnad verksamhet i form av gästhamn och ställplatser med service skapas ett område med mer rörelse och bättre möjligheter att få till lekutrustning, intressanta platser vid vattnet och trevlig strandpromenad ut på piren. Dessa åtgärder kan ge en intressantare omgivning för barn och unga.

Vardagsliv

I den här kategorin berörs vardagsaktiviteter som säkra vägar till bostad/skola/fritidsaktiviteter och närhet – gångavstånd till lekmiljöer och upplevelsevärden.

Nuläge: Det finns inte bostäder eller skolor i området, det är ingen som har skolväg genom området. Båtanknutna fritidsaktiviteter sker främst på sommarhalvåret vid föreningslokalen och båtplatserna.

Förutsättningar och möjligheter: Genom detaljplanen kommer det bli större krav på att det finns "något att göra" på Norra Sanden. Det finns därför bra förutsättningar för att området kommer möbleras med mer aktiviteter såsom bad, lek och matupplevelser.

Identitet

Här hanteras identitetsskapande värden, historia, rykte /status, medskapande av platsen samt integration.

Nuläge: Området har ett rykte som otryggt med stök och droghantering. Den historia som finns på platsen är begränsad till samtidens festivaler då det är ett område som skapades under mitten av 1900-talet genom utfyllnad och egentligen aldrig haft annan bebyggelse än nuvarande föreningslokal och magasin.

Förutsättningar och möjligheter: Genom att området utökas med en varierande verksamhet kommer det med tiden att skapas en identitet för området. Högst troligt kommer området att identifieras med båtar, vatten och sommar, men också med god mat och trevlig miljö som en naturlig del av stadskärnan.

Trygghet

Här berörs hur tryggt planområdet är för barn och ungdomar.

Nuläge: Området upplevs som otryggt med stölder, stök och droghandel på kvällar och nätter. Det är en farlig aktivitet att bada i Gamla Hamnkanalen till exempel genom att hoppa från Residensbron.

Förutsättningar och möjligheter: Genom att skapa ställplatser för husbilar och en gästhamn kommer fler människor (vuxna) att finnas i området dygnet runt vilket kommer ge en minskad dragningskraft gällande kriminalitet och förstörelse. Den föreslagna basängen i Gamla Hamnkanalen kommer inbjudas till att bada där och då blir det en tryggare badplats både utifrån att badande inte är i anslutning till bil- eller båttrafik och inte heller riskerar komma i kontakt med förorenade bottensediment.

Mellankommunala intressen

Fyrstads Flygplats ligger 6 km fågelvägen, sydöst om planområdet. Planområdet ligger utanför flygplatsens kontrollzon och framtida bebyggelse är låg och kommer inte störa flyget eller dess navigerings- och kommunikationsanläggningar.

I Vänern finns flera gästhamnar som tillsammans bildar en infrastruktur för det båtburna friluftslivet. I Vänersborg har vi en gästhamn som ligger i Vassbotten, innanför järnvägsbron i förhållande till Vänern. Det är denna gästhamn som avses flyttas inom Vänersborgs stad för att ge ett läge i direkt anslutning till Vänern. Detta bedöms inte påverka övriga gästhamnar i Vänern på ett negativt sätt.

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

Motiv till reglering

Allmän plats

Gata. Motiveras av att det finns ett allmänt behov av gata.

Park. Motiveras av att området ligger längs vattnet och är en del i en längre strandpromenad samt att det är en befintlig parkyta.

Strandskyddet är upphävt. Motivet till att upphäva strandskyddet inom allmän plats i den här detaljplanen är punkten 5 enligt miljöbalken 7 kap 18 c§

5) Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. I denna detaljplan utgörs det angelägna allmänna intresset för den allmänna platsmarken av att kunna använda området för stadens olika evenemang.

Särskilda skäl per område

Nedan redovisas vilka särskilda skäl som motiverar att strandskyddet upphävs kopplat till användningsbestämmelserna i planförslaget.

För användningen Gata är det särskilda skälet 5 motiv till att strandskyddet upphävs. Området behöver kunna stängas av i samband med evenemang och det regleras genom tillstånd från polisen att använda offentlig plats. Strandskyddet innebär en osäkerhetsfaktor och en onödig och kostsam byråkrati.

För användningen Park är det särskilda skälet 5 motiv till att strandskyddet upphävs. Området behöver kunna stängas av i samband med evenemang och det regleras genom tillstånd från polisen att använda offentlig plats. Strandskyddet innebär en osäkerhetsfaktor och en onödig och kostsam byråkrati.

Största byggnadsarea är 500 m² inom användningsområdet, area₁. Motiveras av att inte flexibiliteten på området ska byggas bort.

Högsta nockhöjd är 7,0 meter, höjd₁. Motivet är att bebyggelsen ska underordna sig bebyggelsen i stadens kvarter på motsatt sida om Gamla Hamnkanalen.

Byggnad får inte placeras inom egenskapsområdet, plac₁. Bestämmelsen motiveras av att marken inte får belastas med hänsyn till geoteknik.

Maximal ytlast är 13 kPa, skydd₁. Motiveras av att marken kommer genomgå större sättningar om den belastas med större tyngd enligt geoteknisk utredning.

Maximal ytlast är 0 kPa, skydd₂. Bestämmelsen motiveras av att marken inte får belastas med hänsyn till geoteknik.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september, a₂. Motivet är att förenkla processerna vid de återkommande evenemangen som företrädesvis hålls under sommarmånaderna.

Kvartersmark

Småbåtshamn. Den befintliga småbåtshamnen behöver, på land, säkerställas genom kvartersmark då det finns behov av att flytta gästhamnsfunktionen hit. Kommunen anser att Norra Sanden är den mest lämpliga platsen för en gästhamn i Vänersborg. Kommunen äger området och har för avsikt att arrendera ut gästhamnsverksamheten till en aktör som kan driva verksamheten. En småbåtshamn gynnar det vattenanknutna friluftslivet och ger liv och rörelse till området.

Evenemangsområde. Motivet är att platsen är mycket viktig för staden med sina öppna, stora ytor. Vänersborg är en evenemangsstad med flera årligen återkommande evenemang som det inte finns någon annan bra plats för.

Ställplatser. Motiveras av att det finns behov av ställplatser centralt i Vänersborg. Detta anses gynna centrumhandeln, öka tryggheten genom att ge liv och rörelse till området samt tillmötesgå önskemål om service från det bilburna friluftslivet.

Centrum. Användningen motiveras av att syftet med planen är att aktivera planområdet med till exempel restaurang, handel och service till båt- och bilburen besöksnäring såväl som för lokalbefolkningen.

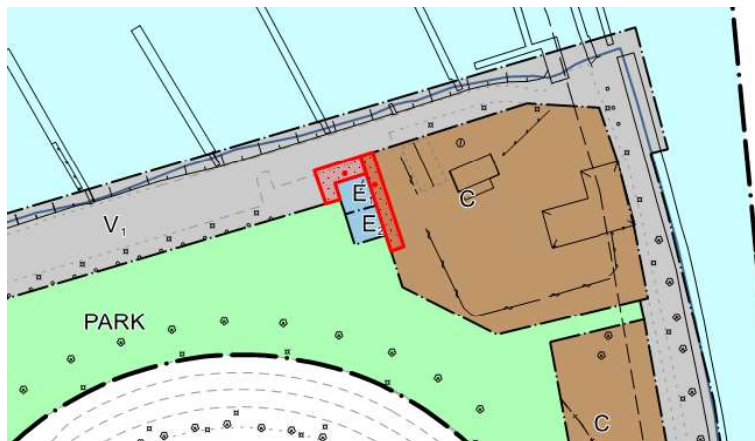
Parkering. Motivet är att skapa en flexibilitet för placeringen av parkering för båttrailers och bussar. Båttrailers behöver en plats där de kan stå medan ägaren är ute med sin båt ibland över dagen och ibland på längre turer. I Vänersborg finns annars inte någon bra plats för turistbussar att parkera centralt medan resenärerna besöker centrum.

Lagring och omlastning av drivmedel. Motivet är att avsätta en plats för bränsletankar som ska sammankopplas med sjömacken.

Transformatorstation. Motivet är behovet av elförsörjning i området. Transformatorstationen är befintlig.

Pumpstation. Motivet är behovet av att avloppssystemet byggs ut inom området och för detta krävs en pumpstation.

Marken får inte förses med byggnad, prickmark. Det finns olika motiv till att marken inte får bebyggas. Bilder och bildtexter visar motiven till respektive område som har markerats med rött i bilden.

Området invid de tekniska anläggningarna markeras med prickmark för att det behövs ett visst manöverutrymme runt anläggningarna.

Området längs med vattnet ska hållas tillgängligt som promenadstråk vilket förtydligas med prickmark.

Marken får endast förses med enklare eller flyttbara byggnader, ö1. Motivet är att skydda bebyggelsevärden i händelse av översvämning.

Högsta nockhöjd är i <kartan angivet> meter, h1. Bestämmelsen motiveras av behovet av att byggnaderna ska underordna sig bebyggelsen i stadens kvarter på motsatt sida om Gamla Hamnkanalen. Den norra byggrätten tillåter en högre höjd för att möjliggöra en översvämningstryggad byggnad.

Markreservat för allmännyttig gångtrafik, x1. Motiveras av att det är ett område där allmänheten är välkommen. Området ska bjuda in till social samvaro och säkerställer en fri passage längs stranden.

Byggnad ska utformas så att naturligt översvämmande vatten upp till nivå +47,8 (RH 2000) inte skadar byggnaden, m1. Motivet är att skydda bebyggelsevärden i händelse av översvämning.

Minsta takvinkel är 14 grader, o1. Motivet är att främja småskalighet och sjöbods-motivet.

Strandskyddet är upphävt, a1. Motiven till att upphäva strandskyddet i den här detaljplanen är punkterna 3, 4 och 5 enligt miljöbalken 7 kap 18 c§

3) Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området. Småbåtshamnen och den vattenanknutna föreningsverksamheten måste för sin funktion ligga vid vattnet.

4) Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen kan inte genomföras utanför området. Den pågående verksamheten utgörs av småbåtshamnen, föreningsverksamhet och evenemang.

5) Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. I denna detaljplan utgörs det angelägna allmänna intresset av att skapa ett tryggt och attraktivt område för utövare av friluftsliv och närrecreation. Det handlar om servicefunktioner som tankningsmöjlighet för båtar, toaletter och omklädningsrum samt verksamheter såsom matserveringar och glasskiosk.

Särskilda skäl per område

Nedan redovisas vilka särskilda skäl som motiverar att strandskyddet upphävs kopplat till användningsbestämmelserna i planförslaget.

För användningen Centrum är de särskilda skälen 3, 4 och 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningarna Teknisk anläggning är de särskilda skälen 3 och 4 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningen Drivmedel är de särskilda skälen 3, 4 och 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningen Småbåtshamn är de särskilda skälen 3, 4 och 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

För användningarna Ställplatser och Parkering är det särskilda skälet 4 motiv till att strandskyddet upphävs. Det är stora samordningsfördelar att placera ställplatser i anslutning till gästhamnen då de har behov av liknande infrastruktur och service. De behöver även vara centralt i staden.

För användningen Evenemangsområde är det särskilda skälet 5 motiv till att strandskyddet upphävs.

Synlig mur får inte uppföras i en höjd som överstiger 0,5 meter, f₁. Motivet är att det inte ska bildas en avhållande känsla utan att det till exempel ska kunna döljas en eventuell hög sockel med planteringskärl och sittplatser.

Minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig, b₁. Motiveras av att dagvatten ska kunna infiltreras samt att området ska vara behagligt för besökare till evenemangen trots att ytor behöver vara körbara för husbilar och andra fordon.

Marklov krävs även för åtgärder som kan försämra markens genomsläpplighet, a₃. Motivet till bestämmelsen är att möjliggöra för kommunen att säkerställa att bestämmelsen b₁: Minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig, efterlevs.

Maximal ytlast är 13 kPa, b₃. Motiveras av att marken kommer genomgå större sättningar om den belastas med större tyngd enligt geoteknisk utredning.

Största byggnadsarea är <i kartan angivet> m² inom användningsområdet, e₁. Motiveras av att hålla nere storleken på byggnaderna tillsammans med bestämmelsen för nockhöjd.

Bygglov krävs inte för att uppföra scen, skylt, servicebod eller liknande i samband med evenemang. Bestämmelsen gäller under månaderna maj, juni, juli, augusti och september, a₂. Motivet är att förenkla processerna vid de återkommande evenemangen som företrädesvis hålls under sommarmånaderna.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha fasader i lägst brandteknisk klass EI30, b2. Motiveras av att det på Vassbottenleden går transporter med farligt gods och är enligt förslag i riskutredningen. Bestämmelsen avgränsas av sekundär egenskapsgräns i plankartan.

Byggnader inom ett avstånd på 30 meter från Vassbottenleden ska ha utrymningsvägar bort från leden, b4. Motiveras av att det på Vassbottenleden går transporter med farligt gods och är enligt förslag i riskutredningen. Bestämmelsen avgränsas av sekundär egenskapsgräns i plankartan.

Vattenområde

Vattenområde, W. Motivet är att det i huvudsak ska vara ett öppet vatten, utan bryggor.

Småbåtshamn, W1. Motivet är att vattenområdet ska användas för båtplatser vid bryggor. Båtplatserna gynnar det vattenanknutna friluftslivet på Väneren genom att det finns säsongsplatser för kommunens invånare så väl som gästhamnsplatser för besökare.

Bad i bassäng, bryggor, W2. Motivet är att möjliggöra för bad centralt i Vänersborg. Med anledning av föroreningar i sedimentet och närheten till båtar är Gamla Hamnkaneln inte lämplig för bad direkt i kanalvattnet. Genom att möjliggöra för en bassäng skyddas de badande från kontakt med sedimenten och båtarna.

Markreservat för bro för allmännyttig trafik, t1. Motivet är att bibehålla läget för Residensbron som är en av de tre stora infarterna till Vänersborg.

Strandskyddet är upphävt, a1. Motivet till att upphäva strandskyddet för vattenområde i planen är punkt 3 och 5 enligt miljöbalken 7 kap 18 c§.

3) Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området

5) Området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. I denna detaljplan utgörs det angelägna allmänna intresset av att skapa ett tryggt område och minska skadegörelse för såväl kommuninvånare som besökare. Det handlar om möjligheten att genomföra brottsförebyggande åtgärder i form av skalskydd och bryggportar.

Särskilda skäl per område

Nedan redovisas vilka särskilda skäl som motiverar att strandskyddet upphävs kopplat till användningsbestämmelserna i planförslaget.

För användningen Småbåtshamn är de särskilda skälen 3 och 5.

För användningen Bad i bassäng, bryggor är de särskilda skälet 3 och 5.

GENOMFÖRANDE

Mark- och utrymmesförvärv

Skyldighet inlösen, huvudman

Den mark som avsätts till allmän plats i detaljplanen är för allmänhetens nyttjande och ska ägas och skötas av kommunen. Kommunen är skyldig att lösa in mark för allmän plats om fastighetsägaren begär det.

Inom planområdet finns allmän plats för Gata och Park. Kommunen är redan idag ägare av marken.

Rätt till inlösen av rättighet, kommun

Områden för allmännyttig trafik, i planen markerade med x, kan lösas in av kommunen. I det här planområdet är kommunen redan ägare av marken.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsindelningsbestämmelser

Inom planområdet finns inte några fastighetsindelningsbestämmelser så som till exempel tomtindelningar sedan tidigare.

Förändrad fastighetsindelning

Kvartersmark kan styckas av till enskilda fastigheter men då detaljplanen innehåller bestämmelser om att allmänheten ska ha tillträde på kvartersmark är det fördelaktigt om kommunen fortsätter äga hela planområdet.

Eventuell framtida fastighetsbildning sker på initiativ av berörda fastighetsägare.

Rättigheter

Inom planområdet finns servitut för kraftledningar och för nätstation. Dessa avses vara kvar men om de behöver flyttas sker det genom Vattenfalls försorg men bekostas av kommunen.

Tekniska frågor

Tekniska åtgärder

Fjärrvärmeledning finns på Södra Sanden men inte i direkt anslutning till planområdet. Vattenfall Värme ansvarar för anslutningar till fjärrvärmenätet efter beställning av fastighetsägaren. Anslutningspunkt anvisas av nätägaren.

För elledningar och elanläggningar ansvarar Vattenfall Eldistribution AB. Lämplig anslutningspunkt för ny bebyggelse anvisas av nätägaren. Nätägaren ansvarar för att nödvändiga ledningsrätter/servitut m.m. säkerställs.

Anordnande av avfallshantering ska ske inom kvartersmarken av respektive fastighetsägare. Plats och metod för hämtning av avfall bestäms i samråd med kommunens samhällsbyggnadsförvaltning, Kretslopp och vatten.

I detaljplanen avsätts en specifik plats för parkering. Den utgör en skyddszon till bränsle- och laster samt samtidigt som den avses användas för parkering för besökare till området som helhet. Det innebär att det inte behöver tillskapas parkeringsplatser i det antal som erfordras inom respektive användningsområde. Viktigt är dock att handikapplatser som behöver ligga inom 25 meter från entréer finns att tillgå. Parkering kan anordnas inom kvartersmark för småbåtshamn vilket kan vara lämpligt för kortare parkeringstider till exempel för att lasta i och ur mellan bil och båt eller om man ska besöka restaurang eller hamnkontor.

Utbyggnad allmän plats

Kommunen ansvarar, genom Samhällsbyggnadsförvaltningen, för att den allmänna platsen byggs ut. För detta krävs att medel avsätts i kommunens investeringsbudget som fastställs av kommunfullmäktige. I den nu aktuella detaljplanen finns allmän plats för gata och park. Parken är utbyggd medan gatan har fått ett större utrymme i detta förslag till detaljplan än vad som varit fallet tidigare. Området som helhet behöver förses med belysning.

Bedömningen är att gatan behöver byggas om i samband med att området tas i anspråk för ställplatser vilket bedöms ske inom två år från att detaljplanen fått laga kraft.

Utbyggnad vatten och avlopp

Det är kommunens samhällsbyggnadsförvaltning genom enheterna Kretslopp och Vatten samt Tekniska som ansvarar för utbyggnad av ledningsnäten och som anvisar anslutningspunkter. Inom kvartersmarken ansvarar respektive fastighetsägare för utbyggnad av vatten- avlopps- och dagvattenledningar vilka ska ansluta till det kommunala ledningsnätet i anvisad anslutningspunkt.

Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Kommunen står för samtliga kostnader för framtagande av detaljplanen. För detaljplanen uppstår kostnader för utredningar och handläggandet av detaljplanen. Kommunen kommer få intäkter i samband med arrende för småbåtshamnen och ställplatserna. Handel och service i centrala Vänersborg kommer få ett större kundunderlag vilket kommer ge mer liv i stadskärnan.

Kostnaderna för den utredning som gjorts inom planarbetet uppgår till 60 000 kr. Kommunens kostnader för handläggningen av detaljplanen beräknas uppgå till omkring 200 000 kr.

Planavgift

Detaljplanen har bekostats av exploatören, varför kommunen inte ska ta ut någon planavgift för åtgärder som är i enlighet med denna detaljplan.

Ersättningsanspråk

Kommunen bedömer att detaljplanen inte kan antas innebära en sådan skada att en fastighetsägare eller rättighetshavare kan ha rätt till ersättning eller inlösen av fastighet enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Inlösen

Kommunen äger hela planområdet varför det inte aktualiserar någon inlösen.

Gemensamhetsanläggningar

Detaljplanen innehåller inte någon bestämmelse om att gemensamhetsanläggning ska bildas men om det uppstår behov att inrätta en gemensamhetsanläggning sker det genom en lantmäteriförrättning. Exploatören är ansvarig för att ansöka om och bekosta förrättningen.

Drift allmän plats

Allmän plats kommer minskas ner till ytan varför driftkostnaderna för allmän plats i det skick den är idag minskar. Kostnaderna kan dock komma att öka om området ska ges en ökad standard genom bättre belysning och andra aktiverande inslag.

Kommunen kommer även fortsatt ha driftkostnader för allmän plats. I detaljplanen finns allmän plats för park och gata. Sammantaget bedöms driften uppgå till 200 000 kr i 2025 års kostnadsläge. Kostnaderna fördelar sig på följande poster:

Gatan är knappt 400 meter lång. Utmed sträckan kommer belysningsstolpar finnas. Gatan ska skötas och underhållas året runt, vilket innebär att även snö- och halkbekämpning ska göras.

Parkmarken består av en cirka 18 000 kvadratmeter stor gräsyta. Gräsklippning beräknas ske en gång per vecka under växtsäsong och ytorna behöver städas och papperskorgar tömmas.

Drift vatten och avlopp

Planområdet ingår i verksamhetsområde för vatten, avlopp och dagvatten. Verksamhetsområdena drivs som kollektiv där samtliga anslutna fastigheter gemensamt ska stå den fulla kostnaden för utbyggnad, drift och underhåll. Det är kommunens samhällsbyggnadsförvaltning genom enheten Kretslopp och Vatten som ansvarar för drift och underhåll av ledningsnät, pumpstationer, reningsverk och vattenverk. Inom kvartersmarken ansvarar respektive fastighetsägare för sina ledningar.

Organisatoriska frågor

Exploateringsavtal

Detaljplanen föranleder inte något exploateringsavtal.

Markanvisning

Detaljplanen föregås inte av någon markanvisning.

Tidplan

Planförslaget handläggs enligt följande tidplan:

- Samråd andra kvartalet 2025. Samrådet gäller ett första förslag, där tillfälle ges för sakägare att komma med synpunkter och ändringsförslag. Därefter kan förslaget omarbetas.
- Granskning kvartal 4 2025. Granskningen gäller ett reviderat förslag. Under granskningstiden kan ytterligare synpunkter lämnas av sakägare på det omarbetade förslaget innan det går till beslut för antagande.
- Byggnadsnämnden antar planen kvartal 1 2026.
- Planen får laga kraft tre veckor efter att beslut om antagande anslagits på kommunens digitala anslagstavla under förutsättning att beslutet inte överklagas.

Prövning enligt annan lagstiftning

Markarbeten inom planområdet är att beakta som anmälningspliktig verksamhet enligt förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, SFS 1998:899. Eventuella över-skottsmassor som uppstår vid markarbeten i samband med byggnation kan behöva kontrolleras med avseende på innehåll av främst krom och zink. Inför markarbeten i området ska kontakt tas med tillsynsmyndigheten (kommunens miljönämnd).

Biotopskyddsdispens krävs om allén påverkas, vilket den inte bedöms göra. Eventuella dispenser för biotopskydd hanteras av Länsstyrelsen.

Ansökan om vattenverksamhet krävs för alla arbeten i vatten och hanteras av Länsstyrelsen.

Anmälan av hantering av brandfarliga varor ska göras till räddningstjänsten.

Tillstånd för avvattning från planområdets ytor för ställplatser, parkeringar och bränslehantering krävs då området ingår i den inre zonen för vattenskyddsområdet Gävso. Tillståndet hanteras av kommunens miljönämnd.

Upplysningar

Kommunens dagvattenpolicy ska följas när planområdet byggs ut.

KONSEKVENSER

Fastigheter och rättigheter

Inga enskilda fastighetsägare utanför planområdet kommer att påverkas av detaljplanen med avseende på fastighetsindelning, avstående, upplåtelse eller inlösen av mark. Inom planområdet tillkommer kvartersmark för småbåtshamn, ställplatser, parkering och evenemangsområde.

Detaljplanen bedöms få positiva konsekvenser för kommunen.

Natur

Grönområde

Planområdet utgör till stora delar ett av stadens grönområden. Det är ett område som inte nyttjas till sin fulla potential i dagsläget då det anses vara otryggt och inte inbjuder till några större vardagsaktiviteter. I samband med festivaler och stora evenemang omvandlas området till fullt av aktiviteter.

Landskapsbild

I samband med att lokaler för föreningslivet och besöksservice utvecklas kommer utsikten från innerstaden tvärs över Gamla hamnkanalen att förändras. Föreslagen bebyggelse är relativt låg och småskalig. På de mindre byggrätterna tillåts endast enklare byggnader som till exempel försäljnings- och omklädningsbodar eller liknande.

Biotopskydd

Detaljplanen visar inte på behov av några åtgärder där den biotopskyddade allén påverkas. Förslaget bedöms därmed inte ha en negativ inverkan på biotopskydd.

Miljö

Miljöbedömning

Med utgångspunkt från nedanstående checklista gör kommunen bedömningen att ett genomförande av detaljplan för Norra Sanden, inte riskerar att medföra betydande miljöpåverkan enligt MB kap 6 § 11. En strategisk miljöbedömning enligt MB kap 6 § 11-16-18 bedöms därför inte behöva göras i detaljplaneskedet.

	Berörs	Kommentarer
Riksintressen/Miljökvalitetsnorm		
Naturvård	Nej	
Kulturmiljövård	Nej	
Friluftsliv	Ja	Riksintresse för rörligt friluftsliv, Vänern, delområde Vänersborg-Vänersnäs. Bedöms påverkas positivt.
Kommunikationer	Ja	Planområdet angränsar till farled för Vänersjöfarten och Vassbottenleden. Riskavstånd från lederna beaktas i planen.
Försvaret	Ja	Försvarsmaktens Stopp för höga objekt, influensområde för MSA. Bedöms inte påverkas.
Geografiska best. (4 kap.)	Ja	Riksintresse för rörligt friluftsliv enligt miljöbalken 4 kap. Bedöms påverkas positivt.
Natura 2000	Nej	
MKN luft	Ja	Eventuellt kan det uppstå emissioner från sjömack, men inte i stor utsträckning.
MKN vatten	Ja	Sjömack blir ett nytt inslag medan båtar redan är i vattenområdet och möjligen grumlar upp bottensediment. Risk för spridning av vattenpest (växt) från Hamnkanalen. Ingår i ansökan om vattenverksamhet.

Kulturmiljö och landskapsbild		
Stads- och landskapsbild	Ja	Nya byggnader (planlagt redan idag men inte utbyggt på Norra Sanden)
Fornlämningar	Nej	Utfyllnadsområde utan kända fornlämningar
Kulturhistorisk byggnad/miljö	Nej	
Jordbruk MB 3:4	Nej	
Natur		
Naturresevat	Nej	
Strandskydd	Ja	Återinträder och föreslås upphävas i detaljplanen
Växt- och djurliv	Ja	Marina djur och fåglar i strandlinjen. Bedöms inte bli någon stor förändring mot dagens förhållanden.
Biotopskydd	Ja	Det finns en biotopskyddad allé längs Vassbottenleden.
Övriga områdesskydd	Nej	
Påverkan på vatten		
Dagvatten	Ja	Stora grönytor ger goda förutsättningar till LOD
Recipient	Ja	Vänern är recipient. Sjömack måste utformas så att bränslespill minimeras, vilket hanteras i ansökan om vattenverksamhet
Grundvatten	Nej	Grundvattnet ligger nära marknivå, följer Vänerns vattennivå. Bedöms inte påverkas.
Hälsa (Planens påverkan på människor)		
Buller, trafik	Nej	Inte aktuellt med bostäder eller annan bullerkänslig verksamhet.
Buller, verksamheter	Ja	Evenemangen låter till angränsande bostäder vilket lett till några få klagomål.
Luftkvalitet	Nej	Eventuellt kan det uppstå emissioner från sjömack, men inte i så stor utsträckning att det påverkar luftkvaliteten.
Förorenad mark/vatten	Ja	Bottensedimenten har höga halter PCB och PAH. Bräddavlopp vid Fisktorget. Planen föreslår bad endast i bassäng.
Strålning, vibrationer, ljus	Nej	
Radon	Nej	Planen föreslår inte stadigvarande vistelse varför det inte är aktuellt.
Säkerhet		
Trafik	Ja	Vassbottenleden har tillräcklig kapacitet. Övergång från P-platsen bör iordningställas. Planen föreslår bredare gatumark inne i området för ökad flexibilitet.
Brand	Ja	Närhet mellan husbilar/båtar och bränslehantering. Leverans till sjömacken sker på avsedd yta. Hanteras genom anmälan om brandfarliga varor.
Explosion	Ja	Närhet mellan husbilar/båtar med gasol tex. Avstånd behöver hållas mellan husbilarna respektive båtarna.
Översvämning eller erosion	Ja	Sjömack och latrin räknas till miljöfarlig verksamhet som ska skyddas i händelse av översvämning. Inga bostäder eller samhällsviktiga verksamheter planeras.
Ras och skred	Nej	Strandskoningar skyddar.

Farligt gods	Ja	Leverans till sjömacken. Vassbottenleden är sekundär led för farligt gods. Riskutredning visar på skyddsavstånd att förhålla sig till.
Miljö		
Miljömål regionala/lokala	Ja	Berörs alltid.
Planer och program		
Översiktsplaner	Nej	Förslaget är i enlighet med ÖP och FÖP så dessa påverkas inte.
Mellankommunala intressen	Nej	
Övrigt		
Barnperspektiv	Ja	Planområdet syftar bland annat till att vara en del av Vänersborgs stadsnära rekreationsområde. Trygghet för barn, ungdomar, vuxna och äldre är en viktig fråga för området.
Trygghet	Ja	Trygghet är huvudsyftet med detaljplanen. För att skapa en tryggare miljö behöver området utvecklas så att fler människor befinner sig här under dygnets alla timmar. Ställplatser utgör med sin funktion att vuxna befinner sig i området under dygnets alla timmar.
Åtgärd enligt PBL 4 kap 34 §	Ja	En småbåtshamn anges i PBL 4 kap 34 § alltid utgöra en betydande miljöpåverkan. I det här fallet har småbåtshamnen funnits länge på platsen och även i den gällande detaljplanen där den prövats vara lämplig på platsen. Den nya detaljplanen föreslår ingen förändring av vattenområdet. På land är det endast av administrativ karaktär att ändra från allmän plats till kvartersmark.

Ställningstagande 4 kap. 33 b § plan- och bygglagen (2010:900)

Om en betydande miljöpåverkan inte kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § tredje stycket, ska skälen för bedömningen i den frågan anges här.

Beslut om planförslaget innebär betydande miljöpåverkan eller inte redovisas här till granskningen av detaljplanen.

Strandskydd

Strandskyddet upphävs på mark- och vattenområdena med undantag för Öppet vatten där det kvarstår. Planområdet utgörs av ett anlagt område där attraktiviteten för allmänheten består i att det är en mötesplats för rekreation som café- och restaurangbesök, spontanidrott, framtida bad, promenader och möjligheten att titta på eller utöva båtliv.

Allmänhetens åtkomst till strandområdet och vattnet förstärks genom att tillåta bryggor längs stranden och med en planbestämmelse om markreservat för allmännyttig gångtrafik längs hela strandlinjen.

Vissa bryggor behöver kunna förse med bryggport som låses nattetid för att förhindra skadegörelse och otrygghet. Kommunens bedömning är att allmänheten, det vill säga kommuninvånare och besökare, har ett starkare intresse av att det på Norra Sanden finns en fungerande småbåtshamn/gästhamn/badbassäng och att området är tryggt att vistas i jämfört med ett helt oinskränkt tillträde som strandskyddet garanterar. Den inskränkning

i allmänhetens tillgänglighet till bryggorna som en avstängning nattetid skulle innebära bedöms inte väga tyngre än behovet av trygghetsåtgärden.

Inom planområdet finns inte några stora värden för växt- och djurlivet som skulle påverkas av att strandskyddet tas bort.

Ett upphävande av strandskyddet inom planområdet bedöms därmed inte ha en negativ inverkan på strandskyddets syften.

Sammantaget bedöms intresset av att utveckla Norra Sanden till ett centrumnära, tryggt och aktivt rekreations- och besöksmål väga tyngre än strandskyddsintresset inom planområdet.

Dagvatten

Den stora skillnaden mot dagens förhållande är att det tillåts husbilsplatser på en del av området. Detta innebär att det kommer behövas någon form av markbeläggning. Detaljplanen har en bestämmelse för husbilsområdet att minst 70 % av marken ska vara genomsläpplig. Området för evenemang, ställplatser och parkering är stort och det finns mycket goda förutsättningar för dagvatten att infiltreras i marken, lokalt omhändertagande av dagvatten. Mycket av grönyttorna som finns inom planområdet idag kommer att förbli oexploaterade, vilket ger en stor grön zon för fördröjning och infiltration av dagvatten. Detaljplanen innehåller inte några samhällsviktiga funktioner eller bostäder.

Lokala miljömål

Kommunfullmäktige har den 13 mars 2024 antagit *Miljöstrategi 2030* som utgör lokala miljömål för Vänersborgs kommun. Dokumentet är uppdelat i fyra fokusområden som var och ett rymmer ett antal delmål. Delmålen beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete år 2030. I tabellen nedan kommenteras detaljplanens konsekvenser för fokusområdena och delmål.

Fokusområde	Delmål	Konsekvenser	Bedömning
Grönskande stad och land	Biologisk mångfald frodas	Ingen	Det bedöms inte bli någon skillnad mot dagens förutsättningar.
Grönskande stad och land	Levande skogar	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Grönskande stad och land	Bevara och främja ett artrikt jordbrukslandskap	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Grönskande stad och land	Hälsöfrämjande miljöer	Positiv	Allén utmed Vassbottenleden utgör en visuell och funktionell avskärmning mellan vägen och planområdet. Övriga träd bidrar också till en grön inramning som gynnar ekosystemtjänster i området.
Grönskande stad och land	Naturen runt knuten	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Grönskande stad och land	Hushållning med naturresurser	Positiv	Exploatering är samlad på ett sätt som tar till vara befintlig infrastruktur och bygger vidare på den.
Vatten i världsklass	Vatten och näringsämnen i balans	Ingen	Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten, vatten- och avlopp.

Vatten i världs-klass	Vatten att lita på	Negativ	Planen medför att bränsle kommer hanteras i området. Det ska sökas tillstånd både för bränslehanteringen både hos räddningstjänsten och miljöförvaltningen. Krav på oljeavskiljare kommer ställas vilket ger minskad, men inte obefintlig, risk för att oljespill når recipienten.
Vatten i världs-klass	Tryggad vattenförsörjning	Ingen	Området försörjs med kommunalt vatten.
Vatten i världs-klass	Strandmiljöer för växt- och djurlivet och allmänhetens tillgänglighet	Positiv	Strandlinjen görs mer tillgänglig genom stigar och längsgående bryggor.
Vatten i världs-klass	Dagvatten renas lokalt	Ingen	Kommunens dagvattenpolicy ska följas. Dagvatten infiltreras i marken och en planbestämmelse anger tillåten hårdgöringsgrad.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Leka och lära	Positiv	Det är av vikt att planområdet blir en aktiv plats som upplevs trygg att vistas på.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Kunskapskommun	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Lätt att göra rätt	Positiv	Utveckling av området för ökad trygghet och trivsel.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Användningen av farliga ämnen minskar	Negativ	Planen medför att bränsle kommer hanteras i området.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Upphandling och inköp bidrar till hållbar utveckling	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Cirkulära flöden	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Minskat avfall	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Renare, tystare och säkrare	Ingen	Risikanalys har tagits fram och aktuella riskavstånd är inarbetade i detaljplanen.
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små	Ozon och strålning	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Hållbar byggnation	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Renare och smartare energi	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Lokalproducerad el	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.
Klimatsmart i alla led	Hållbar konsumtion och livsstil	Positiv	Närheten till kollektivtrafiken, dagligvaruhandel och övrig service gör det enkelt att vistas i området utan att köra bil vilket möjliggör en hållbar livsstil.
Klimatsmart i alla led	Omställning av transporter och resvanor	Positiv	Cykelmöjligheter och närhet till kollektivtrafik finns. Det ger möjlighet att göra hållbara resor.
Klimatsmart i alla led	Hänsyn till ett förändrat klimat	Positiv	Planområdet innehåller inte någon samhällsviktig verksamhet men nytillkomna byggnader ska antingen vara av enklare karaktär, flyttbara eller konstruerade för att inte skadas i händelse av att Vänern stiger.
Klimatsmart i alla led	Naturlig klimatreglering	Ingen	Frågan är inte aktuell i denna detaljplan.

Miljökvalitetsnormer

Luft

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas mycket av planens genomförande. Gästhamnen och husbilsplatserna flyttas från Vänerparken till Norra Sanden men antalet båtar och husbilar bedöms inte öka så mycket att det påverkar luftkvaliteten. Den nya detaljplanen medför inte att de gällande miljökvalitetsnormerna för luft enligt 5 kap miljöbalken påverkas.

Vatten

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas negativt av planens genomförande. Bedömningen utgår från att det redan idag är båttrafik i och i anslutning till planområdet och att det inte förväntas ske mer än en mindre ökning lokalt inne i småbåtshamnen i samband med att det skapas fler båtplatser och möjlighet till tankning och latrintömning jämfört med dagens förhållande. Genom att ge möjlighet till tankning vid en pump förväntas bränslespill minska jämfört med att tanka båten med hjälp av en dunk. Bottensedimenten inne i "bukten" innehåller endast låga halter av föroreningar varför båttrafiken inte bedöms skapa uppgrumling som påverkar miljökvalitetsnormerna för vatten.

Områdets dagvatten infiltreras i marken och detaljplanen ger möjligheter till latrintömning både för båtar och husbilar. En naturlig dagvattenhantering bedöms bidra till bättre vattenkvalitet tillsammans med andra åtgärder som till exempel att samla in och rena avloppsvatten från det rörliga friluftslivet till sjöss och på land. Dagvattnet inom planområdet ska så långt möjligt tas om hand lokalt. Inom det aktuella planområdet finns plats och möjlighet att skapa dagvattenlösningar som fördröjer och renar så att recipienten inte påverkas på ett negativt sätt.

Buller

Miljökvalitetsnormerna bedöms inte påverkas av planens genomförande. Området nyttjas redan idag för evenemang och detaljplanen tillåter inte några bostäder eller annars störningskänsliga användningar.

Hälsa och säkerhet

Beräkning av omgivningsbuller

Detaljplanen medger inte någon användning som är känslig för buller. Området är utsatt för trafikbuller både från Vassbottenleden och sjöfarten. Någon bullerberäkning har inte tagits fram då det anses onödigt utifrån de användningar som tillåts i planen.

Översvämning

Området ligger inom område där det råder översvämningsrisk. Detaljplanen medger inte användning för bostäder eller i övrigt samhällsviktiga funktioner. I händelse av att Väneren stiger kommer planområdet stå under vatten och kan inte nyttjas. Planbestämmelser finns för de byggnader som kan uppföras. Byggnader som uppförs på Norra Sanden ska antingen konstrueras på ett sätt att de inte tar skada av vattnet alternativt vara av enklare karaktär så att inga stora byggnadsvärden går förlorade i händelse av översvämning.

Olyckor

En riskanalys har tagits fram för planområdet. Den hanterar riskerna från farligt gods dels på Vassbottenleden och dels på sjöfartsleden samt från bränslecisterner och sjömack. Den anger riskavstånd som behöver beaktas i samband med projekteringen av ställplatser och gästhamnsplatser.

Erosion

Norra sanden är uppbyggd av fyllnadsmassor som kringgärdas av sprängsten som ligger som erosionsskydd mot vattnet.

Skred

Planområdet har byggts upp av fyllnadsmassor och sprängsten. Detaljplanen har belastningsrestriktioner som planbestämmelser främst för att inte skapa sättningar men även för att inte belasta marken så att skred kan ske.

Ras

Planområdet är flackt, utan några partier med berg i dagen. Det finns därför inte någon risk för ras i området.

Sociala

Barn

Barnkonventionen och Agenda 2030 belyser vikten av att barn, unga och kommande generationers rättigheter och behov beaktas och tillgodoses i planeringen. Det är viktigt i planeringen att belysa och ta hänsyn till hur barn och ungdomar kan komma att påverkas. Närmiljön påverkar exempelvis trygghet, lek och integration.

Området utgör ett centrumnära rekreationsområde med goda förbindelser till kollektivtrafiken, för gående och cyklister. Det är enkelt för boende i centrala Vänersborg att ta en promenad till Norra Sanden där det kommer bli naturligt att träffa sina vänner.

Närheten till vatten och väg kan utgöra risker för de mindre barnen.

Jämlikhet

Planområdet utgörs av ett centrumnära rekreations- och evenemangsområde, småbåtshamn och blivande ställplatser för husbilar. I dagens läge är det övervägande del killar och män som vistas i området. Avsikten är att skapa fler besöksanledningar genom att öka funktionerna i området och förbättra estetiken. Detta kommer leda till att fler människor i olika åldersgrupper samlas på Norra Sanden, vilket gör att tryggheten utvecklas i en positiv riktning.

Trygghet

Området ges en större flexibilitet vilket kommer gynna antalet aktiviteter främst sommartid men även under de kallare månaderna genom ställplatser för husbilar. Resande med husbil har enligt statistiken ökat för varje år och många är ute på resor även vintertid. Genom att erbjuda ställplatser kommer området befolkas året runt och dygnet runt. Att gästhamnen flyttas till Norra Sanden kommer också att bidra till att fler människor uppehåller sig i området. Genom att attrahera olika grupper av människor i flera åldersgrupper ökar tryggheten. Gestaltning, belysning och olika skalskydd bidrar till att skapa tydlighet och till att otrygga platser där det idag finns problem med droghandel och skadegörelse minimeras.

Riksintresse

Planförslaget ger positiva konsekvenser för det rörliga friluftslivet genom möjlighet till övernattning och service för båt- och husbilsturismen. Övriga riksintressen påverkas inte av planförslaget. Kommunen bedömer att inga riksintressen eller andra allmänna intressen påverkas negativt av planförslaget.

Trafik

Motortrafik

En viss ökning av trafik kommer ske genom att fler ställplatser för husbilar kommer anvisas i området. Redan idag är det, sommartid, trafik till småbåtshamnen, iläggningsrampen, föreningslokalen och husbilsplatser.

Anslutningen till Vassbottenleden har mycket god kapacitet och trafiksäkerheten är god i korsningen.

Gång- och cykeltrafik

Inom området finns gång- och cykelväg utbyggd i den östra delen längs Gamla Hamnkanalen. Kommunen har för avsikt att bygga en anslutande gång- och cykelväg från Vassbottengatan på södra Sanden, för att förbättra gång- och cykelnätet mot resecentrum. Detta ligger dock utanför denna detaljplan.

MILJÖ- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anette Klang
Ansvarig planhandläggare

Annika Karlsson
Plan-och bygglovschef

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelseförvaltningen

RAPPORT

1(16)

2024-07-11

Dnr: KS 2021/351

Handläggare
Gunbritt Reteike
gun-britt.reteike@vanersborg.se
0521-72 19 14

Mottagare
Kommunstyrelsen

Utredningsrapport – Norra Sanden

Sammanfattning av rapporten

Efter analys och utvärdering av olika aspekter relaterade till placeringen av gästhamn, marina, ställplatser för husbilar och ytor för evenemang och rekreation har denna utredning kommit fram till att Norra Sanden utgör den mest lämpliga platsen för att samla alla dessa faciliteter på ett och samma område.

Norra Sanden erbjuder möjlighet att skapa en sammanhängande och attraktiv destination för båt- och husbilsliv, med närhet till både stadens centrum och natursköna omgivningar vid Vänern. Den befintliga infrastrukturen och tillgängligheten till vatten gör Norra Sanden till en lämplig plats för att etablera gästhamn, marina och ställplatser för husbilar.

Genom att samla dessa faciliteter på Norra Sanden kan platsen locka både lokalbefolkning och besökare från andra delar av landet och internationellt. Den föreslagna utvecklingen kommer att öka attraktiviteten, stärka Vänersborgs identitet som sjöstad, främja turismen, öka tillgängligheten till Vänern och skapa sysselsättning och ekonomisk tillväxt för lokala företag.

För att genomföra förslaget med ställplatser krävs ny detaljplan för västra delen av området. För att få anlägga gästhamn med tankstation krävs tillstånd och ytterligare utredningar. Den totala kostnaden för att genomföra alla delar av förslaget uppskattas till drygt 21 miljoner kr över en treårsperiod, där den stora merparten utgörs av anläggningsarbeten.

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG.....	4
1.1	BAKGRUND	4
1.2	MÅL OCH SYFTE	4
1.3	UNDERLAG.....	4
1.4	METOD.....	4
2	UTREDNING.....	5
2.1	LÄMPLIG LOKALISERING AV GÄSTHAMN I VÄNERSBORG	5
2.2	PLATSFÖRUTSÄTTNINGAR PÅ NORRA SANDEN	7
2.2.1	<i>Norra Sanden ur ett trygghetsperspektiv</i>	<i>7</i>
2.3	TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN	8
2.3.1	<i>Översiktsplan</i>	<i>8</i>
2.3.2	<i>Näringslivsstrategi</i>	<i>9</i>
2.3.3	<i>Strategi för lokalisering av småbåtshamnar utmed Dalslandskusten.....</i>	<i>10</i>
2.3.4	<i>Strategi för hållbar strandutveckling.....</i>	<i>10</i>
2.3.5	<i>Detaljplan.....</i>	<i>12</i>
2.3.6	<i>Riksintressen</i>	<i>12</i>
2.4	FRAMTIDA BEHOV.....	12
2.5	BEHOVSANALYS	14
2.5.1	<i>Gästhamn.....</i>	<i>14</i>
2.5.2	<i>Marina</i>	<i>14</i>
2.5.3	<i>Ställplatser.....</i>	<i>15</i>
2.5.4	<i>Affärsmodell.....</i>	<i>15</i>
2.6	GENOMFÖRANDE	15
2.6.1	<i>Kostnader.....</i>	<i>16</i>

1 Uppdrag

1.1 Bakgrund

Kommunstyrelsen uppdrog åt Kommunstyrelseförvaltningen att tillsammans med berörda förvaltningar utreda utvecklingsalternativ för Norra Sanden utifrån att förbättra tryggheten och områdets funktioner för rekreation, evenemang och besöksnäring. Utvecklingsalternativen för Norra Sanden behöver utredas för att visa hur en långsiktig lösning för gästhamn och ställplatser ser ut, vilka åtgärder som krävs och hur det kan genomföras.

En viktig anledning till att arbetet med Norra Sanden fått hög prioritet är att Vänersborgs gästhamn på sikt behöver flyttas och att en ny lokalisering behövs. Därför har en del av uppdraget varit att utreda om Norra Sanden är den mest lämpliga placeringen eller om det finns andra alternativ.

1.2 Mål och syfte

Utredningen rör en fråga som har strategisk betydelse för Vänersborg bland annat genom att nuvarande gästhamn på sikt behöver flytta från sin befintliga plats i Vänerparken, då fastighetsägaren har andra planer för platsen. Utredningens uppdrag, mål och syfte är att hitta en långsiktig lösning med bred förankring som här presenteras för ett politiskt ställningstagande för centralt belägen gästhamn och ställplats.

1.3 Underlag

Som underlag har använts bland annat:

- Översiktsplan 2017 med tillhörande underlagshandlingar, antagen 2017-12-13 § 197
- Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön med tillhörande underlagshandlingar, antagen av kommunfullmäktige 2023-02-15 §4
- Detaljplan för del av Norra Sanden och Fisktorget, antagen av kommunfullmäktige 2018-05-23 §71
- Projekt Förstudie husbilar 2010, framtagen av Visit Trollhättan Vänersborg, Dalslands turist AB, Fyrbodals kommunalförbund och Länsstyrelsen Västra Götaland
- Slutrapport Lake Vänern Grand Tour 2018-2022, framtagen av Vänersamarbetet ekonomisk förening
- Strategi för lokalisering av småbåtshamnar utmed Dalslandskusten, antagen av kommunfullmäktige 2013-09-25 §98
- Strategi för hållbar strandutveckling, framtagen av Kommunstyrelseförvaltningen Vänersborgs kommun 2018
- Trygghetsanalys Vänersborg 2021 av Stiftelsen Tryggare Sverige 2021

1.4 Metod

Beredning har skett genom information och diskussioner i Näringslivsgruppen, skissmöten ihop med berörda förvaltningar och djupintervjuer av tjänstepersoner som varit inblandade i olika projekt tidigare som berört framtida gästhamn.

Under våren har också ett arbetsmöte genomförts inom Vänersborgs kommun med berörda förvaltningschefer och tjänstepersoner med kopplingar och relevanta olika perspektiv och ansvarsområden. Mötet hade tre uppgifter i fokus: identifiera ny plats för gästhamn, marina och ställplats för husbilar, identifiera behov och främja användningen av platsen samt komma fram till om det behövs en ny detaljplan eller ej.

Platsbesök på Norra Sanden har gjorts och skisser har tagits fram som visar platsens framtida användningsområden. Diskussioner om kostnader har förts med berörda förvaltningar.

2 Utredning

2.1 Lämplig lokalisering av gästhamn i Vänersborg

Val av lämplig lokalisering av gästhamn i Vänersborg, där Norra Sanden jämförs med andra tänkbara alternativ. Slutsatsen är att Norra Sanden är det enda alternativ för lokalisering som går att arbeta vidare med utifrån dagens förutsättningar. Nedan redovisas en sammanfattning av resonemanget för andra platser som har diskuterats.

A. Fisketorget

Historiskt har gästhamnen legat vid Fisketorget men på denna sida finns inte tillräckligt med plats och kajen har inte den bärighet som krävs. Det inte heller lämpligt att ha tankstation på denna sida då det hamnar alltför nära bostadsbebyggelse.

B. Vänerparken

Här ligger Vänersborgs gästhamn och marina idag i hyrda lokaler. Den private fastighetsägaren har för avsikt att utveckla fastigheten i en annan riktning varför gästhamnen inte kan vara kvar på platsen.

C. Fredriksberg

En av svårigheterna med denna plats är vågor som kan uppstå av vind och stora förbipasserande båtar. Det skulle i så fall behövas någon form av vågbrytare, vilket vore en fördyrande insats och svårt att genomföra. Läget är också sämre genom att det ligger längre från innerstaden. Vidare nås området via små gator i ett bostadsområde, vilket är en stor nackdel när det kommer till tunga transporter och bränsletransporter.

D. Blåsutvarvet

Det ligger långt från centrum och platsen är svår att nå landvägen. Det är en krånglig väg via flera små gator genom bostadsområde och delvis trånga passager och snäva svängar. Järnvägen behöver passeras i en plankorsning vilket innebär stora risker. Det saknas även vågbrytare och ytan är mycket begränsad.

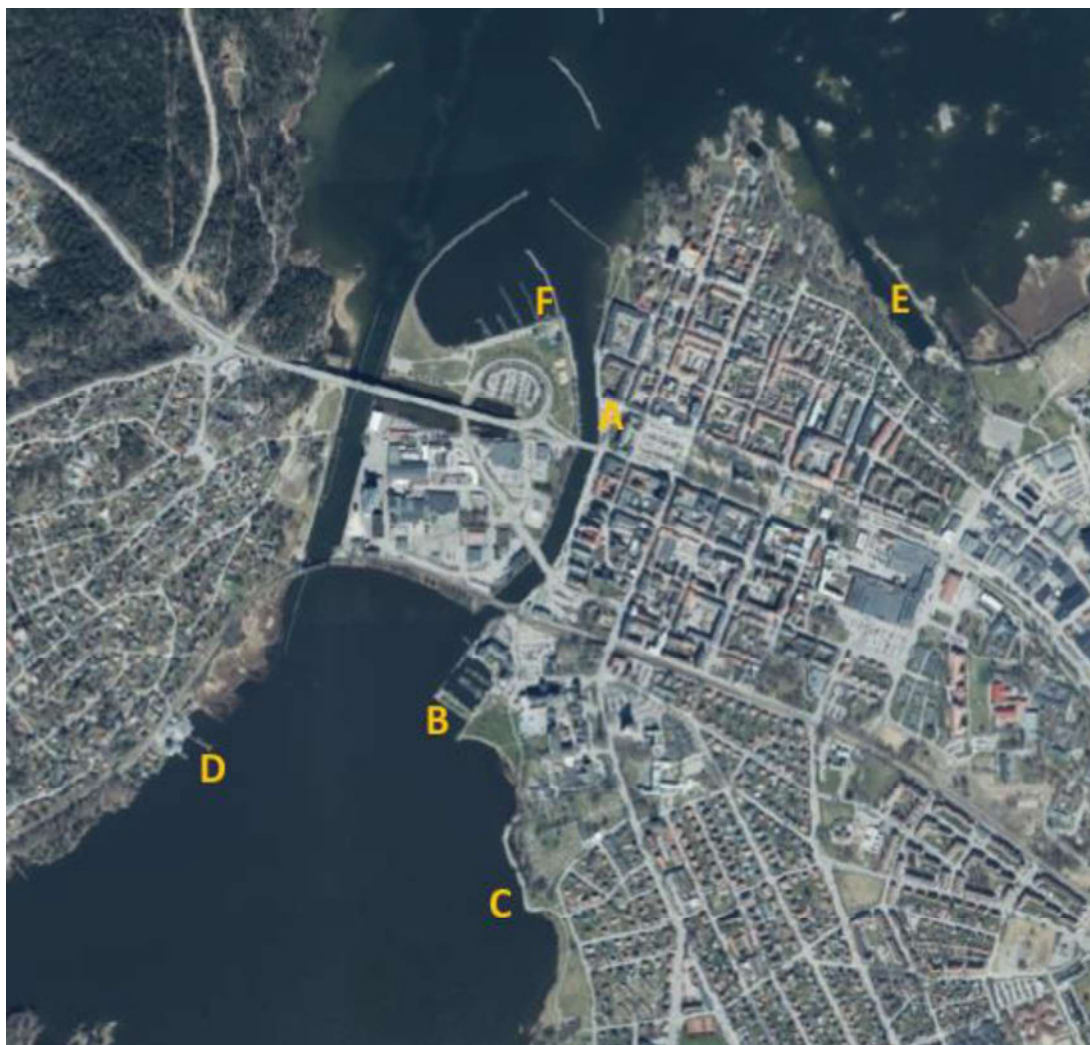
E. Länsan

Länsan ligger naturskönt vid Skräckleparken, och är idag en småbåtshamn skyddad av en pir. Det finns en hamnanläggning med ramp, kranbilsplats och fast mastkran. Men det finns flera omständigheter som gör platsen mindre lämpad som gästhamn. Förutom den inre hamnanläggningen med kaj är båtplatser och bryggor iordningsställda av enskilda hyresgäster. Merparten är i mycket dåligt skick. Det saknas utrymme för ytterligare båtplatser vilket innebär att befintliga hyresgäster kan behöva flyttas. Länsan och farleden in till den är grund och det finns hinder som skapar risker för besökande båtar. Den farbara vägen är

bitvis mycket smal och det kan bli svårt att komma båtar till undsättning om de går på grund. Efter samtal med kustbevakning är det också tydligt att man avråder från att använda Länsan som gästhamn, då det är svårt att undsätta grundstötta på grund av alla kobbar och skär. Farleden passerar alldeles intill den välanvända badplatsen vid Jakobben, vilket innebär stora risker. Området är en bit från centrum och det kan upplevas långt att gå den sträckan.

F. Norra Sanden

Trygghetsperspektivet är viktigt och med fler besökare under längre tider på året ökar tryggheten, enligt uppdraget. Platsen är bättre ur ett beredskapsperspektiv då viss samlokalisering också kan ske med Kustbevakning och Räddningstjänst. Norra Sanden är utpekad i ÖP, Strategi för lokalisering av småbåtshamnar i Dalsland, Hållbar strandutveckling och är väl förankrat genom medborgardialog vid flera tillfällen och finns med i kommunens tidigare medborgarlöfte. Arbetsgruppen anser att denna plats uppfyller de behov och möjligheter som utredningen vill ge svar på. Norra Sanden är det enda centrala läget som gynnar befintlig besöksnäring, enligt uppdraget.

Alternativa platser för lokalisering av gästhamn, A-F.

2.2 Platsförutsättningar på Norra Sanden

Norra Sanden är ett centralt beläget park-, rekreations- och hamnområde. Landytan är ca 5 hektar om man räknar bort Vassbottenleden och parkeringen innanför den. Vattenytan mellan pirarna i norr och Residensbron i söder är drygt 10 ha. All mark och vatten ägs av Vänersborgs kommun. Den nordligaste delen av Sanden utgörs av en småbåtshamn med fem bryggor och 345 båtplatser samt tillhörande ytor. Det finns två sjösättningsramper och tillgång till vatten och el. I anslutning till hamnen finns en samlingslokal och en förrådsbyggnad. Övrig mark inom området består av öppna gräsytor som sommartid används för olika typer av tillfälliga aktiviteter och evenemang. I parken längs hamnkanalen finns en gång- och cykelväg som leder förbi två beachvolleyplaner och vidare fram till småbåtshamnen. Norra Sanden och Fisktorget förbinds av Residensbron över gamla hamnkanalen.

På platsen finns idag Vänersborgs Segelsällskap (VSS) som arrenderar mark av Vänersborgs kommun sedan 2009. I arrendet ingår tomt för samlingslokal och förrådsbyggnad samt område för bryggor och övriga anläggningar. I arrendet ingår också 15 båtplatser. Arrendetiden förlängs ett år i taget om det inte sägs upp. Senast sex månader före arrendetidens slut ska det vara uppsagt. På området finns 2 husbyggnader och en betonggrund uppmurad som ägs av arrendatorn. Vid arrendets upphörande ska arrendestället återlämnas i städad skick. Om intresse inte finns från kommunen att ta över befintliga byggnader ska området vara fritt från byggnader och byggnadsrester vid upphörandet.

VSS har 2023 fått besök av planhandläggarna som undersökt deras framtida behov för sin verksamhet. VSS ser en möjlighet till utveckling och bättre tillgång till toaletter och omklädningsrum. I framtiden önskar de få plats med kansli och gärna en undervisningssal. De ser även behov av ett café eller kiosk på plats. Friluftsförmedlandet finns också på plats och hyr ett magasin av VSS. I avtalet finns även båtplatser.

Uppgifter om båtplatserna på Norra Sanden:

Vänersborgs Segelsällskap har 15 båtplatser.

Vänersborgs kommun hyr ut 345 båtplatser.

Bredden på platserna varierar mellan 2,7 och 5,0 meter.

Pris per säsong: Från 2100 - 3500 kr, inklusive moms.

Finns tillgång till el tillkommer en kostnad på 300 kr för säsongen.

2.2.1 Norra Sanden ur ett trygghetsperspektiv

Norra Sanden är ett centrumnära område som är underutnyttjat, vilket leder till otrygghet då det är för lite verksamheter på platsen och därmed lockar för få besökare. Sommartid är emellanåt stökigt och tidigare år har området varit med i kommunens och polisens medborgarlöfte. Direkt åverkan och inbrott har skett på platsen. Kommunen har tillsammans med polisen under 2024 startat upp en båtsamverkansgrupp.

I samband med projektet Hållbar Platsutveckling gjordes en trygghetsanalys av Vänersborgs stadskärna inklusive Norra Sanden. Ett åttiotial personer – fastighetsägare, handlare, kommunala tjänstemän och politiker – deltog i projektet och genomgick en utbildning år 2022. Genom att arbeta med den fysiska miljön och ha insikt i det situationella brottsförebyggande arbetet kan man påverka en plats trygghet. Vid nybyggnation beaktas till exempel insikten och kunskapen kopplat till platsutveckling.

De verksamheter som idag finns på Norra Sanden bör få vara kvar. Volleybollplanerna ligger över en av ytorna i området där det finns möjlighet att uppföra byggnader. Om det i framtiden finns behov av att bygga något kan volleybollplanerna flyttas till annan plats på området där de inte hindrar byggrätter. VSS verksamhet bör få vara kvar även om

byggnader som uppförs på platsen ska ägas av Vänersborgs kommun. Intentionen med utvecklingsarbetet är att få fler människor att vistas och använda området och göra det attraktivt för kommuninvånare och besökare.

Efter genomförda workshops stod det klart att tjänstemannagruppen, utifrån attraktions-synpunkt och trygghetsaspekt, var helt överens om att bara Norra Sanden återstod som utredningsalternativ.

2.3 Tidigare ställningstaganden

2.3.1 Översiktsplan

Flera av översiktsplanens utvecklingsprinciper berörs. De med störst betydelse för utredningen lyfts fram nedan.

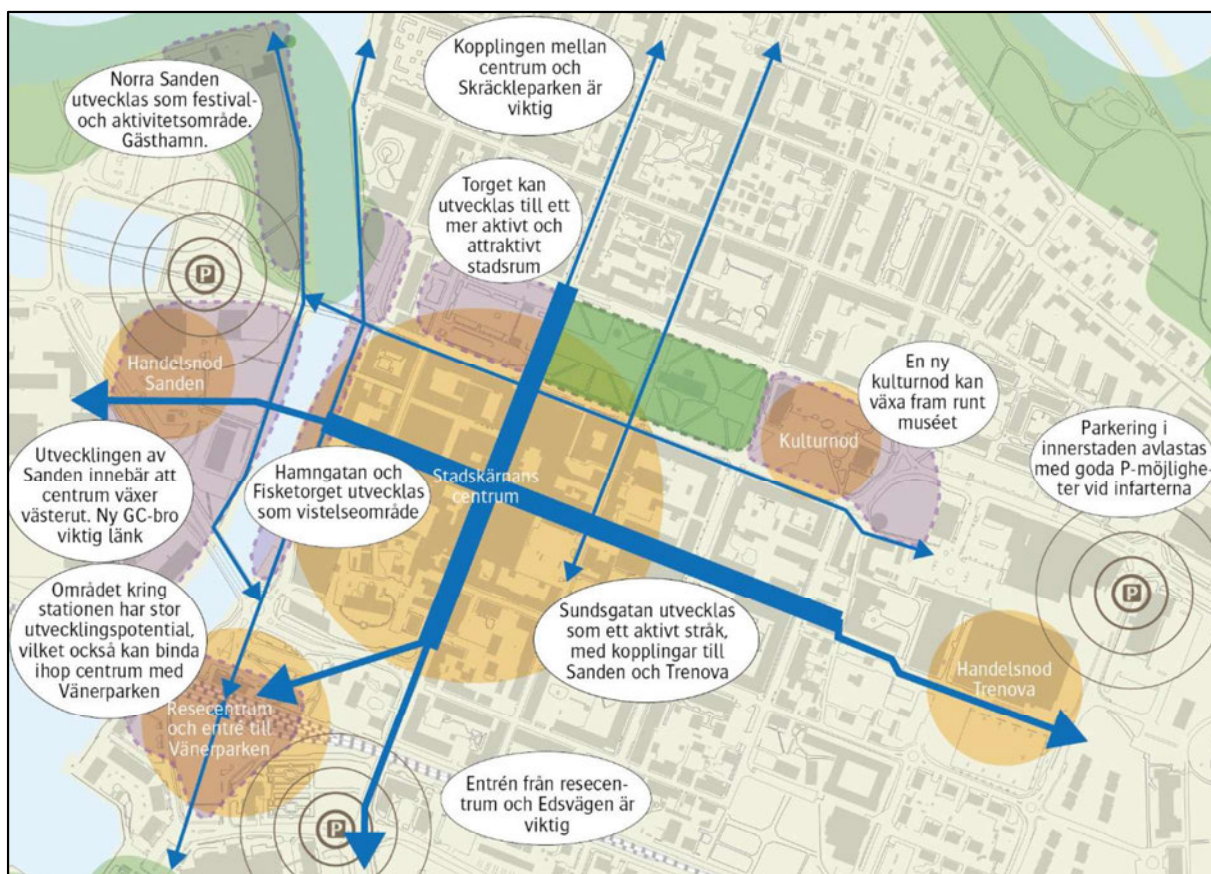
Utvecklingsprincip 5 – Underlätta kontakt med vatten. Här trycks bland annat på hur viktig vattenkontakten är och värdet av att kunna komma fram till och röra sig längs vattnet under större delen av året.

Utvecklingsprincip 9 – Utveckla centrum som mötesplats för alla. Här trycks bland annat på hur viktigt det är med ett levande centrum för att vara en attraktiv kommun. Många vill ha närhet till en plats där man kan uppleva folkliv och där man kan träffas. Kommunen har under senare tid satsat på förbättringar i centrum, bland annat på att utveckla Hamngatan för uteserveringar. Detta arbete behövs för att fortsätta ge staden förutsättningar att leva upp till morgondagens förväntningar. Kopplingen mellan Hamngatan, Kulturaxeln och Norra Sanden är viktig för att förbinda platserna.

Utvecklingsprincip 11 – Utveckla näringsliv och verksamheter. Här trycks bland annat på att vi har ett strategiskt läge för god verksamhetsutveckling.

Utvecklingsprincip 14 – Stärk en god infrastruktur för transporter. Sjöfart på Göta Älv som passerar Vänersborg har funnits sedan medeltiden och sjöfart är en del av Vänersborgs identitet. Slussarna längs med Göta Älv kommer att byggas om vilket säkerställer transportvägen för många år framöver. Vänthamnar på båda sidor om Brinkebergskulles sluss kan kompletteras med en bra gästhamn i Vänersborg.

I den fördjupade översiktsplanen för Vänersborg och Vargön finns tydliga rekommendationer om att Norra Sanden och vattenområdet utanför ska utvecklas med gästhamn. Framför allt framgår det i Strukturstudiekarta 1 och i rekommendationerna för U3 – Utveckla småbåtshamnsområdet vid Sanden.

Figur 1. Strukturstudiekarta 1: Särskilda strategier för utveckling av ett levande centrum. Ur Fördjupad översiktsplan för Vänersborg och Vargön. Här anges bland annat att Norra Sanden ska utvecklas som festival- och aktivitetsområde samt gästhamn.

2.3.2 Näringslivsstrategi

Förslag på ny näringslivsstrategi är just nu är ute på remiss. Utvalda delar nedan berör utvecklingen av Norra Sanden.

Strategiskt utvecklingsområde 2 Etablering och tillväxt

Etableringsstrategiskt arbete: Vi ska arbeta strategiskt och proaktivt för att främja att etablering och tillväxt stärker befintligt näringsliv och samhälle samt bidrar till grön omställning för hållbar tillväxt.

Strategiskt utvecklingsområde 3 Infrastruktur och digitalisering

Utbyggd transportinfrastruktur: Vi ska verka för en fortsatt utveckling av vår infrastruktur med fokus på att skapa en välfungerande helhet av transportlösningar, så som tåg, flyg, sjöfart och vägar. Genom att bevaka utvecklingen inom området och anpassa framtida satsningar skapas möjligheter för fler fossilfria och hållbara alternativ.

Strategiskt utvecklingsområde 4 Innovation och omställning

Robusthet och krisberedskap: Vi ska genom samverkan mellan kommun, olika aktörer samt näringslivet skapa en ökad robusthet i samhället och en hög beredskap. Vi ska verka för kompetensutveckling och planering. Genom gemensamma aktiviteter, initiativ och projekt stärks den totala beredskapen och möjligheterna att samverka vid olika krissituationer ökar.

Strategiskt utvecklingsområde 5. Kompetensplanering

Attraktionskraft för arbetskraft och kompetens: Vi ska arbeta proaktivt för att skapa en plats där många vill bo och leva med en mångfald av kultur- och fritidsliv. Vi samarbetar även strategiskt inom det geografiska arbetsmarknadsområdet för att stärka attraktiviteten i hela området för inflyttning och kvarboende.

Strategiskt utvecklingsområde 6 Attraktionskraft

Platsutveckling och tillgänglighet: Vi ska utveckla våra fysiska miljöer utifrån ett samhällsdelaktigt perspektiv med berörda aktörer för att skapa engagemang och stolthet hos företag och invånare. Vi strävar efter hög tillgänglighet både digitalt och fysiskt.

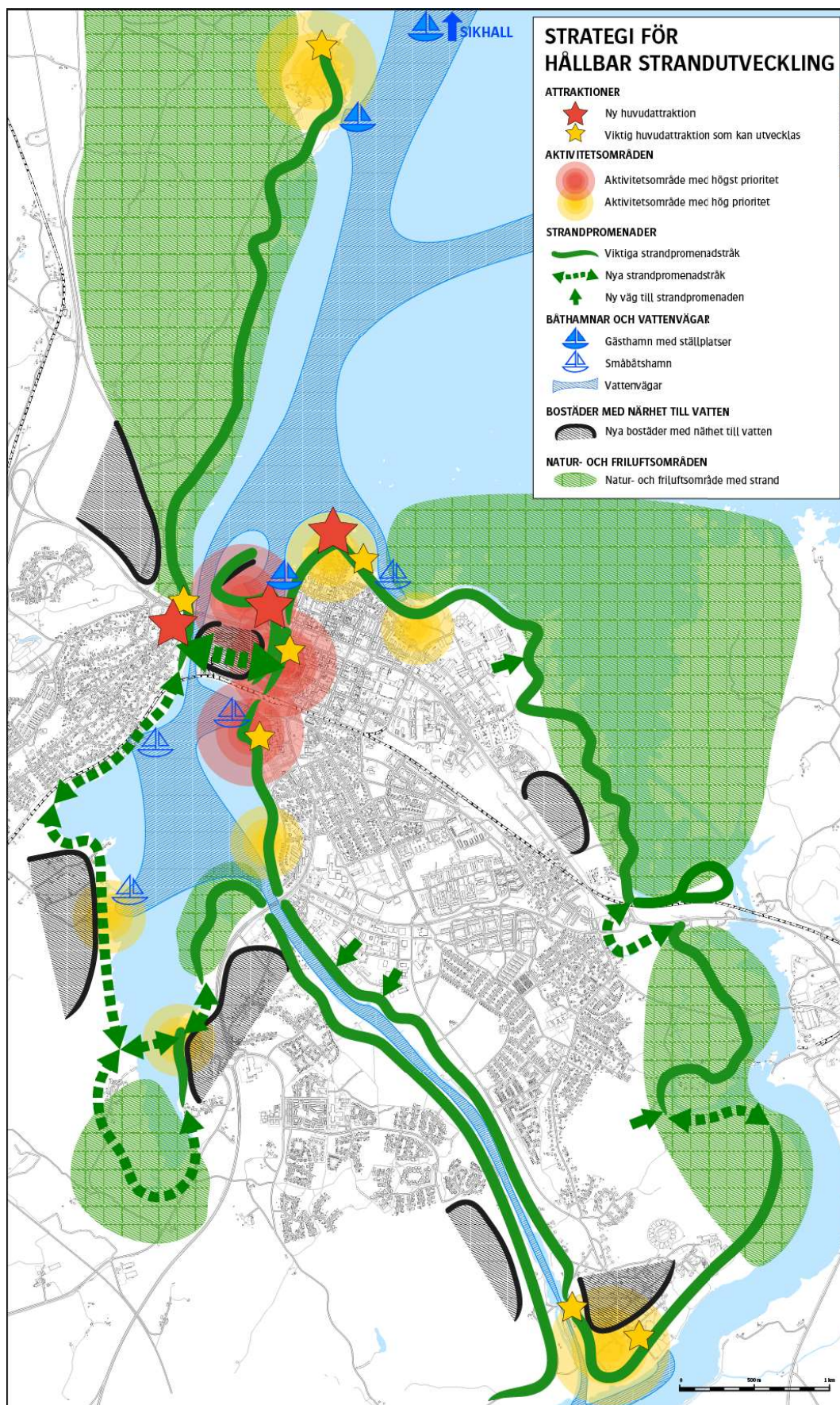
2.3.3 Strategi för lokalisering av småbåtshamnar utmed Dalslandskusten

Strategi för småbåtshamnar ska ses som en vägledning för lokalisering av småbåtshamnar. I stora drag trycker strategin på att kommunen ska vara restriktiv med att tillåta nya båtplatser på platser som inte tidigare är ianspråktagna, medan befintliga småbåtshamnar kan utvecklas. Eftersom det finns få lägen längs Dalslandskusten där större småbåtshamnar uppmuntras fyller Norra Sanden en viktig roll.

2.3.4 Strategi för hållbar strandutveckling

Strategin är inte antagen som ett politiskt styrdokument men här finns formulerade strategier för hållbar strandutveckling. Med det menas att områdena kring stränderna ska kunna användas så rikt som möjligt av människor för rekreation och ekonomisk vinning samtidigt som förutsättningarna för naturmiljön och ekosystemen säkras. Strategin konkretiserar i mångt och mycket översiktsplanens utvecklingsstrategi 5 för att utveckla kontakten med vatten.

Utmaningarna består i att öka tillgängligheten till strandområden och överbygga barriärer, öka tryggheten, göra platserna vackra och funktionella, skapa möjligheter för fler olika aktiviteter samt att skapa bättre mötesplatser där olika grupper av människor kan träffas. Hand i hand med att utveckla aktivitets och serviceutbud kan arbetstillfällen skapas och möjligheter för nya företag att etablera sig. I framtiden kan besöksnäringen kopplat till natur- och vattenresurser få ökad betydelse.

Figur 2. Illustration av strategi för hållbar strandutveckling, som visar Norra Sanden som ett av kommunens aktivitetsområden med högst prioritet, och även en plats för gästhamn med ställplatser.

2.3.5 Detaljplan

Kommunfullmäktige antog 2018 detaljplan för Norra Sanden. Syftet med denna är att avgränsa och säkerställa områdets användning som allmänplats, park och småbåtshamn med klubbhus och förråd samt att möjliggöra för förenings- och evenemangsverksamhet kopplad till park eller småbåtshamn. Syftet var även att bygglovsbefria vissa åtgärder i samband med tillfälliga evenemang samt att bitvis upphäva strandskyddet.

Dagens användning av Norra Sanden för publika evenemang och tillfälliga arrangemang kräver bland annat att enklare byggnader i form av tält och temporära servicebyggnader uppförs på platsen. Ett fåtal mindre byggnader får tillkomma som skulle stärka områdets karaktär som evenemangs- och rekreationsyta. Planen medger att byggnader för skötsel och bruk får uppföras. Inom ett område längs med Gamla Hamnkanalen möjliggörs restaurang- och caféverksamhet samt ytor för offentliga aktiviteter såsom t.ex. volleyboll, utomhusgym, bouleplan etc. I övrigt bevaras de öppna och gröna ytor som finns idag. Den befintliga småbåtshamnen ska vara kvar och även kunna utökas med ytterligare båtplatser inom nuvarande område innanför vågbrytaren.

Gällande detaljplan tillåter gästhamn och marina inom användningen småbåtshamn (vattenområdet) respektive hamn (markområdet), likaså går det att uppföra servicebyggnader inom samma användning. Även ställplatser för husbilar skulle vara möjligt att inrymma som ett komplement till hamn, men ytor är för smala. Inom allmän platsmark är det inte tillåtet med ställplatser.

2.3.6 Riksintressen

Området omfattas direkt av tre riksintressen: turism och friluftsliv i Vänern med öar och strandområden, friluftsliv i Vänern – delområdet Vänersborg-Vänersnäs, samt yrkesfiske i Vänern. För de två riksintressena som rör friluftslivet är de möjligheter som hamnanläggningen på Norra Sanden ger av stor betydelse. En utveckling av småbåtshamnen kan förbättra förutsättningarna för friluftsliv på Vänern. Hänsyn behöver tas till riksintresset för yrkesfiske bland annat när det gäller reproduktionsmöjligheter för fiskar.

Området påverkas även av andra riksintressen. Försvarsmaktens riksintressen kopplade till flygflottiljen i Såtenäs innebär begränsningar av höga byggnadsverk. Sjöfartsleden genom Trafikkanalen väster om området utgör riksintresset för kommunikationer. Vänersborgs innerstad är riksintresse för kulturmiljövården, som sträcker sig fram till vattenkanten öster om området.

2.4 Framtida behov

För båtturen på Göta Älv och Vänern har Vänersborg ett strategiskt läge där det finns möjlighet att handla livsmedel, drivmedel och få tillgång till annan service såsom apotek, reservdelar, restauranger och andra butiker. Med en centralt belägen gästhamn finns allt detta att nå på gångavstånd.

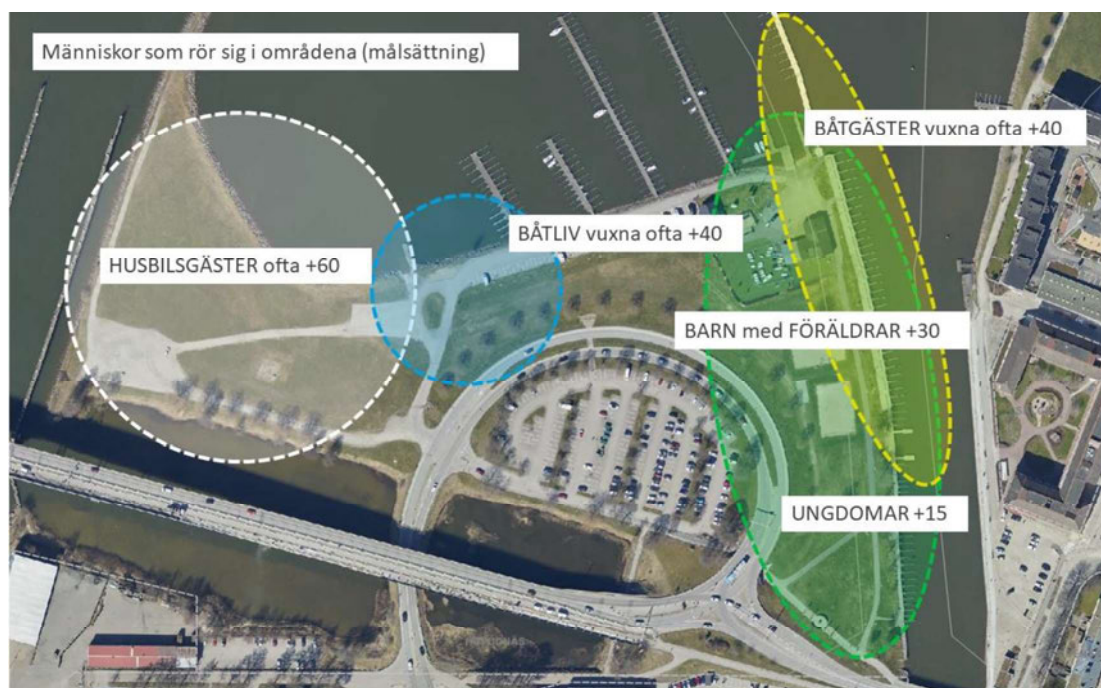
En centralt belägen gästhamn och marina har en avgörande roll för Vänersborg som sjöstad, vilket är en betydelsefull del av kommunens identitet. Det är också betydelsefullt ur ett besöksnäringssperspektiv, där varje gästnatt bidrar till sysselsättning för lokala företag och en levande stadsmiljö.

Husbilsturismen är en relativt ny företeelse som vuxit starkt det senaste decenniet. Även om husbilarna använder campingplatser så har det med husbilsturismen uppstått ett helt nytt behov av centralt belägna ställplatser, med närhet till stadens service. Husbilsturismen har fått stor ekonomisk betydelse för handel, restauranger och övrig besöksnäring i centrum.

Säsongen för husbilar är dessutom längre än den traditionella campingssäsongen. För Vänersborgs kommun är det därför viktigt att skapa plats för centrala ställplatser, som är bokningsbara och har tillgång till service i form av el, vatten och latrintömning.

En samordning mellan gästhamn och ställplatser för husbilar är strategiskt då liknande servicefunktioner behövs för båda. Ställplatserna bedöms kunna kombineras med evenemangsområdet i väster. Området används endast några gånger per år för olika typer av evenemang, övrig tid kan området rymma 60-80 husbilar.

Utöver de nya behoven av gästhamn, marina och ställplatser för husbilar behöver det också finnas plats för de befintliga verksamheterna småbåtshamn, klubblokaler och ytor för evenemang och rekreation. Därtill behöver fler funktioner såsom mindre byggnader för café/restaurang eller annan service, lekplats, boulebana etcetera på sikt inrymmas. Detta för att uppnå målsättningen för Norra Sanden, att få fler människor i olika åldersgrupper att vistas i och använda området och göra det attraktivt för kommuninvånare och besökare.

Skissen ovan visar Norra Sanden med den samlade förvaltningsövergripande samstämmigheten. Utifrån plats, aktiviteter och åldersstrukturer visas områdets potential.

Skissen ovan visar exempel på hur gestaltningen skulle kunna se ut. Vänersborgs stadsarkitekt har skissat. Skiss av Martin Staude, stadsarkitekt.

2.5 Behovsanalys

Analyser har gjorts för att identifiera vilka typer av anordningar som behövs för att få till stånd en flytt av gästhamnen till Norra Sanden, ihop med utbyggd marina och ställplatser.

2.5.1 Gästhamn

Vänersborg är en port till Vänern. Det finns 13 kommuner runt Vänern, varav majoriteten är landsbygdskommuner som kämpar med utflyttning och för få entreprenörer. Det är viktigt att se Vänersborg ur den kontexten och att bidra till tillväxt kring Vänern genom att skapa förutsättningar för fler företag att utveckla kommersiella tjänster och produkter, kopplade till natur- och kulturturism.

Många besökare både sjösätter och lyfter båtarna i Vänersborg, det är en tillgång för Vänersborg. För besökare som åkt Göta Älv upp eller Vänern ner, blir Vänersborg ett naturligt läge för vila och bunkring för vidare färd. Det ger Vänersborg extranätter inom besöksnäringen. Det finns dessutom ett beredskapsperspektiv där tillgången till kran är en viktig aspekt, både för sjöräddning och kustbevakning.

De gästhamnsplatser som finns vid Vänerparken idag behöver flyttas till Norra Sanden. Djupet i befintlig gästhamn är 1,8–2,8 meter och ett djup på 3 meter är önskvärt. Det är också vad kustbevakning behöver för att nå tankstation och viss annan yrkestrafik kräver för att kunna samutnyttja tankställe.

Behov av service i gästhamnen

Enklare småbåtshamnar kan vara helt utan tillgång till service.

Det förekommer flera sådana runt Vänersborg. Norra Sandens gästhamn skulle ses som en huvudgästhamn i kommunen och existerande och tillkommande som komplement. Tillgång till el, färskvatten samt sanitära installationer så som wc, dusch och tvättstuga är önskvärt i huvudgästhamnen. Även återvinningsstation med möjlighet till sortering av avfall. Det finns behov av latrin för tömning av septiktank samt möjlighet till upptagning och sjösättning av båtar och spolplatta för rengöring av båtar med miljöfarlig bottenfärg. För båtägare och hamnbesökare som bor på en bit bort finns behov av parkeringsplatser för bil och trailer inom gångavstånd. Det är nödvändigt med parkeringsplatser och vändplan i direkt anslutning till hamnen för i- och urlastning. Vid välbesökta hamnar eller gästhamnar i denna storlek finns ofta kommersiell service så som butik, kiosk, tankstation, båtbutik och uthyrningsverksamhet.

2.5.2 Marina

Eftersom läget för Vänersborg är in- och utport till Vänern bör en marina finnas i anslutning till gästhamnen med tillhörande förstärkt kaj där en kran kan monteras eller användas mobilt. Någon form av butik med reservdelar och enklare lagning behövs, då detta är enda stället innan och efter Göta Älv.

Det finns behov av tankstation vid gästhamnen. Enligt ledande aktörer i Sverige inom området skulle det inte räcka med enbart eldrivet bränsle. Det kommer krävas biodiesel och bensin under många år framöver. Idag finns det 4 pumpar med diesel och bensin vid marinan i Vänerparken. På Norra Sanden bör pumparna vara landbaserade, då stationen ska kunna vara flyttbar. Det kommer krävas tillstånd för att få till stånd en ny tankstation både av länsstyrelse och räddningstjänst.

På längre sikt finns det möjlighet att samverka mellan kommunerna runt Vänern för att skapa en el-infrastruktur som fungerar runt hela Vänern. Vänersamarbetet ser en möjlighet

att kunna hålla ihop ett sånt arbete på samma sätt som man gjort med cykelladdare runt Väneren.

Yrkesverksamheten som finns i Väneren ser fördelar med en marina i Vänersborg och ser samverkansmöjligheter gällande tankning.

2.5.3 Ställplatser

Det finns ett stort behov av att få ordning på husbilsparkeringen på Norra Sanden. Idag ställer sig husbilarna gärna på Norra Sanden men det saknas verktyg för att ta vara på den potential det utgör. Husbilsägare blir besvikna när de upplever att det är en tidsbegränsning, och riskerar böter, företagare blir besvikna när de upplever osund konkurrens för att man kan stå helt gratis vid Norra Sanden. Näringsidkare och butiksinnehavare blir besvikna när de får ta emot klagomål av gäster att Vänersborgs kommun inte vill ha några turister.

Utredningen visar på en potential för Vänersborg som inte används idag, då detaljplanen inte är helt anpassad till dagens behov. Idag går det ej att stänga av platsen eller ta betalt då det är parkmark i planen.

Det finns behov av så väl ställplatser som husbilsparkeringar på Norra Sanden. Enligt förslaget är den bästa placeringen västra delen av området, som skulle kunna inrymma upp till 60-80 ställplatser för husbil samt ytor för parkering av husbilar. Där tas i så fall ytor i anspråk som idag används vid större evenemang. Förslaget är att ställplatserna/parkeringarna får lämna företräde för dessa evenemang, det vill säga att besökande husbilar får hitta andra platser att stå/parkera vid de dagar som ytan behövs för evenemangen.

Utredningens förslag är att Norra Sanden utvecklas som den främsta platsen för besökande husbilar centralt i Vänersborg och det område där ställplatsservice kan erbjudas. Övriga kommunala platser, med kostnadsfri uppställning, bör inte kategoriseras som ställplatser utan som parkeringsplatser. Där finns heller inte service att tillgå, som elanslutning, vatten och latrintömning. Det innebär en tydlig uppdelning som håller kostnaderna nere och orättfärdig konkurrens undviks.

2.5.4 Affärsmodell

Enligt uppgift från näringsidkare finns förutsättningar för lönsamhet i en anläggning med ca ett 50-tal båtplatser i gästhamn och ett 60-tal husbilsplatser i kombination med marina, café, restaurang, om läget har den attraktivitet som Norra Sanden har. Detta kräver delvis självservice. Med en automat kan avgiften betalas och då får besökaren en kod till servicehus. Tillsammans med Samhällsbyggnad diskuteras möjligheten att handla upp en entreprenör som kan sköta anläggningen eller delar av anläggningen. Viktigt är att säkerställa en affärsmodell som tryggar både kommun och upphandlade part.

Tänkbara avgiftsnivåer som exempel år 2024

Ställplats: 200-250 kr/dygn

Gästhamnsplats: 200-250 kr/dygn

2.6 Genomförande

För att möjliggöra ställplatser i den västra delen av området behöver en ny detaljplan tas fram för att ersätta dagens allmänna platsmark med kvartersmark som tillåter såväl ställplatser som evenemangsytor. För övriga åtgärder krävs ingen ny detaljplan.

Ytterligare tillståndsprövningar kommer krävas för flera åtgärder, bland annat för muddring, utbyggnad av bryggor, kajer och tankstation. Dessa tillstånd innebär krav på olika utredningar.

Även om detaljplanen behöver göras om för att möjliggöra ställplatser kan arbetet med övriga delar påbörjas direkt. Plan och bygglov uppskattar process för ny detaljplan till ca 1 år med start under hösten 2024.

Det finns ett flertal regler som rör byggande av småbåtshamnar och bryggor. Nedan beskrivs översiktligt vad som kan krävas vid lovgivning för anläggning av enskilda bryggor eller småbåtshamnar.

För all vattenverksamhet (t.ex. muddring, anläggande av bryggor) gäller generellt tillstånd- eller anmälningsplikt. Länsstyrelsen avgör om det räcker med en anmälan till dem eller om tillstånd från Mark- och miljödomstolen krävs. Småbåtshamn eller brygga som anordnas i ett annat vattenområde än vattendrag, om den bottenyta som verksamheten omfattar i vattenområdet uppgår till högst 3 000 kvadratmeter är anmälningspliktig istället för tillståndspliktig. Om anläggandet av småbåtshamnen kan antas ha en betydande miljöpåverkan krävs att en miljökonsekvensbeskrivning upprättas som beskriver hamnanläggningens konsekvenser för miljön.

För de flesta åtgärderna krävs även dispens från strandskyddet och bygglov.

2.6.1 Kostnader

Inom ramen för beslutad MRP för 2025-2027 har Norra Sanden budgeterats med totalt 21,6 mnkr varav 16,6 är budgeterade för planperioden.

Kostnaden är grovt uppskattad och avser start med projektering 2025 följt av iordningställande av mark, ställplatser, servicehus med anläggning för latrintömning samt anläggning av bryggor, tankstation och kran för ny marina.

Utöver detta tillkommer kostnader för framtagning av ny detaljplan som uppskattas till 185 000 kr, samt tillhörande utredningar om ca 700 000 kronor.

§ 63

Svar på medborgarförslag om en park vid Aspekullen

KS 2024/724

Beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslagsställaren vill att kommunen utvecklar grönområdet, Aspekullen, öster om Aspelundsvägen, där det tidigare legat bostadshus. Kommunstyrelseförvaltningen tycker det är en god idé att utveckla grönområden och promenadvägar i Frändefors, men föreslår att det utreds ihop med andra idéer inom ramen för arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Frändefors.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-02-19 § 4
- Medborgarförslag om en park vid Aspeleden - MASKAD KOPIA

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-08

Dnr: KS 2024/724

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Ärendets kontakt

Svar på medborgarförslag om en park vid Aspeleden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslagsställaren vill att kommunen utvecklar grönområdet öster om Aspelundsvägen, där det tidigare legat bostadshus. Kommunstyrelseförvaltningen tycker det är en god idé att utveckla grönområden och promenadvägar i Frändefors, men föreslår att det utreds ihop med andra idéer inom ramen för arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Frändefors.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Området ligger på östra sidan av Aspelundsvägen, mellan Snickaregatan och Aspgatan. Det har inte iordningställts sedan bostadshusen revs för många år sedan och har en övergiven karaktär. Till största delen är det gräs- och örtvegetation med inslag av buskar och några mindre träd, men det finns även rester av asfalterade gångvägar och grusytor. Förslagsställaren ber kommunen göra ”nytta av området” och föreslår park med till exempel igelkottshus, insektshotell och bikupor.

Området är detaljplanlagt som kvartersmark för bostäder och småskalig, icke störande handel och hantverk. Därmed är det avdelningen Fastighet och service som ansvarar för ytan. Kommunens parkmark är istället Gatuenhetens ansvar. Om området ska utvecklas långsiktigt som parkmark borde detaljplanen göras om eller upphävas. Det går naturligtvis att göra insatser för att fina till även en obrukad kvartermarksyta men det skulle innebära att resurser behöver tas från något annat då kommunen har en begränsad budget för den typen av insatser.

Det pågår ett arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) för Frändefors. I det arbetet kommer att genomföras dialog med lokalinvånare för att få fram idéer om hur orten kan utvecklas. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att denna typ av förslag förs in i arbetet med FÖP:en.

Beredning

Medborgarförslaget inkom 2024-12-11. Eftersom flera förslag fanns med i samma skrivelse delades det upp i flera ärenden.

Kommunfullmäktige överlämnade ärendet till Kommunstyrelsen 2025-02-19, § 4

Ärendet har beretts av kommunstyrelseförvaltningen, i samverkan med tjänstepersoner på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Underlag

Medborgarförslaget

Kommunfullmäktiges beslut 2025-02-19, § 4

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Sändlista

Förslagsställare

Handläggare av ärendet

§ 4

Medborgarförslag om en park vid Aspeleden

KS 2024/724

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras inom ett år och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista. Ärendet är därmed avslutat för kommunfullmäktiges del.

Sammanfattning av ärendet

Dora Tängerbys har inkommit med medborgarförslag om en park vid Aspeleden.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag om en park vid Aspeleden - MASKAD KOPIA
- Tjänsteanteckning; Samtal med förslagsställare

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Lämna medborgarförslag

✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

Här skriver du ditt medborgarförslag

Eljusspår

Det skulle vara uppskattat av många, jag ser människor i alla åldrar som promenerar i samhället varje dag och jag tror förskolan och skolan skulle uppskatta något sådant att variera sin tur till "skogen" i dungen vid lekplatsen, där det dessutom finns taggtråd i staketet mot en av firmorna. En upplyst slinga i naturen skulle vara både trevligare och säkrare att komma bort från trafiken.

Samhällsplanering/skolans område

Att Frändeskolan med låg- och mellanstadiet ligger närmast den hårt trafikerade 45an är inte bra. Det finns barn som inte ens fyllt 6 år som vistas på skolgården, visserligen under uppsyn av pedagoger men vi är bara människor och olyckor kan hända. En stor rädsla är att något barn ska få för sig att rymma utan att någon hinner se. Hastighetsbegränsningen på 45an utanför skolan är 50, men jag upplever att mätaren sällan stannar där. Mitt förslag är att Dalbo och Frändeskolan byter plats. Det skulle kräva tid och pengar då lokalerna behöver rustas upp och anpassas efter förändrat ändamål, men jag tror ändå att det är en satsning som gynnar många, särskilt de mindre barnens säkerhet. Dessutom är situationen där man lämnar och hämtar barnen problematisk. Det är en trång väg och man kan inte mötas. Man blir stående tills bilar i rullning är ur vägen innan man kan ta sig fram. En bredare väg, alternativt genomfart endast för ändamålet hämta/lämna är nödvändigt.

Aspekullen

På vägen in till "trädgatorna" i Frändefors efter man svängt in på Aspeleden så kör man förbi spåren av ett gammalt bostadsområde där asfalten är det enda som finns kvar. Snälla, gör någon nytta av området! Kanske en park som fyller ett syfte för djur och natur.

Igelkottshus, insektshotell, bikupor? Eller en ny förskola som har plats för alla sina avdelningar istället för att de som vistas i equmeniakyrkans lokal ska behöva trampa mellan lokalerna över en ibland lerig gräsmatta?

Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Nej

✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

Ange dina kontaktuppgifter

Personnummer

[Redacted]

För- och efternamn

Dora Hanna Margareta Tängerbys

Adress

[Redacted]

Postnummer och ort

[Redacted]

Telefon

[Redacted]

E-postadress

[Redacted]

Mobiltelefon

[Redacted]

Notifieringar

E-post

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: Dora Hanna Margareta Tängerby

Person ID: [REDACTED]

Datum: 2024-12-11 10:42

Signerad checksumma: [REDACTED]

2025-04-22

§ 64

Svar på medborgarförslag om eljusspår med mera i Frändefors

KS 2024/707

Beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslaget är att anlägga en upplyst promenadslinga i Frändefors. Kommunstyrelseförvaltningen tycker det är en god idé att utveckla grönområden och promenadvägar i Frändefors, men föreslår att det utreds ihop med andra idéer inom ramen för arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Frändefors. Det pågår även ett arbete med att genomföra en motionsslinga i orten, vilket delvis kan svara upp till det som förslagsställaren efterfrågar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-03-19 § 41
- Medborgarförslag om eljusspår m.m i Frändefors - MASKAD

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-08

Dnr: KS 2024/707

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag om elljusspår m.m. i Frändefors

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslaget är att anlägga en upplyst promenadslinga i Frändefors.

Kommunstyrelseförvaltningen tycker det är en god idé att utveckla grönområden och promenadvägar i Frändefors, men föreslår att det utreds ihop med andra idéer inom ramen för arbetet med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Frändefors. Det pågår även ett arbete med att genomföra en motionsslinga i orten, vilket delvis kan svara upp till det som förslagsställaren efterfrågar.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Enligt förslagsställaren skulle ett elljusspår i Frändefors vara uppskattat av många, då människor i alla åldrar som promenerar i samhället varje dag. Vidare skulle förskola och skola uppskatta det för att variera sin tur till "skogen" i dungen vid lekplatsen. En upplyst slinga i naturen skulle vara både trevligare och säkrare än att gå längs trafikerade vägar.

Kommunfullmäktige biföll 2023-09-13, § 138, en motion om att skapa en motionsrunda i Frändefors. Nu utreds bästa sätt att genomföra det. Det ingår även att se över olika trygghetsfrågor, bland annat belysning och trafiksäkerhet. Motionsslingan är inte nödvändigtvis samma sak som det elljusspår förslagsställaren till medborgarförslaget tänkt sig, men den är tänkt att ge bättre förutsättningar för förskole- och skolbarn att röra sig tryggt genom samhället och nå olika grönområden.

Det pågår även ett arbete med att ta fram en fördjupad översiktsplan (FÖP) för Frändefors. I det arbetet kommer att genomföras dialog med lokalinvånare för att få fram idéer om hur orten kan utvecklas. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att denna typ av förslag förs in i arbetet med FÖP:en.

Beredning

Medborgarförslaget inkom 2024-12-11. Eftersom flera förslag fanns med i samma skrivelse delades det upp i flera ärenden.

Kommunfullmäktige överlämnade ärendet till Kommunstyrelsen 2025-03-19, § 41

Ärendet har beretts av kommunstyrelseförvaltningen, i samverkan med tjänstepersoner på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Underlag

Medborgarförslaget

Kommunfullmäktiges beslut 2025-03-19, § 41

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Sändlista

Förslagsställare

Handläggare av ärendet

§ 41

Medborgarförslag om eljusspår mm i Frändefors

KS 2024/707

Beslut

Kommunfullmäktige överlämnar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras inom ett år och redovisas på kommunfullmäktiges meddelandelista. Ärendet är därmed avslutat för kommunfullmäktiges del.

Sammanfattning av ärendet

Dora Tängerbys har inkommit med medborgarförslag om eljusspår mm i Frändefors.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag om eljusspår m.m i Frändefors - maskad kopia

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Dora Tängerbys
Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Lämna medborgarförslag

✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

Här skriver du ditt medborgarförslag

Elljusspår

Det skulle vara uppskattat av många, jag ser människor i alla åldrar som promenerar i samhället varje dag och jag tror förskolan och skolan skulle uppskatta något sådant att variera sin tur till "skogen" i dungen vid lekplatsen, där det dessutom finns taggråd i staketet mot en av firmorna. En upplyst slinga i naturen skulle vara både trevligare och säkrare att komma bort från trafiken.

Samhällsplanering/skolans område

Att Frändeskolan med låg- och mellanstadiet ligger närmast den hårt trafikerade 45an är inte bra. Det finns barn som inte ens fyllt 6 år som vistas på skolgården, visserligen under uppsyn av pedagoger men vi är bara människor och olyckor kan hända. En stor rädsla är att något barn ska få för sig att rymma utan att någon hinner se. Hastighetsbegränsningen på 45an utanför skolan är 50, men jag upplever att mätaren sällan stannar där. Mitt förslag är att Dalbo och Frändeskolan byter plats. Det skulle kräva tid och pengar då lokalerna behöver rustas upp och anpassas efter förändrat ändamål, men jag tror ändå att det är en satsning som gynnar många, särskilt de mindre barnens säkerhet. Dessutom är situationen där man lämnar och hämtar barnen problematisk. Det är en trång väg och man kan inte mötas. Man blir stående tills bilar i rullning är ur vägen innan man kan ta sig fram. En bredare väg, alternativt genomfart endast för ändamålet hämta/lämna är nödvändigt.

Aspekullen

På vägen in till "trädgatorna" i Frändefors efter man svängt in på Aspeleden så kör man förbi spåren av ett gammalt bostadsområde där asfalten är det enda som finns kvar. Snälla, gör någon nytta av området! Kanske en park som fyller ett syfte för djur och natur. Igelkottshus, insektshotell, bikupor? Eller en ny förskola som har plats för alla sina avdelningar istället för att de som vistas i equmeniakyrkans lokal ska behöva trampa mellan lokalerna över en ibland lerig gräsmatta?

Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Nej

✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

Ange dina kontaktuppgifter

Personnummer

[Redacted]

För- och efternamn

Dora Hanna Margareta Tängerbys

Adress

[Redacted]

Postnummer och ort

[Redacted]

Telefon

[Redacted]

E-postadress

[Redacted]

Mobiltelefon

[Redacted]

Notifieringar

E-post

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: Dora Hanna Margareta Tängerby

Person ID: [REDACTED]

Datum: 2024-12-11 10:42

Signerad checksumma: [REDACTED]

2025-04-22

§ 65

Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

KS 2024/575

Beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslagsställaren vill att kommunen placerar solceller ovanför parkeringsplatser och liknande ytor där panelerna samtidigt ger skydd mot sol och nederbörd. Detta som ett bättre alternativ än att anlägga solcellsparker på jordbruksmark. Kommunen delar i grunden inställningen att solcellsparker bör placeras där de inte tränger undan andra viktiga funktioner, som till exempel livsmedelsproduktion. Att bygga konstruktioner över parkeringsplatser innebär dock högre kostnader för anläggningen och än så länge finns mer lönsamma alternativ. Förutsättningarna förändras och nya bedömningar kan behöva göras i framtiden.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-02
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-03-21 § 44
- Delegeringsbeslut från kommunstyrelsen: Remiss av medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor 2024-10-01
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-11 § 148
- Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor och samtidigt skydd åt fordon - MASKAD

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-02

Dnr: KS 2024/575

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Kommunfullmäktige

Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslagsställaren vill att kommunen placerar solceller ovanför parkeringsplatser och liknande ytor där panelerna samtidigt ger skydd mot sol och nederbörd. Detta som ett bättre alternativ än att anlägga solcellsparker på jordbruksmark. Kommunen delar i grunden inställningen att solcellsparker bör placeras där de inte tränger undan andra viktiga funktioner, som till exempel livsmedelsproduktion. Att bygga konstruktioner över parkeringsplatser innebär dock högre kostnader för anläggningen och än så länge finns mer lönsamma alternativ. Förutsättningarna förändras och nya bedömningar kan behöva göras i framtiden.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunen gör egna installationer av solceller. Detta görs i regel i samband med ombyggnation och nybyggnation av kommunala lokaler. Då är det tacksamt att använda stora takytor som ligger i bra solläge och skyddat från människor. Att placera solcellerna över parkeringsytor skulle innebära betydligt högre anläggningskostnader. Det kan förstås ses som ett mervärde att få väderskyddade parkeringsplatser men det behöver även vägas mot ytterligare parametrar, som till exempel ökade risker. Befintliga system är anpassade för montering på byggnader.

Utan eget energibolag får kommunen bara anlägga solesproduktion för det egna behovet. Det gör det svårt för kommunen att gå in som en aktiv aktör när det gäller mer storskalig elproduktion. Det finns ett pågående uppdrag att utreda möjligheterna att starta ett kommunalt energibolag, vilket hade gett andra förutsättningar.

Emellanåt får kommunen förfrågningar från företag som söker platser för större så kallade solcellsparker. Kommunen har vid flera tillfällen föreslagit att titta på solceller ovanför parkeringsplatser eller på andra platser där det inte tränger undan annan viktig markanvändning, till exempel ovanpå deponier eller upplag. Det har ännu inte lett vidare, med anledning av högre anläggningskostnader, större osäkerheter och svårigheter att få tillräcklig storskalighet. Kommunen har inte velat upplåta egen brukningsvärd jordbruksmark till solcellsparker så länge det finns alternativ lokalisering. Samtidigt är det av stor betydelse att samhällets produktion av förnybar el

ökar och kommunen arbetar för att hitta konstruktiva lösningar som kan fungera långsiktigt.

Internationellt finns många exempel på solcellstak över parkeringsytor, bland annat finns i Frankrike lagstiftning som ställer krav på det. Även i Sverige finns exempel, men då kan finnas särskilda förutsättningar. Region Kalmar satsar på en sådan lösning vid vissa vårdinrättningar och sjukhus, men då handlar det om situationer där bra alternativ saknas. Det kan även vägas in ett pedagogiskt mervärde av de multifunktionella hållbarhetslösningarna.

Beredning

Medborgarförslaget inkom 2024-09-02. Då den inkomna skrivelsen innehåller två olika förslag skapades två separata ärenden. Detta rör förslaget numrerat 1.

Kommunfullmäktige remitterade förslaget 2024-09-11, § 148, till kommunstyrelsen, som i sin tur remitterade vidare till samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2025-03-21, § 44, att föreslå kommunfullmäktige avslå medborgarförslaget.

Ärendet har beretts av samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med kommunstyrelseförvaltningen.

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

Medborgarförslaget

Beslut från samhällsbyggnadsnämnden 2025-03-21 § 44

Sändlista

Handläggare av ärendet

Förslagsställaren

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 44

Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

SBN 2024/270

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget gällande solpaneler och vertikala vindkraftverk.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har mottagit ett medborgarförslag 2024-09-02 om att placera solpaneler på parkeringsytor och liknande ytor samt att utreda möjligheten till vertikala vindkraftverk. Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativet och engagemanget för att förbättra vår kommun.

Solpaneler på tak över parkeringsplatser är en relativt vanlig lösning i andra länder och ger fördelar så som skuggning till parkerade bilar och möjlighet att samnyttja med elbilsladdning. Däremot bör en ställning över parkeringsplatser vara mer avancerad än en ställning som används i solcellsparker, vilket ger en större kostnad att bygga en sådan anläggning över parkeringar.

Då Vänersborgs kommun idag inte äger något kommunalt energibolag och därför inte får sälja el anlägger kommunen inga egna solcellsparker. I stället används lämpliga tomma takytor på kommunala fastigheter för installation av solceller för att nyttja till den egna förbrukningen.

I de fall det inkommer förfrågningar från externa aktörer som vill etablera solcellsparker ställer sig kommunen som markägare positiva till att vara behjälpliga i markfrågor för alternativ till jordbruksmark.

Det pågår en utredning gällande uppstart av ett kommunalt energibolag i Vänersborgs kommun, i det fall detta blir aktuellt kommer kommunen ha möjlighet att producera och sälja el. Det kan då finnas ett behov att titta på möjligheten för kommunen att bygga solpaneler på parkeringar.

Då det inte finns ett kommunalt energibolag har kommunen idag inte heller möjlighet att anlägga vindkraftverk. Skulle ett sådant bolag startas kan det även finnas ett behov att se över möjligheterna att anlägga vertikala vindkraftverk i stället för de traditionella. En fördel med vertikala vindkraftverk är att de generellt håller en lägre ljudnivå och har en lägre höjd än de traditionella vindkraftverken.

Eftersom kommunen idag inte har ett kommunalt energibolag och därför inte har möjlighet att producera el för försäljning föreslår Samhällsbyggnadsförvaltningen kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-03-21

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-02-25
- Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor och samtidigt skydd åt fordon, 2024-09-02.
- Remiss av medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Sändlista

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Handläggare av ärendet
Förslagsställare

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-25

Dnr: SBN 2024/270

Handläggare

Lovisa Larsson

Lovisa.Larsson@vanersborg.se

0521-72 13 31

Mottagare

Ärendets kontakt

Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget gällande solpaneler och vertikala vindkraftverk.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har mottagit ett medborgarförslag 2024-09-02 om att placera solpaneler på parkeringsytor och liknande ytor samt att utreda möjligheten till vertikala vindkraftverk. Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativet och engagemanget för att förbättra vår kommun.

Solpaneler på tak över parkeringsplatser är en relativt vanlig lösning i andra länder och ger fördelar så som skuggning till parkerade bilar och möjlighet att samnyttja med elbilsladdning. Däremot bör en ställning över parkeringsplatser vara mer avancerad än en ställning som används i solcellsparker, vilket ger en större kostnad att bygga en sådan anläggning över parkeringar.

Då Vänersborgs kommun idag inte äger något kommunalt energibolag och därför inte får sälja el anlägger kommunen inga egna solcellsparker. I stället används lämpliga tomma takytor på kommunala fastigheter för installation av solceller för att nyttja till den egna förbrukningen.

I de fall det inkommer förfrågningar från externa aktörer som vill etablera solcellsparker ställer sig kommunen som markägare positiva till att vara behjälpliga i markfrågor för alternativ till jordbruksmark.

Det pågår en utredning gällande uppstart av ett kommunalt energibolag i Vänersborgs kommun, i det fall detta blir aktuellt kommer kommunen ha möjlighet att producera och sälja el. Det kan då finnas ett behov att titta på möjligheten för kommunen att bygga solpaneler på parkeringar.

Då det inte finns ett kommunalt energibolag har kommunen idag inte heller möjlighet att anlägga vindkraftverk. Skulle ett sådant bolag startas kan det även finnas ett behov att se över möjligheterna att anlägga vertikala vindkraftverk i stället för de traditionella. En fördel med vertikala vindkraftverk är att de generellt håller en lägre ljudnivå och har en lägre höjd än de traditionella vindkraftverken.

Eftersom kommunen idag inte har ett kommunalt energibolag och därför inte har möjlighet att producera el för försäljning föreslår Samhällsbyggnadsförvaltningen kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget.

Underlag

Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor och samtidigt skydd åt fordon, 2024-09-02.

Remiss av medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-11, § 148

Hans Larsson

Verksamhetschef

Sändlista

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Handläggare av ärendet

Förslagsställare

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor inkom till kommunstyrelseförvaltningen 2024-09-02. Kommunfullmäktige beslutade 2024-09-11 att remittera ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen antagen den 2 juni 2021 § 127, punkten 2.10 - Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkommen remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen.

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-11, § 148
- Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY AUGUSTSSON

Date: 2024-10-01 16:28:22

BankID refno: 27dc0976-9018-47c7-bb49-e1b01bb606c3

Benny Augustsson

§ 148

Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringar och liknande ytor

KS 2024/575

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Peter Bryntesson har inkommit med ett medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringar och liknande ytor.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag, inkommet 2024-09-02

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024 -09- 02

Medborgarförslag till Vänersborgs kommun 2024 Peter Bryntesson

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

2024 -09- 02

Dnr:

2024/575

1. Jag ser ofta att man planerar solpanelsparker på brukbar jord vilket känns underligt när vi samtidigt pratar om att vi ska försöka bli mer självförsörjande av olika grödor.

Mitt förslag är att man försöker placera panelerna på e.x. parkeringsplatser och liknande ytor där panelerna samtidigt ger skydd åt bilar och andra fordon eller maskiner mot sol och nederbörd.

2 Vill att kommunen tittar på möjligheten att satsa på Vertikala vindkraftverk som komplement. Detta eftersom de tar mindre plats och kan smälta in i miljön på ett bättre sätt. Dessutom verkar de inte vara lika ljudliga.

Vänligen Peter Bryntesson

2025-04-22

§ 66

Svar på medborgarförslag om att satsa på vertikala vindkraftverk

KS 2024/578

Beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslagsställaren vill att kommunen tittar på möjligheten att satsa på vertikala vindkraftverk. Enligt förslagsställaren tar de mindre plats och kan smälta in i miljön på ett bättre sätt, samtidigt som de ger mindre buller. Kommunen ser betydelsen av att mer förnybar elproduktion kommer till och är öppen för att nya tekniska lösningar ska prövas. Tyvärr finns det omständigheter som gör det svårt för kommunen att driva frågan vidare på egen hand. Framför allt är det en begränsning att kommunen inte har ett eget energibolag och därför inte kan producera el för försäljning. Förutsättningarna förändras och nya bedömningar kan behöva göras i framtiden.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-02
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-03-21 § 44
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-11
- Medborgarförslag om att satsa på vertikala vindkraftverk - MASKAD

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-02

Dnr: KS 2024/578

Handläggare

Pål Castell

pal.castell@vanersborg.se

0521-72 10 91

Mottagare

Kommunfullmäktige

Svar på medborgarförslag om att satsa på vertikala vindkraftverk

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget

Sammanfattning av ärendet

Förslagsställaren vill att kommunen tittar på möjligheten att satsa på vertikala vindkraftverk. Enligt förslagsställaren tar de mindre plats och kan smälta in i miljön på ett bättre sätt, samtidigt som de ger mindre buller. Kommunen ser betydelsen av att mer förnybar elproduktion kommer till och är öppen för att nya tekniska lösningar ska prövas. Tyvärr finns det omständigheter som gör det svårt för kommunen att driva frågan vidare på egen hand. Framför allt är det en begränsning att kommunen inte har ett eget energibolag och därför inte kan producera el för försäljning. Förutsättningarna förändras och nya bedömningar kan behöva göras i framtiden.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Utan eget energibolag får kommunen bara producera el för det egna behovet. Det gör det svårt för kommunen att gå in som en aktiv aktör när det gäller mer storskalig elproduktion. Kommunen har inga egna vindkraftverk. Det finns ett pågående uppdrag att utreda möjligheterna att starta ett kommunalt energibolag, vilket hade gett andra förutsättningar.

2007 beslutade kommunstyrelsen att ta fram en vindbruksplan som tematiskt tillägg till översiktsplanen. Ett förslag togs fram som efter samråd ställdes ut 2009. Därefter lades arbetet med vindbruksplan ned eftersom det framkom att det inte fanns lämpliga ytor inom kommunen för att bygga ny vindkraft. Den huvudsakliga anledningen är de riksintresseanspråk som Försvarmakten har, kopplade till flygflottiljen på Såtenäs. Där ingår områden där höga objekt inte får uppföras och där radarutrustning inte får störas. Båda dessa täcker nästan hela kommunytan. Kvar finns bara Kroppefjäll som inte är lämpligt på grund av rekreations- och naturvärden, även dessa skyddade som riksintressen.

Om förfrågan kommer då en annan aktör vill uppföra vertikala vindkraftverk kan det bli aktuellt att utreda ifall det är genomförbart i förhållande till Försvarmaktens riksintressen. Utbyggnad av förnybar elproduktion är en viktig fråga för framtiden och kommunen ser positivt på sådana initiativ.

Beredning

Medborgarförslaget inkom 2024-09-02. Då den inkomna skrivelsen innehåller två olika förslag skapades två separata ärenden. Detta rör förslaget numrerat 1.

Kommunfullmäktige remitterade förslaget 2024-09-11, § 148, till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden yttrade sig i ärendet 2025-03-21, § 44, och föreslog då att avslå medborgarförslaget förslaget.

Ärendet har beretts av samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med kommunstyrelseförvaltningen.

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Bilagor

Medborgarförslaget

Beslut från samhällsbyggnadsnämnden 2025-03-21 § 44

Sändlista

Handläggare av ärendet

Förslagsställaren

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 44

Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

SBN 2024/270

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget gällande solpaneler och vertikala vindkraftverk.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har mottagit ett medborgarförslag 2024-09-02 om att placera solpaneler på parkeringsytor och liknande ytor samt att utreda möjligheten till vertikala vindkraftverk. Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativet och engagemanget för att förbättra vår kommun.

Solpaneler på tak över parkeringsplatser är en relativt vanlig lösning i andra länder och ger fördelar så som skuggning till parkerade bilar och möjlighet att samnyttja med elbilsaddning. Däremot bör en ställning över parkeringsplatser vara mer avancerad än en ställning som används i solcellsparker, vilket ger en större kostnad att bygga en sådan anläggning över parkeringar.

Då Vänersborgs kommun idag inte äger något kommunalt energibolag och därför inte får sälja el anlägger kommunen inga egna solcellsparker. I stället används lämpliga tomma takytor på kommunala fastigheter för installation av solceller för att nyttja till den egna förbrukningen.

I de fall det inkommer förfrågningar från externa aktörer som vill etablera solcellsparker ställer sig kommunen som markägare positiva till att vara behjälpliga i markfrågor för alternativ till jordbruksmark.

Det pågår en utredning gällande uppstart av ett kommunalt energibolag i Vänersborgs kommun, i det fall detta blir aktuellt kommer kommunen ha möjlighet att producera och sälja el. Det kan då finnas ett behov att titta på möjligheten för kommunen att bygga solpaneler på parkeringar.

Då det inte finns ett kommunalt energibolag har kommunen idag inte heller möjlighet att anlägga vindkraftverk. Skulle ett sådant bolag startas kan det även finnas ett behov att se över möjligheterna att anlägga vertikala vindkraftverk i stället för de traditionella. En fördel med vertikala vindkraftverk är att de generellt håller en lägre ljudnivå och har en lägre höjd än de traditionella vindkraftverken.

Eftersom kommunen idag inte har ett kommunalt energibolag och därför inte har möjlighet att producera el för försäljning föreslår Samhällsbyggnadsförvaltningen kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-03-21

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-02-25
- Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor och samtidigt skydd åt fordon, 2024-09-02.
- Remiss av medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Sändlista

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Handläggare av ärendet
Förslagsställare

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-25

Dnr: SBN 2024/270

Handläggare

Lovisa Larsson

Lovisa.Larsson@vanersborg.se

0521-72 13 31

Mottagare

Ärendets kontakt

Svar på medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget gällande solpaneler och vertikala vindkraftverk.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har mottagit ett medborgarförslag 2024-09-02 om att placera solpaneler på parkeringsytor och liknande ytor samt att utreda möjligheten till vertikala vindkraftverk. Samhällsbyggnadsförvaltningen tackar för initiativet och engagemanget för att förbättra vår kommun.

Solpaneler på tak över parkeringsplatser är en relativt vanlig lösning i andra länder och ger fördelar så som skuggning till parkerade bilar och möjlighet att samnyttja med elbilsladdning. Däremot bör en ställning över parkeringsplatser vara mer avancerad än en ställning som används i solcellsparker, vilket ger en större kostnad att bygga en sådan anläggning över parkeringar.

Då Vänersborgs kommun idag inte äger något kommunalt energibolag och därför inte får sälja el anlägger kommunen inga egna solcellsparker. I stället används lämpliga tomma takytor på kommunala fastigheter för installation av solceller för att nyttja till den egna förbrukningen.

I de fall det inkommer förfrågningar från externa aktörer som vill etablera solcellsparker ställer sig kommunen som markägare positiva till att vara behjälpliga i markfrågor för alternativ till jordbruksmark.

Det pågår en utredning gällande uppstart av ett kommunalt energibolag i Vänersborgs kommun, i det fall detta blir aktuellt kommer kommunen ha möjlighet att producera och sälja el. Det kan då finnas ett behov att titta på möjligheten för kommunen att bygga solpaneler på parkeringar.

Då det inte finns ett kommunalt energibolag har kommunen idag inte heller möjlighet att anlägga vindkraftverk. Skulle ett sådant bolag startas kan det även finnas ett behov att se över möjligheterna att anlägga vertikala vindkraftverk i stället för de traditionella. En fördel med vertikala vindkraftverk är att de generellt håller en lägre ljudnivå och har en lägre höjd än de traditionella vindkraftverken.

Eftersom kommunen idag inte har ett kommunalt energibolag och därför inte har möjlighet att producera el för försäljning föreslår Samhällsbyggnadsförvaltningen kommunfullmäktige att avslå medborgarförslaget.

Underlag

Medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor och samtidigt skydd åt fordon, 2024-09-02.

Remiss av medborgarförslag om att planera solpanelparker på parkeringsytor och liknande ytor

Kommunfullmäktiges beslut 2024-09-11, § 148

Hans Larsson

Verksamhetschef

Sändlista

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Handläggare av ärendet

Förslagsställare

2024-09-11

§ 149

Medborgarförslag om att satsa på vertikala vindkraftverk

KS 2024/578

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att det kan avgöras av kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Peter Bryntesson har inkommit med ett medborgarförslag om att satsa på vertikala vindkraftverk.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag, inkommet 2024-09-02

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024 -09- 02

Medborgarförslag till Vänersborgs kommun 2024 Peter Bryntesson

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

2024 -09- 02

Dnr:

2024/575

2024/578

1. Jag ser ofta att man planerar solpanelsparker på brukbar jord vilket känns underligt när vi samtidigt pratar om att vi ska försöka bli mer självförsörjande av olika grödor.

Mitt förslag är att man försöker placera panelerna på e.x. parkeringsplatser och liknande ytor där panelerna samtidigt ger skydd åt bilar och andra fordon eller maskiner mot sol och nederbörd.

2 Vill att kommunen tittar på möjligheten att satsa på Vertikala vindkraftverk som komplement. Detta eftersom de tar mindre plats och kan smälta in i miljön på ett bättre sätt. Dessutom verkar de inte vara lika ljudliga.

Vänligen Peter Bryntesson

2025-04-22

§ 67

Svar på motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

KS 2024/93

Beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen och ger kommunstyrelsen i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlor i kommunen.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) har inkommit med en motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, den 31 januari 2024.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-07 § 18 att remittera ärendet till kommunstyrelsen som i sin tur 2024-02-29 remitterade motionen till samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår i sitt remissvar att kommunfullmäktige bifaller motionen.

I motionen framförs att Vänersborgs kommun har en bra och informativ Facebooksida som är lättbegriplig och aktuell. Däremot finns det människor som inte har tillgång till eller vet hur sociala medier fungerar och tillfälliga besökare som kan gå miste om viktig information om kommunen. Önskemålet är att göra informationen mer tillgänglig genom att införa digitala anslagstavlor.

Mot bakgrund av detta yrkar förslagsställaren att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörd nämnd att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlor i kommunen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-22
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-05-16 § 92
- Delegeringsbeslut om Remiss av motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg 2024-02-29
- Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg
- Kommunfullmäktiges beslut 2024-02-07

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Handläggare

Maria Thyrell
Maria.thyrell@vanersborg.se
Tel: 0521-721986

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat

Mottagare

Kommunfullmäktige

Dnr: KS 2024/93

Svar på motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige bifaller motionen och ger kommunstyrelsen i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlur i kommunen.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) har inkommit med en motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, den 31 januari 2024.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-07 § 18 att remittera ärendet till kommunstyrelsen som i sin tur 2024-02-29 remitterade motionen till samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår i sitt remissvar att kommunfullmäktige bifaller motionen.

I motionen framförs att Vänersborgs kommun har en bra och informativ Facebooksida som är lättbegriplig och aktuell. Däremot finns det människor som inte har tillgång till eller vet hur sociala medier fungerar och tillfälliga besökare som kan gå miste om viktig information om kommunen. Önskemålet är att göra informationen mer tillgänglig genom att införa digitala anslagstavlur.

Mot bakgrund av detta yrkar förslagsställaren att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörd nämnd att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlur i kommunen.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Förslaget ligger i linje med inriktningsmålet ”Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag” och visionen ”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet”.

En utredning skulle kunna ge svar på vilka förutsättningar som finns för att införa digitala skylar, var dessa skulle kunna placeras och vilka kostnader detta skulle medföra.

I Samhällsbyggnadsnämndens yttrande ställer sig Samhällsbyggnadsförvaltningen sig positiv till förslaget i motionen och kan vid ett eventuellt bifall vara behjälplig med att ta fram uppgifter om möjlig placering samt kostnader för uppsättning och drift.

Beredning

2024-02-29 remitterades motionen till samhällsbyggnadsnämnden.
Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Underlag

Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

Svar på remiss på motion om digital anslagstavla i Brålanda Vargön och Vänersborg

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Bilagor

Samhällsbyggnadsnämndens remissvar på motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, SBN 2024/87 § 92

Sändlista

Sändlista är en sammanställning över vilka organ, funktioner, personer eller liknande som ska få beslutet när ärendet är färdigbehandlat.

§ 92

Svar på remiss på motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

SBN 2024/87

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) har inkommit med en motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, den 31 januari 2024.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-07 § 18 att remittera ärendet till kommunstyrelsen som i sin tur 2024-02-29 remitterade motionen till samhällsbyggnadsnämnden.

I motionen framförs att Vänersborgs kommun har en bra och informativ Facebooksida som är lättbegriplig och aktuell. Däremot finns det människor som inte har tillgång till eller vet hur sociala medier fungerar och tillfälliga besökare som kan gå miste om viktig information om kommunen. Önskemålet är att göra informationen mer tillgänglig genom att införa digitala anslagstavlor.

Mot bakgrund av detta yrkar förslagsställaren att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörd nämnd att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlor i kommunen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte yttra sig angående vilket behov det finns av digitala anslagstavlor utifrån kommunens kommunikationsflöde. Enligt kommunstyrelsens reglemente 2017-11-22 §177 ansvarar kommunstyrelsen för kommunens centrala informations- och kommunikationsverksamhet. Vid en eventuell undersökning bör därför frågan om vilket behov det finns ur ett demokrati- och tillgänglighetsperspektiv behandlas centralt på kommunstyrelseförvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget i motionen och kan vid ett eventuellt bifall vara behjälplig med att ta fram uppgifter om möjlig placering samt kostnader för uppsättning och drift. Gatuenheten ansvarar idag för tre digitala informationsskyltar vid infartsvägarna till Vänersborg där trafikinformation visas.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-04-19
- Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg 2024-01-30

Sändlista

Förslagställare
Kommunstyrelsen

Utdragsbestyrkande

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-04-19

Dnr: SBN 2024/87

Handläggare
Frida Bang
Frida.Bang@vanersborg.se
0521-721199

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Svar på remiss på motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) har inkommit med en motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, den 31 januari 2024.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-07 § 18 att remittera ärendet till kommunstyrelsen som i sin tur 2024-02-29 remitterade motionen till samhällsbyggnadsnämnden.

I motionen framförs att Vänersborgs kommun har en bra och informativ Facebooksida som är lättbegriplig och aktuell. Däremot finns det människor som inte har tillgång till eller vet hur sociala medier fungerar och tillfälliga besökare som kan gå miste om viktig information om kommunen. Önskemålet är att göra informationen mer tillgänglig genom att införa digitala anslagstavlor.

Mot bakgrund av detta yrkar förslagsställaren att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörd nämnd att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlor i kommunen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen kan inte yttra sig angående vilket behov det finns av digitala anslagstavlor utifrån kommunens kommunikationsflöde. Enligt kommunstyrelsens reglemente 2017-11-22 §177 ansvarar kommunstyrelsen för kommunens centrala informations- och kommunikationsverksamhet. Vid en eventuell undersökning bör därför frågan om vilket behov det finns ur ett demokrati- och tillgänglighetsperspektiv behandlas centralt på kommunstyrelseförvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget i motionen och kan vid ett eventuellt bifall vara behjälplig med att ta fram uppgifter om möjlig placering samt kostnader för uppsättning och drift. Gatuenheten ansvarar idag för tre digitala informationsskyltar vid infartsvägarna till Vänersborg där trafikinformation visas.

Beredning

Ärendet har beretts tillsammans med kommunikationsavdelningen som uttryckt sig positiva till motionens förslag.

Underlag

Kommunfullmäktiges beslut 2024-02-07 § 18

Kommunstyrelsens delegeringsbeslut 2024-02-29

Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg 2024-01-30

Lovisa Wagnervik

Verksamhetschef

Sändlista

Förslagställare

Kommunstyrelsen

Kommunikationsavdelningen

2024-02-29

Dnr: KS 2024/93

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning

Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg inkom till kommunstyrelseförvaltningen 2024-01-30. Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-07, § 18 att remittera ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till samhällsbyggnadsnämnden.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen antagen den 2 juni 2021 § 127, punkten 2.10 - Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkommen remiss till annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen

Underlag

Kommunfullmäktiges beslut 2024-02-07, § 18

Motion inkommen 2024-01-30

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Samhällsbyggnadsnämnden

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY AUGUSTSSON

Date: 2024-02-29 17:39:19

BankID refno: 6c707590-3165-4575-8ca4-d335bcd99155

Benny Augustsson

Medborgarpartiet

Vänerns kommun
Ankom

2024 -01- 30

Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänerns borg

Vänerns borg kommun har en mycket bra och informativ Facebooksida. Informationen är lätt att förstå och alltid aktuell. Tyvärr har inte alla tillgång till Facebook eller vet hur sociala medier fungerar. Turister, tillfälliga besökare och kommuninnevånare utan sociala medier kan därmed gå miste om bra och viktig information om kommunen. För att utveckla och göra information ännu mer tillgänglig vill vi införa digitala anslagstavlur.

Mot denna bakgrund yrkar Medborgarpartiet

att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt berörd nämnd att undersöka förutsättningarna för att införa digitala anslagstavlur i kommunen.

Vänerns borg 2024-01-29

Göran Svensson
Medborgarpartiet

§ 18

Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg

KS 2024/93

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att kommunfullmäktige kan avgöra ärendet inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom med motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, 31 januari 2024.

Beslutsunderlag

- Motion om digital anslagstavla i Brålanda, Vargön och Vänersborg, 2024-01-31

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 68

Svar på remiss Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

KS 2025/128

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom bilagt yttrande.

Bilaga/bilagor

Bilaga 4: Remissvar strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

Sammanfattning av ärendet

Fyrbodals kommunalförbund skickade 2025-02-20 en remiss till sina medlemskommuner. Remissen består utav ett förslag ett gemensamt dokument som beskriver förbundets syn på utvecklingen av transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen, *Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen*.

Vänersborgs kommun meddelar i sitt yttrande att kommunen ser positivt på att denna typ av inriktningsdokument har tagits fram. Vänersborgs kommun ser att dokumentet kommer underlätta delregionens fortsatta arbete med frågorna. Inriktningsdokumentets prioriteringar går i linje med kommunens mål och översiktliga planering.

Efter inriktningsdokumentets framtagande blir det fortsatta arbetet med att tydliggöra prioriterade stråk och kollektivtrafiknav viktigt, detta krävs för att underlätta delregionens prioriteringar och inspel till nationell och regional plan.

Kommunen vill gärna att frågor gällande beredskap, risker kopplat till klimatförändringar och trafiksäkerhet framhävs tydligare i dokumentet. I övrigt lyfter kommunen ett antal synpunkter kring dokumentets upplägg och ger förslag på mindre språkliga korrigeringar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08
- Remissvar strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen
- Remissbrev Inriktningsdokument för transportinfrastruktur i Fyrbodalsregionen
- Delregionalt inriktningsdokument -Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-08

Dnr: KS 2025/128

Handläggare

Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare

Ärendets kontakt

Svar på remiss Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom bilagt yttrande.

Sammanfattning av ärendet

Fyrbodals kommunalförbund skickade 2025-02-20 en remiss till sina medlemskommuner. Remissen består utav ett förslag ett gemensamt dokument som beskriver förbundets syn på utvecklingen av transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen, *Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen*.

Vänersborgs kommun meddelar i sitt yttrande att kommunen ser positivt på att denna typ av inriktningsdokument har tagits fram. Vänersborgs kommun ser att dokumentet kommer underlätta delregionens fortsatta arbete med frågorna. Inriktningsdokumentets prioriteringar går i linje med kommunens mål och översiktliga planering.

Efter inriktningsdokumentets framtagande blir det fortsatta arbetet med att tydliggöra prioriterade stråk och kollektivtrafiknav viktigt, detta krävs för att underlätta delregionens prioriteringar och inspel till nationell och regional plan.

Kommunen vill gärna att frågor gällande beredskap, risker kopplat till klimatförändringar och trafiksäkerhet framhävs tydligare i dokumentet. I övrigt lyfter kommunen ett antal synpunkter kring dokumentets upplägg och ger förslag på mindre språkliga korrigeringar.

Beredning

Yttrandet har tagits fram av avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering på Kommunstyrelseförvaltningen. Möjlighet till inspel har givits till Avdelningen för hållbar utveckling (Kommunstyrelseförvaltningen), Gatuenheten (Samhällsbyggnadsförvaltningen) samt Plan och bygglov (Miljö- och byggnadsförvaltningen).

Underlag

Remissbrev Inriktningsdokument för transportinfrastruktur i Fyrbodalsregionen

Jill Stor

Chef avdelningen för näringsliv och
strategisk samhällsplanering

Bilagor

- Remissvar strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

Sändlista

Handläggare av ärendet

Sändlista är en sammanställning över vilka organ, funktioner, personer eller liknande som ska få beslutet när ärendet är färdigbehandlat.

2025-03-07

Dnr: KS 2025/128

Handläggare

Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare

Namn på mottagare

Remissvar strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

Bakgrund

Fyrbodals kommunalförbund skickade 2025-02-20 en remiss till sina medlemskommuner. Remissen består utav ett förslag ett gemensamt dokument som beskriver förbundets syn på utvecklingen av transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen, *Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen*. I remissbrevet förtydligas att allmänna synpunkter på förslaget till inriktningsdokument efterfrågas men att kommunalförbundet särskilt önskar svar på följande frågor:

- Hur ser ni på inriktningsdokumentets upplägg?
- Hur tycker ni att Inledningen fångar nuläge och förutsättningar för transportinfrastruktur i Fyrbodals?
- Hur tycker ni att delen om Vår vision fångar delregions utmaningar och viljeinriktning när det gäller utveckling av transportinfrastrukturen?
- Är det någon av de föreslagna Inriktningarna som ni anser är särskilt prioriterade? Finns det något ämnesområde som ni vill lägga till eller ta bort?
- Övriga synpunkter.

Sammanfattning av yttrande

Vänersborgs kommun ser positivt på att denna typ av inriktningsdokument har tagits fram. Vänersborgs kommun ser att dokumentet kommer underlätta delregionens fortsatta arbete med frågorna. Inriktningsdokumentets prioriteringar går i linje med kommunens mål och översiktliga planering.

Efter inriktningsdokumentets framtagande blir det fortsatta arbetet med att tydliggöra prioriterade stråk och kollektivtrafiknav viktigt, detta krävs för att underlätta delregionens prioriteringar och inspel till nationell och regional plan.

Kommunen vill gärna att frågor gällande beredskap, risker kopplat till klimatförändringar och trafiksäkerhet framhävs tydligare i dokumentet. I övrigt lyfter kommunen ett antal synpunkter kring dokumentets upplägg och ger förslag på mindre språkliga korrigeringar.

2025-03-07

Dnr: KS2025/128

Yttrande

Nedan följer Vänersborgs kommuns synpunkter på *Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen* med utgångspunkt i de frågor som ställdes i remissbrevet.

Inriktningsdokumentets upplägg

Så som inriktningsdokumentet är utformat och avgränsat representerar det en stor mängd perspektiv och områden utan tydlig inbördes ordning eller prioritering. Även om alla aspekter som lyfts är viktiga saknas stöd för framtida prioriteringar av till exempel vägobjekt. Av den anledningen blir det särskilt viktigt hur efterföljande arbete hanteras efter dokumentets antagande. Det vore positivt om inriktningsdokumentet efterföljs av fortsatt arbete med prioriteringar i delregionen. Att viktiga godsstråk, pendlingsstråk och kollektivtrafiknav konkretiseras. Även sårbara sträckor kopplat till klimatförändringar. Det skulle exempelvis gynna delregionens fortsatta prioritering av åtgärder i den nationella och regionala infrastrukturen.

Det framgår inte helt tydligt vilket syfte och vilken tyngd *Våra viktigaste prioriteringar* har, detta kan med fördel förklaras. Möjligtvis kan dokumentet inledas med en beskrivning av hur det ska läsas där delarna under i *Om inriktningsdokumentet* inkluderas.

Kommunen vill även framhäva att det är viktigt att formuleringarna inte motverkar dokumentets långsiktiga aktualitet. Till exempel punkten om regelverk för utbyggnad av cykelvägar under *Inriktningar*. Vad händer med dokumentet om reglerna för utbyggnad av cykelvägar ändras? Kanske kan det formuleras som en målbild snarare än krav på förändring.

Inledningen

Vi tycker att inledningen speglar de förutsättningar som vår delregion har att arbeta utifrån. För att förstärka stycket om sårbarheten för infrastrukturen kopplat till klimatförändringar får det gärna utökas med något som beskriver vad klimatrelaterade olyckor i infrastrukturen kan leda till. Till exempel risker för liv och välmående samt stora samhällsekonomiska kostnader inklusive ekonomiska och personella resurser vid återuppbyggnad och kraftfulla begränsningar i framkomlighet och tillgänglighet. Kanske är analysarbete och framtagande av prioriteringar för att förebygga och stärka arbetet mot detta något som kan arbetas vidare med inom Fyrbodals kommunalförbund. Detta skulle också ge motiv till arbetet mot att bli fossiloberoende avseende transporter som lyfts i visionen.

Visionen

De delar som lyfts i *Vår vision* fångar delregionens utmaningar och viljeriktning väl. Dock kan avsnittet kompletteras och förstärkas gällande beredskap och trafiksäkerhet.

2025-03-07

Dnr: KS2025/128

Infrastrukturens koppling till krisberedskap och försvarsförmåga lyfts i visionen men endast mycket kort. Vänersborgs kommun anser att beredskapsperspektiven kan förstärkas i inriktningsdokumentet. Till exempel omnämns inte rollen vår delregionala flygplats Göteborg Stallbacka Airport har som beredskapsflygplats med tillgänglighet dygnet runt för samhällsviktigt flyg. Att delregionen vill värna om funktionen som flygplatsen har, stötta och samarbeta med kollektivtrafikmyndigheten för att möjliggöra fungerande kollektivtrafik vid höjd beredskap och arbeta för klimatanpassning av infrastrukturen kanske kan lyftas som en egen punkt under *Inriktningar*.

Viktiga stråk och kopplingar inom delregionen behöver vara av god standard där trafiksäkerhet och kapacitet främjas. Detta behövs för att främja det goda livet i delregionen men även dess utveckling och konkurrenskraft. Att E45 byggs om till mötesfri väg är en viktig fråga inte bara för Vänersborg utan för alla Dalslandskommuner längst sträckan med fortsättning i Värmland. Trafiksäkerheten är i stort behov av förbättring och en standardhöjning skulle även gynna näringslivet genom en möjlighet att tillåta långa fordon på sträckan. Med möjliggörandet av godstransporter med långa lastbilar kan antalet lastbilar minska vilket är positivt för trafiksäkerhet, trafikflöde och miljön. Vi önskar att perspektiv som kopplar an till E45 och trafiksäkerhet lyfts in i *Vår vision* och bland *Våra viktigaste prioriteringar*.

Inriktningarna

Som tidigare nämnt föreslår Vänersborgs kommun att beredskap lyfts in bland inriktningarna och att vissa formuleringar ses över för att värna om dokumentets aktualitet över tid.

I inriktningen för utveckling av trestadsområdet till ett nav nämns att en utvecklad tågtrafik mellan stadskärnorna skulle korta restiden. Möjligtvis kan ordet "utvecklad" ersättas med "utökad" eftersom det redan finns tågtrafik idag och behovet framförallt gäller dåligt utbud och få avgångar.

Övriga synpunkter

Vänersborgs kommun ser positivt på att denna typ av inriktningsdokument har tagits fram. Inriktningsdokumentet utgör en gemensam målbild och fastställer gemensamma prioriteringar gällande transportinfrastrukturen i delregionen. Vänersborgs kommun ser att dokumentet kommer underlätta delregionens fortsatta arbete med frågorna.

Inriktningsdokumentets prioriteringar går i linje med kommunens mål och översiktliga planering.

En mindre detalj är rubriken "Arbetssätt / förhållningssätt", för en mer formell ton i dokumentet kan rubriken bytas ut till exempelvis "Arbetssätt och förhållningssätt".

Val av typsnitt och varierande textfärg gör dokumentet lite svårläst, om möjligt kan detta gärna ses över.

2025-03-07

Dnr: KS2025/128

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Remissbrev Inriktningsdokument för transportinfrastruktur i Fyrbodalsregionen

Fyrbodals kommunalförbund saknar i dag ett gemensamt dokument som beskriver förbundets syn på utvecklingen av transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen.

Liknande dokument för inriktningen på infrastrukturplanering finns på regional och nationell nivå, liksom i exempelvis Göteborgsregionens kommunalförbund.

Ett förslag till ett liknande dokument för Fyrbodals kommunalförbund har under 2024 arbetats fram av tjänstemannaberedningen för infrastruktur- och kollektivtrafik i samverkan med andra relevanta nätverk. För att få en bred förankring för inriktningsdokumentet skickas härmed förslaget på remiss till samtliga medlemskommuner, innan det planeras att fastställas av förbundsdirektionen i juni 2025.

Dokumentet kommer att vara ett stöd för förbundets arbete med planrevideringar, remissyttranden med mera. Ställningstagandena i dokumentet ger även förbundet mandat att driva viktiga frågor för delregionen.

Innehållet i förslaget till inriktningsdokument

Förslaget till inriktningsunderlag innehåller en inledande text som beskriver nuläge och förutsättningar för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen. Här finns även en text om syftet med dokumentet samt en hänvisning till delregionens fyra hörnstenar, som tagits fram i ett tidigare arbete med strukturbild Fyrbodals.

Därefter återfinns en text om hur förbundet vill att delregionens transportinfrastruktur ska utvecklas framöver. Sist i dokumentet finns ett antal Inriktningar där förbundets viktigaste prioriteringar är listade inom ämnena: järnväg, kollektivtrafik, cykel, Trestad som utvecklingsnav, samt godstransporter och trafiksäkerhet.

Frågor till remissinstanserna

Vi efterfrågar allmänna synpunkter på förslaget till inriktningsdokument och vill särskilt ställa följande frågor:

- Hur ser ni på inriktningsdokumentet upplägg?
- Hur tycker ni att Inledningen fångar nuläge och förutsättningar för transportinfrastruktur i Fyrbodals?
- Hur tycker ni att delen om Vår vision fångar delregions utmaningar och viljeinriktning när det gäller utveckling av transportinfrastrukturen?
- Är det någon av de föreslagna Inriktningarna som ni anser är särskilt prioriterade? Finns det något ämnesområde som ni vill lägga till eller ta bort?
- Övriga synpunkter.

Praktisk information

Vi vill ha ert remissvar senast 7 maj 2025. Svaret skickas till kansli@fyrbodals.se. Ange i ämnesraden "Remissvar Inriktningsdokument för transportinfrastruktur".

Frågor under remisstiden kan ställas till infrastrukturstrateg Morgan Ahlberg, morgan.ahlberg@fyrbodals.se.

Förslaget till Inriktningsdokument bifogas remissbrevet.

Sändlista remiss

Fyrbodals kommunalförbunds medlemskommuner:

- Bengtsfors
- Dals-Ed
- Färgelanda
- Lysekil
- Mellerud
- Munkedal
- Orust
- Sotenäs
- Strömstad
- Tanum
- Trollhättan
- Uddevalla
- Vänersborg
- Åmål

Fyrbodals kommunalförbund

Strategisk inriktning för transportinfrastrukturen i Fyrbodalsregionen

Beslutad av förbundsdirektionen 2025-xx-xx

Inledning

Fyrbodal har ett strategiskt läge mellan Oslo och Göteborg med stora möjligheter till expansiv tillväxt. Här bor 270 000 människor. De tre kommunerna i delregionens nav – Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg - utgör tillsammans landets sjunde största befolkningscentra.

Stora transportstråk går genom Fyrbodalsregionen, både för järnvägs-, väg- och sjötransporter. Flera av dem knyter samman Västra Götaland med andra länder och regioner. Här finns ett flertal av Västra Götalands hamnar för gods- och persontransporter, samt en av regionens två flygplatser med reguljär linjetrafik.

Centralt för Fyrbodalsregionen är våra olika geografiska förutsättningar. Inom delregionen ryms stora geografiska områden med glesare bebyggelse där det mindre vägnätet är viktigt för att knyta samman människor och verksamheter. För det mindre vägnätet finns ett eftersatt behov av underhållsåtgärder. Den utmanande geografin med berg, lera och vatten gör det mer kostsamt att bygga och förbättra vägar i stora delar av Bohuslän och Dalsland, jämfört med andra delar av landet.

På landsbygden och i de mindre tätorterna är bilen det dominerande alternativet, särskilt i områden utanför de starka kollektivtrafikstråken. Samtidigt finns det även här grupper som generellt sett är mer beroende av en fungerande kollektivtrafik, barn och unga, äldre och ekonomiskt utsatta grupper.

Sårbarheten för vägar och järnvägar ökar i takt med klimatförändringarna som bland annat gör extremväder vanligare. Stora delar av Fyrbodalsregionen utgörs redan i dag av riskområden för skred och översvämningar.

För Fyrbodalsregionen är besöksnäringen en viktig del av näringslivet, där målpunkterna ofta ligger en bit från de större stråken och pendlingsnaven.

Om inriktningsdokumentet

Detta dokument beskriver kommunalförbundets långsiktiga inriktning för hur transportinfrastrukturen i delregionen ska utvecklas. Syftet med dokumentet är att skapa förutsägbarhet och stabila förutsättningar för den gemensamma planeringen. Exempel på användningsområden är som underlag för prioriteringar, remissvar, samverkan och opinionsbildning.

Inriktningsdokumentet är framtaget av Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med förbundets 14 medlemskommuner och antogs av förbundsdirektionen 2025-xx-xx. Aktualisering av dokumentet sker i samband med kommande planrevidering.

Våra fyra hörnstenar

Inriktningsdokumentet bygger vidare på det arbetet som tidigare gjorts inom ramen för strukturbild Fyrbodal och som resulterat i framtagandet av delregionens fyra hörnstenar:

- Gränsland – historiska och nutida gränser präglar struktur och utveckling i vår delregion
- Landsbygder – våra naturtillgångar är resursbaser och utgör grunden i våra styrkeområden
- Vattenrike – salt och sött vatten är grunden till allt liv och skapar möjligheter
- Trekärnigt centrum – tillsammans utgör våra största tätorter sjunde största befolkningscentra i landet.

Vår vision

Delregionens arbete med ett ökat hållbart resande utgår från visionen om det goda livet. En väl utbyggd transportinfrastruktur är inget mål i sig utan ska ses som ett medel att öka invånarnas livskvalité genom skapandet av attraktiva städer, landsbygder och samhällen. Vi vill knyta samman delregionen med ett tillgängligt och effektivt transportsystem, präglat av jämlikhet och social hållbarhet. Fyrbodalsregionen ska ses som en helhet där delarna knyts samman av ett transportsystem med hög kvalitet.

Fyrbodals kommunalförbund och dess medlemskommuner har målet att bli fossiloberoende avseende transporter. För att nå detta mål behöver vi kraftigt minska transportsektorns klimat- och miljöpåverkan. Åtgärder som gynnar en överflyttning till mer hållbara transportslag, främst gång, cykel och kollektivtrafik är prioriterade. Generellt sett ska planeringen utgå från ett hela-resan-perspektiv där intermodalitet mellan olika trafikslag ska underlättas.

Delregionens infrastruktur behöver bli mer robust så att den i större utsträckning klarar ökade vattenflöden och extremväder samt bidrar till stärkt krisberedskap och försvarsförmåga.

Ny infrastruktur är förknippat med mycket höga kostnader och långa ledtider, därför är det viktigt att i större utsträckning nyttja det vi har bättre. Nya bostadsområden och verksamheter behöver i första hand placeras i närheten av kollektivtrafikstråk, pendlingsnav och stationssamhällen.

Fyrbodalsregionens transportbehov upphör inte vid regiongränsen. För Fyrbodals medlemskommuner är starka stråk till närliggande delar av Norge och Värmland viktiga för godstransporter, arbetspendling och besöksnäring. Det gäller även öst-västliga förbindelser inom regionen som mellan Norra Bohuslän och Dalsland samt mellan Fyrbodals och Skaraborg.

Ett särskilt viktigt område är barn och ungas resande. De ska ha möjlighet att resa hållbart till utbildning och fritidsaktiviteter, och detta även för boende i de glesare geografierna.

En väl utbyggd kollektivtrafik är viktig för kompetensförsörjningen och vårt mål att bilda en stark och sammankopplad arbetsmarknad. En väl utbyggd kollektivtrafik är även viktig för skolpendling och tillgänglighet till utbildning.

Arbetssätt / förhållningssätt

Det finns ett stort behov av långsiktighet och kraftfulla satsningar när det gäller transportinfrastruktur och kollektivtrafik. Lika viktigt är det att planerade åtgärder genomförs och att de medel som finns avsatta i infrastrukturplaner kommer till användning.

För att nå vår vision behöver vi stärka planeringens roll och sätta människan i centrum. Vi behöver tillsammans våga tänka nytt och utveckla nya former för samverkan.

Våra viktigaste prioriteringar

- Vi vill öka kapaciteten och resandet på järnväg
- Vi vill öka tillgängligheten till kollektivtrafik på landsbygden
- Vi vill ha bättre förutsättningar för gång- och cykeltrafik
- Vi vill flytta godstransporter från väg till järnväg och sjöfart

Inriktningar

Vi vill öka kapaciteten och resandet på järnväg

- Vi vill öka järnvägskapaciteten för personer och gods i syfte att utöka trafikeringen av persontåg och att flytta gods från landsväg till järnväg.
- Flera av våra regionala järnvägar behöver standardhöjningar i syfte att korta restider och öka tillförlitligheten
- Vi vill fortsätta det påbörjade arbetet med att öppna nya tågstationer och utveckla befintliga stationssamhällen. Det ska vara enkelt och attraktivt att ta sig till och byta färdväg vid tågstationerna, därför är utbyggnad av pendelparkeringar för cyklar och bilar av stor vikt, liksom gestaltning och utformning av stationsmiljöerna så att de upplevs som trygga och attraktiva platser.

Vi vill öka tillgängligheten till kollektivtrafik i hela Fyrbodal

- Vi behöver bygga en kollektivtrafik som ger likvärdiga förutsättningar i hela delregionen. Kollektivtrafiken ska vara effektiv och skapa tillgänglighet, även kvällar och helger. Synkning av tidtabeller och en väl fungerande ersättningstrafik är av särskild vikt i glesa geografier där turtätheten är låg, detta gäller både för byte mellan bussar och byte mellan buss och tåg.
- Det ska gå att resa kollektivt från hela Fyrbodal till en stad med ett acceptabelt utbud av gymnasieprogram.
- Kollektivtrafiken behöver i större utsträckning än i dag anpassas till årliga variationer av boendeantal och besökare i de olika geografierna. Här behöver flera parter samverka för att möjliggöra hållbara transporter för besökare och anställda.

Vi vill öka det hållbara resandet med cykel

- Studier visar att det finns en stor potential för att öka andelen gång- och cykel för kortare vardagsresor. För att förverkliga den potentialen räcker det inte med investeringar i infrastruktur, det behövs även påverkansarbete och beteendeförändringar. Det intermodala resandet behöver underlättas exempelvis genom att göra det möjligt eller enklare att ta med vanliga cyklar på tåg och buss.
- De medel som avsätts till gång- och cykelåtgärder i den regionala infrastrukturplanen behöver utökas, både när det gäller åtgärder längs det statliga vägnätet, och de medel som finns tillgängliga för statlig medfinansiering av gång- och cykelåtgärder på kommunalt vägnät.
- Regelverket för utbyggnad av cykelvägar längs det statliga vägnätet behöver förändras och bli mer flexibelt. Dagens regelverk med höga kostnader och långa ledtider gör att utbyggnadstakten är allt för låg. Införandet av alternativa lösningar behöver snabbas på.

Vi vill utveckla trestadsområdet till ett nav för utveckling av hela Fyrbodal

- Vi vill utveckla hela delregionen med Trestad (Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg) som nav.
- Vi vill kombinera starka stadskärnor med attraktiva landsbygder. Det är viktigt att kunna ta sig till och från arbete och studier i Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg från övriga tätorter i Fyrbodal.
- Det finns en potential för ökat kollektivt resande mellan främst Trollhättan/Vänersborg och Uddevalla. En utvecklad tågtrafik mellan stadskärnorna kortar restider betydligt.

Vi vill öka andelen godstransporter på järnväg och sjöfart

- Vi vill vara en del av Sveriges ledande logistikregion. Här ska finnas attraktionskraft för tillväxt och företagsetableringar.
- För att stärka delregionens konkurrenskraft och fossiloberoende behöver insatser göras för att flytta godstransporter från väg till järnväg och sjöfart.
- Vi vill stödja utvecklandet av intermodala transportlösningar som terminaler och hamnar, samt anslutningsvägar, uppställningsplatser med mera. Det behöver bli möjligt att få medel ur infrastrukturplanerna för investeringar i exempelvis hamninfrastruktur.

Vi vill öka trafiksäkerheten på våra vägar

- Trafiksäkerhetshöjande åtgärder är prioriterade, särskilt för oskyddade trafikanter. Fokus behöver ligga på att skapa en trafiksäker tillgänglighet till funktioner med särskild betydelse för barn och unga. Detta kan göras exempelvis genom en fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar samt trygga och tillgängliga hållplatser.
- Stora delar av Fyrbodalsregionen präglas av landsbygd med ofta smala och kurviga vägar där lastbilar, bussar och personbilar ska samsas med cyklister och gångtrafikanter. Här utgör åtgärder för ökad trafiksäkerhet en särskild utmaning.
- Ökad takt i utbyggnaden av mötesfria vägar längs de större stråken.

2025-04-22

§ 69

Uppföljning och redovisning av mål i avfallsplanen för år 2024

KS 2025/140

Beslut

Kommunstyrelsen noterar redovisning enligt bilaga och överlämnar den till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har fått förfrågan av samhällsbyggnadsnämnden avseende uppföljning av avfallsplanen. Kommunfullmäktige beslutade 2021-06-16, § 84 att de nämnder som är ansvariga för respektive delmål i Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner, en gång per år ska redovisa till samhällsbyggnadsnämnden vilka åtgärder de gjort för att uppfylla målen. Uppdraget innebär att samhällsbyggnadsnämnden årligen skickar en förfrågan till ansvariga nämnder.

Redovisningen för år 2024 kommer tas upp på samhällsbyggnadsnämnden 2025-05-31.

Utvärdering av hur arbetet går ska ske årligen i samband med årsboks slutet. Utifrån resultatet av den årliga uppföljningen ska utrymme och behov av nya eller ändrade mål och åtgärder utvärderas. Avfallsplanen ska aktualitetsbedömas varje mandatperiod enligt givna kriterier och vid behov revideras.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-04
- Rapportering av avfallsplan för 2024 - Kommunstyrelsens del
- Uppföljning av delmål i avfallsplan 2024

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-04

Dnr: KS 2025/140

Handläggare

Hedvig Särög
hedvig.sarg@vanersborg.se
0521 - 722429

Mottagare

Kommunstyrelsen

Uppföljning och redovisning av mål i avfallsplanen för år 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar redovisning enligt bilaga och överlämnar den till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har fått förfrågan av samhällsbyggnadsnämnden avseende uppföljning av avfallsplanen. Kommunfullmäktige beslutade 2021-06-16, § 84 att de nämnder som är ansvariga för respektive delmål i Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner, en gång per år ska redovisa till samhällsbyggnadsnämnden vilka åtgärder de gjort för att uppfylla målen. Uppdraget innebär att samhällsbyggnadsnämnden årligen skickar en förfrågan till ansvariga nämnder.

Redovisningen för år 2024 kommer tas upp på samhällsbyggnadsnämnden 2025-05-31.

Utvärdering av hur arbetet går ska ske årligen i samband med årsbokslutet. Utifrån resultatet av den årliga uppföljningen ska utrymme och behov av nya eller ändrade mål och åtgärder utvärderas. Avfallsplanen ska aktualitetsbedömas varje mandatperiod enligt givna kriterier och vid behov revideras.

Beredning

Ärendet har beretts av miljöstrateg.

Underlag

Kommunfullmäktiges beslut 2021-06-16 § 84

Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner sidan 6 till 14

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-02-27 § 24 – *Uppföljning av delmål i avfallsplan 2024*

Alexander Oskarsson
Hållbarhetschef

Bilagor

Rapportering av avfallsplan för 2024 - Kommunstyrelsens del

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden

Rapportering av avfallsplan för 2024

Åtgärd	Status	Kommentar
1:1 Förebygg avfall vid inköp till kommunal verksamhet		
Formulera upphandlingskriterier så att leverantörer som arbetar med att minska avfallet (exempelvis förpackningar) främjas.	Pågående	Görs i enlighet med antagna styrdokument så som Miljöstrategi 2030. Arbetet genomförs till stor del i samarbete med andra kommuner genom "VÄST-UPP". Inom samarbetet ses alla gemensamma upphandlingar över varje år där gruppen tittar på bland annat miljö- och klimatkriterier.
Fastställ och implementera riktlinjer angående användande av engångsartiklar i kommunal verksamhet.	Ej genomförd/Ej aktuell	Behov av översyn utifrån förändrade påverkande regelverk. Nytt EU-direktiv (trädde i kraft i Sverige 1 januari 2022). Reglerna i förordningarna tillämpas från och med 1 januari 2022. Direktivet innebar många förändringar kring engångsartiklar i plast, både för producenter och privatpersoner. Ett tiotal engångsplastprodukter har förbjudits helt och andra produkter fått högre krav för att minska konsumtion och främja bättre materialåtervinning. I och med att frågan kring engångsartiklar styrs skarpere via direktivet nationellt så har inte frågan prioriterats.
Fastställ och implementera riktlinjer angående materialval som kan medföra stor miljöpåverkan, t.ex. plastpartiklar från konstgräsplaner och lekplatser.	Pågående	Ett utkast av <i>Riktlinjer för upphandling</i> har tagits fram som tar hänsyn till styrande dokument som har bäring på upphandlingsfrågor, så som Miljöstrategi 2030. I riktlinjen finns ett avsnitt som beskriver våra hållbarhetskriterier där miljö är en del.
1:2 Förebygg avfall under användning i kommunal verksamhet		
Kartlägg svinn av förbrukningsmaterial i kommunal verksamhet.	Avslutad	Ett arbete med kartläggning genomfördes under hösten 2024 och en rapportering hölls i kommundirektörens ledningsgrupp. I det arbetet togs också konkreta förslag på åtgärder fram. Det är dock upp till resp. förvaltning att hantera/prioritera dessa framåt.
Ta fram och implementera arbetssätt för att minska svinn utifrån kartläggningen.	Förslag framtagna	Förslag framtagna på hur man kan arbeta inom olika sektorer och områden. Dessa presenterades för kommundirektörens ledningsgrupp som en del i arbetet med rapportering av kartläggning. Frågan ligger nu hos förvaltningarna att eventuellt hantera framåt.
2:1 Skapa förutsättningar för återbruk för kommuninvånarna		

Skapa samarbeten med andra aktörer för återbruk, t.ex. "cykelkök".	Pågående	Samverkan i pågående projekt tillsammans med Trollhättan Stad för att titta på möjligheten kring återbruk vid byggnation där bland annat insamling av material samt förädling och försäljning är frågor som diskuteras.
--	----------	---

2:3 Öka återbruket inom kommunens verksamhet		
Skapa en plats för förvaring av kommunens begagnade inventarier i väntan på nya användare	Avslutad	Har genomförts i projektform tillsammans med bl.a. Arbetsmarknadsenheten vilket resulterat i verksamheten "Remöblera". Detta är nu en ordinarie verksamhet och inte längre ett projekt. En lokal hyrs idag för förvaring av begagnade inventarier.
Ta fram en organisation för hantering av de begagnade inventarierna.	Avslutad	Genomförs inom verksamheten "Remöblera" tillsammans med miljöstrateg. En anvisning för möbelhantering är antagen på förvaltningsnivå. Anvisningen listar tydligt hur hantering av möbelinköp samt avyttring ska gå till. Anvisningen är ett stöd för både beställare och den interna verksamheten.
Skapa en tjänst för återbruk av kommunens interna begagnade inventarier.	Avslutad	Som komplement till ovanstående åtgärd finns en intranätsida med information om Remöblera som också innehåller katalog och beställningstjänst. Remöblera testar också en annan plattform som alternativ där både webbutvecklare och miljöstrateg är med.
Ta fram rutiner kring vad som ska sparas.	Avslutad	Hantering för vad som ska sparas och inte ska i största mån hanteras centralt. Det gäller framför allt möbler men också andra inventarier inom Remöbleras tjänst vilket också beskrivs i anvisningen.
3:3 Skapa förutsättningar för sortering i kommunal verksamhet.		
Säkerställ att insamling och rätt hantering av sorterade fraktioner ingår i upphandling av städbolag.	Ej aktuell	Ej aktuell. Det sker ingen upphandling av externa aktörer då städet är en intern verksamhet.
Ställ krav på källsortering vid event m.m. som arrangeras av kommunen eller av andra i kommunens lokaler.	Pågående	Eventansvariga arbetar med att fokusera på sortering för kartong, glas och pant. Har testat enklare sorteringsstationer på event. Arbetet görs tillsammans med renhållning. Det stora arbetet handlar dock om beteendeförändring. Därför finns det också funderingar kring hur kommunen kan utveckla informations/kampanjarbete.

4:1 Motivera kommuninvånarna att hålla rent i naturen		
Genomför/stöd kampanjer för skräpplockning.	Pågående	Planeras att genomföras som aktivitet under 2025 om resurser finns att tillgå.
4.2 Hantera nedskräpning		
Ta fram och implementera arbetssätt för att förhindra och hantera nedskräpning av Vätern.	Pågående	Ingår som en del av aktiviteten för 4:1

§ 24

Uppföljning av delmål i avfallsplan 2024

SBN 2025/33

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att skicka ut förfrågan till berörda nämnder avseende redovisning av delmål i avfallsplan för 2024.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges beslutade 2021-06-16, § 84 att de nämnder som är ansvariga för respektive delmål i Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner en gång per år redovisa till samhällsbyggnadsnämnden vilka åtgärder de gjort för att uppfylla målen.

Uppdraget innebär att samhällsbyggnadsnämnden årligen skickar en förfrågan till ansvariga nämnder. Samhällsbyggnadsnämnden skickar med detta beslut en förfrågan om att redovisa delmålen för år 2024 till samhällsbyggnadsnämnden 2025-05-31.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-02-14
- Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner sidan 6 till 14

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-14

Dnr: SBN 2025/33

Handläggare

Niclas Janflod

Niclas.Janflod@vanersborg.se

0521-721251

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Uppföljning av delmål i avfallsplan 2024

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att skicka ut förfrågan till berörda nämnder avseende redovisning av delmål i avfallsplan för 2024.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges beslutade 2021-06-16, § 84 att de nämnder som är ansvariga för respektive delmål i Avfallsplanen del 7 och 8 *Mål och Handlingsplaner* en gång per år redovisa till samhällsbyggnadsnämnden vilka åtgärder de gjort för att uppfylla målen.

Uppdraget innebär att samhällsbyggnadsnämnden årligen skickar en förfrågan till ansvariga nämnder. Samhällsbyggnadsnämnden skickar med detta beslut en förfrågan om att redovisa delmålen för år 2024 till samhällsbyggnadsnämnden 2025-05-31.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för uppföljningen av avfallsplanen. Uppgiften att följa upp respektive åtgärd och målområde kan överlämnas till den del inom kommunens organisation som bedöms vara bäst lämpad. Fördelning eller överlämnande av uppgifter ska dokumenteras och det är viktigt att den som mottagit uppgiften förstår och har möjlighet att genomföra den.

Avfallsplanens åtgärder ska arbetas in i den kommunala verksamheten och kommunens miljöledningssystem.

I de kommunala bolagen sker uppföljning enligt befintliga system.

Utvärdering av hur arbetet går ska ske årligen i samband med årsbokslutet. Utifrån resultatet av den årliga uppföljningen ska utrymme och behov av nya eller ändrade mål och åtgärder utvärderas.

Avfallsplanen ska aktualitetsbedömas varje mandatperiod enligt givna kriterier och vid behov revideras.

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2021-06-16 § 84
- Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner sidan 6 till 14

Daniel Larsson
Verksamhetschef

Bilaga

Avfallsplanen del 7 och 8 Mål och Handlingsplaner sidan 6 till 14

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Socialnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

Vänersborgs kommun

VÄNERSBORGS KOMMUN AVFALLSPLAN

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING	1
2 LÄSHÄNVISNING	1
3 INLEDNING	2
SYFTE	2
VARFÖR EN AVFALLSPLAN?	2
FRAMTAGANDE AV AVFALLSPLANEN	2
SAMRÅD ENLIGT MILJÖBALKEN	2
4 AVFALL I VÄNERSBORGS KOMMUN 2019	3
AVFALLETS UPPKOMST	3
INSAMLING OCH HANTERING	3
KOMMUNENS AVFALLSORGANISATION	3
5 INFORMATION OCH KOMMUNIKATION	4
INFORMATION	4
SYNPUNKTER OCH ÅSIKTER	4
6 FRAMTIDA BEHOV OCH KRAV	5
BEFOLKNING	5
LAGAR OCH MÅL	5
7 MÅL OCH HANDLINGSPLANER	6
MÅLOMRÅDE 1	7
MÅLOMRÅDE 2	8
MÅLOMRÅDE 3	9
MÅLOMRÅDE 4	10
MÅLOMRÅDE 5	11
MÅLOMRÅDE 6	12
MÅLOMRÅDE 7	13
8 UPPFÖLJNING AV AVFALLSPLANEN	14
9 KONSEKVENSER AV AVFALLSPLANEN	15
10 MILJÖBEDÖMNING AV PLANER OCH PROGRAM	16
BILAGA 1 BEGREPPSFÖRKLARINGAR	17
BILAGA 2 OMVÄRLDENS KRAV OCH REGELVERK	19
1 LAGAR OCH STYRMEDEL	19
2 GÄLLANDE LAGSTIFTNING	20
3 PÅ GÅNG INOM LAGSTIFTNING OCH VÄGLEDNING	21
4 NATIONELL AVFALLSPLAN OCH NATIONELLT PROGRAM FÖR ATT FÖREBYGGA AVFALL	24
5 MÅL	24
BILAGA 3 KOMMUNENS STYRMEDEL	31
BILAGA 4 MEDVERKANDE VID REVIDERING	32

BILAGA 5 UPPFÖLJNING AV TIDIGARE AVFALLSPPLAN.....	33
BILAGA 6 NULÄGESBESKRIVNING.....	38
1 VÄNERSBORGS KOMMUN	38
2 INSAMLING AV AVFALL	38
3 AVFALLSANLÄGGNINGAR	38
4 AVFALLSMÄNGDER.....	39
BILAGA 7 NEDLAGDA DEPONIER.....	47
1 RISKER OCH ÅTGÄRDER	48
BILAGA 8 FRAMTIDSPROGNOS	49
1 BEFOLKNINGSPROGNOS.....	49
2 PLANERADE UTBYGGNADER SOM KAN PÅVERKA AVFALLSHANTERINGEN	49
3 INSAMLINGSSYSTEM OCH AVFALLSANLÄGGNINGAR.....	50
BILAGA 9 MILJÖBEDÖMNING.....	51
1 BAKGRUND.....	51
2 VÄNERSBORGS KOMMUNS AVFALLSPPLAN FÖR ÅREN 2019 - 2023	52
3 ALTERNATIV	52
4 BEDÖMNINGSGRUNDER.....	53
5 MILJÖPÅVERKAN.....	54
6 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	61
BILAGA 10 SAMRÅDSREDOGÖRELSE.....	62

Dokumenttyp Plan	Dokumentnamn VÄNERSBORGS KOMMUN AVFALLS- PLAN	Antagen 2021-06-16	Antagen av Kommunfullmäktige §84
Dokumentägare Kretslopp och Vatten	Dokumentansvarig Enhetschef renhållningen	Reviderad	Giltighet 2026-06-16
Dokumentinformation Målsättningar med avfallshantering		Diarienummer SBN 2019/234	
Ämnesområde Avfallshantering		Intranät ☐	Hemsida x`
Andra styrande dokument som omnämns Miljöbalkens 15 kapitel 41§			

1 Sammanfattning

Vänersborg kommuns avfallsplan syftar till att skapa en hållbar avfallshantering och att ge förutsättning för kommunen att arbeta för en cirkulär ekonomi. I planen finns sju målområden med tillhörande delmål och åtgärder för att uppnå syftet.

En stor del av kommunens verksamhet berörs av avfallsplanen och såväl kommunens medborgare som privata och offentliga aktörer kommer att påverkas av den.

Avfallsplanen bygger på gällande lagar, internationella överenskommelser och lokala styrande dokument.

Arbetet med att revidera Vänersborg kommuns avfallsplan har skett i samråd med ett stort antal aktörer som är verksamma i Vänersborgs kommun, och planen har varit utställd och skickats på remiss för att fånga upp så många synpunkter som möjligt.

2 Lashänvisning

Denna avfallsplan har utarbetats för att följa Naturvårdsverkets föreskrift om innehåll i kommunala avfallsplaner (NFS 2020:6).

För att göra avfallsplanen mer lättläst och tillgänglig har dokumentet utformats så att kortfattad information finns i huvuddokumentet medan mer djupgående och detaljerad information lagts i bilagor. Hur djupt läsaren vill gå inom de olika delarna är därmed upp till läsaren själv.

3 Inledning

Syfte

Syftet med Vänersborg kommuns avfallsplan är att skapa förutsättningar för en hållbar avfallshantering och cirkulär ekonomi.

Varför en avfallsplan?

Riksdagen beslutade 1990 att Sveriges kommuner ska ta fram kommunala avfallsplaner. Bestämmelserna finns i Miljöbalkens 15 kapitel 41 § där det står att varje kommun ska ha en renhållningsordning som ska innehålla lokala avfallsföreskrifter och en avfallsplan.

Framtagande av avfallsplanen

För att det ska vara möjligt att nå en hållbar avfallshantering måste avfallsplanen få en bred förankring. I revideringsarbetet har därför representanter från flera kommunala förvaltningar och bolag varit delaktiga. För en sammanställning av de funktioner som varit med, se bilaga 4.

I allt utvecklingsarbete är det viktigt att se hur det tidigare arbetet gått och dra lärdom av det. I bilaga 5 finns en sammanställning över de mål och åtgärder som gällde i den förra avfallsplanen. De flesta av målen har uppnåtts medan några visat sig vara olämpliga och andra flyttats över till denna nya avfallsplan.

Samråd enligt miljöbalken

För att kommuninnevånare och andra aktörer ska ha en möjlighet att uttrycka sina synpunkter kring avfallsplanen ska den ställas ut för samråd innan den fastställs.

Denna avfallsplan har varit utställd för samråd enligt miljöbalken under hösten 2019. Inkomna synpunkter har beaktats i de slutliga justeringarna av avfallsplanen. Se vidare i samrådsredogörelsen i bilaga 10.

4 Avfall i Vänersborgs kommun 2019

Avfallets uppkomst

Avfallets mängd och sammansättning beror till stor del på befolkningens storlek och sammansättning och det näringsliv som bedrivs.

Vid utgången av 2019 hade kommunen 39 600 invånare. Den största befolkningsgruppen finns i åldrarna 25–64 år.

Huvuddelen av arbetstillfällena i Vänersborg kommun finns inom vård och omsorg, utbildning samt civila myndigheter och försvaret. Se vidare i bilaga 6.

En redovisning av uppkomna avfallsmängder under 2019 finns i bilaga 6.

Insamling och hantering

Insamling av kommunalt avfall

Insamling av kommunalt avfall sker i två enfackskärl, ett för restavfall och ett för matavfall. Egen hemkompost är möjlig.

Kretsloppspark

I kommunen finns en kretsloppspark – Torpa Kretsloppspark.

Återvinningsstationer (ÅVS)

Återvinningsstationer för insamling av förpackningsmaterial sköts av FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen). Totalt finns 23 ÅVS fördelade över kommunen. Se bilaga 6 för mer information om insamling och avfallsanläggningar i kommunen.

Kommunens avfallsorganisation

Samhällsbyggnadsnämnden i Vänersborgs kommun är renhållningsansvarig nämnd. Kommunfullmäktige beslutar om renhållningsordning (avfallsplan och renhållningsföreskrifter) och avfallstaxor.

Renhållningen, som ligger under enheten kretslopp och vatten, ansvarar för insamlingen av kommunalt avfall, latrin och slam från slamavskiljare och slutna tankar. Insamling av kommunalt avfall i kommunen sköts i dagsläget till 80% av kommunen och till 20% av en entreprenör. Entreprenören sköter insamlingen på landsbygden. Renhållningen samlar in förpackningar av plast, metall, papper och glas samt tidningar, så kallad fastighetsnära insamling. Renhållningen har också ansvar för kretsloppsparken.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken.

5 Information och kommunikation

Information

Information om avfallshanteringen i Vänersborgs kommun sprids bland annat via kommunens hemsida, utskick, via en särskild app och den årliga miljöalmanackan.

Informationen rör exempelvis öppettider vid Kretsloppsparken, ändrade hämtningsintervall för kommunalt avfall, var olika avfallsslag kan lämnas, sorteringsguide för avfall, farligt avfall, taxor och avgifter.

Information om hushållens och verksamheternas avfallshantering bör utformas så att mottagarna även får en ökad förståelse för vad som händer med avfallet när det samlats in.

Synpunkter och åsikter

Vänersborgs kommuns invånare kan lämna synpunkter och förbättringsförslag kring avfallshanteringen via exempelvis Vänersborgs kommuns hemsida.

6 Framtida behov och krav

Förutsättningarna för en hållbar avfallshantering bestäms av kommuninvånarnas produktions- och konsumtionsmönster, de avfallsmängder som kommunens invånare ger upphov till, de behov och förväntningar kommunens invånare har och den lagstiftning och styrande dokument som gäller.

Befolkning

Vänersborgs kommun växer och enligt kommunens Mål- och resursplan 2020-2022 kommer fördelningen mellan olika åldersgrupper att förändras under avfallsplanens tidsperiod. Grupperna yngre och äldre bedöms växa mer än gruppen 20 – 64 år vilket innebär såväl möjligheter som utmaningar för arbetet att uppnå avfallsplanens syfte och mål. Se vidare i bilaga 8.

Lagar och mål

Lagstiftningen om avfallshantering finns dels på nationell nivå och dels på EU-nivå. Lagstiftningen på båda nivåerna rör sig alltmer mot cirkulär ekonomi och förebyggande av avfall.

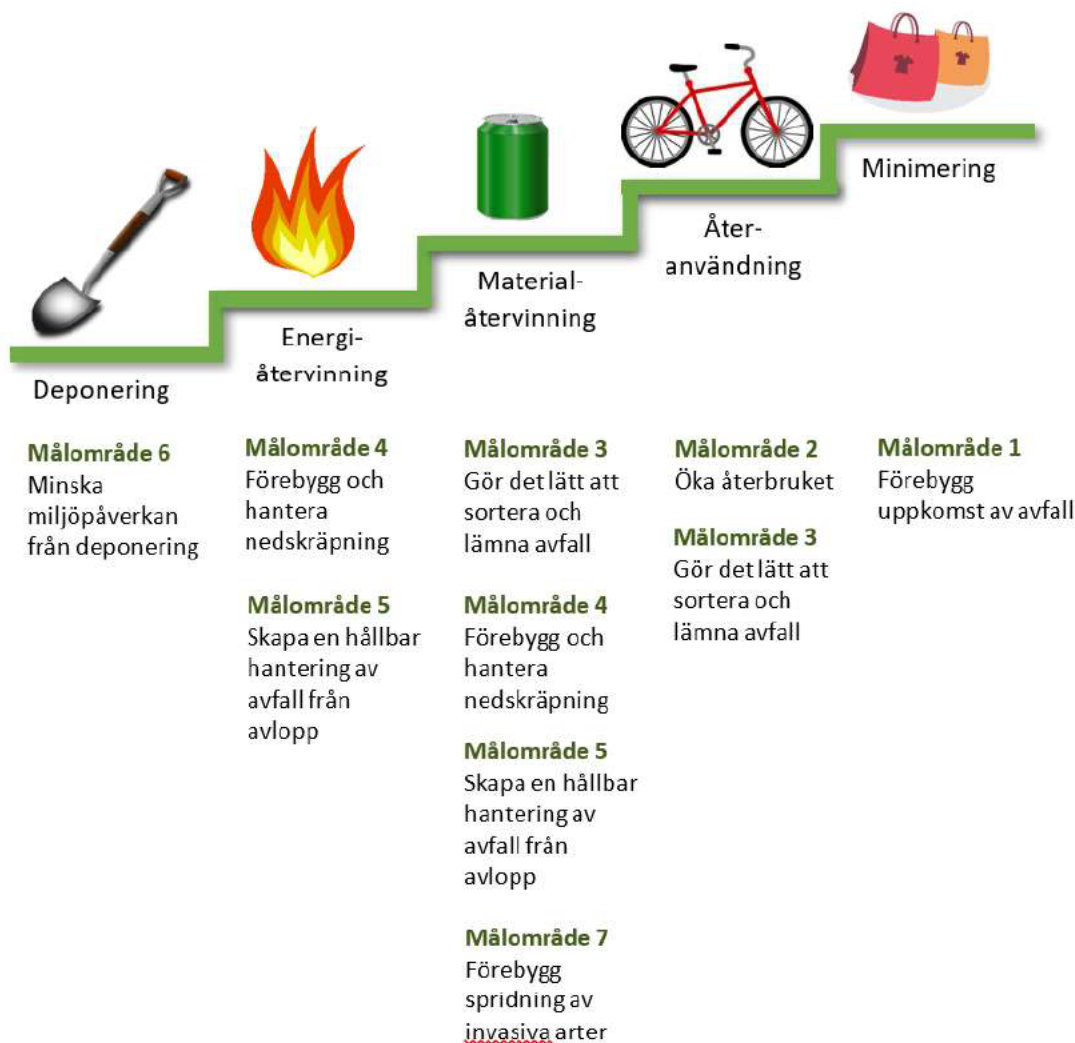
Avfallsplanen berörs även av mål, överenskommelser och riktlinjer på regional, nationell och internationell nivå. Många av dessa strävar mot ett hållbart samhälle ur ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv.

Avfallsplanen och de målsättningar och ambitioner planen anger påverkar och påverkas av Vänersborgs kommuns samhällsplanering. Översiktsplanen (ÖP) anger riktlinjer och strategier för hur samhället ska planeras och visar hur mark- och vattenanvändningen ska disponeras i stora drag. ÖP inkluderar även de sociala frågorna för ett helhetsperspektiv. För att Avfallsplanen ska kunna genomföras krävs att åtgärderna får stöd i ÖP.

För mer information om gällande och kommande lagstiftning, mål och andra styrande dokument, samt hur hänsyn tagits till dessa i revideringen av avfallsplanen, se bilaga 2.

7 Mål och handlingsplaner

Avfallshierarkin visar hur vi ska prioritera när vi planerar vår avfallshantering. Att arbeta enligt avfallshierarkin (Figur 1), även kallad avfallstrappan, är ett krav enligt såväl europeisk som svensk lagstiftning. För mer information se bilaga 2. Målet är att komma så högt upp som möjligt i avfallshierarkin.

Figur 1. Avfallshierarkin, även kallad avfallstrappan.

För respektive målområde redovisas på de kommande sidorna vilka globala, nationella och lokal hållbarhets- och miljömål som målområdet är kopplat till. För en beskrivning av de olika globala, nationella och lokala målen, se bilaga 2

För respektive målområde anges även vilken typ av styrmedel som kommunen kan använda för att genomföra åtgärderna och uppnå målen. För en sammanställning över möjliga styrmedel, se bilaga 3.

Målområde 1

Målområde 1

Förebygg uppkomst av avfall

Steg i Avfallshierarkin:

1 – Minimera avfallet

Delmål:

1:1 Förebygg avfall vid inköp till kommunal verksamhet

1:2 Förebygg avfall under användning i kommunal verksamhet

1:3 Minska matsvinnet

1:4 Öka medvetenheten om avfallsförebyggande åtgärder

Motivering:

Agenda 2030

- Mål nr 12.3 Minska matsvinnet
- Mål nr 12.5 Minimera avfallet genom förebyggande arbete
- Mål nr 12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder
- Mål nr 12.8 Säkerställa att människor har information och medvetenhet för en hållbar utveckling

Nationella miljö kvalitetsmål

- God bebyggd miljö

Sveriges nationella avfallsplan

- Mat
- Plast
- Nedskräpning

Vänersborg kommuns miljöprogram

- Hållbara inköp
- Minskat avfall
- Hållbar konsumtion och livsstil

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

1:1 Förebygg avfall vid inköp till kommunal verksamhet

Åtgärd	Ansvar
Formulera upphandlingskriterier så att leverantörer som arbetar aktivt med att minska avfallet (exempelvis förpackningar) främjas.	Kommunstyrelsen
Fastställ och implementera riktlinjer angående användande av engångsartiklar i kommunal verksamhet.	Kommunstyrelsen
Fastställ och implementera riktlinjer angående materialval som kan medföra stor miljöpåverkan, t.ex. plastpartiklar från konstgräsplaner och lekplatser.	Kommunstyrelsen

1:2 Förebygg avfall under användning i kommunal verksamhet

Åtgärd	Ansvar
Kartlägg svinn av förbrukningsmaterial i kommunal verksamhet.	Kommunstyrelsen
Ta fram och implementera arbetssätt för att minska svinn utifrån kartläggningen.	Kommunstyrelsen

1:3 Minska matsvinnet i samhället

Åtgärd	Ansvar
Informera och motivera kring matsvinn inom skola, förskola och socialtjänstens verksamhet.	Barn- och utbildningsnämnden Socialnämnden
Informera och motivera hushållen för att minska matsvinn.	Samhällsbyggnadsnämnden

1:4 Öka medvetenheten om avfallsförebyggande åtgärder

Åtgärd	Ansvar
Informera hushållen om åtgärder för att förebygga uppkomsten av avfall.	Samhällsbyggnadsnämnden

STYRMEDEL

- Information
- Upphandling

Målområde 2

Målområde 2 Öka återbruket

Steg i Avfallshierarkin: 2 – Återanvända

Delmål:

2:1 Skapa förutsättningar för återbruk för kommuninvånarna

2:2 Öka återanvändandet av rent markmaterial

2:3 Öka återbruket inom kommunens verksamhet

Motivering:

Agenda 2030

- Mål nr 12.5 Minimera avfallet genom förebyggande arbete
- Mål nr 12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder
- Mål nr 12.8 Säkerställa att människor har information och medvetenhet för en hållbar utveckling

Nationella miljö kvalitetsmål

- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Sveriges nationella avfallsplan

- Bygg- och rivningsavfall
- Elektronik
- Textil

Vänersborg kommuns miljöprogram

- Användningen av farliga ämnen minskar
- Minskat avfall
- Hållbar konsumtion och livsstil

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

2:1 Skapa förutsättningar för återbruk för kommuninvånarna

Åtgärd	Ansvar
Skapa samarbeten med andra aktörer för återbruk, t.ex. "Cykelkök".	Kommunstyrelsen
Skapa fysiska och/eller digitala platser för byte av saker.	Samhällsbyggnadsnämnden
Uppmuntra till och främja initiativ som innebär byte/återbruk.	Samhällsbyggnadsnämnden
Informera kommuninvånarna om nyttan av och möjligheter till återbruk.	Samhällsbyggnadsnämnden

2:2 Öka återanvändandet av rent markmaterial

Åtgärd	Ansvar
Ta fram en masshanteringsplan för markmaterial som uppkommer i kommunal verksamhet.	Samhällsbyggnadsnämnden

2:3 Öka återbruket inom kommunens verksamhet

Åtgärd	Ansvar
Skapa en plats för förvaring av kommunens begagnade inventarier i väntan på nya användare.	Kommunstyrelsen
Ta fram en organisation för hantering av de begagnade inventarierna.	Kommunstyrelsen
Skapa en tjänst för återbruk av kommunens interna begagnade inventarier (exempelvis kontorsmöbler).	Kommunstyrelsen
Ta fram rutiner kring vad som ska sparas.	Kommunstyrelsen
Ta fram och implementera vägledning/riktlinjer för återbruk av material i miljöer där barn vistas (t.ex. inte återanvända material som innehåller miljögifter eller är olämpligt på annat sätt).	Barn- och utbildningsnämnden

STYRMEDEL

- Information
- Offentlig upphandling

Målområde 3

Målområde 3 Gör det lätt att sortera och lämna avfall

Steg i Avfallshierarkin:

- 2 – Återanvända
- 3 – Materialåtervinna

Delmål:

3:1 Säkerställ att kommunens invånare har kunskap om hur avfallet ska sorteras

3:2 Säkerställ att kommunens invånare har god tillgänglighet för att lämna sorterat avfall

3:3 Skapa förutsättningar för sortering i kommunal verksamhet

Motivering:

Agenda 2030

- Mål nr 12.4 Miljömässigt hållbar hantering av kemikalier i hela livscykeln
- Mål nr 12.5 Minimera avfallet genom förebyggande arbete
- Mål nr 12.8 Säkerställa att människor har information och medvetenhet för en hållbar utveckling

Nationella miljö kvalitetsmål

- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö

Sveriges nationella avfallsplan

- Bygg- och rivningsavfall
- Elektronik
- Textil
- Plast

Vänersborg kommuns miljöprogram

- Användningen av farliga ämnen minskar
- Minskat avfall
- Hållbar konsumtion och livsstil

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

3:1 Säkerställ att kommunens invånare har kunskap om hur avfallet ska sorteras

Åtgärd	Ansvar
Ta fram och sprid information i olika former, via olika medier, på olika språk och via olika kanaler. Fokusera extra på områden med sämre sorteringsgrad.	Samhällsbyggnadsnämnden
Medverka och sprid information om avfallshandtering vid evenemang i kommunen.	Samhällsbyggnadsnämnden
Erbjud skolorna kärl för full sortering att använda i undervisningen.	Samhällsbyggnadsnämnden

3:2 Säkerställ att kommunens invånare har god tillgänglighet för att lämna sorterat avfall

Åtgärd	Ansvar
Verka för att kretsloppspark kompletteras med ytterligare återbruksverksamheter.	Samhällsbyggnadsnämnden
Utveckla mobila insamlingstjänster.	Samhällsbyggnadsnämnden
Samverka med FTI för att informera om anläggande av nya bostadsområden.	Samhällsbyggnadsnämnden
Främja insatser för att samla in trasiga textilier.	Samhällsbyggnadsnämnden

3:3 Skapa förutsättningar för sortering i kommunal verksamhet

Åtgärd	Ansvar
Installera insamlingskärl för minst fem (5) fraktioner i varje kommunal verksamhet.	Samhällsbyggnadsnämnden
Säkerställ att insamling och rätt hantering av sorterade fraktioner ingår i upphandling av "städbolag".	Kommunstyrelsen
Ställ krav på källsortering vid event m.m. som arrangeras av kommunen eller av andra i kommunens lokaler.	Kommunstyrelsen

STYRMEDEL

- Information
- Offentlig upphandling
- Riktade informationsåtgärder i områden där källsorteringen behöver förbättras.

Målområde 4

Målområde 4 Förebygg och hantera nedskräpning

Steg i Avfallshierarkin:

- 3 – Materialåtervinning
- 4 – Energiåtervinning

Delmål:

4:1 Motivera kommuninvånarna att hålla rent i naturen

4:2 Hantera nedskräpningen

4:3 Förebygg och minska förekomst av mikroplast i naturen

Motivering:

Agenda 2030

- Mål nr 12.5 Minimera avfallet genom förebyggande arbete
- Mål nr 14.1 Minska tillförsel av plast i haven

Nationella miljö kvalitetsmål

- God bebyggd miljö

Sveriges nationella avfallsplan

- Plast
- Nedskräpning

Vänersborg kommuns miljöprogram

- Levande skogar
- Strandmiljöer för fåglar, kreatur och turister
- Minskat avfall

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

4:1 Motivera kommuninvånarna att hålla rent i naturen

Åtgärd	Ansvar
Anlägg och underhåll fasta grillplatser på lämpliga platser.	Samhällsbyggnadsnämnden
Utred och åtgärda behovet av ytterligare insamlingskärl på allmänna platser.	Samhällsbyggnadsnämnden
Genomför/stöd kampanjer för skräpplockning.	Kommunstyrelsen

4:2 Hantera nedskräpning

Åtgärd	Ansvar
Ta fram och implementera ett arbetssätt för att snabbt avlägsna avfall som dumpats.	Samhällsbyggnadsnämnden
Ta fram och implementera arbetssätt för att förhindra och hantera nedskräpning av Vätern.	Kommunstyrelsen

4:3 Förebygg och minska förekomst av mikroplast i naturen

Åtgärd	Ansvar
Ta fram och implementera arbetssätt för att förhindra spridning av mikroplast (exempelvis från konstgräsplaner, multiarenor och lekplatser).	Samhällsbyggnadsnämnden Kultur- och fritidsnämnden Barn- och utbildningsnämnden

STYRMEDEL

- Information

Målområde 5

Målområde 5 Skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp

Steg i Avfallshierarkin:
4 – Energiåtervinning

Delmål:

5:1 Minska förekomsten av oönskat material till de kommunala reningsverken

5:2 Hantera avfall från avlopp på ett hållbart sätt

Motivering:

Agenda 2030

- Mål nr 12.2 Uppnå en hållbar förvaltning av naturresurser

Nationella miljökvalitetsmål

- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Begränsad klimatpåverkan
- God bebyggd miljö

Sveriges nationella avfallsplan

- Plast

Vänersborg kommuns miljöprogram

- Hushållning med naturresurser
- Vatten och näringsämnen i balans

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

5:1 Minska förekomsten av ovälkommet material till de kommunala reningsverken

Åtgärd	Ansvar
Sprid information till kommuninvånarna om vad som får spolas ner i toaletten.	Samhällsbyggnadsnämnden
Informera om och kontrollera innehållet i avloppsströmmar från verksamheter som når kommunala reningsverket.	Samhällsbyggnadsnämnden

5:2 Hantera avfall från avlopp på ett hållbart sätt

Åtgärd	Ansvar
Utred möjliga lösningar och fatta (om möjligt) beslut om vilken/vilka.	Samhällsbyggnadsnämnden
Utred möjligheterna till kretslopp för avfall från små avlopp.	Samhällsbyggnadsnämnden

STYRMEDEL

- Information
- Tillsyn

Målområde 6

Målområde 6 Minska miljöpåverkan från deponering

Steg i Avfallshierarkin:
5 – Deponering

Delmål:
6:1 Säkerställ att ingen negativ påverkan från nedlagda deponier i kommunen förekommer

Motivering:

Agenda 2030
- Mål nr 12.2 Uppnå en hållbar förvaltning av naturresurser

Nationella miljökvalitetsmål
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö
- Ingen övergödning

Sveriges nationella avfallsplan
- Nedskräpning

Vänersborg kommuns miljöprogram
- Hushållning med naturresurser
- Vatten och näringsämnen i balans

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

6:1 Säkerställ att ingen negativ påverkan från nedlagda deponier i kommunen förekommer

Åtgärd	Ansvar
Utred vilka av de nedlagda deponierna i kommunen som behöver kontrolleras samt ta fram åtgärdsförslag.	Samhällsbyggnadsnämnden
Ta fram och implementera handlingsplan och budget för de nedlagda deponier som ska kontrolleras.	Samhällsbyggnadsnämnden

STYRMEDEL

• -

Målområde 7

Målområde 7 Förebygg spridning av invasiva arter

Steg i Avfallshierarkin:

-

Delmål:

7:1 Bekämpa förekomsten av
invasiva arter

7:2 Förebygg spridning av
invasiva arter från
trädgårdsavfall.

7:3 Förebygg spridning av
invasiva arter via jordmaterial.

Motivering:

Agenda 2030

- Mål nr 12.2 Uppnå en hållbar förvaltning av naturresurser
- Mål nr 15.8 Förhindra invasiva främmande arter i land och vattenekosystem

Nationella miljö kvalitetsmål

- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Sveriges nationella avfallsplan

-

Vänersborg kommuns miljöprogram

- Vatten och näringsämnen i balans

ÅTGÄRDER OCH ANSVAR

7:1 Bekämpa förekomsten av invasiva arter

Åtgärd	Ansvar
Kartlägg områden med invasiva arter.	Samhällsbyggnadsnämnden
Ta fram en handlingsplan för att bekämpa invasiva arter utifrån kartläggningen.	Samhällsbyggnadsnämnden

7:2 Förebygg spridning av invasiva arter från trädgårdsavfall.

Åtgärd	Ansvar
Informera kommuninvånarna om invasiva arter.	Samhällsbyggnadsnämnden
Möjliggör insamling av invasiva arter vid Kretsloppsparken.	Samhällsbyggnadsnämnden

7:3 Förebygg spridning av invasiva arter via jordmaterial

Åtgärd	Ansvar
Möjliggör insamling av jord som misstänks innehålla rötter/fröer från invasiva arter vid Kretsloppsparken.	Samhällsbyggnadsnämnden
Informera byggtreprenörer m.fl. om invasiva arter.	Samhällsbyggnadsnämnden

STYRMEDEL

- Information
- Tillsyn

8 Uppföljning av avfallsplanen

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för uppföljningen av avfallsplanen. Uppgiften att följa upp respektive åtgärd och målområde kan överlämnas till den del inom kommunens organisation som bedöms vara bäst lämpad. Fördelning eller överlämnande av uppgifter ska dokumenteras och det är viktigt att den som mottar uppgiften förstår och har möjlighet att genomföra den.

Avfallsplanens åtgärder ska arbetas in i den kommunala verksamheten och kommunens miljöledningssystem.

I de kommunala bolagen sker uppföljning enligt befintliga system.

Utvärdering av hur arbetet går ska ske årligen i samband med årsbokslutet. Utifrån resultatet av den årliga uppföljningen ska utrymme och behov av nya eller ändrade mål och åtgärder utvärderas.

Avfallsplanen ska aktualitetsbedömas varje mandatperiod enligt givna kriterier och vid behov revideras.

9 Konsekvenser av avfallsplanen

Vänersborg kommuns avfallsplan syftar till att skapa förutsättningar för en hållbar avfallshantering och cirkulär ekonomi. De mål och åtgärder som fastställts för att uppfylla detta syfte kommer att ge konsekvenser för såväl kommunens medborgare, kommunens verksamhet och miljön.

Att genomföra förändringar för att förbättra miljön kan medföra ökade kostnader, åtminstone initialt.

Några av de åtgärder som fastställts i avfallsplanen innebär möjlighet till nya arbetstillfällen. Det handlar framförallt om enkla arbeten vilket kan bidra till att personer som i dagsläget står utanför arbetsmarknaden kan få sysselsättning. Detta kan medföra ett minskat utanförskap och en ökad integration.

Avfallsplanens mål och åtgärder leder även till ökad medvetenhet och kunskap kring hållbar avfallshantering.

För hushållens del medför flertalet av målen till ökad kunskap och tydligare information. Det blir lättare att göra rätt. I bilaga 9, Miljöbedömning, redovisas hur de olika målen kan komma att påverka människors hälsa.

Från miljösynpunkt leder de mål och åtgärder som fastställs i avfallsplanen bland annat till en minskad mängd avfall, en minskning av avfallets farlighet och ökad material- och energiåtervinning.

10 Miljöbedömning av planer och program

Kommunala avfallsplanerna berörs av bestämmelserna för miljöbedömning av planer och program¹. Den miljöbedömning som upprättats för denna avfallsplan redovisas i bilaga 9.

Vänersborgs kommun har bjudit in Länsstyrelsen i Västra Götalands län till samråd kring Miljöbedömningen (2018-08-17). Länsstyrelsen har valt att inte lämna några synpunkter på Miljöbedömningen (Länsstyrelsens dnr 566-30246-2018, 2018-09-26).

Efter samrådet kring Miljöbedömningen har målområdet om invasiva arter (målområde nr 7) lagts till.

¹ 6 kap miljöbalken (MB)

Bilaga 1 Begreppsförklaringar

Avfall	Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Det finns en förteckning över avfallskategorier i avfallsförordningen.
Avfallshierarkin	En hierarki för i vilken ordning olika metoder för att hantera avfall bör användas. Även kallad Avfallstrappan.
Bortskaffande av avfall	Att bli av med avfall utan att få ut någon nytta av det, exempelvis deponering av avfall i eller på marken.
Brännbart avfall	Avfall som brinner utan energitillskott efter att förbränningsprocessen startat.
Cirkulär ekonomi	En cirkulär ekonomi bygger på att återanvända, laga och att betrakta avfall som en resurs. En cirkulär ekonomi strävar efter produkter som är allt mer hållbara, allt mer återvinningsbara och där icke förnybara material över tid ersätts med förnybara.
Farligt avfall (FA) ²	Som hushållens farliga avfall räknas farliga kemikalier, olja, bekämpningsmedel, batterier, färgrester etc. samt elektriskt- och elektroniskt avfall, glödlampor, lysrör, tryckimpregnerat trä etc.
Grovavfall	Avfall som uppkommer vid normalt boende och som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att lägga i ordinarie avfallskärl för kommunalt avfall.
Hantering av avfall	En verksamhet eller en åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall.
Hushållsavfall	Tidigare benämning för kommunalt avfall.
Insamling av avfall	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport.
Kommunalt avfall	Avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte 1. avfall från tillverkning, 2. avfall från jord- och skogsbruk, 3. avfall från fiske, 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, 5. bygg- och rivningsavfall, och 6. uttjänta bilar. Hette tidigare hushållsavfall.

² Farligt avfall: avfall som i bilaga 4 (till Avfallsförordningen SFS 2011:927) beskrivs med en avfallskod markerad med en asterisk (*)

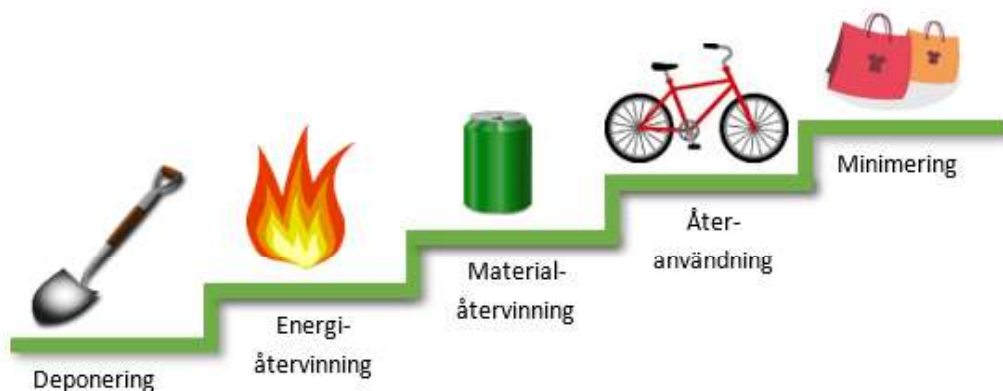
Kretsloppspark	En anläggning där återanvändning, återvinning och avfallssortering samlas. Som en ÅVC med tillägget att avfallslämnarna även uppmuntras att lämna avfall till återanvändning/återbruk.
Mikroplast	Ett samlingsnamn för plastpartiklar som är mindre än 5 millimeter.
Miljöstation	En avlämningsplats för farligt avfall som uppkommer i hushållen.
Matavfall	Biologiskt nedbrytbart avfall som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet ger upphov till avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.
Producentansvar	Skyldighet för producent att se till att det avfall som producenten ger upphov till samlas in, transporteras bort, återvinns, återvänds eller bortskaffas.
Återanvändning	En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen.
Återbruk	Kan vara det samma som återanvändning eller innebära att produkten ändras lite innan den används, exempelvis en tröja som sys om eller en vinylskiva som används som lampskärm.
Återvinning	Med återvinning avses bland annat materialåtervinning, energiutvinning, kompostering och annan biologisk behandling. Återvinning innebär att nyttan från avfallet, exempelvis i form av material, energi eller näringsämnen, tas tillvara.
Återvinningscentral (ÅVC)	Avlämningsplats för hushållens grovavfall. Platsen är försedd med containrar/behållare för sortering i olika materialslag.
Återvinningsstation (ÅVS)	En avlämningsplats för hushållens returpapper och förpackningar av glas, plast, metall och kartong som ingår i producentansvaret.

Bilaga 2 Omvärldens krav och regelverk

1 Lagar och styrmedel

En rad lagar och föreskrifter reglerar avfallshanteringen i Sverige. Många av de bestämmelser som styr avfallshantering kommer från EU-direktiv som arbetats in i den svenska lagstiftningen. Det finns även EU-förordningar som gäller direkt i Sverige utan att passera den svenska lagstiftningsprocessen.

Bestämmelserna kring avfallshanteringen utgår från den så kallade avfallshierarkin (Figur 1, bilaga 1), eller avfallstrappan, som anger en prioriteringsordning för hur avfall ska hanteras. Avfallshierarkin kommer ursprungligen från ett EU-direktiv och har arbetats in i den svenska Miljöbalken. Målet är att nå så högt upp i trappan som möjligt, det vill säga att i första hand undvika att avfall uppstår och på så sätt minimera den mängd avfall som behöver tas omhand. Avvikelse från hierarkin kan vara nödvändiga av tekniska, ekonomiska eller miljömässiga skäl.

1. Minimering – Verka förebyggande för att undvika att avfall uppkommer
2. Återanvändning – Sälja eller skänka saker som man inte vill ha kvar
3. Materialåtervinning – Göra nya produkter av tidigare använt material, t.ex. glas och plast
4. Energiåtervinning – Använda den energi som finns i avfallet, t.ex. att skapa fjärrvärme genom att bränna avfall eller biogas genom att röta matavfall.
5. Deponering – Lägga avfall på en deponi.

Figur 1, Bilaga 2. Avfallshierarkin, även kallad avfallstrappan

2 Gällande lagstiftning

Grunderna för avfallshantering i Sverige ges i Miljöbalken och tillhörande förordningar. En rad föreskrifter ifrån Naturvårdsverket ger detaljerna. Se de främsta lagrummen i Tabell 1, bilaga 1 nedan.

Avfallsförordning (EU)	2008/98/EG
Miljöbalken	SFS 1998:808
Avfallsförordning	SFS 2020:614
Förordning om förbränning av avfall	SFS 2013:253
Förordning om deponering av avfall	SFS 2001:512
Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering av avfall	NFS 2004:10
Europaparlamentets och rådets förordning om avfallstransport	1013/2006/EG
Naturvårdsverkets föreskrifter om transport av avfall	NFS 2005:3
Förordning om producentansvar för returpapper	SFS 2018:1463
Förordning om producentansvar för förpackningar	SFS 2018:1462
Förordning om producentansvar för däck	SFS 1994:1236
Förordning om producentansvar för bilar	SFS 2007:185
Förordning om PCB m.m.	SFS 2007:19
Förordning om producentansvar för batterier	SFS 2008:834
Förordning om producentansvar för elutrustning	SFS 2014:1075
Naturvårdsverkets föreskrifter om yrkesmässig lagring och behandling av elavfall som omfattas av producentansvar	NFS 2018:11
Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall	NFS 2004:4
Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall	NFS 2020:6
Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten	HVMFS 2016:17

Tabell 1. Bilaga 2. De viktigaste lagarna och förordningarna som styr avfallshanteringen.

2.1 Den kommunala renhållningsskyldigheten

Enligt 15 kapitel 20§ Miljöbalken ska kommunen se till att hushållsavfall i kommunen återvinns eller bortskaffas. Detta ska ske på ett sätt som är godtagbart för både människors hälsa och miljö.

2.2 Producentansvar

Det finns ett flertal förordningar som reglerar det så kallade producentansvaret. Producentansvaret innebär att den som producerar en viss vara eller förpackning ska se till att det finns ett system för att samla in, transportera bort och återanvända, återvinna eller deponera varan eller förpackningen när konsumenten inte längre vill ha den kvar. Både i utveckling av produkter och vid hantering av avfallet ska hänsyn tas till avfallshierarkin.

3 På gång inom lagstiftning och vägledning

3.1 Nationell plastsamordning

Arbetet på lång sikt ska inriktas på att; samla och bygga upp objektiv och faktabaserad kunskap om makro- och mikroplast, sprida kunskapen genom lämpliga kanaler och genom insatser riktade till relevanta aktörer t.ex. myndigheter, kommuner och producenter samt samordna och driva frågor i syfte att öka den hållbara plastanvändningen.

Naturvårdsverket ska redovisa en plan och process för hur Naturvårdsverket ska verkställa en nationell samordning samt arbetet med att utveckla en kunskapsnod för makro- och mikroplast. Den utvecklade kunskapsnoden ska bidra till ökad kunskap hos bland annat myndigheter, kommuner och producenter om negativa och positiva effekter av plast och mikroplast. Kunskapsnoden ska också visa på möjligheter (väletablerade, såväl som nyare, innovativa lösningar) att agera för att bidra till hållbar plastanvändning ur ett helhetsperspektiv, såväl som miljönyttan av de olika handlingsalternativen.

Utvecklingen av samordningen sker i samråd med myndigheter samt offentliga och privata aktörer för att på bästa sätt kunna möta de behov som finns hos respektive aktör.

Uppdraget ska redovisas till Miljödepartementet senast den 7 september 2020.

3.2 Utöka kunskapsläget kring nedskräpning i Sverige

Naturvårdsverket ska genomföra en nationell skräpmätning för att få underlag till genomförande av EU:s engångsplastdirektiv (EU 2019/904).

Skräpmätningen ska omfatta både stad, landsbygd, turistområden och värdefulla naturområden. Mätningen ska fastställa hur stor andel av skräpet i Sverige som utgörs av cigarettfimpar, portionssnus, plastbärkassar, dryckesflaskor av plast, engångsmuggar (separera för plast respektive papper med tunn plastfilm), livsmedelsbehållare för snabbmat (separera för plast respektive papper med tunn plastfilm), dryckesbehållare av plast, dryckesbehållare av papper med tunn plastfilm, flexibla plastförpackningar, korkar och lock, ballonger, våtservetter, pappersförpackningar, metallförpackningar och glas. Mätningen ska även omfatta delar av ovan nämnda produkter.

Redovisningen ska både ange mängderna av ovan nämnda produkter och andelen de utgör av den totala nedskräpningen i Sverige både i vikt och antal föremål. Naturvårdsverket ska beskriva hur statistiskt säker mätningen är.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Miljödepartementet) senast den 24 augusti 2020.

3.3 Förbättrad avfallsstatistik

Naturvårdsverket ska utreda hur vi kan åstadkomma en förbättrad avfallsstatistik. Arbetet ska utgå från tidigare redovisade uppdrag om förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem för farligt avfall. Synpunkter ska inhämtas från kommuner, länsstyrelser och övriga berörda myndigheter. Inom ramen för uppdraget kommer vi utreda behoven av insamling av uppgifter om avfall, samt hur vi kan samla in och sammanställa de uppgifter som behövs, för att få ett bättre underlag för avfallsstatistik och rapportering inom avfallsområdet, såväl inom EU som nationellt.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 31 januari 2021.

3.4 Information och kunskap kring nedskräpning

Naturvårdsverket ska tillsammans med organisationen Håll Sverige Rent ta fram en handlingsplan för informationsinsatser till allmänheten under 2018 - 2020 för att minska nedskräpningen och öka kunskapen hos allmänheten om dess negativa effekter. Informationsinsatsen bör ha ett särskilt fokus på barn och unga samt bidra till att öka allmänhetens medvetenhet om plastens effekter i havet.

Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2021.

3.5 Införande av EU:s engångsplastdirektiv

Den 5 juni 2019 fattade EU beslut om ett så kallat engångsplastdirektiv som innehåller en rad åtgärder om hur medlemsländerna ska komma till rätta med vissa plastprodukters negativa påverkan på miljön. Vissa engångsartiklar av plast kommer att förbjudas medan andra ska minska i förbrukning. Andra åtgärder och förändringar är produktmärkning, informationsåtgärder, nationella minskningsmål, ökade insamlingsmål och utökat producentansvar.

Medlemsländerna i EU behöver nu införa en rad krav och åtgärder för att förebygga och minska plastens negativa inverkan på miljön. Införandet av EU:s lagstiftning sker stegvis där de första kraven ska vara införda juli 2021.

3.6 Frågor kopplade till producentansvaren för förpackningar och returpapper

Naturvårdsverket ska följa upp hur utbyggnaden av den fastighetsnära och kvartersnära insamlingen av förpackningsavfall och returpapper fortgår och vilka effekter som utbyggnaden har medfört och kan förväntas medföra. I uppföljningen ska ingå en redovisning av kostnaderna för utbyggnaden och hur utbyggnaden har påverkat samhället i stort.

Redovisningen av uppföljningens slutsatser ska lämnas till Miljödepartementet senast den 31 december 2021.

3.7 Minskat matsvinn

Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Jordbruksverket får fortsatt uppdrag gällande ett minskat matsvinn. Det tidigare uppdraget sträckte sig över tre år, 2017 – 2019 och det fortsatta arbetet ska pågå i sex år, 2020-2025.

Regeringsuppdraget om minskat matsvinn är en del av Livsmedelsstrategin som har det övergripande målet - en ökad livsmedelsproduktion som är hållbar och konkurrenskraftig.

År 2020 ska det arbete prioriteras som gäller underlättande för företagen genom likvärdig livsmedelskontroll, samt arbetet med offentlig kontroll av toxiner och bakterier i

vissa havsområden där livsmedel odlas. 2021-2025 är det följande sju punkter som behandlas: 1. Minskat matsvinn, 2. Offentliga måltider, 3. Vidareutveckling av Nyckelhålet, 4. Insatser mot livsmedelsfusk, 5. Utveckla arbetet med exportgodkännande för svenska livsmedel och jordbruksvaror, 6. Finansiera verksamhet som syftar till att få svenska anläggningar godkända för export till tredje land, 7. Bidra till förenkling genom utveckling av verksamt.se.

En redovisning av uppdraget ska lämnas senast den 28 februari varje år från och med 2021 till Näringsdepartementet och Tillväxtverket. En slutredovisning av uppdraget Näringsdepartementet och Tillväxtverket senast den 28 februari 2026.

3.8 Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper - utveckling av producentansvaren

Enligt en promemoria med förslag på ändringar i ett flertal lagrum ska insamlingen av tidnings- och förpackningsavfall öka genom att insamlingssystemet blir fastighetsnära, så kallad fastighetsnära insamling (FNI). På så sätt ska servicegraden för hantering av förpacknings-/och tidningsavfall närma sig servicegraden för det kommunala avfall som i dagsläget samlas in av kommunerna. Medborgarna ska inte behöva åka till en återvinningsstation (ÅVS) för att lämna sitt tidnings- och förpackningsavfall.

För att uppnå detta ska tillståndspliktiga insamlingssystem upprättas. Kommunen ska endast få samla in detta tidnings- och förpackningsavfall om de har avtal med ett sådant tillståndspliktigt insamlingssystem.

Promemorian har varit på remiss och fått kritik från flera håll. Att vara beroende av ett avtal med den aktör som driver insamlingssystemet kan komma att innebära att kommunerna inte vågar satsa på att bygga ut FNI i dagsläget.

3.9 Förbud mot att sprida slam

Utredningen Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam har lämnats till regeringen. Utredningens förslag i korthet:

- Förbud mot spridning av avloppsslam på eller i mark genom (1) totalt spridningsförbud eller (2) spridningsförbud med undantag för hygieniserat och kvalitetssäkrat slam på produktiv jordbruksmark.
- Dispens för spridning vid eget omhändertagande av avloppsfraktioner. Vid synnerliga skäl medges också dispens enligt båda alternativen ovan.
- Krav på återvinning av minst 60 procent av den fosfor som finns i avloppsslam för allmänna avloppsreningsanläggningar överstigande 20 000 personekvivalenter.
- Ikraftträdande sker successivt med avseende på anläggningsstorlek under en period om 12–15 år, där ett mer skyndsamt genomförande gäller för stora reningsverk.

4 Nationell avfallsplan och Nationellt program för att förebygga avfall

Enligt EU-direktivet för avfall (2008/98/EG) ska alla EU:s medlemsländer ha avfallsplaner och ta fram särskilda program för förebyggande av avfall. Bestämmelserna har arbetats in i den svenska Avfallsförordningen (SFS 2020:614). I Sverige ligger ansvaret för att ta fram den nationella avfallsplanen och programmet för förebyggande av avfall hos Naturvårdsverket.

4.1 Nationell avfallsplan och nationellt program för att förebygga avfall

Sveriges gällande avfallsplan och avfallsförebyggande program heter ”Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018-2023”. Planen och programmet innehåller inga mål för avfallshanteringen utan fokuserar istället på den inriktning för avfallshanteringen som är fastslagen genom andra politiska mål, styrmedel och åtgärder. Det övergripande målet är dock att leda Sverige mot en cirkulär ekonomi. Planen innehåller även en nulägesbeskrivning av bland annat nationella avfallsmängder, avfallsbehandling och ansvarsfördelning inom avfallsområdet.

Avfallsplanen beskriver sex särskilda avfallsströmmar som har valts ut för att de antingen ger mycket avfall eller har en stor miljöpåverkan per kilo vara, räknat ifrån att varan produceras till att den blir avfall:

- Bygg- och rivningsavfall
- Matavfall
- Elektronik
- Textil
- Plast
- Nedskräpning

För att nå målen i planen krävs samarbete mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och forskarsamhället. Avfallsplanen lyfter fram vad enskilda aktörer behöver göra för att nå målen.

5 Mål

5.1 Globala hållbarhetsmål (Agenda 2030)

De 17 globala hållbarhetsmålen (Figur 2, bilaga 2), som går under samlingsnamnet Agenda 2030, syftar till att leda världen mot en fredlig och hållbar utveckling. Målen antogs av stats- och regeringschefer från FNs samtliga 193 medlemsländer vid FNs toppmöte den 25 september 2015. De globala hållbarhetsmålen tog över efter Milleniemålen som nådde sin deadline vid årsskiftet 2015/2016.

Genom att anta målen har världens länder förbundit sig att tillsammans jobba för att uppnå långsiktigt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Alla länder har åtagit sig att implementera Agenda 2030 genom att ta fram egna nationella strategier och handlingsplaner anpassade efter landets förutsättningar. Arbetet ska pågå under en 15-årsperiod, med start 1 januari 2016 och fram till år 2030.

Figur 2. Bilaga 2. Globala målen för hållbar utveckling.

I Sverige är alla statsråd i regeringen ansvariga för genomförandet av Agenda 2030 inom sina respektive ansvarsområden. Det nationella genomförandet inkluderar kommuner, landsting, statliga myndigheter och regeringskansliet. Regeringen har tillsatt en delegation som ska stödja och stimulera Sveriges genomförande av Agenda 2030. Delegationen ska bland annat ta fram en övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande av agendan och uppmärksamma goda exempel på området.

5.2 Nationella miljökvalitetsmål

Sveriges nationella miljökvalitetsmål visar den politiska målsättningen för vilken kvalitet som miljön i Sverige ska ha. För att nå målen krävs insatser från samtliga aktörer i samhället, såväl stat, landsting, kommuner, företag, organisationer och privatpersoner.

Det övergripande målet är att kunna lämna över ett samhälle till kommande generationer där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Det sammanfattas i *generationsmålet* som beskriver vad som ska skyddas och på vilket sätt det ska ske. Utöver generationsmålet finns 16 miljökvalitetsmål som riktar sig mot olika aspekter av naturen och samhället. Att nå de svenska miljömålen får inte leda till ökade miljö- och hälsoproblem i andra länder.

Figur 3. Bilaga 2. Nationella miljö kvalitetsmål.

Med utgångspunkt i generationsmålet och miljö kvalitetsmålen införs styrmedel och olika åtgärder för att göra miljön bättre. Det kan exempelvis handla om begränsningar av utsläpp, skydd av natur eller ekonomiskt stöd till miljösmarta alternativ. Regelbundna utvärderingar ger information om läget för Sveriges miljö och anger vilka åtgärder och prioriteringar som krävs för att miljötillståndet ska förbättras. I en årlig uppföljning av miljö kvalitetsmålen bedöms om beslutade styrmedel och åtgärder är tillräckliga för att nå målen.

De nationella miljö kvalitetsmål som främst berör avfallshanteringen är mål nummer 4. Gifrfri miljö och nummer 15. God bebyggd miljö.

5.3 Regionala miljömål (tilläggs mål)

Länsstyrelsen har en samordnande roll i det regionala arbetet med de nationella miljö kvalitetsmålen och följer upp hur miljöarbetet går.

Länsstyrelsen kan även formulera egna tilläggs mål som gäller för det egna länet. Tilläggs målen kan exempelvis innebära preciseringar eller egna etappmål för ett nationellt miljö kvalitetsmål. I Västra Götalands län finns 50 tilläggs mål, varav 45 är unika (eftersom samma tilläggs mål kan återfinnas under flera miljö kvalitetsmål). De tilläggs mål som främst relaterar till denna avfallsplan är:

Begränsad klimatpåverkan

1. En ekonomi oberoende av fossila bränslen
2. Minskade utsläpp av växthusgaser
3. Ökad andel förnybar energianvändning

4. Minskad klimatpåverkan från vår konsumtion

Giftfri miljö

1. Minskning av farliga ämnen

3. Alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön ska åtgärdas. Bland annat anges att användningen av annan teknik än schaktning följt av deponering ska öka vid arbeten i förorenade områden. Exempelvis kan det handla om behandling av förorenade massor på plats istället för borttransport.

Hav i balans och levande kust och skärgård

5. Minskad mängd marint skräp

5.4 Lokala miljömål och styrande dokument

5.4.1 Lokala miljömål

Lokala miljömål för Vänersborgs kommun finns i Miljöprogram 2030. Miljöprogrammet antogs av Vänersborgs kommunfullmäktige 2016-02-24.

I miljöprogrammet beskrivs hur Vänersborgs kommun vill att miljökvaliteten i kommunen ska vara år 2030 och mål för arbetet anges. Målen, som är kopplade till de nationella miljömålen, har slagits samman under fyra fokusområden med flera framtidsbilder under respektive område (framtidsbilder med tydligaste kopplingarna till den kommunala avfallsplanen anges inom parentes):

- Grönskande stad och land (Hälsöfrämjande miljöer, Hushållning med naturresurser)
- Vatten i världsklass (Vatten och näringsämnen i balans, Vatten att lita på, Strandmiljöer för fåglar, kreatur och turister)
- Trygg miljö för stora och små (Kunskapskommun, Användningen av farliga ämnen minskar, Hållbara inköp, Minskat avfall)
- Klimatsmart i alla led (Lokalproducerad el, Hållbar konsumtion och livsstil)

Till fokusområdena finns även befintliga styrdokument kopplade.

5.4.2 Lokala styrande dokument

- **Översiktsplan 2017 (ÖP2017).** ÖP anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen. Avfallsplanen är en del av ÖP och för att Avfallsplanen ska kunna genomföras krävs att åtgärderna får stöd i ÖP.

Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är vägledande men inte bindande för myndigheter och enskilda. Det innebär att slutliga avvägningar mellan till exempel enskilda och allmänna intressen sker först i andra former.

Vänersborgs ÖP baseras på sju grundstrategier som anger inriktningen i kommunens arbete för att nå en hållbar utveckling för kommunen:

- Vi har en jord att förvalta
- Det ska vara lätt att leva miljövänligt
- Där människorna mår bra mår kommunen bra
- Utveckling drivs genom samverkan
- Ett hållbart samhälle behöver en levande landsbygd
- En attraktiv stad är välkomnande och rik på aktiviteter
- Tillväxt bygger på samspel i regionen

Det finns även fördjupade översiktsplaner (FÖP) och områdesplaner:

- Brålanda områdesplan
- Fördjupad översiktsplan för Restad Gård – Brinketorp
- Fördjupad översiktsplan för Dalslandskusten

- **Skyddsnivåer och krav för enskilda avlopp.** Kommunen har delats in i skyddsområden utifrån miljö och/eller hälsoskyddsskäl. Avloppsanläggningarna kan omfattas av normal eller hög skyddsnivå. Naturvårdsverkets allmänna råd 2006:7, Miljövårdsprogrammet- Vatten, aktuella planer och tillrinningsområden i kommunen ligger till grund för bedömningen. I Vänersborgs kommun finns ett flertal fritidshusområden där husen till stor del nyttjas året runt utan att tillfredsställande slamavskiljning och rening finns. På grund av vattentäkter och närliggande sjöar och vattendrag krävs gemensamma lösningar alternativt anslutning till kommunalt avlopp. I dessa områden gäller generellt hög skyddsnivå.
- **Bostadsförsörjningsprogram 2017–2022.** Bostadsförsörjningsprogrammet omfattar bostadsplaneringen inom Vänersborgs kommun och svarar mot kommunens inriktningsmål för boende. Bostadsförsörjningsprogrammet innefattas i kommunens strategiska dokument och är bland annat kopplat till översiktsplanen och fördjupade översiktsplaner. Programmet utgör även underlag för beslut i Mål och Resursplanen.

Kommunen bör satsa på att bygga alla typer av bostäder, framförallt i stationssamhällen och förtäta tätorterna där det finns kollektivtrafik etablerad.
- **Strategiskt näringslivsprogram 2014–2024.** Dokumentet syftar till att öka kommunens konkurrens- och attraktionskraft på lång sikt. Kommunens ansvar för utvecklings- och tillväxtfrågor tydliggörs genom programmet, både inom den egna kommunen och som regionhuvudstad för Västra Götalandsregionen.

Fem strategier har definierats som ska realiseras genom övergripande handlingsplaner:

1. Strategi för att utveckla förutsättningar för det existerande näringslivet.

2. Strategi för att utveckla entreprenörsdriven tillväxt baserad på innovationer.
3. Strategi för tillväxtorienterad fysisk planering och infrastruktur.
4. Strategi för att utveckla Vänersborg som regionhuvudstad.
5. Strategi för att utveckla kommunens profilområden.

Näringslivsrådet och kommunstyrelsen ska årligen följa upp det strategiska näringslivsprogrammet.

- **Energiplan för Vänersborg år 2013–2020.** Det är lag 1977:439 om kommunal energiplanering som styr omfattningen av den plan som kommunen tar fram. Planen ska innefatta tillförsel, distribution och användning av energi för hela den geografiska kommunen och anger därmed inriktningen för utveckling av det lokala energisystemet i Vänersborgs kommun. I de fall genomförandena antas ha en betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning utföras.

Energiplanen för Vänersborg 2013–2020 har ett brett perspektiv som, utöver ett tekniskt synsätt, även omfattar det mänskliga beteendet för att uppnå ett långsiktigt hållbart samhälle.

- **Mål och resursplan (2020-2022).** Inriktningsmål fastställs av kommunfullmäktige och ska styra kommunen mot dess vision.
- **Energieffektiviseringsstrategi för Vänersborgs kommun.** Syftet med strategin är att minska energiförbrukningen i kommunen. Det är de antagna lokala miljömålen utgör omfattningen för energieffektiviseringsstrategin. Samhällsbyggnadsnämnden har till uppgift att skapa rutiner för att säkerställa att uppföljning kan göras samt ansvarar för att energieffektiviseringsstrategin realiseras.
- **Riktlinjer för fysisk tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.** Riktlinjerna är framtagna av Västra Götalandsregionen och är utformade för att kunna antas av länets kommuner. Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra de krav som gäller vid ny-, om- och tillbyggnation av lokaler med allmänt tillträde, vid förhyrning, för mark som tas i anspråk för bebyggelse, nyanläggning på allmänna platser och vid åtgärdande av enkelt avhjälpbara hinder. Till grund för riktlinjerna ligger de behov som personer med svårighet att röra sig, att höra, att se, att bearbeta, tolka och förmedla information samt att tåla vissa ämnen har.
- **Det goda livet - Vision för Västra Götalandsregionen.** Visionen har tagits fram i ett samarbete mellan Västra Götalandsregionen och de fyra kommunförbunden samt andra parter inom regionen. Visionen ska ligga till grund för arbetet med att stärka Västra Götaland som en attraktiv region att bo och verka i.

Visionen utgår från det goda livet vilket innebär en:

- God hälsa
- Arbete och utbildning

- Trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet
- En god miljö där de förnybara systemen värnas – naturen, boendet, och arbetslivet
- Möta behoven hos barn och ungdomar
- Uthållig tillväxt som skapar resurser för alla
- Ett rikt kulturliv

I det fortsatta arbetet ska de fem fokusområdena näringsliv, kompetens, infrastruktur och kommunikationer, kultur och hälsa prioriteras. Dessutom ska alla insatser som görs präglas av de fyra perspektiven – den gemensamma regionen, jämställdhet, integration och internationalisering.

Bilaga 3 Kommunens styrmedel

Utöver lagkrav och mål finns även andra sätt att påverka kommunens invånare och aktörer mot en mer hållbar avfallshantering.

Informativa styrmedel. De informative styrmedlen kan vara riktade till kommunens invånare i stort eller riktade mot särskilda grupper eller områden.

- Broschyrer
- Internet/Sociala medier
- Mobilapp
- Skolinformation
- Rådgivning och arbetsplatsbesök
- Medverkan vid event
- Tillsyn
- God kundservice

Ekonomiska styrmedel

- Differentierad avfallstaxa (miljöstyrande baserad på hämtningsintervall)
- Fria besök på Kretsloppsparken (4 st/år)
- Gratis hämtning av vitvaror vid tomtgräns

Andra styrmedel

- Användarvänliga och lättillgängliga insamlingssystem som underlättar återvinningen
- Miljöanpassad offentlig upphandling (återtagande, leasing m.m.)
- Olika åtgärder kopplade till cirkulär ekonomi

Bilaga 4 Medverkande vid revidering

Representanter från följande kommunala förvaltningar och bolag har på ett eller annat sätt varit delaktiga eller inbjudits att delta vid revidering av Avfallsplanen:

- Samhällsbyggnadsförvaltningen

- Vänersborgs Kretslopp och Vatten (representanter från avfalls- och VA-verksamhet).
- Kostenheten
- Gatuenheten
- Fastighet och service

- Miljö- och byggnadsförvaltningen

- Miljö och hälsa (Miljöinspektörer, Kommunekolog)
- Plan och bygglov

- Barn- och utbildningsförvaltningen

- Kommunstyrelseförvaltningen (Miljöstrateg, Utvecklingssekreterare)

- Kultur- och fritidsförvaltningen

- Socialförvaltningen

- Vänersborgs bostäder AB

Bilaga 5 Uppföljning av tidigare avfallsplan

Nedan kommenteras de mål och åtgärder som togs fram i föregående avfallsplan för Vänersborgs kommun.

Som underlag till avgörandet/bedömningen av om målen och åtgärderna uppfyllts har statistik (exempelvis insamlade avfallsmängder) och intervjuer med nyckelpersoner använts.

MÅL OCH HANDLINGSPLAN FÖR DEN KOMMUNALA AVFALLSHANTERINGEN	
Mål / Resultatmål / Åtgärd	Kommentar
Hushållsavfall	
Mål 2015 : Den totala mängden hushållsavfall har minskat liksom avfallets farlighet jämfört med 2008 (N)	
Resultatmål 2015: Andelen felsorterat avfall i den brännbara fraktionen har minskat till 30%.	Målet bedöms inte ha uppnåtts. Enligt plockanalyser i lägenheter och villor 2017 var bestod en stor del av avfallet i den brännbara fraktionen av matavfall (25-35%). Utöver detta fanns även annat avfall som borde ha sorterats som exempelvis förpackningar.
Inget farligt avfall finns med i insamlat kärlavfall.	Målet bedöms inte ha uppnåtts. Enligt plockanalyser i lägenheter och villor 2017 var andelen farligt avfall i såväl den brännbara fraktionen som matavfallet 0,1%.
Mängden grovavfall som lämnas till ÅVC har minskat, räknat per person.	Målet har uppnåtts. Mängden grovavfall per person var år 2008 79 kg. År 2015 hade mängden minskat till 66 kg/pp och år 2017 hade mängden minskat ytterligare till 52 kg/pp.
Insamlad mängd hushållsavfall (kärlavfall) per person har minskat med 10%.	Målet bedöms inte ha uppnåtts. Mängden insamlat hushållsavfall per person uppvisade ingen minskning under perioden 2008-2015 (187 kg/pp både 2008 och 2015). Till år 2017 hade mängden minskat med ca 1%.

Åtgärder: Regelbundna informationsinsatser via nuvarande kanaler; miljöalmanacka, allmänna utskick, tidningskampanjer, hemsida.	Åtgärden har genomförts. Information lämnas regelbundet till kommuninvånarna, exempelvis via Miljöalmanackan och kommunens hemsida.
Punktinsatser med information till boende t.ex. i vissa flerfamiljshus, på olika språk.	Åtgärden har genomförts. Riktade informationsinsatser har genomförts när det efterfrågats. Exempelvis Vänersborgsbostäder.
Höjda taxor för områden med sämre sortering.	Åtgärden har inte genomförts.
Bevaka testerna av nya insamlingssystem för farligt avfall t.ex. "Samlaren" ett insamlingssystem för glödlampor, batterier etc. som kan placeras i affärer.	Åtgärden har genomförts. En Samlare har installerats på en ÅVS. Samlarna är dyra och har inte prioriterats vidare som åtgärd.
Plockanalys två gånger per år av insamlat avfall från enbart Vänersborgs kommun.	Åtgärden har genomförts. Plockanalyser genomförs 1 ggr/år. Det bedöms att det räcker.
Inrätta och uppmuntra verksamheter som gynnar återbruk av byggmaterial mm samt secondhand-handel av kläder, möbler etc.	Åtgärden har inte genomförts. Inga sådana verksamheter finns i dagsläget.
Tillgänglighet, säkerhet, kundnöjdhet	
Mål 2015: Insamlingen har god tillgänglighet och säkerhet för hushållen samt säkerställer en separat hantering av farligt avfall. Minst 90% är nöjda med insamlingen (N)	
Resultatmål 2015: Minst 90% av kunderna ska vara nöjda med hela avfallshanteringen.	Kundnöjdhetsundersökningar kan ha genomförts. Det är oklart vilket år och vad resultatet visar.
Åtgärder: En ny större ÅVC eller kretsloppspark skall finnas i drift 2014 i Vänersborgs kommun för att förenkla för kommuninvånarna att lämna grovavfall, farligt avfall mm.	Arbetet med en större ÅVC är på gång. Anläggningen beräknas tas i drift under 2019.
Tillgängligheten på befintlig ÅVC förbättras för kommuninvånarna i avvaktan på en ny ÅVC.	Åtgärden har genomförts. Tillgängligheten har förbättrats genom bättre/längre öppettider och förbättrad skyltning.

Ytterligare en ÅVC ska finnas i kommunen till 2016	En större ÅVC beräknas tas i drift under 2019. Det blir dock inte en ytterligare ÅVC (totala antalet kommer att vara det samma)
Information om omhändertagande av farligt avfall förbättras genom återkommande kampanjer.	Informationskampanj har genomförts.
Organiskt avfall som växtnäring	
Mål 2015: Minst 70% av matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker tas om hand så att växtnäringen utnyttjas	
Resultatmål 2015: Minst 70% av insamlat matavfall behandlas biologiskt genom rötning för utvinning av biogas. Rötresten används som växtnäring i jordbruket.	Målet har uppnåtts. Allt insamlat matavfall går till rötning. Enligt upphandlingen med den aktör som tar hand om rötresten ska den användas som växtnäring i jordbruket.
Andelen felsorterat avfall i matavfallsfraktionen har minskat till 10%.	Målet har delvis uppnåtts. Enligt plockanalyser i lägenheter och villor 2017 var andelen felsorterat avfall i matavfall 7,4% respektive 8,3%. Uppföljning av sorteringsgrad i matavfall från restauranger, storkök och liknande ej möjlig eftersom plockanalyser inte genomförts.
Åtgärder: Information via hemsida, kampanjer mm om syftet med källsortering av matavfall, hur användning av biogas och rötrest sker, klimataspekten mm.	Åtgärden har genomförts. Information finns på hemsidan.
Plockanalys två gånger per år av insamlat avfall från enbart Vänersborgs kommun	Plockanalyser genomförs 1 ggr/år. Det bedöms att det räcker.
Växtnäring i avlopp utnyttjas	
Mål 2015: Fosforföreningarna i avloppsslam utnyttjas som växtnäring. Minst hälften återförs till åkermark.	
Resultatmål 2015: Allt slam från Brålanda avloppsreningsverk används som växtnäring på åkermark.	Målet har uppnåtts. Åtgärden har inte genomförts. Oklart hur slam från reningsverk ska hanteras.
Åtgärd: Slammet från Brålanda avloppsreningsverk certifieras.	Slammet har inte certifierats. Oklart hur slam från reningsverk ska hanteras.

Information, upplysning	
Resultatmål 2015: Hushåll, skolbarn och företag i kommunen skall ha god kunskap om hur de skall sortera och hantera sitt avfall.	Målet har uppfyllts. Avfallshantering ingår kursplanen för "unga åldrar". Information sprids via bland annat "Natur och miljöparmen", Håll Sverige rent och skräpplockardagen.
Kommunens alla anställda ska ha god kunskap om avfallsfrågor inom sina respektive verksamhetsområden.	Ingen uppföljning har skett. Oklart om målet uppnåtts.
Åtgärd: En Avfallsinformatör utför informationsinsatser i skolor, företag m.fl.	Målet har uppfyllts. Uppgiften har skötts av "Kretslopp och vatten". En informatör från Trollhättans kommun har varit tillgänglig och skolorna har haft möjlighet att boka denne. Det är dock svårt att få tid med skolorna.
Nedlagda deponier	
Mål 2015: Kommunen har god kontroll över de nedlagda deponierna i kommunen så att dessa inte påverkar miljön negativt på lång sikt.	
Resultatmål 2015: Uppföljning har skett av miljöpåverkan från den nedlagda deponin inom Torpa 1:2.	Ingen provtagning har skett. Den nya ÅVC'n byggs på platsen vilket innebär att ytan nyttiggörs.
Åtgärd: Kontroll ska ske av ytvattnet som avvattar deponiområdet Torpa 1:2. En provtagningsbrunn ska installeras och ett egenkontrollprogram upprättas.	Åtgärden har inte genomförts. Det finns ingen provtagningsbrunn och inget egenkontrollprogram. Provtagning har ej skett.
MÅL FÖR AVFALL SOM KOMMUNEN EJ ANSVARAR FÖR	
Farligt avfall från verksamheter	
Mål 2015: Verksamheter skall ha god kunskap om farligt avfall och en miljömässigt god hantering.	
Åtgärd : Kontroll av företagens kunskap och hantering av farligt avfall genomförs vid tillsynsbesök. En inventering av avfallsmängder och avfallsslag genomförs vartannat år vad gäller	Åtgärden har delvis genomförts. Vid miljöförvaltningens tillsynsbesök kontrolleras verksamheternas avfallshantering, transportdokument m.m.. Verksamheter som klassas som B-verksamheter redovisar avfallsmängder i den årliga Miljörapporten.

tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter (A, B och C-anläggningar). Stickprovskontroll kommer att ske på övriga verksamheter (U-anläggningar).	Ingen annan inventering eller sammanställning av totala mängder har gjorts.
Materialåtervinning	
Mål 2015: Materialåtervinningen av framförallt plast och metall ur hushållsavfall har ökat (N)	
Resultatmål 2015: Insamlingsgraden av metallförpackningar för materialåtervinning ska minst vara 70%.	Målet kan inte följas upp. Enligt uppgift från FTI samlades 2,04 kg metall/invånare in i Vänersborgs kommun 2017. Uppgift om insamlingsgrad saknas.
Insamlingsgraden av plastförpackningar (hård och mjuk) för materialåtervinning ska minst vara 70%.	Målet kan inte följas upp. Enligt uppgift från FTI samlades 6,96 kg plast/invånare in i Vänersborgs kommun 2017. Uppgift om insamlingsgrad saknas.
Åtgärd: Informationskampanjer tillsammans med FTI (Tidnings- och förpackningsinsamlingen) m.fl. Riktad information och rådgivning till fastighetsägare med fastighetsnära insamling.	Åtgärden har genomförts. FTI genomför kampanjer löpande. Kretslopp och Vatten informerar och rådgör med verksamheterna om de kontaktar Kretslopp och vatten.

Bilaga 6 Nulägesbeskrivning

1 Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun ligger vid Vänerns sydspets. I kommunen bor cirka 39 600 invånare.

Huvuddelen av arbetstillfällena inom kommunen finns inom vård och omsorg, utbildning samt civila myndigheter och försvaret. I kommunen finns drygt 3000 aktiva företag.

2 Insamling av avfall

Insamling av kommunalt avfall sker på uppdrag av Vänersborgs kommun. Insamling sker i två olika enfackskärl (restavfall och matavfall).

Insamling av verksamhetsavfall till Torpa Kretsloppspark sköts av den aktör som respektive verksamhet har avtal med.

Insamling av producentansvarsavfall sköts av den/de aktörer som har avtal med FTI AB (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen).

3 Avfallsanläggningar

I Vänersborg kommun finns anläggningar för mottagning av avfall.

För mottagande av avfall finns en större bemannad Kretsloppspark (Torpa Kretsloppspark), tre miljöstationer, cirka 23 återvinningsstationer som drivs av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) samt en återvinningsstation som drivs av Vänersborgs kommun.

Matavfall från kommunen transporteras enligt avtal med transportören till rötningsanläggning. Brännbart avfall transporteras till upphandlad förbränningsanläggning. Avfall till deponi transporteras till godkänd aktiv deponi.

3.1 Torpa Kretsloppspark

Torpa Kretsloppspark är en Kretsloppspark för hushåll och företag. Anläggningen är anmälningspliktig enligt miljöbalken och togs i bruk i februari 2020.

3.1.1 Mottagning av avfall och mellanlagring av farligt avfall

Vid Kretsloppsparken kan privatpersoner och verksamheter lämna bland annat förpackningsmaterial, farligt avfall, skrymmande brännbart avfall och avfall till deponi.

Privatpersoner boende i Vänersborgs kommun kan lämna avfall vid Kretsloppsparken 4 gånger per år utan kostnad (del av renhållningstaxan). För ytterligare besök tas en avgift ut. Verksamheter betalar för antalet besök.

3.1.2 Förvaring av avfall

Farligt avfall förvaras i en särskild container i väntan på borttransport.

Ris förvaras under perioder inför flisningskampanjer.

3.2 Avloppsreningsverk

I Vänersborgs kommun finns två avloppsreningsverk:

- Brålanda reningsverk, dimensionerat för 54 700 pe.
- Holmängens reningsverk, dimensionerat för 38 600 pe.

Reningen sker mekaniskt, biologiskt och kemiskt.

3.3 Andra anläggningar för avfallshantering

Utöver de anläggningar för hantering av avfall som drivs av Vänersborgs kommun finns privata anläggningar för hantering av bland annat skrot, däck, jordmassor och trädgårdsavfall.

3.3.1 Heljestorp

Den privata avfallsanläggningen Heljestorp tar emot och hanterar cirka 500 000 ton avfall per år. Avfallet kommer från industrier, byggarbetsplatser, kommuner, handel och hushåll.

På anläggningen bedrivs bland annat sortering av kommunalt avfall och byggavfall, krossning av bygg- och industriavfall, granulering av däck, behandling av förorenade massor och deponering.

4 Avfallsmängder

Avfallsplanen ska omfatta såväl det avfall som kommunen har ansvar och rådighet över, det vill säga det kommunala, som det avfall som ligger utanför kommunens monopol, det vill säga verksamhetsavfallet.

Sammanställningen av avfallsmängder utgår från avfallshierarkin.

4.1 Kommunalt avfall

Definitionen av kommunalt avfall finns i miljöbalkens 15 kapitel:

3§ Med kommunalt avfall avses i denna balk avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte

- 1. avfall från tillverkning,*
- 2. avfall från jord- och skogsbruk,*
- 3. avfall från fiske,*
- 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening,*

5. bygg- och rivningsavfall, och

6. uttjänta bilar.

För insamling av kommunalt avfall gäller ett kommunalt monopol vilket innebär att endast kommunen, eller en aktör som får uppdraget från kommunen, får samla in avfallet.

4.1.1 Hantering av kommunalt avfall

Minimera uppkomsten av och återanvända avfall

I Vänersborgs kommun finns bland annat följande initiativ och möjligheter att minska mängden avfall:

- Arbetsmarknadsavdelningen driver en secondhandbutik. Det finns även en verkstad där saker lagas/tillverkas för att säljas i Secondhandbutiken.
- Vänersborgs kommun och Arena Fritid driver Fritidsbanken där man låna och lämna in idrotts- och fritidsutrustning.
- Frivilligorganisationer som Erikshjälpen och Röda korset.
- Privata secondhandaffärer
- Vargön Innovation (textilåtervinning)
- Vid flertalet återvinningsstationer finns insamlingsboxar för kläder.

Återvinna avfall

Producentansvar

För insamling och transport av förpackningsmaterial och tidningar ansvarar FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen). Insamling sker vid de cirka 23 återvinningsstationer (ÅVS) som finns i kommunen.

Annat avfall som omfattas av producentansvar, exempelvis bildäck och elavfall, kan lämnas vid återvinningscentralen Holmängen. Farligt avfall kan lämnas vid någon av de tre miljöstationer som finns i kommunen.

Kompostering

Hemkompostering sker i cirka 1000 hushåll i en- och tvåfamiljshus (oktober 2018). Eftersom avfallet inte samlas in finns ingen uppgift om hur stor mängd matavfall som hanteras i hemkompost.

I kommunen finns en matavfallskvarn installerad i en fastighet som är ansluten till det kommunala avloppsnätet.

Energiåtervinning

Rötning av matavfall

Matavfall transporteras till upphandlad rötningsanläggning för utvinning av biogas. Under 2019 samlades 2 533 ton matavfall in i Vänersborgs kommun. Avfallet skickas till Sobackens avfallsanläggning i Borås för rötning och framställning av biogas.

- **Hushåll**

Hushållens matavfall sorteras och läggs i avsett kärl för matavfall.

Plockanalyser av matavfall har genomförts för lägenheter och villor i tätort under 2017 och 2019. Se resultat i Tabell 1, bilaga 6. En jämförelse visar att fördelningen mellan rätt och fel sorterat är relativt lika mellan de olika bostadstyperna. Däremot ser fördelningen mellan de fraktioner som sorterats fel något olika ut för bostadstyperna. Andelen rätt sorterat i matavfallet har sjunkit något mellan 2017 och 2019.

<i>Plockanalys matavfall (vikt-%)</i>	<i>Lägenheter</i>		<i>Villor</i>	
	<i>2017</i>	<i>2019</i>	<i>2017</i>	<i>2019</i>
Rätt sorterat matavfall	92,6	91,6	91,7	89,2
- Oundvikligt	92,6	71,1	91,7	69,5
- Onödigt (matsvinn)		14,3		12,7
- Annat (servetter, matavfallspåsar mm)		6,2		7,1
Fel sorterat	7,4	8,4	8,3	10,8
- Papper och kartong	2	1,1	0,3	1,0
- Plast	1,8	1,8	0,5	1,3
- Metall	0,2	0,2	0,0	0,1
- Glas	0,3	0,2	-	0,1
- Bioavfall (trädgårdsavfall, jord)	1,4	2,7	1,9	3,9
- Övrigt oorganiskt (porslin, kattsand)	0,4	0,5	4,4	1,3
- Farligt avfall (läkemedel, kemikalier)	0,1	0,0	0,1	0,0
- El och elektronik	-	0,0	0,0	0,0
- Övrigt brännbart (blöjor, kläder, trä)	1,1	1,9	1,1	3,3

Tabell 1. Bilaga 6. Plockanalys av matavfallspåsar från lägenheter och villor i tätort 2017 och 2019.

- **Restauranger och storkök**

Restauranger, skolkök, storkök och liknande har separat hämtning av matavfall.

Det finns inga plockanalyser på matavfall från restauranger, skolkök, storkök eller liknande.

Förbränning av kommunalt avfall

Brännbart avfall går till Lillesjö kraftvärmeverk i Uddevalla.

Hushållens brännbara avfall sorteras och läggs i avsett kärl. Under 2019 samlades 4 538 ton brännbart kärlavfall från hushåll in.

Plockanalyser av brännbart avfall har genomförts för lägenheter och villor i tätort under 2017 och 2019. Se resultat i Tabell 2, bilaga 6.

Analysen visar att det främst är bioavfall, papper/kartong och plast som felaktigt läggs i kärlet för brännbart avfall. Skillnaderna mellan de olika bostadstyperna är små.

<i>Plockanalys brännbart avfall (vikt-%)</i>	<i>Lägenheter</i>		<i>Villor</i>	
	<i>2017</i>	<i>2019</i>	<i>2017</i>	<i>2019</i>
Bioavfall	35	26,7	30,9	31,7
Papper och kartong	20,6	18,3	20,7	20,5
Plast	12,3	17,2	14,2	18,3
Metall	1,6	2,2	1,4	1,0
Glas	2,4	3,5	1,8	1,2
Övrigt oorganiskt (porslin, kattsand)	6,9	4,7	10,1	4,2
Farligt avfall (läkemedel, kemikalier)	0,1	0,03	0,1	0,08
El och elektronik	0,2	0,21	0,2	0,47
Övrigt brännbart (blöjor, kläder, trä)	20,8	27,1	20,6	22,5

Tabell 2. Bilaga 6. Plockanalys av brännbart avfall från lägenheter och villor i tätort 2017 och 2019.

Hushållen kan även lämna brännbart grovavfall på Kretsloppsparken. Under 2019 lämnades 2 196 ton till dåvarande Återvinningscentralen av hushåll och verksamheter. Återvinningscentralen har under 2020 ersatts av Torpa Kretsloppspark. Grovavfallet körs till annan mottagare och sorteras externt.

Slam – rötning och förbränning

- **Slam från kommunala avloppsreningsverk**

Vänersborgs kommun har två avloppsreningsverk (ARV); Brålanda ARV och Holmängen ARV.

Vid avloppsreningsverken uppkommer avfall i form av sand, rens och slam, se Tabell 3, bilaga 6. Slammet och sanden skickas till Ragnsells på Häljestorp medan rensen går till förbränning.

<i>Reningsverk (ton 2018)</i>	<i>Sand</i>	<i>Rens</i>	<i>Slam</i>
Brålanda ARV	-	19	1 400
Holmängen ARV	20,5	110	2 650

Tabell 3. Bilaga 6. Avfall från avloppsreningsverk.

- **Externslam**

Slam ifrån hushåll, det vill säga avloppsslam från trekammarbrunnar och slutna tankar kallas externslam och lämnas vid avloppsreningsverken för behandling. Totalt töms cirka 3000 brunnar och slutna tankar per år. Statistik över tömda volymer saknas.

- **Slam från fettavskiljare**

Slam från fettavskiljare samlas inte in i kommunens försorg.

Deponera avfall

Latrin

I kommunen finns 4 fasta abonnemang för hantering av latrin i engångskärl (en åretrunt-fastighet och tre fritidsfastigheter). Mängden uppgår till cirka 3 ton per år. Latrinet deponeras för närvarande med dispens på Heljestorps avfallsanläggning.

Utsorterad deponifraktion

Utsorterad deponifraktion transporteras till godkänd aktiv deponi.

4.1.2 Verksamhetsavfall

Allmänt

Verksamhetsavfall är sådant avfall som inte är kommunalt avfall, se definitioner i bilaga 1.

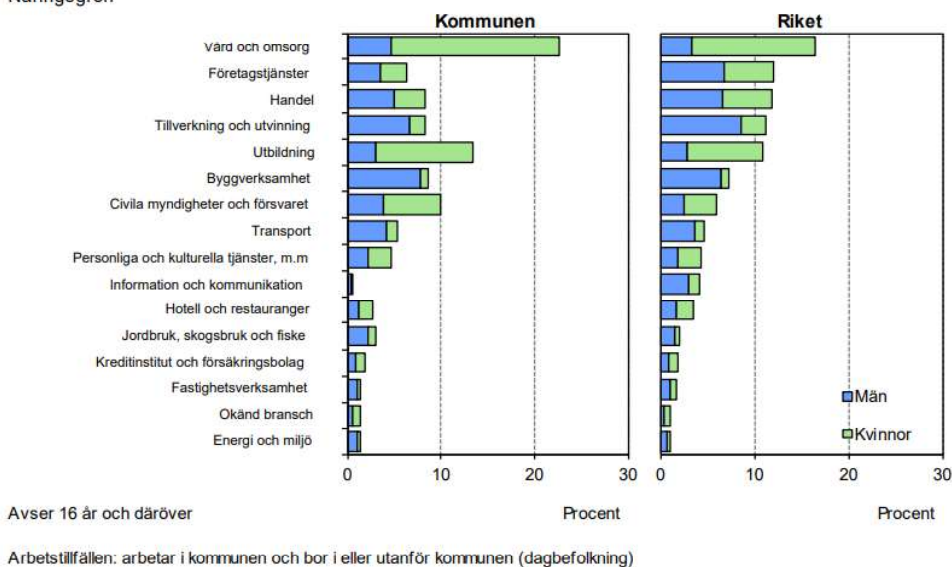
Det kommunala monopol som gäller för kommunalt avfall gäller inte för verksamhetsavfall, vilket innebär att privata aktörer kan samla in och hantera avfallet. Det innebär även att kommunen inte ansvarar för eller har rådighet över verksamhetsavfallet. Den kommunala avfallsplanen ska dock innehålla översiktliga uppgifter om verksamhetsavfallet.

Verksamheter i Vänersborgs kommun

De verksamheter som finns i Vänersborgs kommun speglas till stor del i fördelningen av arbetstillfällen. I Figur 1, bilaga 6 nedan framgår att den största andelen arbetstillfällen finns inom vård och omsorg, utbildning och civila myndigheter och försvaret. I förhållande till Sverige i stort är andelen arbetstillfällen inom handel, tillverkning och utvinning samt företagstjänster något lägre.

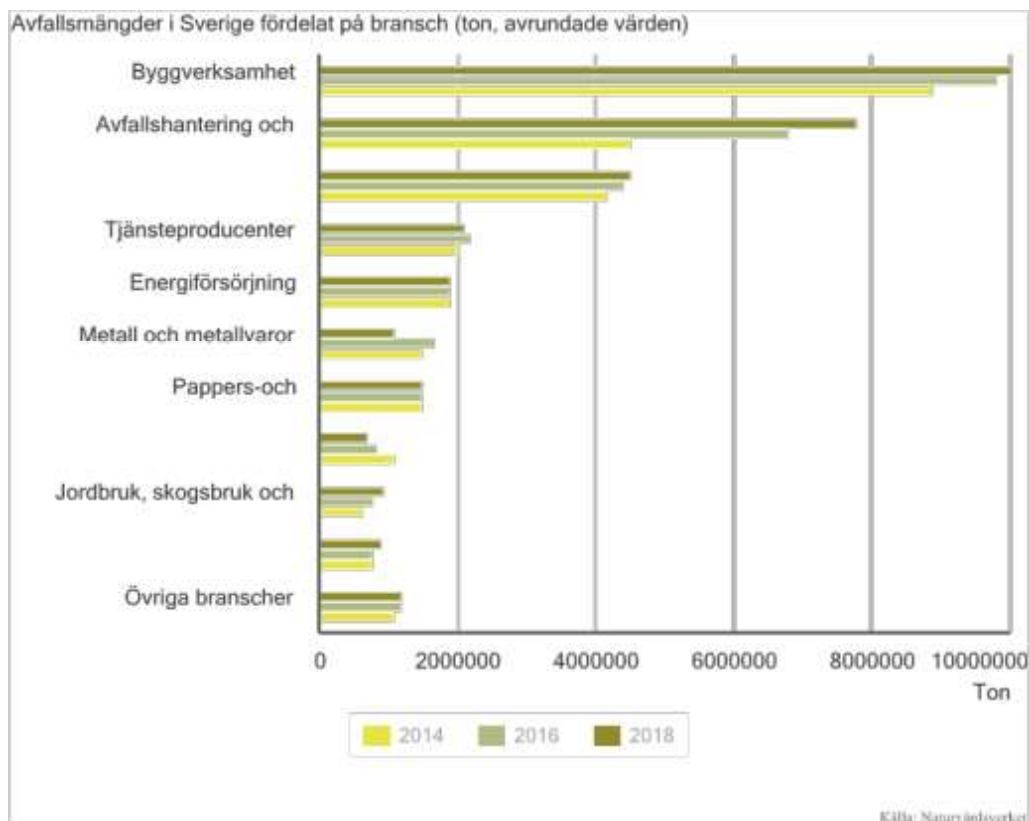
Arbetsstillfällen 2017

Näringsgren

Figur 1. Bilaga 6. Fördelning av arbetsstillfällen i Vänersborgs kommun och Sverige 2017. Källa SCB

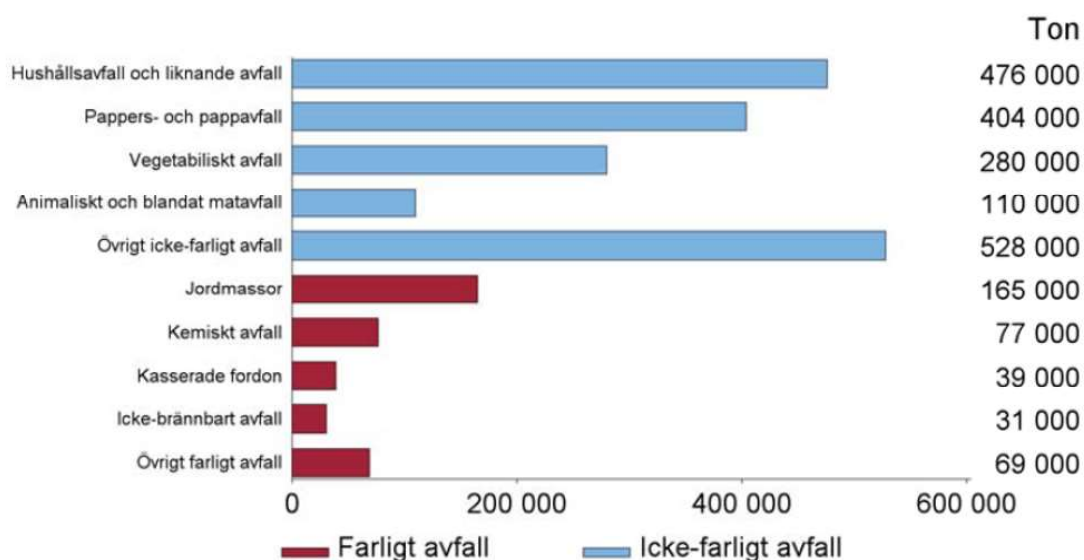
I Figur 2, bilaga 6 redovisas nationella avfallsmängder fördelat på bransch. Den i särklass mest avfallsintensiva branschen, utvinning av material, finns dock inte med i sammanställningen. Byggverksamhet är, förutom gruvindustrin, den bransch som ger störst mängd avfall. Vård och omsorg ingår i branschen Tjänsteproducenter.

Figur 2. Bilaga 6. Avfallsmängder från verksamheter i Sverige 2014, 2016 och 2018 fördelat på bransch. Källa: Naturvårdsverket.

Inom branschen tjänsteproducenter, där bland annat vård och omsorg och offentlig förvaltning ingår, är en stor andel av avfallet kommunalt avfall, det vill säga inte verksamhetsavfall, se Figur 3, bilaga 6. Detta kommunala avfall från tjänsteproducenter kan bland annat bestå av avfall från personalmatsalar eller annat avfall från boende/brukare.

Posten "övrigt icke-farligt avfall" består av allt annat icke-farligt avfall som inte lagts i en egen post. Detta avfall är därmed verksamhetsavfall och bedöms utgöra den största andelen verksamhetsavfall i Vänersborgs kommun.

Figur 3, bilaga 6. Avfall från branschen tjänsteproducenter fördelat på avfallstyp. Källa: Avfall Sverige 2016, Naturvårdsverket.

Minimera uppkomsten av avfall

Det finns ingen samlad bild över vilka åtgärder som vidtas för att minska uppkomsten av verksamhetsavfall i Vänersborgs kommun.

Inom vård och omsorg, där den största andelen av kommunens arbetstillfällen finns, används stora mängder engångsmaterial. En avvägning mot patientsäkerhet och hygien måste vara central i ett arbete med att minska mängden avfall.

Återanvända avfall

Hur mycket av verksamhetsavfallet som återanvänds i Vänersborgs kommun är oklart.

Återvinna avfall

Avfall till materialåtervinning sorteras i varierande grad ut vid verksamheter. Verksamheterna väljer själva entreprenör för att hämta exempelvis förpackningsavfall och annat avfall till materialåtervinning.

En del av verksamheternas avfall till återvinning mellanlandar på Torpa Kretsloppspark.

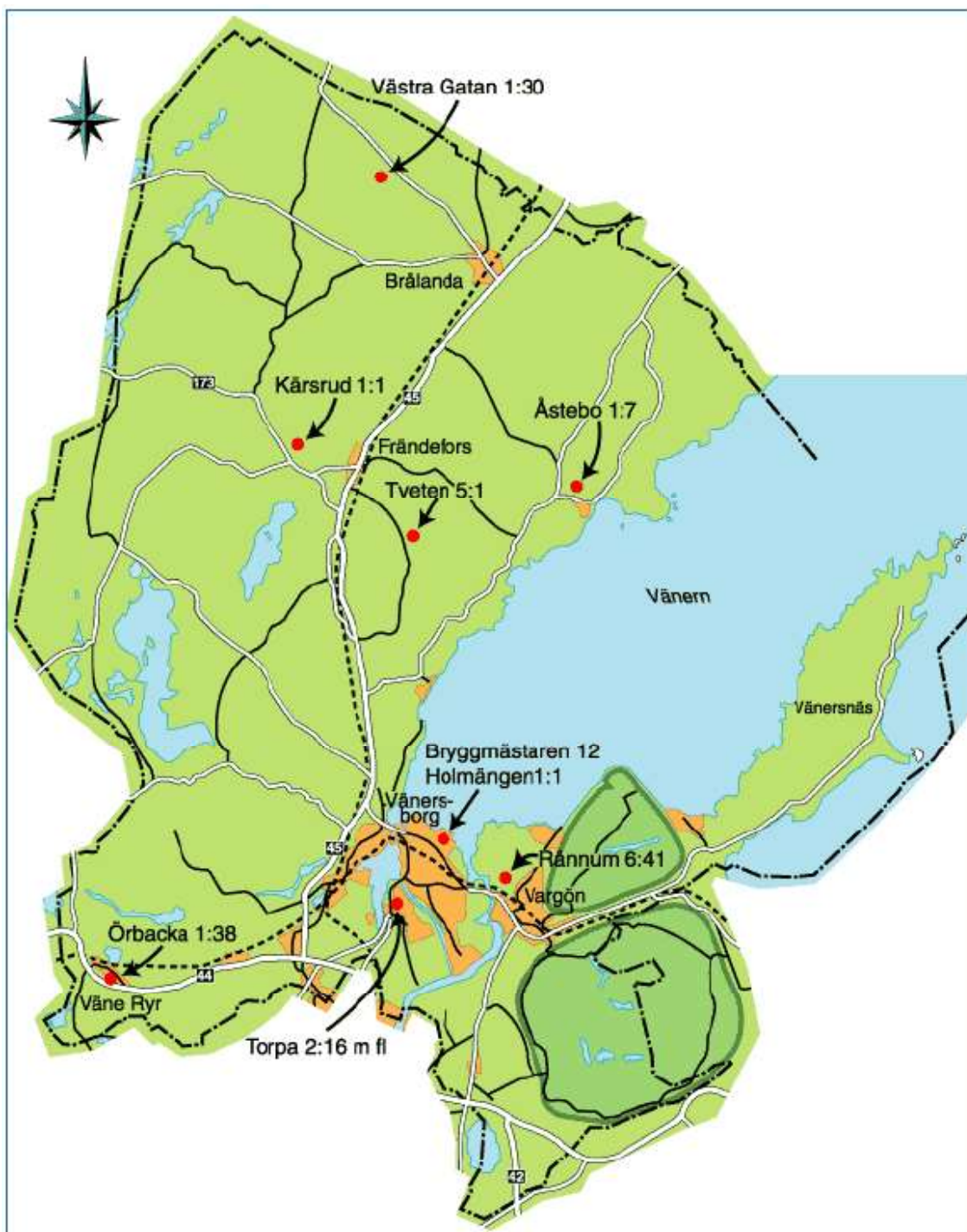
Energiåtervinning

Brännbart verksamhetsavfall förbränns. Verksamheterna väljer själva entreprenör för hämtning och mottagning/förbränning.

Deponering och kvittblivning

Den mängd verksamhetsavfall som deponeras är marginell.

Bilaga 7 Nedlagda deponier

Figur 1. Bilaga 7. Nedlagda deponier i Vänersborgs kommun.

I Vänersborgs kommun finns åtta nedlagda deponier, se Figur 1 samt Tabell 1, bilaga 7.

<i>Deponi</i>	<i>Riskklass enligt Länsstyrelsens EBH-stöd</i>
Västra gatan 1:30, Brålanda	Riskklass 3 - måttlig risk
Lövnäs 6:6 (f.d. Kärslud1:1), Frändefors	Ingen information i EBH (troligen klass 3)
Tveten 5:1, Frändefors	Riskklass 3 - måttlig risk
Bryggmästaren 12, Vänersborg	Riskklass 3 - måttlig risk
Torpa 2:16, Vänersborg	Riskklass 2 - stor risk
Rånnum 6:41, Vargön	Riskklass 3 - måttlig risk
Örbacka 1:38, Väne Ryr	Riskklass 3 - måttlig risk

Tabell 1. Bilaga 7. Nedlagda deponier i Vänersborgs kommun.

1 Risker och åtgärder

Torpa 2:16, Vänersborg (tidigare Torpa 1:2) anses medföra en stor risk. Deponin har täckts och på platsen ligger nu Torpa Kretsloppspark. Området ligger inte i direkt i anslutning till några bostadsområden. Avvattning av området sker via Karls grav till Göta älv.

Övriga deponier har bedömts medföra mycket liten risk och inga ytterligare åtgärder planeras för deponierna.

Bilaga 8 Framtidsprognos

Avfallsplanen syftar till att skapa förutsättningar för en hållbar avfallshantering i Vänersborgs kommun. Mål och åtgärder i avfallsplanen behöver därför anpassas och ta höjd för planerade och till viss del oplanerade förändringar i framtiden.

1 Befolkningsprognos

1.1 Prognos

Enligt Vänersborgs kommuns Mål- och resursplan 2020-2022 kommer befolkningen i kommunen att öka med cirka 2 700 personer, mellan år 2018 och 2027. Detta motsvarar ca 1% befolkningsökning per år.

Antalet unga (10–19 år) samt äldre (80 år och äldre) förväntas öka i större omfattning än antalet invånare åldern 20–79 år.

1.2 Bedömd påverkan på avfallshanteringen

En befolkningsökning på cirka 2 700 under en 10-årsperiod anses inte påverka avfallshanteringen avsevärt. Dock behöver kapaciteten anpassas till befolkningens storlek vilket innebär att den behöver öka om inte arbetet med att förebygga uppkomst av avfall får genomslagskraft.

Den förändrade demografiska fördelningen mot fler unga och gamla medför ändrade möjligheter och utmaningar. En ökande grupp unga innebär att utbildningsinsatser och projekt i förskolor och skolor kan få stor genomslagskraft i attityd- och beteendefrågor. En ökande grupp äldre medför ökade krav på tillgänglighet till samlingsplatser och hushållsnära lösningar.

2 Planerade utbyggnader som kan påverka avfallshanteringen

Den ökande befolkningen i Vänersborgs kommun innebär sannolikt nya bygg- och anläggningsprojekt. Det kan finnas anledning att undersöka lämpliga platser och områden för deponering och mellanlagring av renare jordmassor. Förslagsvis kan en masshanteeringsplan tas fram.

2.1 Förtätad bebyggelse

Intresset för nybyggnation inom kommunen är stort. I dagsläget har plan- och bygglovsenheten ett trettiotal detaljplaner som ska tas fram inom Vänersborgs kommun.

Enligt gällande Bostadsförsörjningsprogram 2017–2022 ligger fokus vid utbyggnad av bostäder att förtäta redan exploaterade områden. Ur avfallshanteringsperspektiv innebär

detta att befintlig infrastruktur kan utnyttjas, men att det finns en risk för att denna infrastruktur kan överbelastas. Exempelvis kan antalet eller tillgängligheten till Återvinningscentral/Kretsloppspark och ÅVS behöva öka och rutter för insamling av kommunalt avfall behöva förtätas eller planeras om.

2.2 Nya anläggningar

Vid planering, projektering, uppförande och drift av nya anläggningar, exempelvis idrottshallar eller konserthus, bör avfalls- och resursfrågorna hanteras på sådant sätt att återanvändning och återvinning blir en självklar del.

3 Insamlingssystem och avfallsanläggningar

3.1 Insamlingssystem

I flera bostadsområden, både sådana som ägs av allmännyttan och av privata bolag, anläggs underjordiska behållare för kommunalt avfall. Kommunen avvaktar eventuell ändrad ansvarsfördelning angående insamling av förpackningar innan steg tas för att installera liknande system för förpackningsavfall.

Kostnader för att upprätthålla och vid behov förändra insamlingssystem och avfallsanläggningar hanteras i kommunens budget (Mål- och Resursplanen). Dessa kostnader hanteras och prognosticeras i enlighet med kommunens övriga budgetarbete.

Bilaga 9 Miljöbedömning

Följande miljöbedömning har delgetts Länsstyrelsen för samråd. Miljöbedömningen är daterad 2018-08-17.

MILJÖBEDÖMNING – KOMMUNAL AVFALLSPLAN VÄNERSBORGS KOMMUN

1 Bakgrund

Vänersborgs kommuns avfallsplan ska revideras. Arbetet är i ett inledande skede och Kommunfullmäktige planeras anta den nya planen under 2019.

Enligt Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) om ska en miljöbedömning av en kommunal avfallsplan göras om genomförandet av planen antas medföra betydande miljöpåverkan. I miljöbedömningsprocessen ingår upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som fungerar som underlag för beslutsfattare. MKB:n ska beskriva sådant som är rimligt utifrån aktuell kunskap, avfallsplanens detaljeringsgrad och allmänhetens intresse.

Vänersborgs kommuns förslag till reviderad avfallsplan bedöms medföra betydande miljöpåverkan vid ett genomförande och därför ska en MKB upprättas. Bedömningen baseras bland annat på att planens mål kan bidra till möjligheten att uppnå en rad av de nationella miljökvalitetsmål som berör avfallsområdet.

1.1 Syfte

Syftet med miljöbedömningen är att kunna integrera miljöaspekter i avfallsplanen och att relevanta miljöaspekter beaktas i planarbetet. Den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som upprättas inom ramen för miljöbedömningen ska bland annat garantera att de som beslutar om planen har kännedom om den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen kan antas medföra.

2 Vänersborgs kommuns avfallsplan för åren 2019 - 2023

2.1 Avfallsplanens syfte

Syftet med Vänersborgs kommuns avfallsplan är att skapa förutsättningar för en hållbar avfallshantering.

2.2 Avfallsplanens innehåll

I Naturvårdsverkets föreskrift om innehåll i en kommunal avfallsplan (NFS 2017:2) framgår vad en kommunal avfallsplan ska innehålla. Vänersborgs kommuns avfallsplan struktureras enligt kraven i föreskriften. Huvuddokumentet innehåller kortfattad information medan mer djupgående information finns i bilagor.

Genom samråd med flera funktioner inom kommunen har sex målområden identifierats. Målområdena och dess innehåll kan komma att justeras och omformuleras utifrån bland annat ny tillkommen kunskap och miljöpåverkan. Målområdena är (utan inbördes ranking):

1. Förebygg uppkomst av avfall
2. Öka återbruket
3. Gör det lätt att sortera och lämna avfall
4. Förebygg och hantera nedskräpning
5. Skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp
6. Minska miljöpåverkan från deponering

3 Alternativ

Vid upprättandet av en MKB ska alternativ till planens utformning tas upp.

3.1 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att insamlingssystemens kapacitet och utformning behålls på dagens nivåer. Med en ökande befolkning och ändrade behov innebär det att det blir allt svårare att för renhållningen att säkerställa en hygienisk och hållbar insamling av hushållsavfallet. Risken för skadedjur och dålig lukt ökar.

Nollalternativet innebär även att resurshushållningen inom avfallshanteringen inte förbättras.

Dagens insamlingssystem, logistik och förutsättningar är inte tillräckliga för att täcka framtidens utmaningar inom avfallsområdet.

Nollalternativet avser den situation som uppstår om den föreslagna planen inte genomförs. Då skulle den i dagsläget gällande avfallsplanen kvarstå. Enligt Avfallsförordningen (SFS 2011:927) ska den kommunala avfallsplanen ses över minst vart fjärde år och vid behov uppdateras. Den nya lagstiftningen innebär att nollalternativet skulle medföra att kommunen inte följer lagstiftningen.

3.2 Andra alternativ

Planens inriktning och mål har arbetats fram genom diskussioner med många olika berörda parter och ligger inom ramen för vad kommunen anser vara rimligt att genomföra under planens giltighetstid.

4 Bedömningsgrunder

Genomförandet av miljöbedömningen underlättas av tydliga avgränsningar och bedömningskriterier.

4.1 Underlag

För att kunna bedöma avfallsplanens miljöpåverkan och vilka miljöaspekter som är betydande har följande underlag använts:

- Nationell och internationell lagstiftning
- Den nationella avfallsplanen för perioden år 2012-2017 med tillhörande avfallsförebyggande program
- Nationella miljökvalitetsmål (relevanta mål)
- Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030 (relevanta mål)
- Regionala miljömål
- Lokala miljömål och andra lokala styrande dokument

I avfallsplanen redovisas vilka globala, nationella och lokal hållbarhets- och miljömål respektive målområde är kopplat till.

4.2 Avgränsningar

Betydande miljöaspekter

Miljökonsekvensbeskrivningen fokuserar på de miljöaspekter som anses vara betydande vid avfallsplanens genomförande och utgår från de miljöaspekter som anges i Miljöbalken 6 kap 2§.

- De mest betydande miljöaspekterna för avfallshanteringen bedöms vara:
- Befolkning och människors hälsa (fysiskt och psykiskt)
- Resurshushållning (material och råvaror)
- Påverkan på luft och klimat
- Påverkan på mark och vatten
- Energianvändning

Vad gäller nybyggnation av återvinningscentral hanteras miljöpåverkan endast kortfattat i denna MKB. Miljöbedömningar genomförs istället som en del av byggprocesserna.

Geografisk och tidsmässig avgränsning

Miljöbedömningen avgränsas i första hand till miljöpåverkan i Vänersborgs kommun. När det gäller gränsöverskridande transporter av exempelvis råvaror och material tas dock även den påverkan med. Den tidsmässiga avgränsningen är 4 år, från 2019 och fram till 2023 då planens ska ses över.

5 Miljöpåverkan

De miljökonsekvenser som den föreslagna avfallsplanens genomförande bedöms ge beskrivs för respektive målområde.

För respektive målområde anges även koppling eller beröringspunkter till de globala hållbarhetsmålen, de nationella miljökvalitetsmålen, den nationella avfallsplanen och lokala mål.

5.1 Metodik

Bedömningen av målområdenas miljöpåverkan har gjorts kvalitativt eftersom förutsättningarna och kunskapsunderlaget för en kvantitativ bedömning i många fall är bristfällig. Flera av målen och åtgärderna är utredande eller syftar till att skapa förutsättningar och är därmed inte direkt mätbara med siffror.

Målområde 1: Förebygg uppkomst av avfall

Ambitionen att förebygga uppkomsten av avfall återfinns i såväl de globala hållbarhetsmålen (mål 12.3, 12.5, 12.7 och 12.8), det nationella miljökvalitetsmålet "God bebyggd miljö" och den nationella avfallsplanens mål "Matavfallet ska minska" och tre av Vänersborgs kommuns miljömål. Se miljökonsekvenser i kommentarerna i Tabell 1.

Tabell 1. Förebygg uppkomst av avfall.

Förebygg uppkomst av avfall		
<i>Miljöaspekt</i>	<i>Positiv / negativ påverkan</i>	<i>Kommentar</i>
Människors hälsa		Att förebygga uppkomsten av avfall kan ge en positiv känsla av att göra en god gärning, men det bedöms inte påverka människors hälsa.
Resurshushållning	+	Att minska inköpen och att köpa in mer resurseffektivt är en viktig del i att minska avfallet. Det medför en förbättrad resurshushållning.
Påverkan på luft och klimat	+	Bättre hushållning med material medför minskat behov av framställning och transporter av råvaror, förädlade varor och slutprodukter. Detta medför minskade utsläpp av exempelvis CO ₂ , partiklar och NO _x .
Påverkan på mark och vatten	+	Att minska avfallet genom att minska och resurseffektivisera inköpen medför minskat behov av nyproduktion av produkter vilket kan bidra till att minska behovet av utvinning av råvaror, transporter mm. Detta kan medföra minskad förorening av mark och vatten.
Energianvändning	+ / -	Bättre hushållning med mat medför minskat behov av framställning och transporter av råvaror, förädlade varor och slutprodukter. Detta medför minskad användning av drivmedel som bensin och diesel. Minskat matsvinn skulle kunna innebära att mängden utsorterat matavfall till exempelvis framställning av biogas minskar. Detta skulle i sin tur medföra en minskad tillgång till biogas som alternativt drivmedel.

Målområde 2: Öka återbruket

Ambitionen att öka återbruket återfinns i såväl de globala hållbarhetsmålen (mål 12.5, 12.7 och 12.8), de nationella miljö kvalitetsmålen "Giftfri miljö" och "God bebyggd miljö", flertalet mål i den nationella avfallsplanen och tre av Vänersborgs kommuns miljömål. Se miljökonsekvenser i kommentarerna i Tabell 2.

Tabell 2. Öka återbruket.

Öka återbruket		
<i>Miljöaspekt</i>	<i>Positiv / negativ påverkan</i>	<i>Kommentar</i>
Människors hälsa	+	Genom att öka återbruket kan användningen av helt nya produkter minska. Det kan bidra till en minskad exponering av kemikalier som ofta finns i nya produkter.
Resurshushållning	+	Genom att öka återbruket kan användningen av nya produkter minska. Detta främjar en god resurshushållning.
Påverkan på luft och klimat	+	Genom att öka återbruket kan användningen av nya produkter minska. Detta medför ett minskat behov av nyproduktion och transport av varor vilket kan ge minskade utsläpp till luft av exempelvis CO ₂ , partiklar, NO _x och diverse rökgaser.
Påverkan på mark och vatten	+	Genom att öka återbruket kan användningen av nya produkter minska. Detta medför ett minskat behov av nyproduktion vilket kan ge minskade utsläpp till mark och vatten av diverse kemikalier som färger, lösningsmedel och mikroplast.
Energianvändning	+	Genom att öka återbruket kan användningen av nya produkter minska. Detta medför ett minskat behov av nyproduktion och transport av varor vilket i sin tur medför minskad energianvändning.

Målområde 3: Gör det lätt att sortera och lämna avfall

Se miljökonsekvenser i kommentarerna i Tabell 3.

Tabell 3. Gör det lätt att sortera och lämna avfall.

Gör det lätt att sortera och lämna avfall		
<i>Miljöaspekt</i>	<i>Positiv / negativ påverkan</i>	<i>Kommentar</i>
Människors hälsa	+	Genom att informera om och skapa förutsättningar för att sortera rätt kan utsorteringen av farligt avfall öka. Rätt hantering av farligt avfall innebär en minskad risk för att människor kommer i kontakt med det farliga avfallet.
Resurshushållning	+	Ökad utsorteringsgrad av återvinningsmaterial innebär ökade förutsättningar för att minska användandet av jungfruligt material. Det innebär förbättrad resurshushållning.
Påverkan på luft och klimat	+ / -	Ökad användning av återvunnet material minskar behovet av att utvinna nytt material. I de fall utvinningen av jungfruligt material alstrar stora utsläpp till luft innebär detta en minskad påverkan, under förutsättning att återvinningsprocessen är ren.
Påverkan på mark och vatten	+	Förbättrade förutsättningar för att sortera och lämna avfallet skulle kunna medföra minskad nedskräpning vilket i sin tur leder till minskad påverkan på mark och vatten.
Energianvändning	+ / -	Ökad utsorteringsgrad av återvinningsmaterial innebär ökade förutsättningar för att minska användandet av jungfruligt material. Det innebär minskad energianvändning under förutsättning att processen för att återvinna materialet inte är mer energikrävande.

Målområde 4: Förebygga och hantera nedskräpning

Se miljökonsekvenser i kommentarerna i Tabell 4.

Tabell 4. Förebygga och hantera nedskräpning.

Förebygga och hantera nedskräpning		
<i>Miljöaspekt</i>	<i>Positiv / negativ påverkan</i>	<i>Kommentar</i>
Människors hälsa	+	Minskad nedskräpning kan bidra till en upplevelse av en tryggare stadsmiljö och en bättre naturupplevelse.
Resurshushållning	+	Om det avfall som i dagsläget bidrar till nedskräpning istället hanteras genom material- eller energiåtervinning förbättras resurshushållningen.
Påverkan på luft och klimat		Ingen direkt påverkan.
Påverkan på mark och vatten	+	En minskad nedskräpning av hav och andra vattenmiljöer medför minskade problem med exempelvis plast i haven och mikroplaster. Minskad nedskräpning av medför även minskad risk för att farliga ämnen läcker ut och förorenar mark och vatten.
Energianvändning	+	Om det avfall som i dagsläget bidrar till nedskräpning istället hanteras genom material- eller energiåtervinning minskar behovet av fossila bränslen till uppvärmning eller materialframställning.

Målområde 5: Skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp

Ambitionen att skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp återfinns i såväl de globala hållbarhetsmålen (mål 12.2), de nationella miljökvalitetsmålen "Giftfri miljö", "God bebyggd miljö", "Ingen övergödning" och "Begränsad klimatpåverkan", ett mål i den nationella avfallsplanen och två av Vänersborgs kommuns miljömål. Se miljökonsekvenser i kommentarerna i Tabell 5.

Tabell 5. Skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp.

Skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp		
<i>Miljöaspekt</i>	<i>Positiv / negativ påverkan</i>	<i>Kommentar</i>
Människors hälsa	+	Om mängden kemikalier och andra oönskade substanser till avloppsreningsverken minskar kommer även utsläppen av sådana kemikalier/substanser till recipienten att minska. Det innebär att de människor som vistas i naturen och badar i recipienten utsätts för mindre skadliga ämnen. Att slammet från toaletten nyttiggörs kan ge en positiv känsla av att göra en god gärning, men det bedöms inte påverka människors hälsa.
Resurshushållning	+ / (-)	Kretsloppslösningar för avloppsslam kan medföra bättre resurshushållning, om slammet exempelvis kan ersätta jungfruligt eller producerat material. Detta förutsätter att hantering/hygienisering inte kräver alltför stora resurser.
Påverkan på luft och klimat	+ / (-)	Kretsloppslösningar för avloppsslam kan medföra minskad påverkan på luft och klimat, om slammet exempelvis kan ersätta jungfruligt eller producerat material som behöver transporteras långt. Detta förutsätter att hantering/hygienisering inte medför alltför stora utsläpp till luft.

Påverkan på mark och vatten	+ / (-)	Beroende på vad kretsloppslösningen innebär, det vill säga vad slammet kommer att användas till, kan påverkan på mark och vatten minska eller öka. Det är exempelvis av stor vikt att reningen och hygieniseringen av slammet är fullgod om det ska spridas på mark så att inte kemikalier och mikroorganismer sprids.
Energianvändning	+ / -	Om en kretsloppslösning för avloppsslam medför att slammet kan ersätta material som annars transporterats långt eller har en energikrävande framställningsprocess kan kretsloppslösningen medföra en minskad energianvändning. Detta är dock under förutsättning att hantering/hygienisering och transport av slammet inte är ännu mer energikrävande.

Målområde 6: Minska miljöpåverkan från deponering

Ambitionen att minska miljöpåverkan från deponering återfinns i såväl de globala hållbarhetsmålen (mål 12.2), de nationella miljö kvalitetsmålen "Giftfri miljö", "Ingen övergödning" och "God bebyggd miljö" och två av Vänersborgs kommuns miljömål. Se miljökonsekvenser i kommentarerna i Tabell 6.

Tabell 6. Minskad miljöpåverkan från deponering.

Minskad miljöpåverkan från deponering		
<i>Miljöaspekt</i>	<i>Positiv / negativ påverkan</i>	<i>Kommentar</i>
Människors hälsa	+	Genom att hantera de nedlagda deponierna på rätt sätt minskar risken för att farliga ämnen läcker ut och att människor kommer i kontakt med dessa ämnen. En nedlagd deponi som hanterats på rätt sätt kan även användas till exempelvis friluftsamål.
Resurshushållning	+	Genom att minska risken för läckage av farliga ämnen från deponierna minskar risken för att omkringliggande mark/vatten förorenas. Det medför att denna mark/vatten kan användas för fler ändamål vilket medför en bättre resurshushållning.
Påverkan på luft och klimat	(+)	Om någon av de nedlagda deponierna läcker metangas kan eventuella åtgärder för att minska läckaget minska den negativa påverkan på klimatet.
Påverkan på mark och vatten	+	Genom att hantera de nedlagda deponierna på rätt sätt minskar risken för att farliga ämnen läcker ut till mark och vatten.
Energianvändning		Ingen påverkan

6 Sammanfattande bedömning

De målområden och tillhörande åtgärder som föreslås i den reviderade avfallsplanen för Vänersborgs kommun bedöms främst ge positiva effekter på miljön. Vissa är väldigt tydliga, exempelvis att minskad nedskräpning leder till minskade problem med plast i haven, medan andra är mer diffusa. För målområde 5 finns risk för negativ miljöpåverkan inom flera miljöaspekter. Behovet av att hitta hållbara lösningar för att hantera avloppsslam bedöms dock vara så stort att målet ändå är berättigat.

Flera av avfallsplanens åtgärder syftar till att öka kunskapen och medvetenheten hos kommunens medborgare och verksamheter. Förutom att möjliggöra för en hållbar avfallshantering kan en ökad kunskap och medvetenhet få ringar på vattnet så att ett miljöbättre beteende skapas även i andra situationer och frågor.

Bilaga 10 Samrådsredogörelse

Kommunstyrelsen

1A: Kommunstyrelseförvaltningen har granskat förslaget till avfallsplan och kan konstatera att avfallsplanen till sitt innehåll formulerats för att följa de föreskrifter som naturvårdsverket meddelat i NFS 2017:2. Avfallsplanen är omfattande och innehåller bland annat mycket information om såväl målstyrningsarbete som aktuell information om avfallshantering, framtida insamlingssystem och samråd/miljöbedömningar. Det är såklart viktigt att avfallsplanen utformas i enlighet med kraven i NFS 2017:2. Samtidigt är det av vikt att avfallsplanen inte belastas med information som går utöver kraven i nämnda föreskrifter. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att samhällsbyggnadsförvaltningen går igenom förslaget för att säkerställa att avfallsplanen blir så tydlig, lättläst och användarvänlig som möjligt.

Svar/Hantering: Texten har setts över och justerats i vissa delar. Eftersom avfallsplanen är uppbyggd med kortfattad information i huvuddokumentet och mer detaljerad information i bilagorna kan läsaren själv välja vilka delar av informationen hen vill fördjupa sig i.

1B: Det är vidare viktigt att samhällsbyggnadsförvaltningen klargör hur förslagen avseende åtgärder och ansvarsfördelning stämmer överens med övrigt målstyrningsarbete i kommunen. Samhällsbyggnadsförvaltningen ombeds tydliggöra hur man förankrat de åtgärder som föreslås i avfallsplanen.

Svar/Hantering: Avfallsplanens förslag på åtgärder grundar sig på de tankar och idéer som framkom på den workshop som genomfördes under våren 2019. Till workshopen kallades representanter från samtliga kommunala förvaltningar.

Avfallsplanen har sänts på utställning/samråd hos kommunens samtliga nämnder. I och med detta har nämnderna haft möjlighet att stämna av förslag på åtgärder och ansvarsfördelning med sitt övriga målstyrningsarbete. Om nämnderna ansett att förslag på åtgärder/ansvar inte stämmer överens med den egna verksamheten har de haft möjlighet att yttra sig om detta.

1C: I avsnitt 7 görs en beskrivning av målområden där begrepp som "policy" används på fel sätt. Vidare noteras att det förekommer "förslag på ansvar", vilket gör det otydligt vem som egentligen ansvarar för frågan.

Svar/Hantering: Ordet policy har ersatts med "riktlinjer".

1D: I bilaga 5 finns en uppföljning av den tidigare avfallsplanen. Denna uppföljning innehåller mer eller mindre "glada gubbar" som symboler för att illustrera hur mål blivit uppfyllda. Kommunstyrelseförvaltningen är tveksam till om kommunens styrande dokument ska innehålla den här typen av symboler.

Svar/Hantering: Symbolerna som använts för att illustrera mål uppfyllts har tagits bort.

1E: Likaså är det tveksamt om vi bör ställa frågan ”vill du veta mer” i avfallsplanen (se 7. Mål och handlingsplaner), då denna typ av fråga kanske lämpar sig bättre på exempelvis kommunens hemsida.

Svar/Hantering: Texten har bytts ut till "För mer information se...".

Miljö och hälsoskyddsnämnden

Synpunkter på utkast till Avfallsplan:

2A: De åtgärder som föreslås i avfallsplanen är generellt ospecifika och lämnar mycket utrymme för tolkning. Det gör det svårt att veta vilken inriktning som förväntas på kommande aktiviteter som de olika nämnderna har ansvar för att ta fram.

Svar/Hantering:

Under arbetet med att ta fram avfallsplanens åtgärder har de pågått ett resonemang kring hur specifika åtgärderna ska vara. Anledningen till att många av dem fått en öppen och ospecifik formulering är att arbetsgruppen inte velat låsa de ansvariga nämnderna vid en specifik åtgärd. Detta är dels för att öka den ansvariga nämndens delaktighet och engagemang i arbetet och dels för att arbetsgruppen inte bedömt sig ha tillräckliga befogenheter för att bestämma vad andra nämnder ska göra.

Beroende på utfallet av denna avfallsplan kommer detta resonemang åter komma upp i samband med nästa revidering. Eventuellt behov av att formulera mer specifika åtgärder kommer då att utvärderas.

2B: Målområde 2:2 Öka återanvändandet av rent markmaterial

Åtgärd - Ta fram en plan för masshantering i kommunen.

Förslag på ansvar – Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Huvudansvaret för att ta fram en plan för masshantering bör ligga på kommunen som verksamhetsutövare avseende massor, d.v.s. samhällsbyggnadsnämnden. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ett ansvar som remissinstans.

Svar/Hantering: Ansvarig nämnd har bytts från Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Samhällsbyggnadsnämnden. Målet har förtydligats så att det framgår att det är markmaterial som uppkommer i kommunal verksamhet som avses.

2C: Målområde 2:3 Öka återbruket inom kommunens verksamhet

Åtgärd - Ta fram och implementera vägledning/policy för återbruk av material i miljöer där barn vistas (t.ex. inte återanvända material som innehåller miljögifter eller är olämpligt på annat sätt).

Förslag på ansvar – Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden bör ha ansvar för denna fråga. Miljö- och hälsoskyddsnämnden är remissinstans och har ett tillsynsansvar i dessa frågor.

Svar/Hantering: Ansvarig nämnd har bytts från Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Barn- och utbildningsnämnden.

2D: Målområde 4:1 Motivera kommuninvånarna att hålla rent i naturen

Åtgärd - Genomför/stöd kampanjer för skräpplockning

Förslag på ansvar – Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Resurser saknas hos miljö- och hälsoskyddsnämnden för att utföra detta, utrymme finns inte i budget. Därför har nämnden inte möjlighet att ansvara för åtgärden.

I den mån det har funnits utrymme har miljö och hälsa stöttat exempelvis Städa Sverige genom förmedling av områden att städa. Tidigare har miljö och hälsa administrerat skräpplockardagar med en större arbetsinsats. Dessa projekt kan innebära möjlighet för kommunen att få områden uppstädade som annars inte skulle städas.

Svar/Hantering: Ansvarig nämnd har bytts från Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Kommunstyrelsen.

2E: Målområde 4:2 Hantera nedskräpning

Åtgärd - Ta fram och implementera arbetssätt för att förhindra och hantera nedskräpning av Vätern.

Förslag på ansvar – Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har uppfattat att målet ska nås genom städinsatser bl.a. strandstädning. Detta har miljö- och hälsoskyddsnämnden inte rådighet över. Ansvaret bör ligga på samhällsbyggnadsnämnden.

Svar/Hantering: Ansvarig nämnd har bytts från Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Kommunstyrelsen.

2F: Målområde 4:3 Förebygg och minska förekomst av mikroplast i naturen

Åtgärd - Ta fram och implementera arbetssätt för att förhindra spridning av mikroplast.

Förslag på ansvar – Miljö – och hälsoskyddsnämnden

Miljö och hälsoskyddsnämnden har ett tillsynsansvar för vissa anläggningar som kan ge upphov till mikroplast exempelvis konstgräsplaner. Förebyggande åtgärder i form av planering, anläggning och skötsel utförs av andra nämnder i kommunen. Därför kan inte hela ansvaret ligga på miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Svar/Hantering: Åtgärden har förtydligats med exempel på potentiella källor till mikroplast (konstgräsplaner, multiarenor och lekplatser). Ansvarig nämnd har bytts från Miljö- och hälsoskyddsnämnden till Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden.

2G: Målområde 6:1 Säkerställ att ingen negativ påverkan från nedlagda deponier i kommunen förekommer

Åtgärd – Utred vilka av de nedlagda deponierna i kommunen som behöver kontrolleras samt ta fram åtgärdsförslag.

Förslag på ansvar – Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Någon särskild utredning görs inte gällande deponierna utan ingår i Miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsarbete gällande prioritering och föreläggande om undersökningar och åtgärder för förorenade områden.

Svar/Hantering: Ansvar ändras till Samhällsbyggnadsnämnden.

2H: Bilaga 2 - 5.4 Lokala miljömål och styrande dokument - 5.4.1. Lokala miljömål - Lokala miljömål och styrande dokument

Ur denna del bör följande stycke om Skyddsnivåer och krav för enskilda avlopp tas bort då det inte är aktuellt:

”Kommunen har delats in i skyddsområden utifrån miljö och/eller hälsoskyddsskäl. Avloppsanläggningarna kan omfattas av normal eller hög skyddsnivå. Naturvårdsverkets allmänna råd 2006:7, Miljövårdsprogrammet – Vatten, aktuella planer och tillrinningsområden i kommunen ligger till grund för bedömningen. I Vänersborgs kommun finns ett flertal fritidshusområden där husen till stor del nyttjas året runt utan att tillfredställande slamavskiljning och rening finns. På grund av vattentäkter och närliggande sjöar och vattendrag krävs gemensamma lösningar alternativt anslutning till kommunalt avlopp. I dessa områden gäller generellt hög skyddsnivå.”

Svar/Hantering: Stycket har tagits bort.

2I: Kretslopp för avloppsanläggningar

Under detta stycke kommer en beskrivning av en målsättning att avloppsanläggningar ska vara kretsloppsanpassade. Detta tas upp i miljö- och hälsoskyddsnämndens riktlinjer för handläggning av enskilda avlopp. I tidigare arbetsförslag till avfallsplan fanns även en åtgärd föreslagen som gällde att utreda möjligheterna till kretslopp för avfall från små avlopp. Denna har nu tagits bort men borde finnas med i avfallsplanen.

Svar/Hantering: Åtgärden "Utred möjligheterna till kretslopp för avfall från små avlopp" har lagts till under målet "5. Skapa en hållbar hantering av avfall från avlopp".

2J: Åtgärder som saknas men som tidigare diskuterats

Hantering av massor och nedskräpning av trädgårdsavfall för att undvika spridning av invasiva arter.

Svar/Hantering: Nytt målområde med delmål och åtgärder har lagts till (målområde 7 Förebygg spridning av invasiva arter).

Synpunkter på utkast till Renhållningsföreskrifter:

2K: Dokumentet bör granskas avseende vilka namn som används för respektive nämnder och ansvariga. Det används olika namn på olika ställen.

Svar/Hantering: Dokumentet har reviderats med avseende på detta. De begrepp som används är avfallsansvarig nämnd, tillsynsansvarig nämnd och renhållare.

2L: I 10 § bör följande formulering läggas till i den befintliga föreskriften: Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av hushållsavfall från fastigheten.

Svar/Hantering: Föreslagen text har lagts till.

2M: 20 § bör ses över då det fortfarande saknas uppgift om krav på höjdskillnad mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen.

Svar/Hantering: Höjdskillnaden har satts till 8 m. Paragrafen har kompletterats.

2N: De föreskrifter som gäller tömning av fettavskiljare 27 och 30 §§ beskriver olika tömningsintervall. Detta bör ändras för att undvika missförstånd.

Svar/Hantering: Tömning av fettavskiljare i 27§ avser fettavskiljare i form av hushållsavfall medan fettavskiljare i 30§ avser verksamhetsavfall. För att undvika missförstånd har tömningsintervallet i 27§ justerats så att det överensstämmer med tömningsintervallet i 30§.

2O: I 27 § föreslås dessutom stycket gällande fosforfällor ändras så att sista delen av andra meningen tas bort. D.v.s. följande tas bort: eller med det tätare intervall som kommunen fastställer efter att ha hört miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Svar/Hantering: Texten har tagits bort.

2P: I 31 § gällande uppgiftsskyldighet, bör första stycket omformuleras för att stämma överens med SKL:s föreslagna föreskrifter. Den nya lydelsen bör vara: Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning

Svar/Hantering: Text ändrad till förslaget.

2Q: Bilaga 7

Texten bör uppdateras. De nedlagda deponierna i kommunen finns registrerade i Länsstyrelsens EBH-stöd gällande misstänkt förorenade områden. Deponierna är där riskklassade enligt den information som finns idag. Riskklass enligt nedan:

Torpa 1:2 (f.d Torpa 2:16)	Riskklass 2-stor risk.
Västra gatan 1:30 Brålanda	Riskklass3-måttlig risk
Lövnäs 6:6 (f.d. Kärsrud1:1)	Ingen information i EBH (troligen klass 3)
Tveten 5:1	Riskklass 3-måttlig risk
Byggmästaren 12	”-
Rånum 6:41	”-
Örbacka 1:38	”-

Deponierna ingår i de förorenade markområden som ska undersökas och vid behov åtgärdas. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ansvar för tillsynsåtgärder och prioriterar högsta riskklass först. Undersöknings- och åtgärdsansvarig är kommunen som drivit deponierna.

Svar/Hantering: Avfallsplanen har ändrats i enlighet med synpunkten.

Socialnämnden

3A: Kap.7 Mål och handlingsplan, Målområde 1, p.1:3 Minska matsvinnet

I socialförvaltningens verksamheter på gruppboenden inom omsorger om funktionshindrade arbetar man aktivt med att planera mathållningen. Boendena är väl medveten kosthållning och sparsamhet. Mat som blir över tillvaratas för framtida matlådor och menyerna planeras nogsamt. Förvaltningen gör medvetna val för hållbarhet vid de inköp som förvaltningen hanterar. Källsorteringen följer Vänersborgs kommuns direktiv för källsortering bl.a. genom användandet av gröna och röda påsar.

På boenden inom äldreomsorg källsorteras på samma sätt. Maten produceras och levereras från köket på Lindgården och förvaltningen utgår från att maten där produceras på ett hållbart sätt och för att minska matsvinnet så mycket som möjligt.

Svar/Hantering: Ingen åtgärd.

3B: Kap. 9 Konsekvenser av avfallsplan

Socialförvaltningen ser mycket positivt på att personer som idag står långt från arbetsmarknaden kan beredas möjlighet till sysselsättning i den nya Kretsloppsparken

Svar/Hantering: Ingen åtgärd.

3C: Bilaga 2 - 3 På gång inom lagstiftning och vägledning - 3.1 Cirkulär ekonomi

Betänkandet från utredningen om cirkulär ekonomi (SOU 2017:22) föreslår lagändringar för att öka användningen av bilpooler. Socialförvaltningen har idag 122 fordon eller ca 50 % av kommunens fordon. Samtidigt bedriver förvaltningen redan idag ett arbete för att optimera användningen av fordonsparken. Frågan om hur eventuell lagstiftning i frågan framöver kan komma att påverka kommunens och förvaltningens fordonsanvändning bör bevakas.

Svar/Hantering: Ingen åtgärd.

Kultur och fritidsnämnden

4A: Kultur- och fritidsnämnden ser mycket positivt på förslaget till Vänersborg kommuns avfallsplan som syftar till att skapa förutsättningar för en hållbar avfallshantering och cirkulär ekonomi. Vi uppskattar beskrivningen under konsekvenser av avfallsplanen, "Det blir lättare att göra rätt".

Förslaget till renhållningsföreskrifterna är tydliga och underlättar för alla berörda att göra rätt. Det kräver naturligtvis en ökad medvetenhet och kunskap om avfallshanteringen.

Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker samhällsbyggnadsnämndens förslag till ny renhållningsordning.

Svar/Hantering: Ingen åtgärd.

Barn och utbildningsnämnden

5A: Barn- och utbildningsnämnden instämmer i den beskrivning av skolan och förskolans viktiga roll som ges i förslaget till ny renhållningsordning och har inget ytterligare att tillägga.

Svar/Hantering: Ingen åtgärd.

Boel Carlsson - Vikarierande miljöstrateg

6A: Skulle det vara möjligt att vi inkluderar målen i avfallsplanen i Miljöprogrammet?

Svar/Hantering: Arbetsgruppen för avfallsplanen kan inte bestämma i frågan.

6B: Beskriv gärna speciellt riktade åtgärder i bostadsområden där källsorteringen behöver förbättras (information, dialog, samarbete med Support Group mm). Detta är viktigt att ha med i avfallsplanen eftersom vi har åtagit oss det i projektplanen för avfallsprojektet med Chobe District Council.

Svar/Hantering: Text om riktade insatser har lagts till som styrmedel för mål 3. Gör det lätt att sortera och lämna avfall.

6C: För att nå ut på ett effektivt sätt till kommuninvånarna med renhållningsinformation kan det vara bra att upprätta en kommunikationsplan. Det är ju även något vi ska göra i avfallsprojektet med Chobe. Våra kommunikatörer kan vara till god hjälp i detta arbete.

Svar/Hantering: Behovet/nyttan med att upprätta en kommunikationsplan kommer att ses över.

6D: Sid 14: Första raden, tredje kolumnen: Matavfall från _____ ska läggas i plastpåse... (det fattas nog ett ord).

Svar/Hantering: Texten har justerats.

6E: Sid 24: Skriv gärna ut vad FTI betyder.

Svar/Hantering: Betydelsen av FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen) har skrivits.

6F: Sid 25: I det informationsmaterial som ni sprider om avfallshantering är det kanske bra om det ännu tydligare framgår vad det insamlade avfallet används till, dvs hur det nyttiggörs. Viktigt att kommuninvånarna får kunskap om detta för att öka motivationen att sortera.

Svar/Hantering: Text om att kommunikationen med kommunens invånare även bör omfatta vad det insamlade avfallet används till har lagts till under rubrik 5. Information och kommunikation.

6G: Sid 26: Under "Befolkning":togs fram av dåvarande Utvecklingskontoret.....
(vi heter ju numera Avdelningen för hållbar utveckling).

Svar/Hantering: Ordet "dåvarande" har lagts till.

6H: Sid 30: Komplettera gärna 3:1 med en uppföljningspunkt, typ max 10 % av hushållsavfallet ska vara felsorterat. Så man vet att informationen nått mottagaren. Förutom skolor kan väl även äldreboenden erbjudas kärl för full sortering.

Svar/Hantering: Åtgärden syftar till att öka kunskapen vilket skulle kunna kontrolleras genom ett mätbart mål för sorteringsgrad. Möjligheten att sätta ett mätbart uppföljningsmål kommer att tas upp vid utvärdering och revidering av målen.

Syftet med att erbjuda skolor kärl för full sortering är att använda dem som ett pedagogiskt verktyg för att lära eleverna hur avfall ska sorteras. Förhoppningen är att eleverna tar med sig kunskapen hem och ut i livet.

6I: Sid 31: 4:1 Kommunen ska vara medlem i Håll Sverige Rent. Vi får försöka lösa finansieringen av detta. Det är ju viktigt att vi kan erbjuda kampanjen till skolor mm, det får inte falla på att vi inte kan lösa finansieringen. Det vore även värdefullt om kommunen kan genomföra kampanjer som visar att vi är stolta över vår stad och att vi vill hålla den ren. Med banderoller med "Håll Vänersborg rent" och med fler papperskorgar i stan och med fler "burkholkar" på papperskorgarna. Använd gärna kommunens facebook sida för att sprida info om renhållning och att t ex ställa frågor om renhållningen. Det aktiverar läsarna. TV-skärmarna på Kvantum är en bra marknadsföringsplats också, där renhållningsinformation kan spridas.

Svar/Hantering: Arbetsgruppen för avfallsplanen kan inte avgöra om Vänersborgs kommun ska vara medlem i Håll Sverige Rent eller inte. Ingen åtgärd.

6J: Sid 32: 5:1 Istället för "ovälkommet" kan kanske "oönskat" användas.

Svar/Hantering: Ändrat från "ovälkommet" till "oönskat" i mål 5:1.

6K: Sid 63: Statistik över tömda volymer saknas för externslam. Kan detta tas fram? Kan vara bra att ha om man funderar på att t ex på landsbygden använda slammet som gödselmedel i jordbruket.

Svar/Hantering: Statistik kan tas fram för antal transporter som genomförts för insamling av externslam, men på grund av att det inte finns uppgift om hur mycket slam som funnits i respektive transport kan mängden/volymen externslam inte beräknas. En möjlig metod är att räkna på en schablonvikt/-volym för transporterna. En sådan utredning kan bli aktuell om frågan om att skapa kretslopp för externslam uppkommer.

Enskild politiker, Samhällsbyggnadsnämnden

Synpunkter på utkast till Renhållningsföreskrifter:

7A: 1§ Föreskrifter om Avfallshantering. Länken till dokumentet på kommunens hemsida är "Renhållningsföreskrifter"?

Svar/Hantering: Gällande Renhållningsföreskrifter finns på Vänersborgs kommuns hemsida.

7B: 20§ "...mindre än X meter". Behöver fastställas.

Svar/Hantering: Antalet meter har fastställts.

7C: 27§ "...som kommunen fastställer". Borde betyda KF eller den nämnd KF delegerat till. Finns delegation idag?

Svar/Hantering: Det finns ingen delegation.

7D: 38§ "Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare... ska anmäla detta till den tillsynsansvariga nämnden". Om Fastighet byter ägare måste alltså ny ägare söka nytt tillstånd?

Svar/Hantering: Ja. Vid byte av fastighetsägare behöver den nye fastighetsägaren skicka in en ny ansökan om kompostering. Föreskrifterna kompletteras för att tydliggöra detta.

7E: 42§ "...om kommunen konstaterar...". Borde betyda KF eller den nämnd KF delegerat till. Finns delegation idag?

Svar/Hantering: Begreppet "kommunen" har ersatts med "avfallsansvarig nämnd" för att förtydliga rollerna.

7F: Ikraftträdande. 2012-06-20. Fel datum.

Svar/Hantering: Datum kommer att uppdateras när föreskrifterna fastställs.

7G: Bilaga 1, sid 1. Farligt avfall "Exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall". Exempelen på vad som är farligt avfall är ej identiskt med det som står i Avfallsplanen, Bilaga 1.

Svar/Hantering: Det finns ett stort antal avfall som klassas som farligt avfall. Genom att ge olika exempel i olika dokument ökar antalet typer av farligt avfall som nämns. Vi ser inget problem med att exemplen är olika i de olika dokumenten.

7H: Bilaga 1, sid 3. Följ – stavas följ.

Svar/Hantering: Felstavningen korrigeras.

Synpunkter på utkast till Avfallsplan:

7I: Synpunkter kring layout, bland annat tomma rader, metadata och sidnummer.

Svar/Hantering: Sidbrytningar, tomma rubriker, metadata m.m. hanteras i samband med kvalitetsgranskning när samtliga synpunkter beaktats.

7J: Kap 4 m fl: Insamling. Kommer vi att kalla nya anläggningen ÅVC eller kretsloppspark?

Svar/Hantering: Anläggningen är en Kretsloppspark. Avfallsplanen korrigeras.

7K: Kap 4: Kommunens avfallsorganisation. Det står: avfallsplan och föreskrifter. Borde stå: Avfallsplan och Föreskrifter om avfallshantering.

Svar/Hantering: Meningen är justerad så att det står "avfallsplan och renhållningsföreskrifter".

7L: Målområde 3.3. Det står: för minst X fraktioner. Antalet fraktioner måste fastställas.

Svar/Hantering: Antalet fraktioner har justerats till fem (5).

7M och N: Bilaga 1. Farligt avfall samt farligt avfall vid Miljöstation. Annat avfall ges som exempel än i renhållningsföreskriften. Finns en laglig definition någonstans?

Svar/Hantering: Lagstiftningens definition består av en hänvisning till en bilaga där olika avfallsslag listas. Denna hänvisning har lagts som fotnot i Avfallsplanen.

7O: Bilaga 2. 3 På gång inom lagstiftning och vägledning. Här nämns flera initiativ som enligt uppgift ska vara redovisade nu. Har detta skett? Hur hanteras detta?

Svar/Hantering: Avfallsplanen har reviderats med avseende detta.

7P: Bilaga 2. Bilaga 2 heter "Omvärldens krav och regelverk". Är omvärld utanför kommunen eller utanför Samhällsbyggnadsnämnden? Ett kapitel heter 5.4 Lokala miljömål och styrande dokument. Jag har svårt att förstå motiveringen till att innehållet i detta kapitel finns med. Dessutom hänvisas till en MRP som inte gäller längre.

Svar/Hantering: Men omvärlden avses i detta hänseende andra krav, utöver avfallsplan och renhållningsföreskrifterna, som kan påverka Vänersborgs kommuns avfallshantering. Avfallsplanens mål och åtgärder ska utgå från bland annat de nationella miljökvalitetsmålen och "andra relevanta mål, strategier och planer" (NFS 2017:2, 5§). Vi bedömer att de lokala miljömålen och andra styrande dokument är relevanta i utformning av Avfallsplanens mål och åtgärder.

7Q: Bilaga 3 Kommunens styrmedel, Ekonomiska styrmedel. Fria besök på ÅVC (4 st/år). Styrmedlet är kostnaden för besöket. Att det är Fria besök på ÅVC (4 st/år) fastställs av KF i Renhållningstaxan. Och det nämns i bilaga 6.

Svar/Hantering: Synpunkten mottagen, punkten kvarstår under ekonomiska styrmedel.

7R: Bilaga 3 Kommunens styrmedel, Ekonomiska styrmedel. Cirkulär ekonomi – är det ett styrmedel?

Svar/Hantering: Cirkulär ekonomi kan ses som ett samlingsbegrepp som kan omfatta flera styrmedel (både ekonomiska och andra) som kan leda till minskade avfallsmängder och en förbättrad avfallshantering. Punkten har flyttats till rubriken "Andra styrmedel".

7S: Bilaga 3 Kommunens styrmedel, Ekonomiska styrmedel. Saknar att vi har avgiftsfri hämtning av vitvaror vid tomtgräns.

Svar/Hantering: Punkten har lagts till.

7T: Bilaga 4 Medverkande vid revidering. Varför ska detta vara med i avfallsplanen?

Svar/Hantering: Medverkande vid revidering ska framgå i Avfallsplanen (NFS 2017:2, 18§). I denna förteckning kommer funktioner, inte namn, att framgå.

7U: Bilaga 6. Plockanalys. Här står ”Farligt avfall (läkemedel, kemikalier)” på en rad, ”El och elektronik” på nästa rad. Enligt Bilaga 1 är detta också Farligt avfall.

Svar/Hantering: De grupperingar av avfall som anges i avsnitt och tabell om plockanalys är de grupperingar som används i den metod som plockanalys utförs enligt. El och elektronik är farligt avfall, men i samband med plockanalys har man ansett det relevant att skilja ut el och elektronik ur övrigt farligt avfall.

7V: Bilaga 8, 2.2. Det står: ”... måste tas fram aktuella områden...”. Order "för" saknas.

Svar/Hantering: Meningen är justerad.

7W: Bilaga 8, 2.2. Det står "Vänersnäs DP". Ska det stå något mer?

Svar/Hantering: Punkten har tagits bort.

7X: Bilaga 8, 3.2. Det står: "En ny återvinningscentral (ÅVC) planeras. Anläggningen beräknas att tas i bruk under 2019." Det borde stå: "...togs i bruk 2020"

Svar/Hantering: Texten har uppdaterats och flyttats till bilaga 6 avsnitt 3.1 (Nulägesbeskrivning - Avfallsanläggningar).

2025-04-22

§ 70

De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2024

KS 2025/26

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun förvaltar 17 donationsstiftelser med tillgångar understigande 1 500 000 kronor. Dessa är enligt bestämmelser i bokföringslagen och stiftelselagen enbart skyldiga att föra räkenskaper.

Stiftelsernas totala tillgångar och disponibla avkastningar framgår av sammanställningen på nästa sida. Den disponibla avkastningen är utdelningsbar år 2025.

Sammanställningen anmäls till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-03

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-03

Dnr: KS 2025/26

Handläggare

Kerstin Rosendahl
kerstin.rosendahl@vanersborg.se
0521-72 24 46

Mottagare

Kommunstyrelsen

De små donationsstiftelsernas sammanställning för 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen

Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun förvaltar 17 donationsstiftelser med tillgångar understigande 1 500 000 kronor. Dessa är enligt bestämmelser i bokföringslagen och stiftelselagen enbart skyldiga att föra räkenskaper.

Stiftelsernas totala tillgångar och disponibla avkastningar framgår av sammanställningen på nästa sida. Den disponibla avkastningen är utdelningsbar år 2025.

Sammanställningen anmäls till kommunstyrelsen.

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Bilagor

Stiftelse	Summa tillgångar	Disponibel avkastning
101 Johan Adolf Andersohns Donationsstiftelse	412 195	17 457
102 Johanna Andersohns Minnesstiftelse	1 475 135	63 742
103 Besparingsstiftelsen	1 321 250	243 986
106 Ellen och Knut Petrés stiftelse	1 261 251	17 509
107 Gunhild Petrés Minnesstiftelse	310 634	13 281
108 Stiftelsen d'Orchimonts bokfond	361 608	15 490
201 Doktor och fru Karl Graméns donationsstiftelse	1 246 908	54 092
203 Vänersborgs samstiftelse nr 4	293 274	23 041
204 Stiftelsen Vänersborgs skollovskoloni	1 105 076	47 782
402 Carl Dafgårds stiftelse	312 335	14 946
404 Gyllenheimska biblioteksstiftelsen	138 165	5 160
405 Gymnasieskolans samstiftelse	872 730	37 648
409 Sven Stenbecks stiftelse	536 061	23 119
421 A J Landströms donationsstiftelse	870 522	37 555
423 Vänersborgs Samstiftelse nr II	351 596	15 046
424 Vänersborgs kommuns Samstiftelse nr III	498 274	193 007
503 Tor Wiboms idrottsstiftelse	6 410	6 394

Sändlista

Handläggare av ärendet

§ 71

Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2024

KS 2025/25

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar och undertecknar årsredovisningar för Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse avseende 2024

Bilaga/bilagor

Här skriver du in manuellt ev. bilaga/bilagor.

Sammanfattning av ärendet

Enligt bokföringslagen är stiftelser vars tillgångar överstiger 1 500 000 kronor bokföringsskyldiga. Bokföringsskyldiga stiftelser ska upprätta en årsredovisning som består av balansräkning, resultaträkning och förvaltningsberättelse.

Kommunstyrelsen är förvaltare för de bokföringsskyldiga stiftelserna, Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse för vilka ekonomikontoret har upprättat årsredovisningar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-03
- Årsredovisning 2024 A Hedman
- Årsredovisning 2024 sam1

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-03

Dnr: KS 2025/25

Handläggare

Kerstin Rosendahl
kerstin.rosendahl@vanersborg.se
0521-72 24 46

Mottagare

Kommunstyrelsen

Donationsstiftelsernas årsredovisningar 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar och undertecknar årsredovisningar för Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse avseende 2024

Sammanfattning av ärendet

Enligt bokföringslagen är stiftelser vars tillgångar överstiger 1 500 000 kronor bokföringsskyldiga. Bokföringsskyldiga stiftelser ska upprätta en årsredovisning som består av balansräkning, resultaträkning och förvaltningsberättelse.

Kommunstyrelsen är förvaltare för de bokföringsskyldiga stiftelserna, Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse för vilka ekonomikontoret har upprättat årsredovisningar.

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Bilagor

Förvaltningsberättelse samt resultat- och balansräkning för Vänersborgs Samstiftelse 1 och August Hedmans stiftelse år 2024.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ekonomikontoret

August Hedmans stiftelse

Årsredovisning för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31

Organisationsnummer 862500-7151

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

- Utdela belöning eller uppmuntran åt elev, som visat goda kunskaper i särskilt ämne, god kamratanda eller berömvärd flit;
- Utdela belöning till elev som ägnat arbete åt teater eller musik eller annan kulturell verksamhet vid respektive skola eller åt gymnastik eller idrott;
- Utge behovsprövade stipendier till elever, vilka efter genomgång av obligatorisk skola bedriver fortsatta studier.

Stiftelsen ingår i samförvaltning med andra av Vänersborgs kommun förvaldade stiftelser. Den gemensamma avkastningen fördelas mellan de ingående stiftelserna. Fördelningen av avkastningen görs med hjälp av andelstal som omräknas varje år.

Främjandet av ändamålet

Stiftelsens redovisade resultat för räkenskapsåret 2024 och den ekonomiska ställningen 2024-12-31 framgår av resultat- och balansräkningen. Under året delades 59 726 kronor ut till välartade och flitiga elever med hänsyn till betyg och förslag från lärarna.

Av specifikationen till eget kapital framgår att 2024 års disponibla avkastning är 70 257 kronor vilka är utdelningsbara år 2025.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

I bokslut 2022 gjordes en nedskrivning av stiftelsens finansiella anläggningstillgångar med -143 tkr. Under 2023 och 2024 har stiftelsens fondplaceringar ökat i värde. År 2024 har 41 tkr återförts av tidigare nedskrivning. Ackumulerade nedskrivningar uppgår till -10 tkr 2024-12-31.

Flerårsöversikt (tkr)

	2024	2023	2022	2021
Huvudintäkter	84,6	77,5	76,0	92,3
Årets resultat	119,2	157,5	-77,6	83,1
Soliditet	99,7%	99,7%	99,7%	100,0%

Resultaträkning	2023	2024
Stiftelsens intäkter		
Aktieutdelningar	74 696	81 161
Räntor, obligationer	0	0
Räntor, bank	2 852	3 451
Summa intäkter	77 548	84 612
 Stiftelsens kostnader		
Förvaltningskostnader	-6 483	-6 729
Övriga kostnader	-4 598	0
Summa kostnader	-11 081	-6 729
 Rörelseresultat	 66 467	 77 883
 Finansiella poster		
Realisationsvinster	0	0
Realisationsförluster	0	0
Nedskrivningar/återföringar av nedskrivningar	91 040	41 311
 Resultat efter finansiella poster	 157 507	 119 194
 Skatt	 0	 0
 Årets resultat	 157 507	 119 194

Balansräkning	Not	2023	2024
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	2		
Aktier		1 479 823	1 517 864
Obligationer		0	0
Summa anläggningstillgångar		1 479 823	1 517 864
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran på kommunen		0	0
Fordran på övr. stiftelser		0	0
Upplupna ränteintäkter		0	0
<i>Banktillgodohavanden</i>		99 427	120 990
Summa omsättningstillgångar		99 427	120 990
SUMMA TILLGÅNGAR		1 579 250	1 638 854
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	3		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundet EK vid räkensk.årets början		1 417 635	1 515 321
Förändringar av bundet EK		97 687	49 099
Bundet EK vid räkensk.årets slut		1 515 321	1 564 421
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fritt EK vid räkensk.årets slut		60 043	59 888
Överfört till och från bundet EK		-97 687	-49 099
Lämnade och återförda bidrag		-59 975	-59 726
Årets resultat		157 507	119 194
Fritt EK vid räkensk.årets slut		59 888	70 257
Summa eget kapital		1 575 209	1 634 678
Kortfristiga skulder			
Skuld till kommunen		4 041	4 176
Övriga skulder		0	0
Summa kortfristiga skulder		4 041	4 176
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 579 250	1 638 854

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag. Kostnader och intäkter har periodiserats, vilket innebär att de hänförs till den period under vilken de intjänas respektive förbrukas.

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärdet minskad med kollektiv nedskrivning för varaktig värdenedgång.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Det bundna kapitalet utgörs av ursprungligt donationskapital och senare donerat kapital, kapitaliseringar och ackumulerad realisationsvinst/förlust och är inte tillgängligt för utdelning. Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och redovisat årsöverskott och utgör de disponibla medlen för utdelning av anslag. Beviljade anslag redovisas direkt mot eget kapital. Beslutade, ej utbetalda, anslag vid årsskiftet skuldföres.

Not 2 Finansiella anläggningstillgångar

Stiftelsens andel av gemensamt förvaltade tillgångar uppgår till 6,9%

Aktier	2023	2024
Ingående anskaffningsvärde	1 534 167	1 531 602
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Omfördelning fond/bank	-2 565	-3 270
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	1 531 602	1 528 332
Ingående nedskrivningar	-142 819	-51 779
Årets återföring	91 040	41 311
Årets nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-51 779	-10 468
Utgående bokfört värde	1 479 823	1 517 864
Börsvärde	1 479 823	1 517 864
Obligationer	2023	2024
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	0	0
Börsvärde	0	0
Summa anläggningstillgångar	1 479 823	1 517 864

Not 3 Förändring av eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
Belopp vid årets ingång	1 515 321	59 888	1 575 209
Årets resultat	0	119 194	119 194
Omföring av realisationsvinst till bundet eget kapital		0	0
Omföring av återförd nedskrivning till bundet eget kapital	41 311	-41 311	0
Kapitalisering 10% av löpande avkastningen	7 788	-7 788	0
Beviljade/utbetalda anslag	0	-59 726	-59 726
Belopp vid årets utgång	1 564 421	70 257	1 634 678

Not 4 Ställda säkerheter

	2023	2024
Ställda panter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Årsredovisning 2024

Vänersborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Benny Augustsson (S)

Henrik Harlitz (M)

Mats Andersson (C)

Lena Eckerbom Wendel (M)

Anders Strand (SD)

Magnus Ekström (KD)

Anna-Karin Sandberg (MP)

Madelaine Karlsson (S)

Kenneth Borgmalm (S)

Bo Carlsson (C)

Torbjörn Moqvist (SD)

Göran Nilsson (SD)

Göran Svensson (MBP)

Cecilia Prins (L)

Stefan Kärvling (V)

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

.....
Daniel Larsson
Auktoriserad revisor

Vänersborgs samstiftelse nr 1

Årsredovisning för räkenskapsåret 2024-01-01 – 2024-12-31

Organisationsnummer 862500-7094

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Vänersborgs samfond I bildades 1982-08-03 efter permutationsansökan genom sammanläggning av 32 stycken donationsfonder enligt beslut i Kammarkollegiet.

Kommunfullmäktige fattade beslut 1996-11-26 om byte av namn till Vänersborgs samstiftelse nr 1. Ny lag om stiftelser trädde i kraft 1 januari 1996 innebar att alla donationsfonder måste ombildas till stiftelser.

Enligt nytt beslut av Kammarkollegiet 2003-05-09 har ytterligare tre stiftelser sammanslagits med samstiftelse nr 1. Dessa stiftelser har tidigare förvaltats av Vänersborgs förening för frivillig socialhjälp.

Stiftelsen ingår i samförvaltning med andra av Vänersborgs kommun förvaltade stiftelser. Den gemensamma avkastningen fördelas mellan de ingående stiftelserna. Fördelningen av avkastningen görs med hjälp av andelstal som omräknas varje år.

Årligen överförs den disponibla avkastningen ur Gunhild Petrés Minnesstiftelse till Vänersborgs Samstiftelse nr 1 för gemensam utdelning.

Främjande av ändamålet

Ändamålet med stiftelsen är att utge bidrag till behövande personer inom Vänersborgs kommun. Bidragen skall utgöra minst 400 kronor vardera och delas ut en gång årligen före julhelgen. Disponibel avkastning skall ställas till sociala centralnämndens förfogande för beslut om utdelning av bidrag.

Under året har totalt 433 716 kronor delats ut till behövande personer inom Vänersborgs kommun.

Stiftelsens redovisade resultat för räkenskapsåret 2024 och den ekonomiska ställningen 2024-12-31 framgår av resultat- och balansräkningen.

Av specifikationen till eget kapital framgår att 2024 års disponibla avkastning är 480 220 kronor.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

I bokslut 2022 gjordes en nedskrivning av stiftelsens finansiella anläggningstillgångar med - 920 tkr. Under 2023 och 2024 har stiftelsens fondplaceringar ökat i värde. Under 2024 har 266 tkr återförts av tidigare nedskrivning. Ackumulerade nedskrivningar uppgår till -67 tkr 2024-12-31.

Tidigare år har avkastningen från Gunhild Petrés Minnesstiftelse redovisats direkt i balansräkningen som en ökning av det fria egna kapitalet. Eftersom avkastningen är avsedd att förbrukas för stiftelsens ändamål redovisas den nu istället som en intäkt i resultaträkningen. Föregående års intäkter i flerårsöversikten och resultaträkningen har räknats om.

Flerårsöversikt (tkr)

	2024	2023	2022	2021
Huvudintäkter	559,5	511,4	504,6	607,6
Årets resultat	785,1	1 059,4	-457,4	571,6
Soliditet	99,7%	99,7%	99,7%	100,0%

Resultaträkning

	2023	2024
Stiftelsens intäkter		
Utdelningar	481 257	525 125
Ränteintäkter	18 372	22 326
Gåvor (avkastning G Petré)	11 744	12 096
Summa intäkter	511 373	559 547
 Stiftelsens kostnader		
Förvaltningskostnader	-38 343	-40 558
Övriga kostnader	0	0
Summa kostnader	-38 343	-40 558
 Rörelseresultat	473 030	518 989
 Finansiella poster		
Realisationsvinster	0	0
Realisationsförluster	0	0
Nedskrivningar/återföringar av nedskrivningar	586 334	266 061
Resultat efter finansiella poster	1 059 364	785 050
Skatt	0	0
Årets resultat	1 059 364	785 050

Balansräkning	Not	2023	2024
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	2		
Aktier		9 574 562	9 789 831
Obligationer		0	0
Summa anläggningstillgångar		9 574 562	9 789 831
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Fordran på kommunen		0	0
Fordran på övr. stiftelser		0	0
Upplupna ränteintäkter		0	0
<i>Banktillgodohavanden</i>		643 299	780 352
Summa omsättningstillgångar		643 299	780 352
Summa tillgångar		10 217 861	10 570 182
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	3		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Bundet EK vid räkensk.årets början		9 112 520	9 744 983
Förändringar av bundet EK		632 463	317 959
Bundet EK vid räkensk.årets slut		9 744 983	10 062 942
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fritt EK vid räkensk.årets början		407 957	446 846
Överfört till och från bundet EK		-632 463	-317 959
Lämnade och återförda bidrag		-388 012	-433 716
Årets resultat		1 059 364	785 050
Fritt EK vid räkensk.årets slut		446 846	480 220
Summa eget kapital		10 191 829	10 543 163
Kortfristiga skulder			
Skuld till kommunen		26 033	27 020
Övriga skulder		0	0
Summa kortfristiga skulder		26 033	27 020
Summa eget kapital och skulder		10 217 861	10 570 182

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag. Kostnader och intäkter har periodiserats, vilket innebär att de hänförs till den period under vilken de intjänas respektive förbrukas.

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningsvärdet minskad med kollektiv nedskrivning för varaktig värdenedgång.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Det bundna kapitalet utgörs av ursprungligt donationskapital och senare donerat kapital, kapitaliseringar och ackumulerad realisationsvinst/förlust och är inte tillgängligt för utdelning. Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och redovisat årsöverskott och utgör de disponibla medlen för utdelning av anslag. Beviljade anslag redovisas direkt mot eget kapital. Beslutade, ej utbetalda, anslag vid årsskiftet skuldföres.

Not 2 Finansiella anläggningstillgångar

Stiftelsens andel av gemensamt förvaldade tillgångar uppgår till 44,8%

Aktier	2023	2024
Ingående anskaffningsvärde	9 884 069	9 908 042
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Omfördelning fond/bank	23 974	-50 792
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	9 908 042	9 857 250
Ingående nedskrivningar	-919 814	-333 480
Årets återföring	586 334	266 061
Årets nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-333 480	-67 420
Utgående bokfört värde	9 574 562	9 789 831
Börsvärde	9 574 562	9 789 831
Obligationer	2023	2024
Ingående anskaffningsvärde	0	0
Investeringar	0	0
Omklassificering	0	0
Avyttring	0	0
Utgående ackumulerat nominellt värde	0	0
Börsvärde	0	0
Summa anläggningstillgångar	9 574 562	9 789 831

Not 3 Förändring av eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
Belopp vid årets ingång	9 744 983	446 846	10 191 829
Årets resultat	0	785 050	785 050
Omföring av realisationsvinst till bundet eget kapital		0	0
Omföring av återförd nedskrivning till bundet eget kapital	266 061	-266 061	0
Kapitalisering 10% av löpande avkastningen	51 899	-51 899	0
Beviljade/utbetalda anslag		-433 716	-433 716
Belopp vid årets utgång	10 062 943	480 220	10 543 163

Not 4 Ställda säkerheter

	2023	2024
Ställda panter	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Årsredovisning 2024

Vänersborg den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Benny Augustsson (S)

Henrik Harlitz (M)

Mats Andersson (C)

Lena Eckerbom Wendel (M)

Anders Strand (SD)

Magnus Ekström (KD)

Anna-Karin Sandberg (MP)

Madelaine Karlsson (S)

Kenneth Borgmalm (S)

Bo Carlsson (C)

Torbjörn Moqvist (SD)

Göran Nilsson (SD)

Göran Svensson (MBP)

Cecilia Prins (L)

Stefan Kärvling (V)

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

.....
Daniel Larsson
Auktoriserad revisor

2025-04-22

§ 72

Hantering av tilläggsfaktura seniorbiljetter 2024

KS 2023/1046

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tilläggsfakturan för Västtrafiks seniorerbjudande 2024 med kostnad 276 401 kr finansieras via kommunstyrelsens anslag för oförutsett 2025, vilket per 2025-04-02 är 3 469 tkr.

Sammanfattning av ärendet

Beslut om att införa avgiftsfria kollektivtrafikresor dygnet runt för +70 år i zon C från och med 1 juli 2024 togs i Kommunfullmäktige 2024-02-07 § 12. Seniorerbjudandet regleras genom avtal mellan Vänersborgs kommun och Västtrafik.

Utgångspunkten i avtalet är att ersättningen för seniorerbjudandet baseras på antalet resor med seniorkorten samt ett pris per resa. Ersättningen för kommande år beräknas med en fördröjning på två år, till exempel utgör resor och pris per resa år 2022 bas för kommunens kostnad år 2024. Enligt avtalet regleras kostnaden årsvis utifrån utfall till dess att det finns ett helårsresande två år bakåt i tiden för nuvarande åldersvillkor att utgå ifrån. Anledningen till tilläggsfakturerings är att det faktiska resandet under perioden för ert nya åldervillkor 70+ 2024 (juli-december) var högre än vad Västtrafik estimerat (84 103 resor jämfört med estimerat 62 526 resor).

Utfall kostnad 2024, den period som inte regleras *	Utfall kostnad 2024, den period som ska regleras **	Fakturerat 2024	Belopp att reglera (tilläggsfaktura)
443 303 kr	1 077 359 kr	1 244 261 kr	276 401 kr

*Utfall kostnad 2024, den period som inte regleras = utfall den period som fakturerats enligt gamla kalkylmodellen avseende gamla åldersvillkoret 75+ (antal kort): januari-juni

**Utfall kostnad 2024, den period som ska regleras = faktiskt antal resor under den period som ska regleras avseende nuvarande åldersvillkor 70+ (juli-december) x pris per resa (12,81 kr)

Tilläggsfakturan finansieras via kommunstyrelsens anslag för oförutsett 2025.
Tillgängliga medel uppgår till 3 469 tkr 2025-04-02.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-02

Utdragsbestyrkande

2025-04-22

- Kommunfullmäktiges beslut 2024-02-07 § 12
- Tillköp av seniorbiljett för Vänersborgs kommun från 70 år dygnet run i zon C
- Estimerad kostnad seniorerbjudande 2026, reglering 2024 [2025VT054996]

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-02

Dnr: KS 2023/1046

Handläggare

Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare

Kommunstyrelsen

Hantering av tilläggsfaktura seniorbiljetter 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att tilläggsfakturan för Västtrafiks seniorerbjudande 2024 med kostnad 276 401 kr finansieras via kommunstyrelsens anslag för oförutsett 2025, vilket per 2025-04-02 är 3 469 tkr.

Sammanfattning av ärendet

Beslut om att införa avgiftsfria kollektivtrafikresor dygnet runt för +70 år i zon C från och med 1 juli 2024 togs i Kommunfullmäktige 2024-02-07 § 12. Seniorerbjudandet regleras genom avtal mellan Vänersborgs kommun och Västtrafik.

Utgångspunkten i avtalet är att ersättningen för seniorerbjudandet baseras på antalet resor med seniorkorten samt ett pris per resa. Ersättningen för kommande år beräknas med en fördröjning på två år, till exempel utgör resor och pris per resa år 2022 bas för kommunens kostnad år 2024. Enligt avtalet regleras kostnaden årsvis utifrån utfall till dess att det finns ett helårsresande två år bakåt i tiden för nuvarande åldersvillkor att utgå ifrån. Anledningen till tilläggsfakturering är att det faktiska resandet under perioden för ert nya åldersvillkor 70+ 2024 (juli-december) var högre än vad Västtrafik estimerat (84 103 resor jämfört med estimerat 62 526 resor).

Utfall kostnad 2024, den period som inte regleras *	Utfall kostnad 2024, den period som ska regleras **	Fakturerat 2024	Belopp att reglera (tilläggsfaktura)
443 303 kr	1 077 359 kr	1 244 261 kr	276 401 kr

*Utfall kostnad 2024, den period som inte regleras = utfall den period som fakturerats enligt gamla kalkylmodellen avseende gamla åldersvillkoret 75+ (antal kort): januari-juni

**Utfall kostnad 2024, den period som ska regleras = faktiskt antal resor under den period som ska regleras avseende nuvarande åldersvillkor 70+ (juli-december) x pris per resa (12,81 kr)

Tilläggsfakturan finansieras via kommunstyrelsens anslag för oförutsett 2025.
Tillgängliga medel uppgår till 3 469 tkr 2025-04-02.

Beredning

Ärendets har beretts i samverkan med Ekonomiavdelningen på Kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

Beslut KF 2024-02-07 § 12 Tillköpsavtal med Västtrafik gällande seniorbiljetter
Avtal Tillköp av seniorbiljett för Vänersborgs kommun från 70 år dygnet run i zon C
Estimerad kostnad seniorerbjudande 2026, reglering 2024 [2025VT054996]

Jill Stor

Avdelningschef näringsliv och strategisk
samhällsplanering

Sändlista

Handläggare av ärendet
Ekonomiavdelningen

§ 12

Tillköpsavtal med Västtrafik gällande seniorbiljetter

KS 2023/1046

Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar införa avgiftsfria kollektivtrafikresor dygnet runt för +70 år i zon C från och med 1 juli 2024.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt Kommunstyrelsen att tillsammans med Västtrafik ta fram ett nytt tilläggsavtal om köp av seniorbiljetter från 70 år med giltighetstid dygnet runt och införande från 1 juli 2024. Den ökade kostnaden som uppskattas till 373 tkr finansieras inom kommunstyrelsens ram.

Sammanfattning av ärendet

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden beslutade 18 oktober 2023 om en ny utformning av seniorerbjudandet. I och med beslutet om ny utformning av seniorerbjudandet kommer Vänersborgs kommuns tillköpsavtal att sägas upp och löpa ut 1 juli 2024. Om kommunen önskar att erbjuda sina invånare seniorkort måste Västtrafik meddelas detta före 1 mars 2024, och därefter tecknas ett nytt tillköpsavtal.

Möjlighet att välja åldersvillkor samt giltighetstid finns, erbjudandet kan gälla från 65, 70 eller 75 år och ha giltighetstid dygnet runt eller under lågtrafik. För giltighetstid dygnet runt och erbjudande från 70 års ålder är den preliminära årskostnaden 1 602 tkr för 2024. Med tidigare tillköpsavtal har kommunen betalat 857 tkr/år. Eftersom det nya avtalet ingås i halvårsskiftet blir den uppskattade prisökningen 373 tkr under 2024. Den ökade kostnaden under 2024 kommer att finansieras via kommunstyrelsens anslag för oförutsett 2024.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2024-01-24, § 8
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-01-08 Tillköpsavtal med Västtrafik gällande seniorbiljetter
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-12-05 Beslut om nytt tillköpsavtal med Västtrafik gällande seniorbiljetter

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Benny Augustsson (S) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I detta instämde Anders Strand (SD), Kenneth Borgmalm (S), Dan Nyberg (S), Mats Andersson (C) och Gunnar Henriksson (L)

Utdragsbestyrkande

2024-02-07

***Rättelse**
införd i genom förnyad
justering 2024-02-20

Lutz Rininsland (V) yrkade bifall till Stefan Kärvlings (V) skriftliga förslag i ärendehandlingarna. I detta instämde Göran Svensson (MBP) och Ida Hildingsson (V).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag och Lutz Rininslands (V) yrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärdes

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunfullmäktige. Den som stödjer kommunstyrelsens förslag röstar ja, och den som stödjer Lutz Rininslands (V) yrkande röstar nej.

Omröstningsresultat

Med ~~*38~~ **43** ja-röster och ~~12~~ **7** nej-röster hade kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omröstningen redovisas i bilaga 7.

Sändlista

Handläggare
Västtrafik

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Uppdragsavtal avseende tillköp av seniorbiljett Vänersborgs kommun 70+ dygnet runt zon C

Efter förfrågan från Vänersborgs kommun, "Beställaren", åtar sig Västtrafik AB, "Västtrafik", att på de villkor som följer av detta Uppdragsavtal "Avtalet" och dess bilagor tillhandahålla den eller de tjänster "Tjänsten" som anges nedan. I de delar Avtalet inte anger annat gäller Västtrafiks Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett, "de Allmänna villkoren", Bilaga 1, för Tjänsten.

1. Parter

Beställare	Leverantör
Vänersborgs kommun	Västtrafik AB
Org nr: 212000-1538	Org nr: 556558-5873
Adress: 462 85 Vänersborg	Adress: Box 123, 541 23 Skövde
Kontaktperson: Cornelia Sörman	Kontaktperson: Sofia Ottosson
Tel.nr: 0521-72 10 46	Tel. nr: 010-43 45 547
E-post: cornelia.sorman@vanersborg.se	E-post: kommun@vasttrafik.se
E-post till diariet: kommun@vanersborg.se	E-post till diariet: vasttrafik@vasttrafik.se
Dnr:	Dnr: 61-310-24
Fakturareferens: 21010	
Faktumärkning: 21010	
Fakturaadress: Vänersborgs kommun, Fakturaservice, Box 344, 462 24 Vänersborg	

2. Tjänster

Åldersvillkor och tid på dygnet

☐ Seniorbiljett 65+ Dygnet runt	Sign.	☐ Seniorbiljett 65+ Lågtrafik	Sign.
☒ Seniorbiljett 70+ Dygnet runt	Sign. So PA	☐ Seniorbiljett 70+ Lågtrafik	Sign.
☐ Seniorbiljett 75+ Dygnet runt	Sign.	☐ Seniorbiljett 75+ Lågtrafik	Sign.

Zongiltighet

☒ Endast giltighet i den zon kommunen tillhör Sign. So PA	☐ Seniorena kan alltid välja giltighet i den zon kommunen tillhör. Som alternativ till detta önskar kommunen låta seniorena kunna välja giltighet i någon av följande zoner. Endast zoner som ingår i kommunens omlottzoner kan väljas. Giltighetstid på dygnet är samma som i den zon kommunen tillhör (väljs ovan under "Åldersvillkor och tid på dygnet"), med undantag för zon A där endast lågtrafik är möjligt. ☐ Zon A (endast lågtrafik) Sign. ☐ Zon B Sign. ☐ Zon C Sign.
- För tjänsten gäller de Allmänna villkoren. - Närmare beskrivning av Tjänsten och grunden för beräkning av avtalat pris, se de Allmänna villkoren samt Bilaga 2 Kalkyl.	
Sign. So PA	

3. Ersättningen

- Avtalad ersättning är 1 601 916 kronor för helår 2024 med år 2022 som bas.
- Om Avtalet inte löper ett helt kalenderår ska Ersättningen beräknas proportionellt utifrån det antal kalendermånader av året som Avtalet är i kraft, så att Beställaren erlägger 1/12-del av Ersättningen per månad under kalenderåret som avtalet är i kraft. Ersättningen för kommande år ska vara föremål för årlig justering enligt vad som anges i de Allmänna villkoren.

Sign. So *AA*

4. Betalningsvillkor

- ☒ Fakturering sker månadsvis innevarande månad med 1/12 av helårskostnaden Sign. So *AA*
- ☒ Fakturering av reglering i efterskott sker årsvis, utifrån faktiskt utfall, till dess att ett helårsresande finns att utgå ifrån för erbjudandet. Därefter enbart månadsvis innevarande månad med 1/12 av helårskostnaden Sign. So *AA*
- ☒ Första fakturering sker [YY-MM] Sign. So *AA*
- ☒ Tillkommande kostnader enligt punkt 4.6, 5.2, 5.3 eller 8.2 i de Allmänna villkoren faktureras inom sex månader efter det att Västtrafik meddelat Beställaren om dessa tillkommande kostnader. Sign. So *AA*

5. Avtalstid

- ☒ Detta avtal gäller från och med 2024-07-01 och tills vidare med en uppsägningstid om sex kalendermånader.

Sign. So *AA*

6. Allmänna villkor och Kalkyl

- ☒ Beställaren har tagit del av de Allmänna villkoren, Bilaga 1.
- ☒ Beställaren har tagit del av Kalkylen för seniorerbjudandet.

Sign. So *AA*
Sign. So *AA*

Detta Avtal har upprättats i två likalydande exemplar, varav parterna har tagit var sitt.

För Beställaren

För Västtrafik

Vänersborg 2024-04-29
Ort och datum

Göteborg 2024-04-15
Ort och datum

Behörig firmatecknare eller
enligt delegation/fullmakt

Behörig firmatecknare eller
enligt delegation/fullmakt

Benny Augustsson
Namnförtydligande

Maria Björner Brauer
Namnförtydligande

Bilaga 1 Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett

Innehåll

1.	Bakgrund	2
2.	Allmänt	2
3.	Allmänt om seniorbiljett	2
4.	Västtrafiks åtaganden	2
5.	Beställarens åtaganden	3
6.	Underleverantör	3
7.	Kontaktpersoner	3
8.	Ersättning	4
9.	Betalning	5
10.	Uppsägning	5
11.	Force majeure	5
12.	Överlåtelse av avtalet	5
13.	Uppsägning vid avtalsbrott	6
14.	Ändringar och tillägg	6
15.	Fullständig reglering	6
16.	Tvistlösning	6

1. Bakgrund

- 1.1 Mellan Västra Götalands läns landsting/Västra Götalandsregionen och samtliga kommuner inom Västra Götalandsregionen är träffat Avtal om ansvar för den regionala kollektivtrafiken i Västra Götalands län. I det avtalet, § 6, behandlas principer för särfakturering och tillköp.

2. Allmänt

- 2.1 Dessa Allmänna villkor avseende tillköp av seniorbiljett (de "**Allmänna villkoren**") gäller för överenskommelser mellan Västtrafik AB (nedan "**Västtrafik**") och en kommun (nedan "**Beställaren**") om tillköp av seniorbiljett ("**Tjänsten**") enligt mellan parterna träffat Uppdragsavtal ("**Avtalet**"). Villkor i Avtalet, vilka avviker från de Allmänna villkoren, äger företräde framför de Allmänna villkoren.
- 2.2 Avtalet omfattar personer som är folkbokförda i kommunen och har uppnått åldersvillkoret för kommunens seniorerbjudande (nedan "**Resenärer**").
- 2.3 Tjänstens omfattning framgår av Avtalet och dess bilagor. För Tjänsten gäller Västtrafiks allmänna resevillkor.

3. Allmänt om seniorbiljett

- 3.1 Seniorbiljetten ("**Färdbeviset**") är personlig och registreras av Västtrafik i Västtrafiks kundregister. Registreringen möjliggör förlustgaranti för Färdbeviset.
- 3.2 Vid varje resa med Färdbeviset ska Resenären visa det för läsaren ombord på fordonet (med undantag för linjer med öppen visering). Vid biljettkontroll ska Resenären uppvisa Färdbeviset samt giltig legitimation.
- 3.3 Färdbeviset gäller för resor med Västtrafiks allmänna kollektivtrafik inom avtalad zon på de linjer och trafikslag där seniorbiljetter gäller (se www.vasttrafik.se/seniorbiljett). För de fall resan påbörjas eller avslutas utanför zonen omfattar Avtalet endast den del av resan som utförs inom den avtalade zonen, varvid Resenären själv bekostar den del av resan som utförs utanför den avtalade zonen.

4. Västtrafiks åtaganden

- 4.1 Västtrafik inhämtar erforderliga adressuppgifter. Utifrån dessa uppgifter skickas varje kalendermånad ett erbjudande ut till de folkbokförda personer i kommunen som under nästkommande kalendermånad fyller det antal år som framgår av avtalet. Erbjudandet skickas även till personer som folkbokförts i kommunen föregående kalendermånad och redan uppfyller åldersvillkoret.

Av informationen ska framgå att Färdbeviset är kostnadsfritt, samt villkor för användandet. I informationen ska det särskilt informeras om att Tillköpet görs

av Beställaren och att Färdbeviset endast gäller så länge Beställarens åtagande om Tillköpet enligt detta Avtal alltiämt gäller.

Om inhämtad adressuppgift, i de fall då erbjudande skickas ut, skulle visa sig vara felaktig, är Västtrafik inte skyldigt att göra efterforskningar rörande rätt adress.

- 4.2 Västtrafik administrerar utlämnande av Färdbeviset till Resenär som omfattas av Avtalet.
- 4.3 Västtrafik tar fortlöpande och efter egen bedömning fram viss statistik över resandet med Färdbevisen. Om Beställaren begär det ska Västtrafik till Beställaren översända för Färdbeviset framtagna statistik. Om Beställaren begär annan eller ytterligare statistik eller annan relevant information ska detta regleras i ett särskilt tillägg till Avtalet ("**Tilläggsavtal**") mellan parterna.
- 4.4 Västtrafik tar efter egen bedömning fram relevant informationsmaterial. Om Beställaren önskar ytterligare informationsmaterial eller marknadsföring ska detta regleras i Tilläggsavtal.
- 4.5 Västtrafik ska vid frågor från Resenärer och andra informera om att Avtalet ej ingår i Västtrafiks normala åtaganden varför Tjänsten bekostas av Beställaren.
- 4.6 Inför Avtalets upphörande eller förändring åtar sig Västtrafik att genomföra informationsinsatser mot alla berörda Resenärer. Dessa informationsinsatser bekostas av den part som vill förändra/säga upp avtalet.

5. Beställarens åtaganden

- 5.1 Beställaren ska ersätta Västtrafik i enlighet med vad som framgår av Avtalet och de Allmänna villkoren.
- 5.2 Vid förändring av villkor för Färdbeviset, på uppdrag av Beställaren, som medför att Färdbevis behöver avslutas och/eller att Resenärer behöver informeras, bekostas dessa insatser av Beställaren.
- 5.3 I de fall Beställarens beslut om förändringar av Färdbevisets villkor genererar extra kostnader för Västtrafik, bekostas dessa av Beställaren.

6. Underleverantör

- 6.1 Västtrafik får anlita underleverantör för att utföra och administrera Västtrafiks åtaganden enligt Avtalet.

7. Kontaktpersoner

- 7.1 Envar part ska vid Avtalets ingående utse en kontaktperson som antingen själv är behörig att fatta beslut eller som omedelbart kan inhämta beslut i frågor rörande Tjänsten.
- 7.2 Vid byte av kontaktperson ska part omedelbart skriftligen meddela motparten den nya kontaktpersonens kontaktuppgifter.

8. Ersättning

8.1 Avtalad ersättning

- 8.1.1 Ersättningen för Tjänsten ("**Ersättningen**") framgår av Avtalet och dess bilagor och denna ska vara föremål för årlig justering.
- 8.1.2 Utgångspunkten är att Ersättningen för Tjänsten baseras på antalet resor med Färdbeviset samt ett pris per resa.

Med antalet resor menas det faktiska antalet viseringar med Beställarens seniorbiljett. Viseringsgrad används för att räkna upp resandet för de seniorerbjudanden där det finns behov av det, utifrån i hur stor grad biljetter visas. Västtrafik avgör ensidigt om viseringsgrad behöver användas. Vid användning av viseringsgrad tillämpas Västtrafiks vid var tidpunkt gällande metod för uppräkningsgrad med viseringsgrad. Berörd kommun informeras minst sex månader före viseringsgrad börjar användas för kommunens seniorerbjudande.

Priset per resa räknas fram genom att Västtrafiks samtliga rörelsekostnader och finansiella kostnader, divideras med samtliga allmänna kollektivtrafikresor inom Västtrafiks trafikområde. Kostnaden per resa multipliceras sedan med självfinansieringsgraden vilket ger kommunens pris per resa. Självfinansieringsgraden justeras årligen utifrån ett genomsnittligt rullande femårsvärde.

- 8.1.3 Vid ett erbjudande i lågtrafik rabatteras priset per resa procentuellt motsvarande andel tidtabellskilometer per timma i lågtrafik jämfört med antalet tidtabellskilometer per timma totalt i samtliga kommuner där seniorerbjudandet gäller i lågtrafik. Procentsatsen för rabatten ses över årligen.
- 8.1.4 Ersättningen för Tjänsten baseras på antal resor och priset per resa för det år som är bas. Ersättningen för kommande år beräknas med en fördröjning på två år, till exempel utgör resor och pris per resa år 2022 bas för Beställarens kostnad år 2024.
- 8.1.5 Årskostnaden regleras inte efter utfall, med undantag för i situationer då inget helårsresande finns att utgå från, om Beställaren inför ett helt nytt seniorerbjudande (Tjänsten) eller om Beställaren förändrar giltigheten för sitt seniorerbjudande (Tjänsten). I dessa fall faktureras Beställaren en av Västtrafik estimerad årskostnad som sedan regleras efter faktiskt utfall tills dess att det finns ett helårsresande att utgå ifrån.
- 8.1.6 Ersättningen är angiven exklusive mervärdesskatt.

8.2 Tillkommande kostnader

- 8.2.1 Om förutsättningarna för Västtrafik att tillhandahålla Tjänsten förändras och medför väsentliga kostnadsökningar för Västtrafik för detta Avtal enskilt, alternativt tillsammans med övriga avtal om tillköp, åtar sig Beställaren att svara för denna kostnadsökning.

- 8.2.2 Vid uppsägning av Avtalet ska Ersättningen beräknas proportionellt utifrån det antal kalendermånader av innevarande avtalsår som passerat vid tidpunkten för Avtalets upphörande.
- 8.2.3 Om uppsägning eller förändring av Avtalet orsakar kostnader för Västtrafik, utöver eventuell kostnad enligt punkt 4.6, åtar sig Beställaren att svara för dessa kostnader.

9. Betalning

- 9.1 Fakturor ska betalas inom 30 dagar. Vid dröjsmål med betalning utgår dröjsmålsränta enligt lag.
- 9.2 Eventuell kostnad enligt punkt 4.6, 5.2, 5.3 eller 8.2 ovan fakturerar Västtrafik inom sex månader från det att Västtrafik konstaterat kostnadsökningen.
- 9.3 Slutavräkning ska ske snarast efter det att avtalet upphör att gälla.

10. Uppsägning

- 10.1 Båda parter har möjlighet att säga upp Avtalet med en ömsesidig uppsägningstid om sex kalendermånader.
- 10.2 Västtrafik äger rätt att utifrån sina förutsättningar och efter en bedömning av lämpligast tillfälle ur Resenärernas perspektiv ensamt bestämma vid vilket datum Tjänsten upphör under uppsägningstiden.
- 10.3 Inför Avtalets upphörande åtar sig Västtrafik att i dialog med Beställaren ta fram erforderlig information till berörda Resenärer.

11. Force majeure

- 11.1 Om part förhindras fullgöra sina åtaganden enligt Avtalet på grund av omständighet som part inte kunnat råda över eller förutse såsom krig och mobilisering, upplopp, statligt beslag, strejk utanför part/parternas rådighet, blockad, lockout, naturkatastrof eller brand och olyckshändelse som inte orsakats av part/parterna eller Västtrafiks underentreprenörer eller av annan för vilken Västtrafik svarar liksom vid blixtnedslag, ändrad myndighetsbestämmelse, myndighetsingripande samt fel eller försening i tjänster eller produkter från underleverantör på grund av omständigheter som här angivits, ska detta utgöra befrielsegrund som medför framflyttning av tidpunkt för prestationen och befrielse från skadestånd och andra eventuella påföljder.

12. Överlåtelse av avtalet

- 12.1 Parts rättigheter och skyldigheter enligt Avtalet får inte överlåtas utan den andra partens skriftliga godkännande. Västtrafik har dock rätt att överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt Avtalet till annan för ändamålet bildad

trafikhuvudman enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik eller motsvarande ny lagstiftning.

13. Uppsägning vid avtalsbrott

13.1 Om part gör sig skyldig till väsentligt avtalsbrott och inte vidtar rättelse inom 30 dagar efter det att den andre parten skriftligen underrättat om avtalsbrottet, har den andre parten rätt att säga upp Avtalet till omedelbart upphörande. Som väsentligt avtalsbrott räknas också upprepade avtalsbrott som inte enskilt skulle ha bedömts som väsentligt. Under uppsägningstiden ska parterna uppfylla alla villkor enligt Avtalet.

13.2 Den uppsagda parten är skyldig ersätta motparten för den skada som kan uppstå till följd av avtalsbrottet och uppsägningen.

13.3 Säger en part upp Avtalet till omedelbart upphörande, utan att ha rätt till det, är den uppsägande parten skyldig att ersätta motparten för den skada som kan uppstå till följd av den obefogade uppsägningen.

En parts ansvar är begränsat till den direkta skada motparten kan visa sig ha lidit, eller kommer att lida, och omfattar således inte indirekt skada såsom utebliven vinst.

14. Ändringar och tillägg

14.1 Ändringar och tillägg till Avtalet ska upprättas skriftligen, undertecknas av behörig företrädare för respektive part och biläggas Avtalet för att äga giltighet.

15. Fullständig reglering

15.1 Avtalet och dess bilagor utgör parternas fullständiga reglering av Tjänsten och ersätter alla skriftliga eller muntliga åtaganden, utfästelser och överenskommelser som föregått Avtalets undertecknande.

16. Tvistlösning

16.1 Uppkomna tvister ska om möjligt lösas i samförstånd mellan parterna.

16.2 Om parterna inte skulle lyckas lösa en tvist i samförstånd, ska sådan tvist angående tillämpningen av Avtalet avgöras av allmän domstol med tingsrätten i Göteborg som första instans och med tillämpning av svensk materiell rätt, utan tillämpning av svenska lagvalsregler.

Dessa Allmänna villkor är giltiga från och med 2024-01-01.

Bilag 2

Kalkyl: estimerad årskostnad för tillköp av seniorbiljett i Vänersborg kommun, inom zon C

Här kommer er estimerade årskostnad för tillköp av seniorbiljett, för målgruppen 70 år och äldre. Samtliga belopp är angivna exklusive moms.

Kalkylen baseras på en uppskattning av antalet resor med seniorbiljetten samt ett pris per resa, båda för det år som är bas. Priset för kommande år beräknas med en fördröjning på två år. Det år som är bas för denna kalkyl är år 2022 och kalkylen avser priset för år 2024.

Priset per resa räknas fram genom att Västtrafiks samtliga rörelsekostnader och finansiella kostnader divideras med samtliga allmänna kollektivtrafikresor inom Västtrafiks trafikområde. Kostnaden per resa multipliceras sedan med självfinansieringsgraden vilket ger kommunens pris per resa.

För mer information om kalkylmodellen se Allmänna villkor för tillköp av seniorbiljett.

	Antal resor	Pris per resa	Totalt
70+ dygnet runt zon C	125 052 resor	12,81 kr	1 601 916 kr

Årskostnaden kommer att regleras årligen efter utfall till dess att det finns ett helårsresande för den aktuella åldersgruppen att utgå ifrån.

När det finns ett helårsresande baseras antalet resor med seniorbiljetten på faktiskt antal viseringar.

Priset kommer årligen att justeras utifrån antal resor, pris per resa för det år som är bas samt utifrån självfinansieringsgrad (genomsnittligt rullande femårsvärde) [och rabatt för erbjudande i lågtrafik (ses över årligen)].

Kalkylen är giltig sex månader från ovan angivet datum. Observera att priserna endast gäller om erbjudandet införs under det kalenderår de avser.

Med vänlig hälsning

Maria Björner Brauer
Enhetschef Försäljning och Marknad

Kontaktperson vid frågor:

Sofia Ottosson, Koordinator Samhällsutveckling, kommun@vasttrafik.se

From: "Sofia Ottosson" <Sofia.Ottosson@vasttrafik.se>
Sent: 2025-03-14 17:36:12
To: "Cornelia Sörman" <Cornelia.Sorman@vanersborg.se>
Cc: "Kommun" <kommun@vasttrafik.se>; "Sofia Rosendal" <Sofia.Rosendal@vasttrafik.se>
Subject: Estimerad kostnad seniorerbjudande 2026, reglering 2024 [2025VT054996]

Hej Cornelia!

Här kommer information om estimerad kostnad för ert seniorerbjudande helår 2026, för oförändrat åldersvillkor 70+ dygnet runt, så att ni kan ta upp den i er budget. Ni kommer varje år under Q1 att få information om kostnad för nästkommande år.

Er estimerade kostnad för seniorerbjudandet helår 2026 är: 2 572 tkr exkl moms.

Kostnaden baseras på estimerat antal resor (193 384 resor) multiplicerat med priset per resa (13,30 kr) och kommer att regleras utifrån faktiskt antal resor.

Vi informerar även om den regleringsfaktura (tilläggsfaktura) som kommer att skickas ut till er under mars, enligt avtalet regleras kostnaden årsvis utifrån utfall till dess att det finns ett helårsresande två år bakåt i tiden för nuvarande åldersvillkor att utgå ifrån. Anledningen till tilläggsfakturerings är att det faktiska resandet under perioden för ert nya åldersvillkor 70+ 2024 (juli-december) var högre än vad vi estimerat (84 103 resor jmf med estimerat 62 526 resor).

Er tilläggsfakturerings avseende reglering av kostnad 2024 är: 276 401 kr exkl moms.

Utfall kostnad 2024, den period som inte regleras **	Utfall kostnad 2024, den period som ska regleras ***	Fakturerat 2024	Belopp att reglera (tilläggsfaktura)	Estimerad kostnad 2025 *	Estimerad kostnad 2026 *	Utfall antal resor helår 2024
443 303 kr	1 077 359 kr	1 244 261 kr	276 401 kr	1 726 tkr	2 572 tkr	135 024

*Estimerad kostnad 2025 och 2026 baseras på dagens åldersvillkor och giltighet.

**Utfall kostnad 2024, den period som inte regleras = utfall den period som fakturerats enligt gamla kalkylmodellen avseende gamla åldersvillkoret 75+ (antal kort): januari-juni

***Utfall kostnad 2024, den period som ska regleras = faktiskt antal resor under den period som ska regleras avseende nuvarande åldersvillkor 70+ (juli-december) x pris per resa (12,81 kr)

Den estimerade kostnadsökningen för 2026 jämfört med 2025 beror på ett ökat antal estimerade resor samt ett ökat pris per resa. När vi tog fram underlag för fakturerings

2025 hade vi inte utfallet för 2024 klart ännu, därmed är det estimerade antalet resor (och därmed även den estimerade kostnaden) för 2025 sannolikt för lågt vilket då kommer att innebära en tilläggsfakturerings vid regleringen utifrån utfall efter årets slut även för 2025. När vi estimerat antal resor för kostnad 2026 har vi tagit hänsyn till utfallet och resandeutvecklingen 2024. Det är anledningen till det stora hoppet i estimerat antal resor samt estimerad kostnad mellan 2025 och 2026.

Sofia Ottosson

Koordinator, Samhällsutveckling

Telefon +46104345547

SMS +46767892950

E-Post Sofia.Ottosson@vasttrafik.se

Västtrafik AB / Box 123 / 541 23 Skövde

Besök: Skövdekontoret, Regionens hus / SKÖVDE

Vxl. 010-43 45 200 / Fax. 010-17 30 123

Styrelsens säte. Skövde / Org.nr. 556558-5873

www.vasttrafik.se / facebook.com/vasttrafik

En del av

2025-04-22

§ 73

Nominering till Vänerstipendiet för 2025

KS 2025/165

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nominerar bröderna Jimmy och Alexander Gustavsson till Vänerstipendiet 2025

Sammanfattning av ärendet

I samband med Karlstads 400-årsjubileum grundade övriga kommuner runt Vänern en fond kallad "Jubileumsfond för Vänern". Syftet med fonden var bland annat att belöna gärningar som främjar kunskaperna om Vänern. Ett stipendium delas ut till person/personer som uppfyller villkoren i donationsbrevet.

Vänerkommunerna kan varje år nominera någon/några som gjort bra insatser för Vänern, och de värden som denna gemensamma tillgång utgör, och som också bidrar till kunskapsutveckling om densamma.

Bröderna Jimmy och Alexander Gustavsson är djupt engagerade i fisket i Vänern och dess utveckling, precis som tidigare generationer av släkten. Sedan 2011 har de bland annat varit med i projektet Krafttag ål och bidragit till att ca 140 000 ålar från olika delar av landet kunnat transporteras och släppas nedanför kraftstationerna i Göta älv så att fler ålar klarar av att ta sig till Sargassohavet för fortplantning. Brödernas engagemang har bl.a. uppmärksammats i en artikel av reportern Karin Enqvist i tidningen TTELA, 2024-10-20, som tydligt motiverar varför de förtjänar att uppmärksammas för sina insatser för Vänern (bifogad).

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-07
- Nomineringsförfrågan till Vänerstipendiet 2025
- TTELA - Artikel om fiskebröderna som hjälper Vänerns ålar att nå Sargassohavet

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-07

Dnr: KS 2025/165

Handläggare

Per-Ola Rasmussen
per-ola.rasmussen@vanersborg.se
0521-72 21 28

Mottagare

Kommunstyrelsen

Nominering till Vänerstipendiet 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nominerar bröderna Jimmy och Alexander Gustavsson till Vänerstipendiet 2025

Sammanfattning av ärendet

I samband med Karlstads 400-årsjubileum grundade övriga kommuner runt Vänern en fond kallad "Jubileumsfond för Vänern". Syftet med fonden var bland annat att belöna gärningar som främjar kunskaperna om Vänern. Ett stipendium delas ut till person/personer som uppfyller villkoren i donationsbrevet.

Vänerkommunerna kan varje år nominera någon/några som gjort bra insatser för Vänern, och de värden som denna gemensamma tillgång utgör, och som också bidrar till kunskapsutveckling om densamma.

Bröderna Jimmy och Alexander Gustavsson är djupt engagerade i fisket i Vänern och dess utveckling, precis som tidigare generationer av släkten. Sedan 2011 har de bland annat varit med i projektet Krafttag ål och bidragit till att ca 140 000 ålar från olika delar av landet kunnat transporteras och släppas nedanför kraftstationerna i Göta älv så att fler ålar klarar av att ta sig till Sargassohavet för fortplantning. Brödernas engagemang har bl.a. uppmärksammats i en artikel av reportern Karin Enqvist i tidningen TTELA, 2024-10-20, som tydligt motiverar varför de förtjänar att uppmärksammas för sina insatser för Vänern (bifogad).

Beredning

Jimmy och Alexander Gustavsson har kontaktats och tillfrågats om nomineringen.

Underlag

Donationsbrevet för Jubileumsfonden för Vänern

Alexander Oskarsson
Hållbarhetschef

Bilagor

- Nomineringsförfrågan till Vänerstipendiet 2025
- TTELA - Artikel om fiskebröderna som hjälper Vänerns ålar att nå Sargassohavet

Sändlista

Handläggare av ärendet

Karlstad kommun

Vänersamarbetet ekonomisk förening

Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Karlstad 2025-03-14
Ledningsstöd och val
Sara Nilsson, Tel 054-540 80 55
sara.nilsson@karlstad.se

Vänerstipendiet 2025 – Välkommen att nominera från er kommun

KS/2025:142

I samband med Karlstads 400-årsjubileum grundade övriga kommuner runt Vänern en fond kallad ”Jubileumsfond för Vänern”. Syftet med fonden var bland annat att belöna gärningar som främjar kunskaperna om Vänern.

För att effektivisera och samordna resurserna hanteras stipendiet ur Jubileumsfonden för Vänern mellan Karlstads kommun och Vänersamarbetet, enligt följande hållpunkter:

- Vänersamarbetets 13 kommuner nominerar kandidater till stipendiet ur Jubileumsfonden för Vänern.
- Beslut om stipendiat fattas av Karlstads kommun, enligt villkor i donationsbrev för Jubileumsfonden för Vänern.
- Stipendiet delas ut vid Väner-övergripande sammankomst.
- Priset delas ut av en av Karlstads kommun utsedd representant, tillsammans med representant från Vänersamarbetet.
- Prissumman: 20 000 kronor.

Förslag på stipendiater ska mailas direkt till kommunledningskontoret@karlstad.se eller skickas till **Karlstads kommun, kommunledningskontoret, 651 84 Karlstad.**

Stipendiedelegationen i Karlstad utser därefter lämplig kandidat.

Kriterierna för kandidaterna anges i punkt 4 i donationsbrevet (bifogas).

Vi behöver nomineringarna **senast 19 maj 2025.**

Stipendiaten kommer i år att få sitt stipendium vid gemensam fiskekonferens 9-10 okt i Karlstad, vid konferensens middag 9 okt.

Vänliga hälsningar

Sara Nilsson

Administratör, Kommunledningskontoret, Karlstads kommun

Bröderna hjälper Vänerns ålar att nå Sargassohavet

700 mil från Vänern ligger ålarnas enda mål i livet – Sargassohavet.

Vattenkraftsstationerna i Göta älv är en stor fiende på vägen. Som tur är finns det hjältar. Fiskarbröderna Jimmy och Alexander och lastchauffören Jörgen räddar varje år tusentals ålar genom att agera "ål-taxi" och skjutsa de ormlika fiskarna förbi alla hinder de första milen.

Klockan 18 ska den specialanpassade lastbilen anlända till den lilla fiskehamnen nästan längst ut på Vänersnäs. Här står redan Erik Sparrevik och Magnus Kryssare från Vattenfall redo. Bröderna Jimmy och Alexander Gustafsson förbereder det sista. Det är de som har fiskat upp ålarna som nu ligger och inväntar transporten i stora kar.

Bild: Karin Engqvist

– Du ser hur blanka de här är. Det betyder att de är vandringsmogna, säger Erik Sparrevik och beundrar de upp till meterlånga ålarna.

Bild: Karin Engqvist

Han förklarar att det just i Vänern kan ta 15–20 år innan de tar steget från gulålar som stadiet innan kallas. Bara de könsmogna blankålarna tas emot för transport inom projektet, som heter Kraffttag ål och som pågått sedan 2011. Hittills har man transporterat 140 000 ålar från olika platser i Sverige.

Bakgrunden är förstås att ålen är en hotad art. Invandringen av ålyngel från Sargassohavet till den europeiska kusten har minskat kraftigt. För ålar i andra delar av världen syns samma utveckling.

Bild: Karin Engqvist

– Det finns nog flera orsaker. Fiske, vattenkraft, förändrade strömmar, säger Erik Sparrevik.

Nu har lastbilen kommit på plats och ett ihärdigt håvande av de hala, slingriga djuren börjar för att förflytta dem till nästa behållare. Den är inte vattenfylld, men den korta stund de ska stanna i denna klarar ålarna utan problem.

Åltransport1

Ål är en gammal djurart och en art som fascinerar många. Alla ålar, världen över, samlas i Sargassohavet väster om Centralamerikas för att para sig och sedan dö. Innan den långa vandringen, som det kallas även om de förstås simmar, har ålarna ätit upp sig ordentligt.

– Resan tar ett år. Och de äter ingenting, förklarar Erik Sparrevik.

Bild: Karin Engqvist

Alexander och Jimmy får samma ersättning för ålarna de levererar till projektet som de hade fått om de sålt dem till konsument.

– Alla är vinnare på det här. Det är det bästa. Vi tycker om det för vi får fiska ål, ni kan bevisa hur många ålar ni släpper ut, säger bröderna riktat mot Vattenfalls representanter.

– Gladast av alla måste ju vara ålarna.

Alla är vinnare på det här. Det är det bästa.

Alexanders son William hjälper vant till. Kanske blir han fjärde generationens fiskare i den lilla fiskehamnen på Vänersnäs?

Bild: Karin Engqvist

Det finns förstås många ålar som inte får skjuts med lastbil utan själva vandrar den första biten av vägen, förbi Vargöns, Håjums, Olidans och Lilla Edets vattenkraftstationer. Av dessa överlever ungefär 40 procent alla fyra passager.

De ålar som nu knuffas fram mot lastbilen har betydligt större chanser till överlevnad. I stort sett samtliga ålar som körs på det här sättet klarar sig. Och man har inte sett någon skillnad i hur de sedan tar sig an den långa vandringen över Atlanten.

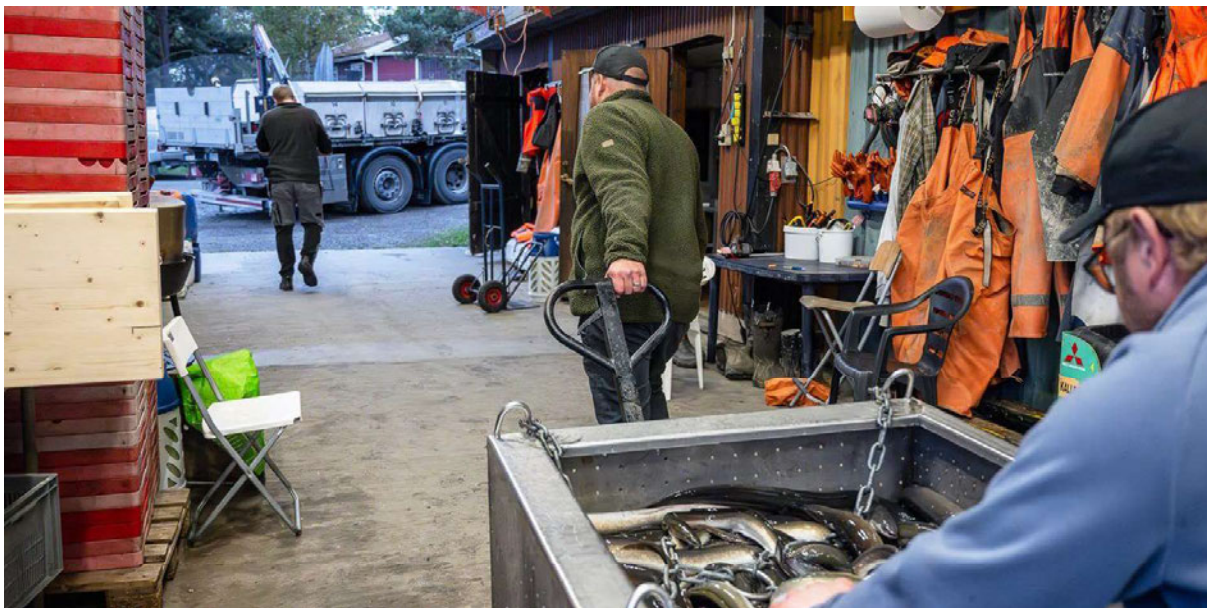

Bild: Karin Engqvist

Tankarna på Jörgen Sejerbos lastbil rymmer redan cirka 1500 ålar. De som åkt längst har fiskats upp i Mälaren, men det finns också Vänerålar från Torsö och Kållandsö ombord. Nu ska ytterligare 383 kilo ål, vilket betyder ungefär samma i antal eftersom de i snitt väger ett kilo var, lyftas upp för att släppas ned i den sista tanken.

En ål lever runt så att den hamnar på marken. Alexander är snabbt där och lyfter den med ett bestämt grepp mitt på kroppen.

Bild: Karin Engqvist

Med fart återbördas den till sina ålkamrater.

Bild: Karin Engqvist

Lastbilen med tillhörande kran används i stort sett enbart till att transportera ål inom olika "trap and transport"-projekt. Jörgen kör en ny tur varannan vecka under hela fiskesäsongen, som varar från maj fram tills oktober/november.

Bild: Karin Engqvist

När behållaren står ovanpå tanken öppnar Jörgen en lucka och ålarna faller ned i tanken. Sen är det dags för avfärd.

Klockan 19.30 är Jörgen och ålarna framme i Lilla Edet, precis söder om vattenkraftstationen.

– Det är alltid regnigt väder här, säger Jörgen som själv är från Skåne, medan han trär på den breda slangen som kommer att fungera som en vattenrutschkana när han öppnar luckan till tanken.

Bild: Karin Engqvist

Den här kvällen är vattnet i älven ovanligt lågt och ålarna får rutscha sista biten på de blöta stenarna.

Bild: Karin Engqvist

De har bra fart genom den gula slangen och det tar inte lång tid innan alla simmat iväg ut i den svarta älven.

Nu väntar ett års simning. Först genom älven, sedan upp efter västkusten, förbi Norges sydspets och runt Shetlandsöarna. Sen har man inte kunnat följa dem längre, även om forskare för några år sedan kunde slå fast att ålar från hela Europa verkar mötas runt Azorerna.

Förra året märktes ålar i projektet med satellitmottagare inom ett forskningsprojekt som SLU driver. Förhoppningen är att man ska kunna följa ålarnas väg hela sträckan från Väneren till Sargassohavet. Resultatet är inte offentliggjort än.

Andra forskare har kunnat följa ål från Azorerna in i Sargassohavet, men ingen har tidigare försökt att spåra dem hela vägen från Europa.

Bild: Karin Engqvist

Men först ska ålarna ta sig nedströms i Göta älv. Några enstaka fiskar behöver lite hjälp för att nå vattnet. Erik Sparrevik ställer upp.

När sista tanken på lastbilen är tömd återstår för Jörgen Sejerbo att rulla ihop slangen och starta bilen på nytt. Fler än 1900 ålar har fått en skjuts på vägen den här kvällen. På deras väg mot Sargasso finns nu inga kraftverk i vägen.

När deras yngel så småningom följt strömmarna tillbaka till Europa kommer kanske några av dem att tillhöra de som fiskas upp för att i stället få hjälp att ta sig oskadda uppströms i älven. Men det är ett helt annat projekt och en annan historia.

Bild: Karin Engqvist

Om projektet

Krafttag ål genomförs sedan 2011 i samarbete mellan Vattenfall Vattenkraft AB, Sydkraft Hydropower, Tekniska verken i Linköping AB, Statkraft Sverige AB, Fortum Sverige AB och Holmen Energi. Vattenkraftföretagen bekostar de frivilliga åtgärderna som ingår i programmet. Dessa sätts in där de gör mest nytta. Inriktningen på åtgärdsdelen är:

- Att sätta ut ålyngel i havet.
- Att fånga och transportera blankål förbi vattenkraftverken, så kallad trap and transport.

Den årliga budgeten för 2023–2025 är cirka 4,5 miljoner kronor.

Källa: energiforsk.se

Text

Karin Engqvist

karin.engqvist@ttela.se

2024-10-20

2025-04-22

§ 74

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av investeringsbudget 2025

KS 2025/190

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 1 mnkr från investeringsprojekt Mariedalskolan idrottshall/specialsalar till verksamhetsanpassning inom samhällsbyggnadsförvaltningens fastigheter i investeringsbudget 2025.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär i beslut 2025-03-21 att 1 mnkr omfördelas från investeringsprojekt Mariedalskolan idrottshall/specialsalar, till ett anslag för verksamhetsanpassning inom samhällsbyggnadsförvaltningens fastigheter, i budget 2025. Till Mariedalskolan idrottshall/specialsalar finns 2 mnkr avsatt i budget 2025 men kostnaden kan nu beräknas till 1 mnkr då projekteringskostnaden blir lägre.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av budget för verksamhetsanpassningar, då det efterfrågats åtgärder av mindre karaktär för att lösa arbetsmiljöfrågor. I investeringsplan för 2025 finns ingen budget avsatt för denna typ av investeringar. I lokalförsörjningsunderlaget 2026-2035 föreslås att 3 mnkr/år avsätts till verksamhetsanpassningar. Hyresgästen ansvarar för den ökade driftkostnaden som följer av dessa investeringar.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-27
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-03-21 § 38

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-03-27

Dnr: KS 2025/190

Handläggare

Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare

Kommunstyrelsen

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om omfördelning av investeringsbudget 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 1 mnkr från investeringsprojekt Mariedalskolan idrottshall/specialsalar till verksamhetsanpassning inom samhällsbyggnadsförvaltningens fastigheter i investeringsbudget 2025.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär i beslut 2025-03-21 att 1 mnkr omfördelas från investeringsprojekt Mariedalskolan idrottshall/specialsalar, till ett anslag för verksamhetsanpassning inom samhällsbyggnadsförvaltningens fastigheter, i budget 2025. Till Mariedalskolan idrottshall/specialsalar finns 2 mnkr avsatt i budget 2025 men kostnaden kan nu beräknas till 1 mnkr då projekteringskostnaden blir lägre.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ser behov av budget för verksamhetsanpassningar, då det efterfrågats åtgärder av mindre karaktär för att lösa arbetsmiljöfrågor. I investeringsplan för 2025 finns ingen budget avsatt för denna typ av investeringar. I lokalförsörjningsunderlaget 2026-2035 föreslås att 3 mnkr/år avsätts till verksamhetsanpassningar. Hyresgästen ansvarar för den ökade driftkostnaden som följer av dessa investeringar.

Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-03-21 § 38

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden
Ekonomiavdelningen

§ 38

Förslag till omfördelning av investeringsbudget från projekt Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar till verksamhetsanpassningar på samhällsbyggnadsfastigheter

SBN 2025/7

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om budgetomfördelning av 1 mnkr från investeringsprojekt Mariedalsskolan idrottshall/specialsalar till verksamhetsanpassningar på samhällsbyggnadsfastigheter år 2025

Sammanfattning av ärendet

Fastighetsverksamheten har under den senaste tiden identifierat behov av budget för verksamhetsanpassningar på samhällsbyggnadsfastigheter, då det har inkommit flera förfrågningar på verksamhetsanpassningar för att lösa diverse arbetsmiljöfrågor. Det handlar ofta om investeringar av mindre karaktär men som är nödvändiga för att anpassa till förändringar som sker löpande i verksamheten där hyresgästen ansvarar för driftkostnadstäckningar.

I nuvarande investeringsplan för 2025 finns ingen avsatt budget för den här typen av investeringar. I lokalförsörjningsunderlaget som beslutades av KS 2025-01-29 har detta behov lyfts fram och ligger föreslaget som ett årligt anslag med 3 mnkr/år från och med år 2026.

Mariedalsskolan idrottshall/specialsalar har en avsatt budget om 2 mnkr för 2025 varav prognos för 2025 uppgår till 1 mnkr. Bedömningen är att projekteringskostnaden väntas bli 1 mnkr lägre än beräknat. För att kunna tillmötesgå brådskande beställningar på verksamhetsanpassningar för år 2025 föreslås att 1 mnkr omfördelas från projekt Mariedalsskolan idrottshall/specialsalar till post för verksamhetsanpassningar inom samhällsbyggnadsfastigheter.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-02-25

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunfullmäktige
Verksamhetschef, fastighet och service
Enhetschef, projekt och bab
Förvaltningsekonom

Utdragsbestyrkande

2025-02-25

Dnr: SBN 2025/7

Handläggare

Anna-Lena Lindqvist
annalena.lindqvist@vanersborg.se

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till omfördelning av investeringsbudget från projekt Mariedalsskolan, idrottshall/specialsalar till verksamhetsanpassningar på samhällsbyggnadsfastigheter

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om budgetomfördelning av 1 mnkr från investeringsprojekt Mariedalsskolan idrottshall/specialsalar till verksamhetsanpassningar på samhällsbyggnadsfastigheter år 2025

Sammanfattning av ärendet

Fastighetsverksamheten har under den senaste tiden identifierat behov av budget för verksamhetsanpassningar på samhällsbyggnadsfastigheter, då det har inkommit flera förfrågningar på verksamhetsanpassningar för att lösa diverse arbetsmiljöfrågor. Det handlar ofta om investeringar av mindre karaktär men som är nödvändiga för att anpassa till förändringar som sker löpande i verksamheten där hyresgästen ansvarar för driftkostnadstäckningar.

I nuvarande investeringsplan för 2025 finns ingen avsatt budget för den här typen av investeringar. I lokalförsörjningsunderlaget som beslutades av KS 2025-01-29 har detta behov lyfts fram och ligger föreslaget som ett årligt anslag med 3 mnkr/år från och med år 2026.

Mariedalsskolan idrottshall/specialsalar har en avsatt budget om 2 mnkr för 2025 varav prognos för 2025 uppgår till 1 mnkr. Bedömningen är att projekteringskostnaden väntas bli 1 mnkr lägre än beräknat. För att kunna tillmötesgå brådskande beställningar på verksamhetsanpassningar för år 2025 föreslås att 1 mnkr omfördelas från projekt Mariedalsskolan idrottshall/specialsalar till post för verksamhetsanpassningar inom samhällsbyggnadsfastigheter.

Hans Larsson

Verksamhetschef fastighet och service

Sändlista

Handläggare av ärendet

Kommunfullmäktige

Verksamhetschef, fastighet och service

Enhetschef, projekt och bab

Förvaltningsekonom

2025-04-22

§ 75

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om utökad investeringsbudget 2025 för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet

KS 2025/222

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget 2025 med 3 mnkr för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår 2025-04-10 att nämndens investeringsbudget utökas med 3 mnkr 2025. Anslaget avser en verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet, som Kunskapsförbundet Väst efterfrågar, för etablering av estetiskt centrum. Fastighet och service har beräknat kostnaden till 3 mnkr men hänvisar till att det är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Kunskapsförbundet Väst är hyresgäst och kommer betala hyrestillägg efter färdig investering.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-14

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-04-10 § 64

KFV Direktionens beslut 2025-03-25 Fråga om investeringskostnad ombyggnation inför etablering av estetiskt centrum

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-04-14

Dnr: KS 2025/222

Handläggare

Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare

Kommunstyrelsen

Förslag från samhällsbyggnadsnämnden om utökad investeringsbudget 2025 för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget 2025 med 3 mnkr för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår 2025-04-10 att nämndens investeringsbudget utökas med 3 mnkr 2025. Anslaget avser en verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet, som Kunskapsförbundet Väst efterfrågar, för etablering av estetiskt centrum. Fastighet och service har beräknat kostnaden till 3 mnkr men hänvisar till att det är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Kunskapsförbundet Väst är hyresgäst och kommer betala hyrestillägg efter färdig investering.

Underlag

Samhällsbyggnadsnämnden 2025-04-10 § 64

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden
Direktionen Kunskapsförbundet Väst

2025-04-10

§ 64

Förfrågan om utökning av investeringsbudget för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet

SBN 2025/117

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om 3 mnkr i utökning av investeringsbudget år 2025 för verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsförvaltningen mottog 2025-03-25 en skrivelse från Direktionen Kunskapsförbundet Väst med en förfrågan om verksamhetsanpassning av Birger Sjöbergsgymnasiet. Kostnaden beräknas till tre miljoner kronor, men är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Den uppskattade kostnaden för ombyggnationen har tagits fram av Fastighet och service i Vänersborgs kommun.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-04-01
- Beslut Kunskapsförbundet 2025-03-25 §23, Ombyggnation på Birger Sjöbergsgymnasiet inför etablering av estetiskt centrum

Sändlista

Kommunfullmäktige
Verksamhetschef, Fastighet och service
Enhetschef Projekt, Fastighet och service

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Ombyggnation på Birger Sjöberggymnasiet inför etablering av estetiskt centrum

Sammanfattning

Direktionen beslutade 2024-05-21, § 37, beslut om att bilda ett estetiskt centrum på Birger Sjöberggymnasiet från och med höstterminen 2025. Anledningen till beslutet var att söktrycket till programmet har varit svagt. Programmet har varit uppdelat på två skolor, Birger Sjöberggymnasiet och Magnus Åbergsgymnasiet. Under två års tid har inriktningen musik på Magnus Åbergsgymnasiet inte kunnat starta på grund av för få sökande.

Genom att samla allt på samma plats tror man att attraktiviteten ökar samtidigt som det blir mer effektivt. Efter direktionens beslut har en tjänstemannautredning gjort angående var på skolan det skulle vara lämpligt att iordningställa lokaler för ett estetiskt centrum.

På Birger Sjöberggymnasiet finns befintliga lokaler specialanpassade för inriktningen bild. Kostnaden för att bygga upp nya bildsalar är hög och därför föreslås att estetiskt centrum placeras intill bildsalarna. Detta kräver dock en ombyggnation. Kostnaden beräknas till tre miljoner kronor, men är en schablonberäkning som ska ses som ett riktmärke. Den uppskattade kostnaden för ombyggnationen har tagits fram av Fastighet och service i Vänersborgs kommun. Kunskapsförbundet Väst är hyresgäster och ej ägare till fastigheten.

Kunskapsförbundet Väst önskar att Vänersborgs kommun står för investeringen och att investeringskostnaden för verksamhetsanpassningen läggs som ett hyrestillägg för förbundet.

Direktionens beslut

Direktionen ställer sig bakom en ombyggnation på Birger Sjöberggymnasiet inför etablering av estetiskt centrum hösten 2025.

Direktionen beslutar också att tillstålla Vänersborgs kommun frågan om investeringskostnaden för ombyggnad av lokalerna för estetiskt centrum på Birger Sjöberggymnasiet.

Paragrafen förklarades omedelbart justerad.

Beslutet skickas till

Vänersborgs kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen Vänersborgs kommun

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: CARL ROBIN DANIELSSON

Date: 2025-03-25 13:47:56

BankID refno: 0195cd58-3b1e-768b-849e-bf8d30504e01

Signed by: Björn Arne Mikael Arvemark

Date: 2025-03-25 14:14:57

BankID refno: 0195cd70-ff3a-7611-ba68-ecbaace9c076

2025-04-22

§ 76

Begäran från byggnadsnämnden om utökad investeringsbudget 2025

KS 2025/160

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka byggnadsnämndens investeringsbudget 2025 med 250 tkr för investering i totalstation och GPS.

Sammanfattning av ärendet

Byggnadsnämnden begär, i beslut 2025-03-04, att få 250 tkr i utökad investeringsbudget 2025 för investering i totalstation och GPS. Nämnden har 500 tkr i investeringsbudget 2025 men har behov av ytterligare 250 tkr då kostnaden uppgår till 750 tkr. Under 2024 förbrukade byggnadsnämnden endast 40 tkr av investeringsbudgeten som då uppgick till 500 tkr. Nämnden bedömer att driftkostnader som följer av investeringen ryms inom befintlig ram.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-27

Byggnadsnämndens beslut 2025-03-04 § 12

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-03-27

Dnr: KS 2025/160

Handläggare

Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare

Kommunstyrelsen

Begäran från byggnadsnämnden om utökad investeringsbudget 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka byggnadsnämndens investeringsbudget 2025 med 250 tkr för investering i totalstation och GPS.

Sammanfattning av ärendet

Byggnadsnämnden begär, i beslut 2025-03-04, att få 250 tkr i utökad investeringsbudget 2025 för investering i totalstation och GPS. Nämnden har 500 tkr i investeringsbudget 2025 men har behov av ytterligare 250 tkr då kostnaden uppgår till 750 tkr. Under 2024 förbrukade byggnadsnämnden endast 40 tkr av investeringsbudgeten som då uppgick till 500 tkr. Nämnden bedömer att driftkostnader som följer av investeringen ryms inom befintlig ram.

Underlag

Byggnadsnämndens beslut 2025-03-04 § 12

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Byggnadsnämnden
Ekonomiavdelningen

2025-03-04

B N § 12

BN.2025.3

Begäran om tilläggsbudget avseende investering, totalstation och GPS, till Kart- och geodata byggnadsnämnden - omedelbar justering

Beslut

Byggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att byggnadsnämnden beviljas 250 tkr i tilläggsbudget för år 2025 avseende investering av totalstation samt GPS hos kart- och geodata.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning av ärendet

Under 2024 hade byggnadsnämnden en investeringsbudget på 500 tkr men endast ett inköp av en drönare genomfördes under året. Drönaren kostade 40 tkr vilket gav en avvikelse mot investeringsbudgeten på 460 tkr. Övriga inköp avvaktades för att inte öka avskrivningskostnaderna på grund av låga intäkter i början av året.

Enligt planeringen av investeringar 2025 är planen att köpa in en totalstation 2025 men det finns även ett stort behov av att köpa in en ny GPS då den nuvarande är ålderstigen och riskerar att sluta fungera under året. När prisuppgifter efterfrågades från leverantör (finns bara en leverantör av dessa varor som behöver vara kompatibla med befintliga instrument) framkom det att om en GPS köps in samtidigt som totalstationen erbjuds ett paketpris. Om båda instrumenten köps vid samma tillfälle som ett paket förväntas kostnaden bli 750 tkr. Om instrumenten istället köps vid olika tillfällen skulle kostnaden bli cirka 400 tkr respektive 500 tkr. Att kunna göra båda inköpen samtidigt skulle innebära en förväntad besparing på 150 tkr. Detta förutsätter dock en tillfällig ökning av investeringsbudgeten 2025 på 250 tkr.

Den ökade kostnaden som en utökad investeringsbudget 2025 innebär de kommande fem åren bedöms kunna hanteras inom befintlig ram, till följd av den låga investeringsnivån 2024.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, miljö- och byggnadsförvaltningen, 2025-02-18

Sändlista

Kommunstyrelsen
Budgetekonom,
Förvaltningsekonom
Verksamhetschef Kart och geodata

2025-04-22

§ 77

**Årsredovisning, bokslut 2024 samt begäran om
ansvarsfrihet för Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund - NÄRF**

KS 2025/149

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommunfullmäktige beslutar att det negativa resultatet i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund årsredovisning för verksamhetsår 2024 inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl beroende på beslutad ombildning av förbundet som sker fr.o.m. 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirectionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Jäv

Henrik Harlitz (M) anmälde jäv och deltog inte handläggningen av ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirectionen för Räddningstjänsten Fyrbodalen har vid sitt möte 2025-02-25 fastställt bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för 2024. Årsredovisning med tillhörande handlingar har översänts till Kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande och med begäran om ansvarsfrihet för directionen avseende verksamhetsåret 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om - 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser söttningsverksamhet. Förbundet uppnår därmed inte balanskravet. Eget kapital uppgår till 38 697 tkr i bokslut 2024.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-19 att bevilja Uddevalla, Lysekil och Munkedal medlemskap i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, vilken därefter byter namn till Räddningstjänsten Fyrbodalen. I samma beslut lämnades ett uppdrag till kommunstyrelsen att i samråd med övriga kommuner återkomma med ett förslag till beslut avseende reglering av förbundets egna kapital. Förbundsledningen för Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund tog under hösten 2024 fram underlag för denna reglering. Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-11 (KF 2024 §205) godkänna redovisad modell för omfördelning av eget kapital i Norra Älvsborg räddningstjänstförbund. I omfördelningen erhåller Vänersborg ett belopp motsvarande 2,55% av det egna fastställda kapitalet i förbundet per 2024-12-31.

Utdragsbestyrkande

2025-04-22

Mot bakgrund av beslutad ombildning av förbundet och beslutad modell för reglering av det egna kapitalet mellan medlemskommunerna, så bedöms att redovisat balanskravsresultat kan hanteras inom ramen för eget kapital och därmed inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl.

Förbundets revisorer har inkommit med revisionsberättelse med tillhörande handlingar och tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024 och att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-14
- Begäran om ansvarsfrihet verksamhetsår 2024 NÄRF
- Protokollsutdrag 2025-02-25 för Bokslut 2024 NÄRF
- Årsredovisning 2024
- Revisionsberättelse 2024 NÄRF
- Det sakkunniga bitrådets yttrande
- Slutgiltig granskning av god ekonomisk hushållning
- Grundläggande granskning 2024 NÄRF slutlig
- NÄRF Löpande granskning och granskning av årsbokslut 2024
- Tjänsteskrivelse - bokslut och årsredovisning 2024 NÄRF
- Internkontrollrapport 2024 NÄRF
- Tjänsteskrivelse - internkontrollrapport 2024 NÄRF

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-03-14

Dnr: KS 2025/149

Handläggare

Thomas Sannemalm
thomas.sannemalm@vanersborg.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2024 samt begäran om ansvarsfrihet för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner Årsredovisning för 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Kommunfullmäktige beslutar att det negativa resultatet i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund årsredovisning för verksamhetsår 2024 inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl beroende på beslutad ombildning av förbundet som sker fr.o.m. 2025.

Kommunfullmäktige beviljar förbundsdirektionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund och de enskilda förtroendevalda i detta organ ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2024.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirektionen för Räddningstjänsten Fyrbodal har vid sitt möte 2025-02-25 fastställt bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för 2024. Årsredovisning med tillhörande handlingar har översänts till Kommunfullmäktige i respektive medlemskommun för godkännande och med begäran om ansvarsfrihet för direktionen avseende verksamhetsåret 2024.

Mot bakgrund av beslutad ombildning av förbundet och beslutad modell för reglering av det egna kapitalet mellan medlemskommunerna, så bedöms att redovisat balanskravsresultat kan hanteras inom ramen för eget kapital och därmed inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl

Förbundets revisorer har inkommit med revisionsberättelse med tillhörande handlingar och tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024 och att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Förbundsdirektionen för Räddningstjänsten Fyrbodal har vid sitt möte 2025-02-25 fastställt bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund för 2024. Årsredovisning med tillhörande handlingar har översänts till Kommunfullmäktige

i respektive medlemskommun för godkännande och med begäran om ansvarsfrihet för direktionen avseende verksamhetsåret 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om - 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser sotningsverksamhet. Förbundet uppnår därmed inte balanskravet. Eget kapital uppgår till 38 697 tkr i bokslut 2024.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-19 att bevilja Uddevalla, Lysekil och Munkedal medlemskap i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, vilken därefter byter namn till Räddningstjänsten Fyrbodal. I samma beslut lämnades ett uppdrag till kommunstyrelsen att i samråd med övriga kommuner återkomma med ett förslag till beslut avseende reglering av förbundets egna kapital. Förbundsledningen för Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund tog under hösten 2024 fram underlag för denna reglering. Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-11 (KF 2024 §205) godkänna redovisad modell för omfördelning av eget kapital i Norra Älvsborg räddningstjänstförbund. I omfördelningen erhåller Vänersborg ett belopp motsvarande 2,55% av det egna fastställda kapitalet i förbundet per 2024-12-31.

Mot bakgrund av beslutad ombildning av förbundet och beslutad modell för reglering av det egna kapitalet mellan medlemskommunerna, så bedöms att redovisat balanskravsresultat kan hanteras inom ramen för eget kapital och därmed inte ska återställas med hänvisning till synnerliga skäl.

Förbundets revisorer har inkommit med revisionsberättelse med tillhörande handlingar och tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024 och att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Underlag

- Skrivelse - Begäran om ansvarsfrihet, verksamhetsår 2024
- Protokollsutdrag 2025-02-25 (§§20–22)
- Årsredovisning år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Revisionsberättelse för år 2024, förtroendevalda revisorer
- Det sakkunniga biträdets yttrande om årsbokslut 2024, Ernst & Young AB
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat 2024, Ernst & Young AB
- Grundläggande granskning 2024, Ernst & Young AB
- Löpande granskning och bokslutsgranskning 2024, Ernst & Young AB
- Tjänsteskrivelse 2025-02-17, Bokslut och årsredovisning 2024 NÄRF
Internkontrollrapport 2024, NÄRF
- Tjänsteskrivelse 2025-02-17, Internkontrollrapport 2024 NÄRF

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Räddningstjänsten Fyrbodäl
Kommunens revisorer

Begäran om ansvarsfrihet, verksamhetsår 2024

Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodal, har 25 februari 2025 dnr 5010-2025-000031-20 §20, tagit beslut om fastställelse av bokslut och årsredovisning för 2024 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Vidare fattade förbundsdirektionen beslut om fastställelse av internkontrollrapport 2024 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. (§21).

Förbundsdirektionen beslutade att uppdra åt ordförande och förbundsdirektör att tillskriva medlemskommunerna begäran om att direktionen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, samt att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024.

Härmed föreslås kommunfullmäktige att bevilja ansvarsfrihet för förbundsdirektionen avseende verksamhetsår 2024.

Jerker Lundin (KD) Uddevalla
Ordförande

Markus Green
Förbundsdirektör

Bilagor:

- Protokollsutdrag 2025-02-25, dnr 5010-2025-000031-20 (§§20–22)
- Revisionsberättelse för år 2024, förtroendevalda revisorer
- Det sakkunniga bitrådets yttrande om årsbokslut 2024, Ernst & Young AB
- Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat 2024, Ernst & Young AB
- Grundläggande granskning 2024, Ernst & Young AB
- Löpande granskning och bokslutsgranskning 2024, Ernst & Young AB
- Årsredovisning år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
- Tjänsteskrivelse 2025-02-17, Bokslut och årsredovisning 2024 NÄRF
- Internkontrollrapport 2024, NÄRF
- Tjänsteskrivelse 2025-02-17, Internkontrollrapport 2024 NÄRF

Sändlista:

Färgelanda kommun	kommun@fargelanda.se
Melleruds kommun	kommunen@mellerud.se
Trollhättans Stad	kommunstyrelsen@trollhattan.se
Vänersborgs kommun	kommun@vanersborg.se

Sammanträdesprotokoll förbundsdirectionen

Tid och plats:	tisdag 25 februari 2025 kl.09.00-12.10 Uddevalla brandstation
Beslutande ledamöter:	Jerker Lundin (KD) Uddevalla Kenneth Engelbrektsson (S) Uddevalla Pia Fogelberg (M) Trollhättan (via Teams) Dan Nyberg (S) Vänersborg Henrik Harlitz (M) Vänersborg Ingo Asplund (L) Färgelanda (via Teams) Marina Karlgren Jonsson (M) Lyskil Roland Björndahl (M) Mellerud Terje Skaarnes (SD) Munkedal Per-Arne Brink (S) Munkedal
Tjänstgörande ersättare:	Ann Blomberg (C) Färgelanda Alexander Myllyharju (S) Trollhättan ersätter Monica Hanson Morgan E. Andersson (C) Mellerud ersätter Michael Melby (S)
Ersättare:	Leif Frisk (SD) Uddevalla Malin Tell (S) Vänersborg Göran Svensson (MBP) Vänersborg Lars Östman (M) Munkedal (via Teams)
Tjänstepersoner/ övriga närvarande:	Markus Green, förbundsdirektör Ann Gustavsson, Förbundssekreterare Annika Larsson, ekonomiansvarig (§§ 20-22) Catarina Norrman (§ 19)
Gäster	Lisbeth Romo, Trollhättans Stad (§ 19) Lena Holmqvist, Trollhättans Stad (§ 19)
Revisorer	Rebecka Rask, Ernst & Young AB (§§ 20-22) Anna de Blanche, Ernst & Young AB (§§ 20-22) Magnus Cassel (S) Vänersborg (§§ 20-22) Leif C Dahl, Färgelanda (§§ 20-22) Eva Larsson, Mellerud (§§ 20-22)

Paragrafer (§§)

14-27

Förbundssekreterare

[Redacted]
Ann Gustavsson

Mötesordförande

[Redacted]
Jerker Lundin (KD) Uddevalla

Justerande

[Redacted]
Henrik Harlitz (M) Vänersborg

Bevis om tillkännagivande av justerat protokoll

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ:

Förbundsdirektionen Räddningstjänsten Fyrbodalen

Sammanträdesdatum:

2025-02-25

Protokollet anslaget under tiden:

2025-02-26 -- 2025-03-21

Förvaring av protokollet:

Brandstationen, Trollhättan

Underskrift

[Redacted]
Ann Gustavsson

Utdragsbestyrkande

§ 20 Beslut om fastställelse av bokslut och årsredovisning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten Fyrbodal har, för tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, tagit fram årsredovisning för verksamhetsår 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om - 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser sotningsverksamhet, och uppnår därmed inte balanskravet.

Ernst & Young har utfört bokslutsgranskning för verksamhetsåret 2024 den 10–11 februari 2025.

Beslutsunderlag:

- Årsredovisning 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Annika Larsson, ekonomiansvarig lämnade en presentation över det ekonomiska utfallet för verksamhetsår 2024 för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund till förbundsledningen.

Förslag till beslut

Förbundsledningen föreslås besluta

- att fastställa årsredovisning för verksamhetsår 2024.
- att uppdra åt ordförande och förbundsledare att tillskriva medlemskommunerna begäran om att ledningen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

Förbundsledningens beslut

Förbundsledningen beslutade

- att fastställa årsredovisning för verksamhetsår 2024.
- att uppdra åt ordförande och förbundsledare att tillskriva medlemskommunerna begäran om att ledningen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

§ 21 Beslut om internkontrollrapport år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Räddningstjänsten Fyrbodal har, för tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, genomfört intern kontroll i verksamheten och upprättat internkontrollrapport för år 2024 i enlighet med, av direktionen, beslutad rapportplan.

Avvikelse som uppmärksammas kommer hanteras vidare inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.

Beslutsunderlag:

- Internkontrollrapport 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Förslag till beslut

Förbunds direktionen föreslås besluta

- att fastställa internkontrollrapport för verksamhetsår 2024.
- att notera till protokollet att verksamheten kommer arbeta vidare med uppmärksammas avvikelse inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.
- att uppdraga åt ordförande och förbunds direktör att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024 i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024.

Förbunds direktionens beslut

Förbunds direktionen beslutade att

- att fastställa internkontrollrapport för verksamhetsår 2024.
- att notera till protokollet att verksamheten kommer arbeta vidare med uppmärksammas avvikelse inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.
- att uppdraga åt ordförande och förbunds direktör att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024 i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024.

§ 22 Revisorernas granskning av bokslut och årsredovisning för år 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Rebecka Kask och Anna de Blanche, Ernst & Young AB presenterade revisionens bedömning avseende granskning av bokslut och årsredovisning 2024.

Revisionen bedömer att bokslut och årsredovisning per 2024-12-31 är upprättade enligt god redovisningssed och ger en rättvisande bild över verksamhetens resultat.

Revisionens samlade bedömning är att förbundet inte uppnår en ekonomisk hushållning år 2024, eftersom de finansiella målen inte uppnås och förbundet inte uppnår en ekonomi i balans.

Revisionens rapporter förevisades för förbundsledningen.

Förslag till beslut

Förbundsledningen föreslås besluta

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Förbundsledningens beslut

Förbundsledningen beslutade

att godkänna informationen och lägga till handlingarna.

Norra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

Årsredovisning 2024

Dokumentnamn: Årsredovisning 2024

Typ av dokument: Publikation	Beslutad av: Direktionen
Diarienummer: 5010-2025-000031-20 §20	Antagen av:
Datum för beslut: 2025-02-25	Senast uppdaterad:

Innehåll

Förord.....	3
Förvaltningsberättelse	4
Översikt över verksamhetens utveckling.....	4
Den kommunala koncernen.....	4
Händelser av väsentlig betydelse, påverkan på de finansiella rapporterna.....	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
Uppföljning av verksamhetsmål.....	17
Balanskravresultat	24
Väsentliga personalförhållanden	25
Förväntad utveckling.....	28
Finansiella rapporter	29
Resultaträkning.....	29
Balansräkning	31
Kassaflödesanalys	32
Notförteckning.....	33
Not 1. Redovisningsprinciper	33
Not 2. Uppskattningar och bedömningar	36
Not 3–8. Noter till resultaträkning	37
Not 9–19. Noter till balansräkning	38
Driftredovisning	40
Investeringsredovisning.....	43
Revisionsberättelse.....	47

Förord

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund har i uppdrag att minska antalet bränder och skador till följd av bränder genom myndighetsutövning, förebyggande åtgärder och räddningsinsatser. Verksamhetsuppdrag som styrs av beslutat handlingsprogram.

Tidigare år har analyserna visat på en framtida förändrad omvärld. Under 2023 visade det sig att den förändrade omvärlden är här. Samma trend har fortsatt 2024 i form av social oro tillsammans med gängkriminalitet, påverkan av viktig infrastruktur kopplat till väder och klimatförändringar och inte minst hur vi nu måste planera för höjd beredskap på grund av kriget i Ukraina. Samtidigt uppstår nya risker i samhället med anledning av nya sätt att transportera och använda energi i olika former, exempelvis batterier, solceller och vätgas.

Vi kan konstatera att det finns en mängd omständigheter som utmanar vårt verksamhetsuppdrag och möjlighet att upprätthålla en så trygg och säker vardag som möjligt för såväl våra invånare som för vår personal som ska kunna hantera denna bredd av tänkbara händelser.

Under 2024 beslutade kommunfullmäktige i Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg att Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund gemensamt skulle bli Räddningstjänsten Fyrbodalen vid årsskiftet 2024/2025. Detta har inneburit att det funnits en hög belastning för organisationen under verksamhetsåret för att förbereda sammanslagningen.

Under året har även flera större räddningsinsatser skett där vår personal visat på hög effektivitet i en utmanande tid.

Målsättningen är att skapa en starkare räddningstjänst med kapacitet att vara robust och kompetent i den verklighet vi lever i och står inför.

Trollhättan januari 2025

Markus Green
Tf. Förbunds- och räddningschef

Förvaltningsberättelse

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund lämnar i förvaltningsberättelsen en övergripande beskrivning av verksamheten som bedrivits i kommunalförbundet under året. Redovisningen är upprättad enligt 11 kap. Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendation 15, Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Översikt över verksamhetens utveckling

Tabell 1. Verksamhetens utveckling i siffror senaste femårsperiod

Fem år i sammanhang	2024	2023	2022	2021	2020
Invånare i förbundsområdet	114 537 ¹	114 684	114 953	114 634	114 863
Medlemsavgift (tkr)	94 446	92 053	89 523	87 854	85 796
Uppräkning av medlemsavgift (%)	2,6	2,3	1,9	2,4	2,25
Årets resultat (tkr)	-5 947	344	-1 825	757	2 610
Nettoinvesteringar (tkr)	15 004	12 963	5 232	8 004	16 240
Tillgångar (tkr)	118 309	122 009	96 627	100 518	100 931
Långfristig låneskuld (tkr)	0	44	32	52	69
Soliditet (%)	32,7	24,7	30,5	31,17	29,50
Personalkostnader (tkr)	89 450	87 787	87 478	84 109	80 803
Anställda i förbundet	227	237	240	232	238
Antal räddningsinsatser	1 135	1 153	1 175	1 190	1 228
Antal automatlarm	368	385	403	373	404
Utförda tillsyner	178	191	149	171	187
Utförda rengöringar (sotning) ²	2 628	4 666	5 512	7 061	6 965
varav Färgelanda	314	1 531	1 265	1 505	1 622
varav Trollhättan	2 314	3 135	4 247	5 556	5 343
Utförda brandskyddskontroller ³	2 172	1 814	1 802	1 317	2 506
varav Färgelanda	663	661	417	264	725
varav Trollhättan	1 509	1 153	1 385	1 053	1 781

Den kommunala koncernen

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund bestående av fyra medlemskommuner, Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg. Genom myndighetsutövning, förebyggandearbete, information och rådgivning, utbildning samt räddningsinsatser arbetar vi för en trygg och säker samhällsmiljö.

Inom det geografiska upptagningsområdet bor cirka 115 000 invånare. Förbundets nio brandstationer finns i orterna Brålanda, Färgelanda, Högsäter, Mellerud, Sjuntorp, Trollhättan, Vargön, Vänersborg och Åsensbruk. Bemanningen i Vänersborg och Trollhättan utgörs av heltidsanställd personal. Vid övriga brandstationer tjänstgör räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB).

¹ Befolkningsstatistik kvartal 1-3 2024, Statistiska Centralbyråns publicering 2024-11-12.

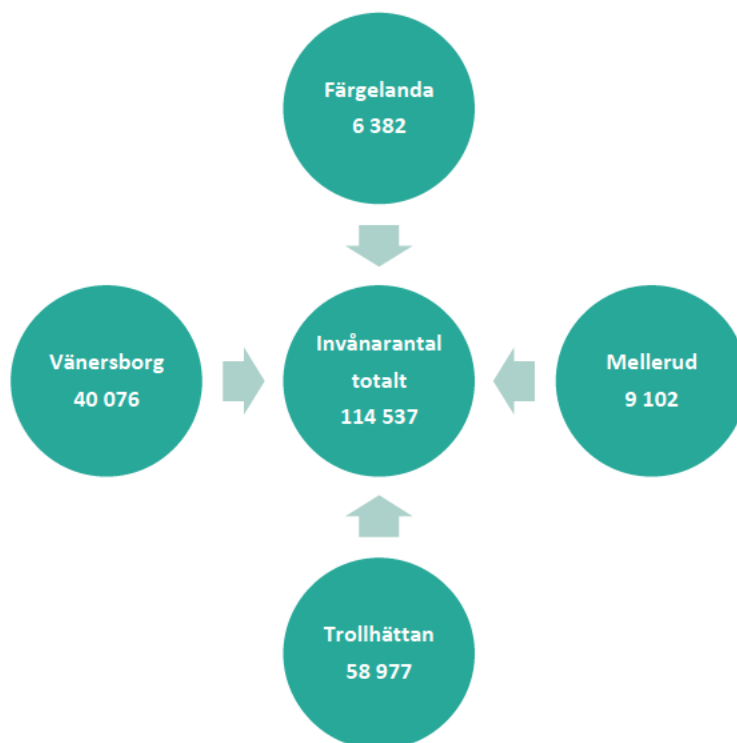
²⁻³ Observera vid jämförelse mellan år att statistik för 2024 endast avser perioden 1 jan – 31 maj, då förbundets uppdrag att utföra rengöring och brandskyddskontroll enligt tecknat avtal upphörde och återfördes till Färgelandas och Trollhättans kommuner.

Från 1 januari 2025 övergår förbundet, tillsammans med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal.

Illustration A. Karta över förbundets geografiska upptagningsområde. På kartan ingår även kommunområdena för övriga medlemmar i räddningsledningssystemet.

Illustration B. Fördelning av invånarantal inom förbundets fyra medlemskommuner⁴.

⁴ Befolkningsstatistik kvartal 1-3 2024, Statistiska Centralbyråns publicering 2024-11-12.

Direktion och revision

Verksamheten styrs av en direktion vars medlemmar tillsätts av medlemskommunerna. Direktionen fastställer budget samt beslutar i övergripande principiellt viktiga frågor för verksamhetens inriktning. Elva (11) sammanträden har genomförts under perioden.

Ledamöter i direktionen

Dan Nyberg (S), ordförande, Vänersborg
Pia Fogelberg (M), vice ordförande, Trollhättan
Henrik Harlitz (M), Vänersborg
Monica Hanson (S), Trollhättan

Ingo Asplund (L), Färgelanda
Roland Björndahl (M), Mellerud

Ersättare i direktionen

Malin Tell (S), Vänersborg
Mohamud Aden (C), Trollhättan
Göran Svensson (MBP), Vänersborg
Sofia Andersson Dharsani (S)⁵, Trollhättan
Alexander Myllyharju (S)⁶, Trollhättan
Ann Blomberg (C), Färgelanda
John-Olov Frid (S), Mellerud

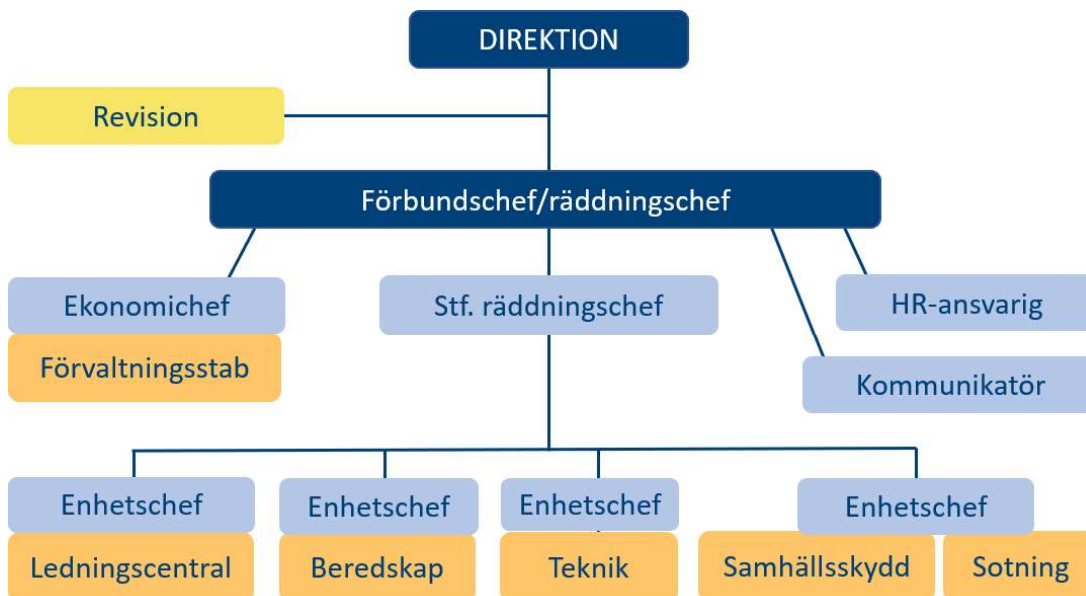
Revisorerna granskar verksamheten för att bedöma om förbundet tillämpar god redovisningssed, uppnår sina verksamhetsmål och att räkenskaperna är rättvisande.

Revisorer

Ernst & Young Aktiebolag
Magnus Cassel (S), Vänersborg
Leif C Dahl, Färgelanda
Joacim Magnusson (KD), Mellerud
Anders Karlzon (KD), Trollhättan

ersättare: Sven Erik Larsson(M), Vänersborg

Illustration C. Organisationsschema för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

⁵ Ersättare i direktionen under perioden 2023-01-01—2024-06-17.

⁶ Fyllnadsval ersättare enligt KF beslut 2024-09-16, Trollhättans Stad.

Förbundsledning

Förbundschef

Direktionen fastställer hur förbundschef ska leda förvaltningen. Denne ansvarar för att bereda och verkställa direktionens beslut.

Ledningsgrupp

Har ansvar för övergripande planering, ledning, utveckling och uppföljning av verksamheten. Består av förbundschef, stf. räddningschef, ekonomichef, enhetschefer, HR-ansvarig samt kommunikatör.

Stf räddningschef

Är räddningschefens ställföreträdare och ansvarar för samordningen av enhetschefernas ansvarsområden och verksamheter.

Ekonomichef

Ansvarar för ekonomisk och administrativ hantering samt ger stöd i finansiella frågor. Är chef för förvaltningsstaben som hanterar ekonomiadministration, lönehantering, diarium och arkiv, förberedelser och protokollförande vid direktion samt ger stöd åt verksamheten i övrigt.

HR-ansvarig

Ansvarar för att stödja chefer inom personalområden som arbetsrätt, lönebildning, samverkan, rekrytering och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Kommunikatör

Ansvarar för att, i samråd med chefer, planera, utforma, sprida, utvärdera och förvalta informations- och kommunikationsinsatser.

Enhet ledningscentral ansvarar för operativ systemledning, beslut om inledande av räddningsinsats och att utse räddningsledare. Beslutar om inriktning, samordning och prioritering av resursanvändning för räddningsinsatser och beredskap, samt följer upp att räddningsinsatserna genomförs effektivt och har effekt. Enheten utgör ledningsstöd, etablerar stab vid större händelser samt genomför insatsplanering och olycksutredning.

Enhet beredskap ansvarar för att snabbt ingripa vid olyckor och överhängande fara för olyckor med syfte att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Enheten arbetar även med underhåll av förbundets brandstationer, fordon, skyddsutrustning och materiel samt med utåtriktad samhällsinformation.

Enhet teknik har ett övergripande ansvar för drift av förbundets brandstationer, fordon, IT- och kommunikationssystem, skyddsutrustning och materiel.

Enhet samhällsskydd ansvarar för myndighetsutövning, tillsyn och tillståndprocesser inom lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om explosiva och brandfarliga varor (LBE). Sakkunnig i brandskyddsfrågor och remissinstans för medlemskommuner, myndigheter och andra organisationer. Genomför externutbildning, information och rådgivning.

Enhet sotning har ansvarat för sotning och brandskyddskontroller inom Färgelanda kommun och Trollhättans Stad enligt avtal under perioden 1 januari 2015 till 31 maj 2024. Sotningsverksamheten återfördes 1 juni till berörda medlemskommuner och har därmed avvecklats i förbundets regi. Ekonomisk avräkning ska ske efter revidering av bokslut 2024.

Händelser av väsentlig betydelse, påverkan på de finansiella rapporterna

Förbundet påverkas i stor omfattning av tilldelade ramar från medlemskommunerna. Medlemsbidraget ökade med 2,6 procent jämfört med år 2023. I beloppet ingår förbundets del av medlemskommunernas statsbidrag avseende ledning av kommunal räddningstjänst.

Omvärldsfaktorer som ligger utanför förbundets möjlighet till påverkan medförde att direktionen, på grund av synnerliga skäl, beslutade om en budget i obalans 2024 med ett prognostiserat underskott om -5 000 tkr att täcka med medel ur eget kapital. Flertalet av räddningstjänstens uppdrag går inte att prioritera ner, eller bort, på grund av krav enligt lagstiftning. Finansiering av verksamheten har setts över i process för sammanslagning av NÄRF och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB).

Arbetsmiljö

Arbetstidsnämnden meddelade förbundet dispens från arbetstidsregler för semesterperioden juni till augusti 2024 och senare avslagsbeslut i övriga delar i ansökan, varav ny dispensansökan inlämnades. Utifrån genomförd risk- och konsekvensanalys samt beslut från arbetstidsnämnden har arbete skett med omställning för arbetstidsschema och bemanning. Detta medför att fler brandmän och styrkeledare behöver anställas på Vänersborgs och Trollhättans brandstationer.

Två nya stationschefer, en till var heltidsstation, tillträdde sina tjänster i början av februari 2024 med syfte att förbättra förutsättningarna för ett närvarande ledarskap på samtliga brandstationer.

Investeringar

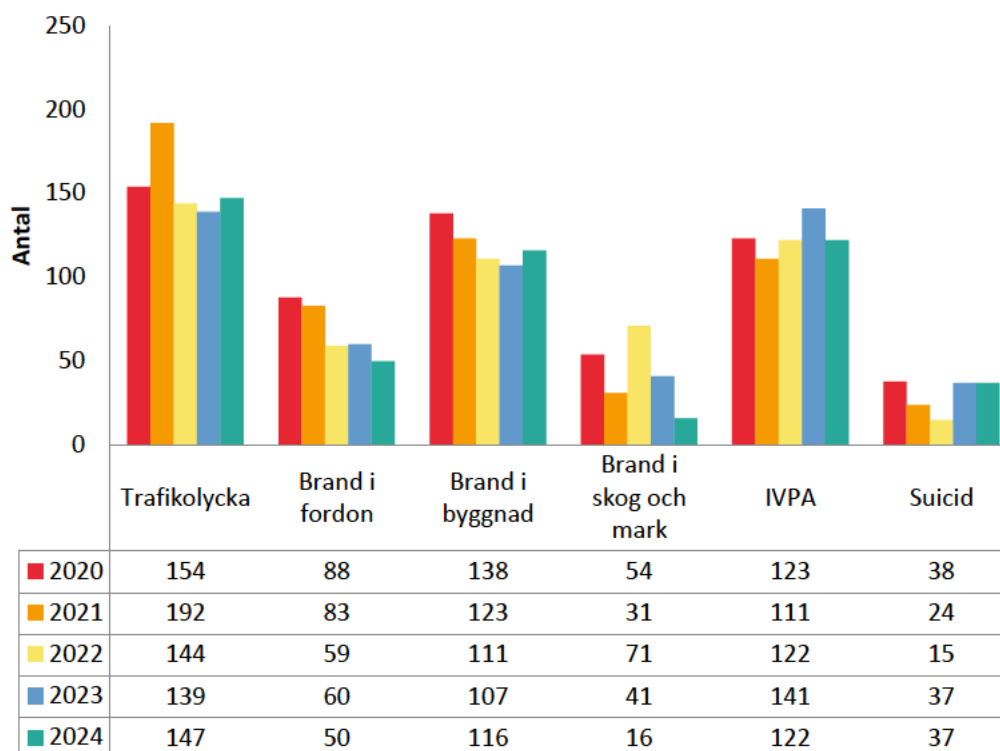
Direktionen beslutade i februari att investeringsbudget för de investeringar som inte kunnat avslutas år 2023 skulle överflyttas till investeringsbudget år 2024. För mer information, se rubrik Drift- och investeringsredovisning.

Räddningsuppdrag

Totalt har 1 135 räddningstjänstuppdrag utförts fördelade per medlemskommun enligt följande; 72 Färgelanda, 113 Mellerud, 555 Trollhättan och 395 Vänersborg. Sedan toppen 2018 är trenden tydlig med en nedgång på totala räddningsuppdrag, även om det är på stabilare nivåer. Nedgången i samband med pandemin 2020 håller i sig och är synlig i de flesta händelsekategorierna.

Andelen automatiska brandlarm (368 styck) i förhållande till total larmmängd utgör 32,4 procent. Antalet automatlarm, ej brand befinner sig på en minskande trendnivå sett över en 5 års period. Om man ställer siffran mot antal totala objekt som är automatlarmade ses en ännu tydligare trend nedåt.

Diagram 1. Urval av händelsetyper år 2021–2024

Trenden med antalet uppdrag gällande trafikolyckor har sedan 2017 i stort varit nedåtgående. I statistiken redovisas för brand i fordon inte antal fordon som varit brand-utsatta utan antal uppdrag räddningstjänsten varit på.

Antalet brand i byggnad har varit några fler än tidigare år, medan statistiken för brand i skog och mark visar på ett rekordlåg antal. En regnig vår och sommar gav aldrig möjlighet till upptorkning.

Antalet IVPA uppdrag (i väntan på ambulans) ligger lite lägre än medeltalet (129). Räddningstjänsten larmas då fara för suicid kan antas och då händelsen sker utomhus. Statistiken för suicid visar antalet uppdrag som förbundet varit på, inte antal genomförda suicider. Flera uppdrag kan avse samma individ. Suicider eller suicidförsök som innefattar brand, trafikolycka, drunkning eller utsläpp farligt ämne redovisas inte i som suiciduppdrag.

Utmärkande händelser under perioden:

12 jan	Brand i batterilager, Trollhättan
15 jan	Tågolycka, förstärkningslarm till RMB
23 feb	Väderrelaterade händelser - stormblåst
22 mar	Brand i byggnad med butik och lägenheter, Mellerud
18 apr	Pågående dödligt våld (PDV), falsklarm om skjutning, Trollhättan
16 jun	Kraftig nederbörd över Trollhättan, många översvämningar på kort tid.
28 jul	Översvämning/skred RV45, förstärkningslarm till Lilla Edet/VRR
10 aug	Utsläpp farligt ämne på Stallbacka industriområde, Trollhättan
31 aug	Resurskrävande brand på Heljestorp avfallsanläggning, Vänersborg
8 sep	Brand i batterilager, Trollhättan
5 dec	Brand i byggnad med grisar, Mellerud

Utredning PFAS vid brandstationerna

Samtliga medlemskommuner har meddelat förbundet krav på att utreda förekomst av föroreningar, så kallad MIFO-undersökning, avseende PFAS på brandövningsplatser. Kraven har föranlett dialoger mellan förbundet och respektive miljöförvaltning samt inom direktion och ägarsamråd kring omfattning av undersökningskrav och ansvars- och kostnadsfördelningar. Detta då räddningstjänstverksamhet historiskt sett både bedrivits i enskild kommuns regi samt som kommunalförbund. Frågan om ansvars- och kostnadsfördelning är ännu inte avgjord.

Tillsyn av förbundets verksamheter

Under året har tillsynsmyndigheter genomfört tillsyn av delar av förbundets verksamhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har dels genomfört tillsyn av förbundets operativa ledningssystem, utifrån direktiven i ett enhetligt ledningssystem (ELS), dels genomfört tillsyn av förbundets tillsynsverksamhet enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO). Länsstyrelsen har genomfört tillsyn av förbundets arbete enligt Säkerhetsskyddslagen.

Ledningsplats

Efter genomförd lokalplaneringsprocess har beslut fattats om byggnation avseende ny ledningscentral i Trollhättan. Arbetet drivs av Kraftstaden Fastigheter i Trollhättan AB och sker i samverkan med förbundet, Trollhättans Stad och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Byggnationen inleds under våren 2025 och beräknas vara färdig sommaren 2026.

Brandstationer i Vänersborgs kommun

Förstudien för en ny brandstation i Vänersborgs tätort avslutades ifjol. Kommunstyrelsen i Vänersborg beslutade om ny brandstation i kommungemensam lokalförsörjningsplan för åren 2025–2034. Dialogen om lämplig lokalisering fortgår i samråd med förbundet.

Ett utredningsarbete pågår avseende akuta arbetsmiljörisker i befintliga lokaler med syfte att sammanställa, prioritera och om möjligt åtgärda de brister som finns. Arbetet utförs av en konsult på uppdrag av kommunen. Förbundet är delaktiga med utsedda representanter under hela processen.

Kommunen har under året vidtagit flera åtgärder för att förbättra arbetsmiljön på brandstationen i Vänersborg. Trots dessa insatser kvarstår arbetsmiljöproblem som är kopplade till den gamla stationen, samt utmaningar med att hantera kontaminerat brandmaterial på ett säkert sätt.

För brandstationen i Brålanda pågår en dialog mellan förbundet och kommunen om nödvändiga åtgärder för att uppfylla kravet på ändamålsenliga lokaler.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Riskmatris

Förbundet har valt att övergripande presentera de mest väsentliga riskerna som identifierats indelat på tre områden: finansiell risk, omvärlds- och verksamhetsrisk.

Tabell 2 Finansiella risker

Riskområde	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Kredit och likviditet	Investeringsbehovet för de närmsta åren är stort, främst avseende fordon. Det kommande året täcker förbundet investeringar med egna medel ut kassan.	Förbundsövergripande	Uppföljning av investeringskostnader och likviditet. Ev. behov av nytecknande av lån efter 2026. Ökad kontroll av driftkostnader.
Medlemsavgift (cirka 80–85 % av huvudintäkt)	Uppräkning som inte följer behov ger effekter på förmågan att bedriva uppdrag. Det finns idag en underfinansiering på olika sätt i förbundet.	Förbundsövergripande	Om total ram ej beviljas/eller minskning av ram sker behöver ett fördjupat arbete påbörjas med att se över vilka delar av förmågan som kan tas bort, vilket riskerar att påverka den enskilde i samhället.
Förvaltning och utveckling	Intäkterna räcker enbart till förvaltning, omfördelning av eget kapital har krävts. Det finns inget utrymme för utveckling.	Förbundsövergripande	Prioritering av nödvändiga utvecklingsområden.

Tabell 3. Omvärldsrisker

Riskområde	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Säkerhetspolitiskt läge	Säkerhetsläget i Sverige med omvärld (på grund av krig och terror) är omvälvande och påverkar även förbundets arbete. Antalet händelser och dess komplexitet ökar i samhället.	Förbundsövergripande	Genomförd analys av resursbehov har lämnats till direktion och medlemskommuner. Omvärldsbevakning/anpassning till riktlinjer och direktiv från MSB och andra myndigheter kan idag endast ske i den mån ekonomi och resurser räcker till.
Bemanning/brist på arbetskraft	Svårighet att rekrytera personal med särskilt kompetens. Det finns en påtalad brist på resurser i förbundet i förhållande till arbetsbelastning, redovisad med påtalade arbetsmiljörisker.	Förbundövergripande	Utredning om samarbetsformer/sammanslagning med RMB ⁷ . Organisationsförändring/anpassning. Ökad samverkan med medlemskommunerna.
Arbetstidsförändring AB samt bilaga R	Arbetstidsdirektivet medför utmaningar med schema-läggning, samt försvårar för verksamheten att utföra våra uppdrag. Nedprioritering kan krävas om inte rekrytering sker.	Förbundsövergripande	Samarbete mellan arbetsgivare och lokala fackliga företrädare. Analys av konsekvenser/schemaplanering genomförd. Dispensansökan inlämnad. Behov av nyrekrytering identifierat.

⁷ Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB)

Tabell 4. Verksamhetsrisker

Riskområde	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Fordon	Långa leveranstider vid nyanskaffning. (Se även finansiella risker).	Förbundsövergripande Enhet teknik Enhet beredskap	Reviderad fordonplan. Planera investeringarna långsiktigt.
ELS och ledningscentralen LC Fyrbodal	Utökade krav på systemledning samt på stab och ledning vid räddningsinsatser.	Förbundsövergripande	Utbildning och övning. Teknikutveckling. Samverkan genom avtal.
Miljömässig Utveckling	Efterlevnad av miljökrav. Hantering av tillsyner, rapportering och åtgärder kräver kunskaper, resurser och driver kostnader.	Förbundsövergripande	Dialog med direktionen. Utbildning och övning. Teknisk anpassning. Samverkan med medlemskommunerna. Konsultavtal.
Fastigheter/lokaler	Krav på arbetsmiljö och ändamålsenliga lokaler. Bristar i arbetsmiljön vid brandstationer i Vänersborgs kommun är lyft.	Förbundsövergripande	Dialog med direktion och medlemskommuner. Planer för en ny brandstation i Vänersborgs tätort ligger i kommunens lokalförsörjningsprogram för år 2025–2034.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förbundet följer de redovisningsprinciper som framgår av lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Periodens utfall

Förbundets totala intäkter under året inklusive medlemsavgifter uppgick till 130 458 tkr, och kostnaderna till -137 425 tkr inklusive avskrivningar. Finansnettot hamnade på 565 tkr och nettot för jämförelsestörande poster blev 365 tkr. För perioden redovisas ett resultat om -5 947 tkr. Dominerande inkomstkälla består av medlemsavgifter från förbundets medlemskommuner. Avvecklingen av enhet sotning är inkluderad i resultatet.

Räddningstjänstens intäkter uppgick till 126 731 tkr och kostnader till -133 165 tkr inklusive avskrivningar. Finansnettot hamnade på 525 tkr. Resultatet uppgår till -5 344 tkr vilket motsvarar 4,2 procent av omsättningen.

Enhet sotnings intäkter uppgick till 3 817 tkr och kostnader inklusive avskrivningar till -4 261 tkr. Finansnettot hamnade på 41 tkr. Enheten uppvisade ett negativt resultat för perioden om -603 tkr vilket motsvarar 15,8 procent av enhetens omsättning som är taxefinansierad. Utfallet fördelas mellan Trollhättan och Färgelanda enligt procentuell andel av totala intäkterna baserat på förra årets utfall; Trollhättans Stad 75 procent och Färgelanda kommun 25 procent.

Resultatet regleras enligt överenskommelse med Färgelanda kommun och Trollhättans Stad. Sotningen har ett eget bankkonto som efter regleringar per 1 januari 2025 har ett plussaldo på 920 tkr som tillskjuter medel för att täcka underskott då sotningsverksamheten upphört i förbundets regi. Underskottet härrör till ingående negativ balans för enheten från år 2023 samt avvecklingskostnader för verksamhet och system. De 312 tkr som återstår på kontot har bokats upp som en minskning av eget kapital då de kommer att betalas ut enligt procentuell fördelning med 75 % till Trollhättan stad och 25 % till Färgelanda kommun.

Från 1 december har förbundet försäkrat bort kommande pensionsutbetalningar för de som har rätt till, men ännu inte börjat ta ut, sin FÅP – Förmånsbestämd Ålders Pension. Denna försäkring kostade förbundet 16,2 mkr i försäkringspremie samt 3,9 mkr i löneskatt. På den positiva sidan fick förbundet då ändra sin pensionsavsättning med 19,3 mkr då dessa på sikt kommer att betalas ut via försäkringen och inte från förbundet. Nettoeffekten av köpet av försäkring är 0,8 mkr i extra kostnad för förbundet 2024. Syftet med att köpa försäkringen under 2024 var att bli mer likställda med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän som har samma slags försäkring sedan några år tillbaka.

Förbundet ska avsluta allt lönemässigt på 2024 och en uppbokning för en månadslön för RIB (deltid) vänds in på resultatet så att uppbokningen nollas och det nya förbundet startar med samma förutsättningar. Den tidigare uppbokningen täckte inte helt december månads löner som kördes i januari utan resultatet fick en mindre påverkan på -149 tkr.

Pga. hög arbetsbelastning under många år har flertalet personer haft en stor inarbetad timbank. Med åren har denna vuxit och inte hanterats genom antingen ledighet eller utbetalning. I och med sammanslagningen till Räddningstjänsten Fyrbodal har en mer

restriktiv hållning tillämpats för att inte skapa samma effekt med tidsbankar med många inarbetade timmar. Efter förhandlingar har det resulterat i att alla tidsbankar fick ett max tak på 30 timmar per sista november och allt som översteg 30 timmar betalades ut enligt timlön för respektive persons månadslön. Detta betydde att totalt 910 timmar betalats ut till ett värde av 287 tkr i lönekostnad samt 90 tkr i arbetsgivaravgifter totalt 377 tkr.

Förbundet skulle även avsluta alla beredskapsersättningar (IL, VBIB, VRC⁸) på 2024 vilket medfört att 202 tkr i lönekostnad samt 64 tkr i arbetsgivaravgifter totalt 266 tkr belastat resultatet.

När rena förbundsbildningskostnader uppstått har dessa märkts ut med en specifik aktivitet i redovisningen vilket rört konsultkostnader för hjälp med sammanslagningen, framtagning av nytt emblem, om märkning av skyltar på stationer etcetera. Totalt har detta uppgått till 1 522 tkr, varav 459 tkr har fakturerats tidigare RMB vilket innebär att nettot av förbundsbildningskostnader för 2024 för NÄRF:s del utgör 1 063 tkr.

En post som starkt förbättrar resultatet är kapitalkostnader som är 3 962 tkr lägre än budget. Detta beror på förändringen av avskrivningstider som antogs att gälla från januari 2024. Dessa följer RKR R4 (Redovisningsrådets rekommendation nr 4) vilket gjorde att flertalet avskrivningstider förlängdes på de anläggningar som ännu hade ett restvärde.

Avseende anläggningar som redan var avskrivna, helt eller delvis, har en beräkning gjorts på vad restvärdet borde ha varit om man följt rekommendationen från början. Detta restvärde har aktiverats som en summerad post och en genomsnittlig resterande livslängd har räknats ut på denna. Denna del i justeringen är att se som en rättning enligt RKR R12. Förbundet och en konsult har varit i kontakt med rådets experter för att få stöd i denna hantering. Posten som lades in är på 14 818 tkr och kommer skrivas av på 9,9 år med start i januari 2025. Räddningstjänsten Mitt Bohuslän har gjort motsvarande justering i sitt anläggningsregister för att förbunden ska gå samman med samma principer. Dock var deras behov av justering väsentligt lägre.

Pensioner

Medlemskommunerna betalar förbundets pensioner. Utbetalningar grundar sig på Skandias prognos.

Pensionsutbetalningar visar på en positiv avvikelse om 1 144 tkr.

Förbundet har kunnat minska avsättningar för kommande pensioner på grund av köpet av pensionsförsäkring

Tabell 5. Pensionskostnader, jämförelse 2020–2024.

Miljoner kronor (Mkr)	2024	2023	2022	2021	2020
Avsättningar för pensioner	57 837	65 483	50 269	53 398	51 719
Pensionsförpliktelser äldre än 1998	0	0	0	0	0
Pensionsförpliktelser	57 837	65 483	50 269	53 398	51 719

⁸ Insatsledare, vakthavande befäl i beredskap och vakthavande räddningschef.

Låneskuld

Låneskulden som vid tertial 1 uppgick till -44 tkr avseende leasing av fordon och amortering av bastu inom enhet sotning är löst under perioden. Förbundet har i nuläget ingen låneskuld.

Personalkostnader

Personalkostnader redovisas i avsnittet om väsentliga personalförhållanden.

Uppföljning av verksamhetsmål

Förbundet har utifrån revisorernas synpunkter arbetat med att tydliggöra kriterier för god ekonomisk hushållning och målnivåer för bedömning av måluppfyllelse. Angivna mål kan komma att revideras på grund av omvärldsfaktorer, politiska beslut, eller i de fall ekonomiska eller verksamhetsmässiga krav uppstår som medför behov av förändring.

Varje verksamhetsmål har två olika målsättningar. Målnivå är utifrån de krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet. Målnivå utifrån god ekonomisk hushållning (GEH*) är en nog bra nivå utifrån vad de ekonomiska ramarna tillåter.

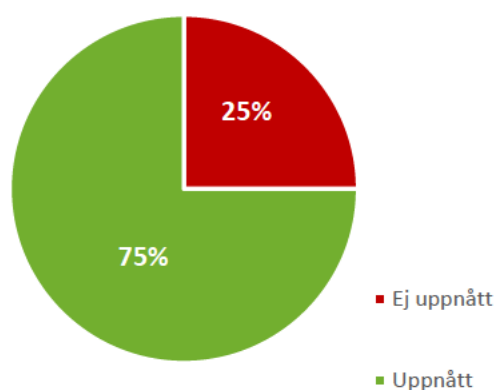
God ekonomisk hushållning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund innebär att de finansiella målen uppnås och att verksamhetsmålen nivå för god ekonomisk hushållning i huvudsak uppnås.

Måluppfyllelse prognos

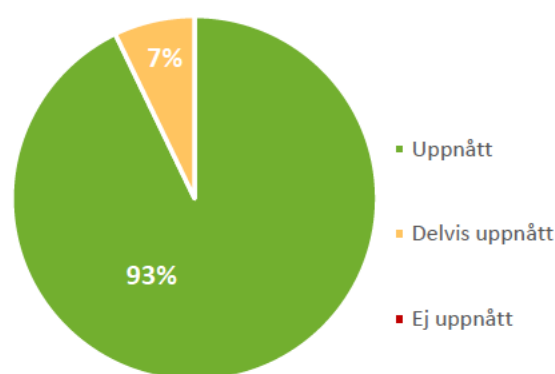
Vid genomförd uppföljning av måluppfyllelse för perioden januari-december konstateras att förbundet inte uppfyllt alla krav på god ekonomisk hushållning.

Av de finansiella målen uppnås inte målet för kostnadstäckning, vilket till stor del även påverkar utfallet för resterande mål. Av de finansiella målen uppnår tre av fyra både målnivå och nivå för god ekonomisk hushållning. Kommentarer kring större avvikelser från målnivå lämnas efter respektive tabell.

Finansiella mål

Verksamhetsmål

Tabell 2. Bedömning av periodens utfall

Uppnått

Delvis uppnått

Ej uppnått

Måluppfyllelse: hög

Måluppfyllelse: god

Måluppfyllelse: otillräcklig

Finansiella mål

FINANSIELLA MÅL	MÅLBESKRIVNING	MÅLNIVÅ	GEH*	Utfall T2	Utfall helår
God soliditet	Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel, långsiktig betalningsförmåga. Utvecklingen beror dels på förändring av eget kapital dels på tillgångarnas värdeökning/värdeminskning.	≥30%	≥30%	23,49%	32,7%
Kostnadstäckning	För varje enskilt år ska intäkterna överstiga kostnaderna enligt balanskravet.	100%	100%	98%	95%
Betalningsförmåga på kort sikt (kassalikviditet)	I förbundets betalningsförmåga på kort sikt tar vi hänsyn till de disponibla likvida medlen som finns på banken samt i form av checkkredit.	100%	100%	121%	255%
Hög självfinansieringsgrad av investeringar	Självfinansieringsgraden visar i vilken omfattning nya investeringar finansierats med egna medel.	≥85%	≥85%	100%	100%

Soliditet och likviditet

Soliditeten har ökat under det senaste året och ligger för 2024 på 32,71 procent. Soliditeten beräknas enligt principen eget kapital i förhållande till totala tillgångar. NÄRF har i nuläget en god likviditet.

Diagram 5. Förbundets soliditet, jämförelse 2020–2024.

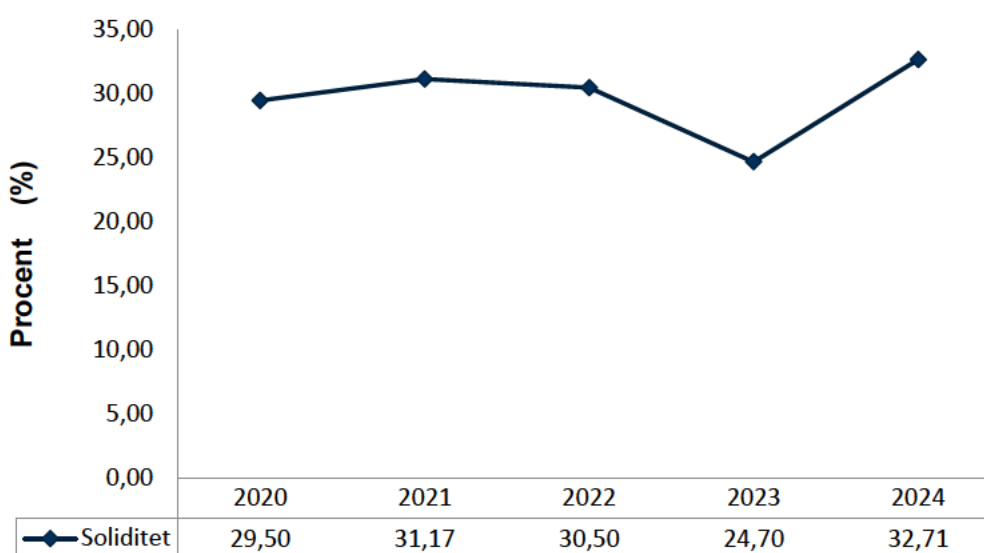
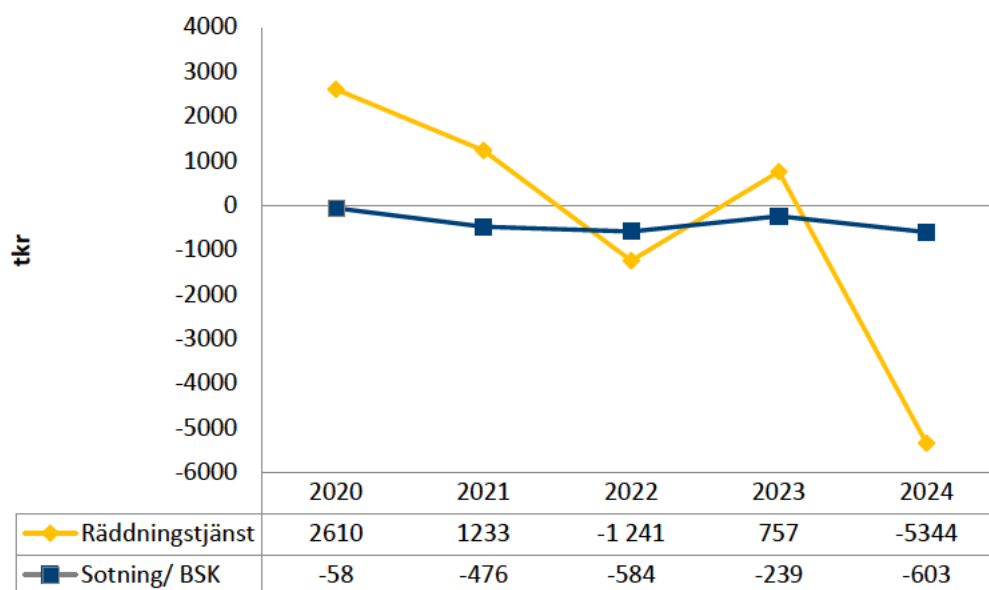

Diagram 6. Årets resultat (tkr) för räddningstjänst respektive sotningsverksamhet, jämförelse 2020–2024.

Verksamhetens intäkter och kostnader

Redovisas i avsnittet driftredovisning under rubriken Drift- och investeringsredovisning.

Förebyggande – förmåga och verksamhet

VERKSAMHETSMÅL	MÅLBESKRIVNING	MÅLNIVÅ	GEH*	Utfall T2	Utfall helår
7.1 Tillsyn lagen om skydd mot olyckor	Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning, "Planering av tillsynsverksamheter".	100%	60%		87%
7.2.2 Kontinuerlig extern utbildning	Förbundet erbjuder externa parter olika typer av brandskyddsutbildningar.	90%	90%		100%
7.3 Rengöring och brandskyddskontroll.	Verksamheten inom rengöring och brandskyddskontroll för Färgelanda och Trollhättan ska vara avvecklad och överlämnad till upphandlad entreprenör.	Senast 1 juni	Senast 30 sep		100%
7.4.1 Samhällsplanering och remisser	Ärendenas handläggningstid är differentierade, stickprov på 10 % av de olika ärendetyperna. Samtliga stickprov ska rymmas inom ramen för angiven handläggningstid.	100%	90%		95%
7.4.2 Tillståndshantering och tillsyn enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara.	Tillstånd ska handläggas inom 3+3 månader. Tillsynsverksamheten planeras och utförs enligt fastställd rutinbeskrivning, "Planering av tillsynsverksamheter".	100%	90%		100%

Tillsyns-, tillstånds- och remisshantering

Förbundet bedriver tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE), samt lämnar yttranden kring brandskyddsfrågor, bygglov och serveringstillstånd. Förbundet når inte lagstiftarens krav om en målnivå på 100 procent avseende tillsyn enligt LSO, däremot nås målnivån för god ekonomisk hushållning.

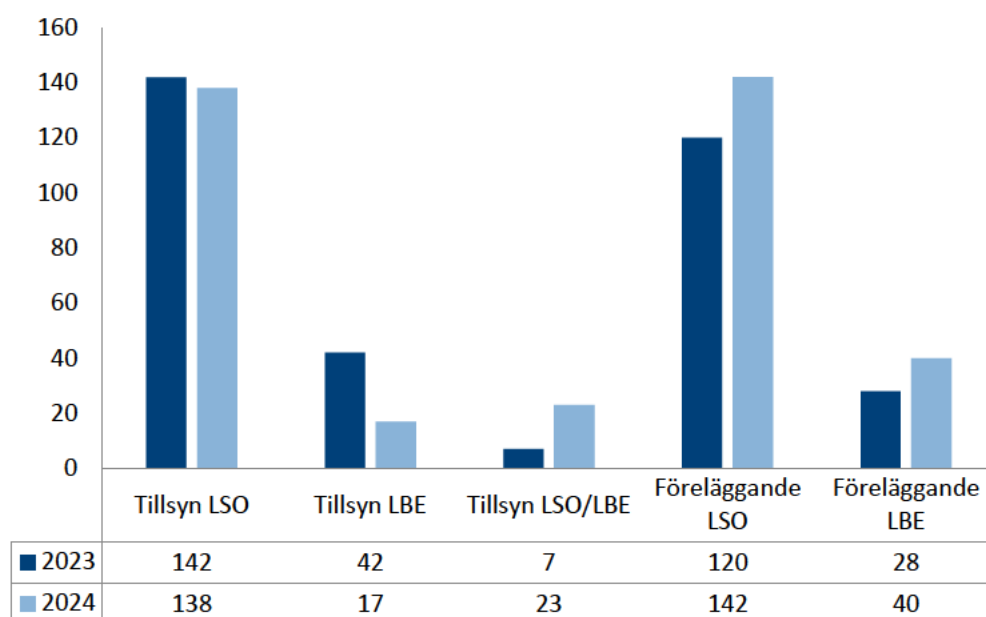
Totalt har 138 tillsynsbesök enligt LSO och 17 tillsyner enligt LBE genomförts. 23 tillsynsbesök har varit samplanerade. Brister noterade vid tillsyn har lett till utfärdande av 142 förelägganden enligt LSO och 40 enligt LBE. Vanliga brister vid tillsyn enligt LSO finns kring utrymningsvägar. Vid tillsyn enligt LBE syns brister kring riskutredningar och bristande skydd vid förvaring och exponering.

Till följd av nya föreskriftskrav finns ett ökat behov av att genomföra tillsyn enligt LSO. För år 2024 fanns 158 verksamheter i plan för tillsyn.

Förbundet har utfärdat 62 tillstånd för brandfarlig vara och 13 tillstånd för explosiv vara. Återkallande av tillstånd har skett vid 6 tillfällen.

Som sakkunnig i brandskyddsfrågor i bygglovsprocesser och kring serveringstillstånd, samt offentliga tillställningar har 267 remissvar upprättats. De flesta yttranden handlar om lokalers lämplighet ur brandskyddssynpunkt och räddningstjänstens möjlighet till insats.

Diagram 2. Tillsyns- och tillståndshantering enligt LSO/LBE, jämförelse år 2023–2024.

Rengöring och brandskyddskontroll

Förbundet har utfört sotning och brandskyddskontroller inom Färgelanda kommun och Trollhättans Stad till 31 maj då avtalen med medlemskommunerna upphörde och uppdraget återfördes till kommunerna.

Under perioden fram till 31 maj 2024 har 2 172 brandskyddskontroller genomförts fördelade per kommun enligt följande: 663 i Färgelanda och 1 509 i Trollhättan. Detta motsvarar ett utfall om 56,2 procent av de totalt inplanerade kontrollerna för året samt 134 procent för perioden tills uppdraget upphörde. Inga föreläggande har utfärdats till fastighetsägare.

Rengöring har skett vid 2 628 tillfällen fördelade per kommun enligt följande: 314 i Färgelanda och 2 314 i Trollhättan. Vilket motsvarar ett utfall om 44,08 procent av de totalt inplanerade rengöringarna för året samt 63,9 procent för perioden tills uppdraget upphörde. Tre händelser med soteld har inträffat, bidragande orsak är troligen tjärbildning på grund av felaktig eldning.

En skorstensfejartekniker samt en skorstensfejare avslutade sin anställning i förbundet under våren. På grund av personalbrist upphandlades en extern entreprenör inom sotningsbranschen att, utöver förbundets egen personal inom enhet sotning, vara behjälplig med att utföra rengöringar och brandskyddskontroller hos kunder. Avtalet med entreprenören upphörde vid verksamhetsövergången.

Diagram 3 Utförd rengöring (sotning) 2024, jämförelse år 2020–2023

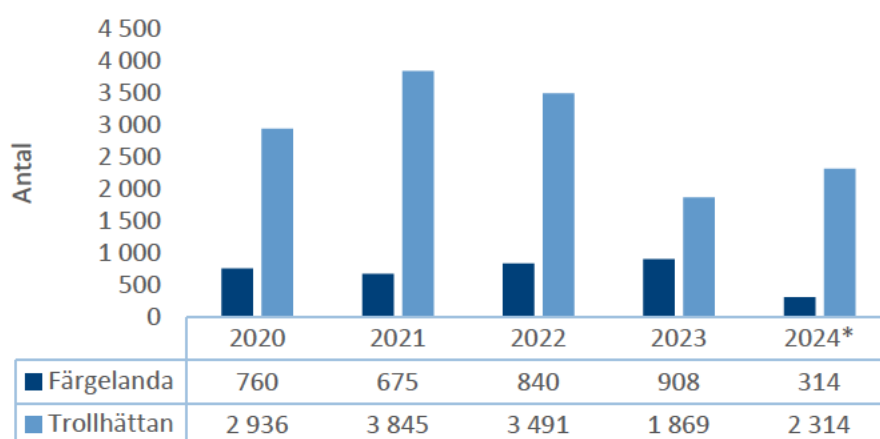
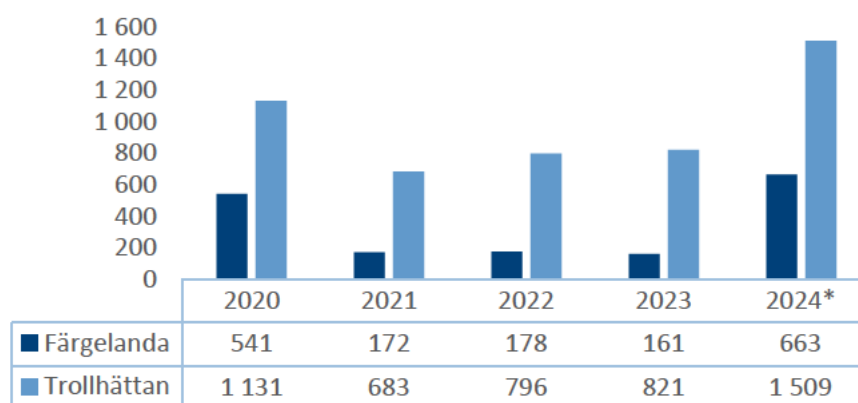

Diagram 4 Utförda brandskyddskontroller 2024, jämförelse 2020–2023

* Kommentar: Beakta vid jämförelse mellan år att förbundets uppdrag upphörde 31 maj.

Sammanfattningsvis finns fem mål inom område förebyggande. Samtliga mål nås utifrån nivån för god ekonomisk hushållning. Tre av fem mål når även målnivån enligt handlingsplan och lagkrav.

Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

VERKSAMHETSMÅL	MÅLBESKRIVNING	MÅLNIVÅ	GEH*	Utfall T2	Utfall helår
8.1.1 Tillgång till egna resurser	Varje station ska hålla en bestämd beredskap vid varje tidpunkt.	100%	99%		99%
8.1.1 Tillgång till egna resurser	Föreskriftsstyrda övningar (varma och kalla rökövningar) ska genomföras av samtlig personal som rökdyker.	100%	100%		100%
8.1.1 Tillgång till egna resurser	Rullbandstest och hälsokontroller genomförs enligt plan och finns registrerade i Daedalos.	100%	100%		100%
8.1.3 Alarmering av räddningsorganet	Införande av Dynamisk Resurs Hantering (DRH) som möjliggör snabb och samtidig utalarmering av alla nödvändiga resurser. Systemet föreslår vilka resurser som ska larmas. Ska vara infört:	Senast 31 dec	Senast 31 dec	100%	100%
8.1.3 Alarmering av räddningsorganet	Införande av systemstöd för att hantera teknik i ledningscentralen. Ska vara infört:	Senast 31 dec	Senast 31 dec	100%	100%
8.1.5 Insatstider	Den genomsnittliga anspänningstiden får inte avvika mer än 10% i ett stickprovsurval.	100%	90%	90%	90%
8.1.6 Samverkan med andra aktörer	Under 2024 ska ledning och specialister i NÄRF och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) träffas i gemensamma utvecklingsmöten minst fyra gånger.	4 tillfällen	4 tillfällen		4 tillfällen genomförda
8.1.6 Samverkan med andra aktörer	Samtlig personal i ledningscentralen ska minst en gång per år hantera larm från redundant ledningscentral, även hantering under transport ska hanteras.	100%	100% (1 tillfälle)	100%	100%
8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap	All personal ska informeras om krigsplacering och tillkommande arbetsuppgifter vid Räddningstjänst under höjd beredskap.	100%	80%		

Förbundsledningens kommentar:

Beträffande punkt 8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB), uppfylls målbeskrivningen till stor del, dock inte till 80 procent. Anledningen är nödvändig prioritering av annan verksamhet under året. Under 2025 och framåt kommer Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att ställa vissa krav på genomförande av aktiviteter inom RUHB.

Inom område beredskap finns nio mål. Av dessa når åtta mål upp till nivån för god ekonomisk hushållning och sex mål når även målnivå enligt handlingsprogram och lagkrav.

Balanskravsresultat

Balanskravsresultatet är ett resultat där poster som inte härrör till den ordinarie verksamheten har rensats bort. Exempel på sådana poster är vinst eller förlust från värdepappershantering, försäljning av materiel/utrustning och fastighetsförsäljning.

Under perioden har förbundet sålt en del äldre inventarier för sammanlagt 611 tkr det bokförda värdet på dessa var 246 tkr. Förbundet har ingen resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till.

Balanskravet för året är inte uppnått.

Tabell 6. Balanskravsutredning

	Balanskravsutredning	2024	2023	2022	2021	2020
	Årets resultat enligt resultaträkning	-5 947	344	-1 825	757	2 611
-	Samtliga realisationsvinster	-365	-373	-264	-207	-160
+	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
-/+	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
+/-	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
=	Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-6 312	-29	-2 089	550	2 451
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
-	Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0	0
=	Årets balanskravsresultat	-6 312	-29	-2 089	550	2 451

Omvärldsfaktorer som påverkade verksamheten 2023 är fortsatt aktuella 2024. Till exempel löneökningstakten i samhället som överstiger de 2,6 procent som förbundet fick i uppräkningsökning, ökning av driftskostnader för el, V/A, fjärrvärme och övriga fastighetskostnader. Det prognosticerade underskottet hamnade på -5 000 under budgetarbetet. Sent under 2024 togs beslut om att nettoeffekten av att köpa en pensionsförsäkring ytterligare skulle få försämra resultatet med 833 tkr.

På ägarsamråd 2023 beslutade kommunerna att inte skjuta till något extra tillskott i form av likvida medel. Efter omröstning blev beslutat att Direktionen fattar ett beslut om en budget i obalans och att underskottet får täckas med medel ur eget kapital.

Förbundet väljer att inte skapa en plan för återställande av eget kapital trots ett tredje år med budgetunderskott. Förbundet har på flera sätt visat att det är underfinansierat och anser att det är ett ökat ägartillskott som måste till för att ekonomin i balans. Finansieringen av förbundet ses över i arbetet med att skapa ett gemensamt kommunalförbund för Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Med det tillskott som gavs från de sju kommunerna i det nya förbundet på cirka 22 mkr räknar förbundet med att få en budget i balans. Samtidigt sker några av de största förändringarna inom räddningstjänsten i modern tid vilket utmanar följsamhet både mellan kommunerna och förbundet i omfattning och krav på verksamheten.

Väsentliga personalförhållanden

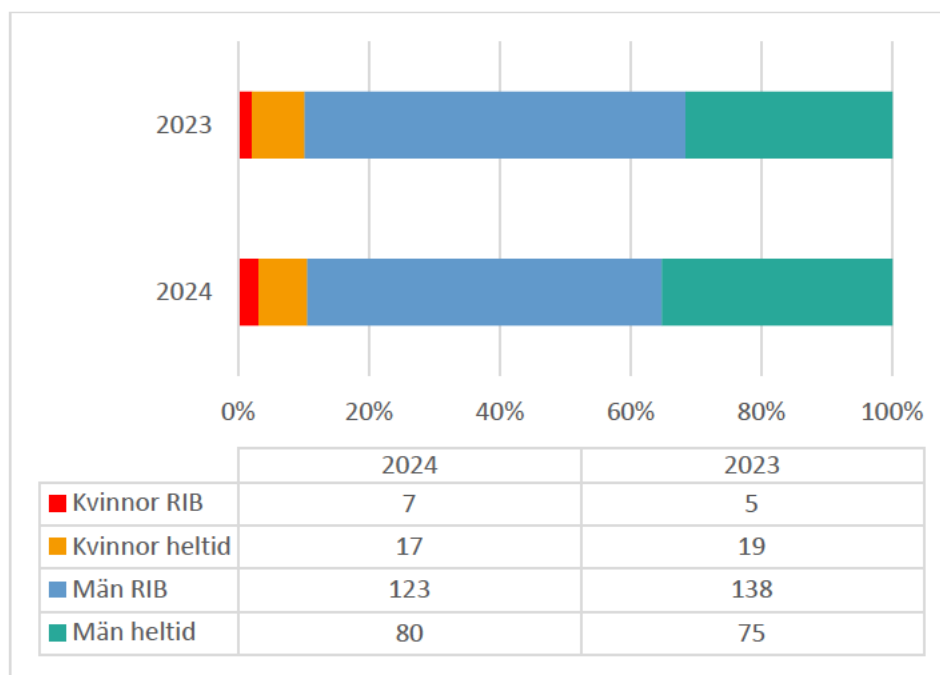
Det totala antalet anställda vid årets slut var 227 med tjänstgöringsgrad på heltid, som vikarie eller arvodesanställd.

Förbundet har genomfört 19 nyanställningar varav sju avsett semestervikariat under huvudsemesterperioden juni-augusti. Samtidigt har 28 personer avslutat sin anställning varav en person har gått i pension och sju har avslutat sitt semestervikariat. Enhet samhällsskydd har haft en sommarpraktikant.

Tabell 7. Personaldata 2023–2024.

Personal per 31 december	2024	2023
Totalt personal	227	237
varav heltidsanställda	97	94
varav räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB)	130	143
varav kvinnor	24	24
kvinnor (%)	10,6	10,1
varav män	203	213
män (%)	89,4	89,9

Diagram 5. Könsfördelning, RIB- och heltidspersonal, jämförelse 2023–2024.

Sjukfrånvaro

Uppgifter lämnas kring andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Sjukfrånvaron i procent av total bruttoarbetstid ska redovisas per åldersgrupp respektive fördelat på kön.

Arbetsgivaren ersätter de första 14 dagarna av sjukfrånvaron. Från dag ett görs sjukavdrag och sjuklön utgår till den anställde. Därefter görs ett karensavdrag som motsvarar 20 procent av den genomsnittliga veckoersättningen av sjuklönen. För sjukfrånvaro 15–90 dagar ersätter arbetsgivaren 10 procent av lönen.

Tabell 8. Sjukfrånvaro fördelat per åldersgrupp och kön, jämförelse 2023–2024.

Sjukfrånvaro (%)	2024	2023
Total sjukfrånvaro	3,71	3,93
Sjukfrånvaro kvinnor	4,41	3,35
Sjukfrånvaro män	3,56	4,05
29 år och yngre	3,99	4,98
30–49 år	3,18	4,94
50 år och äldre	4,89	1,43

Den totala sjukfrånvaron under året uppgår till 935 kalenderdagar fördelat på 52 personer. Total sjukfrånvaro beräknas på total bruttoarbetstid, arbetad tid och sjuktimmar, period 1 januari-31 december.

Andelen sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro uppgår till 32,9 procent (31,4 procent år 2023).

Personalkostnader

Personalkostnader avseende löne- och pensionskostnader, sjuklön samt personalomkostnader uppgick till 105 277 tkr, vilket motsvarar 79 procent av de totala kostnaderna under året.

Löneprocess 2024 är genomförd. Kommunals centrala avtal gav en individgaranti på 450 kronor och ett utrymme på 535 kronor vilket gör att avtalet gav totalt 985 kronor. Utfallet för RIB-anställda gav 3,3 procent i genomsnitt och anställda enligt Allmänna bestämmelser samt på Bilaga R ett genomsnitt på 3,77 procent. Det gör att årets genomsnittliga lönerevision hamnade på ett utfall mellan 3,3% och 3,77%. Utifrån avtalens utformning samt RIB-avtalets upp och nedgångar utifrån utfall i antalet insatser, utbildningstimmar samt övrig arbetstid går det inte räkna ut ett exakt utfall förrän efter årets utgång.

Pensions-/ semester- och övertidsskuld

Pensionsutbetalningar visar på ett utfall på 1 144 tkr. Förbundets skuld till personalen avseende semester och övertid har minskat vilket beror på pensionsavgångar samt att det enbart är tillåtet att spara totalt 30 dagar semester.

Tabell 9. Personalkostnader (tkr) inklusive personalomkostnader för räddningstjänst, inklusive enhet sotning.

Avseende	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Heltid, inklusive semesterlön	57 098	57 246	57 162
Varav enhet sotning	809	739	2 442
RIB-personal (arvodesanställd)	20 657	24 335	20 131
Övertid, fyllnadstid	1 217	2 241	1 396
OB-tillägg, beredskap	4 944	4 974	5 175
Varav enhet sotning*	0	0	48
Arvode för förtroendevalda	357	348	357
Pensionsutbetalning inklusive skatt	3 648	2 504	3 812
Förändring av semester- och övertidsskuld	0	-506	-245
Totalt	87 921	91 142	87 787

Kommentar utfall: I tabellen redovisas hela förbundet, både räddningstjänst och enhet sotning. Beakta vid jämförelse mellan verksamhetsår att enhet sotning (*) upphörde 31 maj.

Tabell 10. Personalkostnader (tkr) inklusive personalomkostnadspålägg för räddningstjänst.

Avseende	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Heltid, inklusive semesterlön	56 305	56 523	54 720
RIB-personal (arvodesanställd)	20 657	24 335	20 131
Övertid, fyllnadstid	1 217	2 241	1 396
OB-tillägg, beredskap (ej RIB)	4 944	4 974	5 127
Arvode för förtroendevalda	357	348	357
Pensionsutbetalning inklusive skatt	3 648	2 504	3 812
Förändring av semester- och övertidsskuld	0	-506	-245
Totalt	87 112	90 403	85 298

Tabell 11. Personalkostnader inklusive personalomkostnadspålägg för enhet sotning.

Avseende	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Månadslön, inklusive semesterlön	793	723	2 442
Övertid	0	0	0
Lönetillägg	16	16	48
Totalt	809	739	2 489

Beakta vid jämförelse mellan verksamhetsår att enhet sotning (*) upphörde 31 maj.

Förväntad utveckling

Vid årsskiftet bildas Räddningstjänsten Fyrbodal genom en sammanslagning av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund. Genom sammanslagningen skapas bättre möjligheter att säkerställa en fungerande och robust räddningstjänst. Utifrån omvärldens utveckling har befintliga organisationer inte klarat av sitt uppdrag. Det innebär därför ett behov av en stark utveckling i många delar av Räddningstjänsten Fyrbodal.

Under kommande år kommer investeringstakten behöva ökas utifrån alldeles för låg takt i tidigare organisationer. Långsiktiga planer behöver skapas för kompetensförsörjning i samtliga verksamhetsdelar. Det arbetet är påbörjat men kommer ta ett antal år att färdigställas.

För att Räddningstjänsten Fyrbodal ska klara av målbilden från nationell nivå att kunna utföra uppgifter under höjd beredskap och krig till år 2030 pågår olika åtgärder. Under kommande år krävs omfattande utbildningsinsatser för samtlig anställd personal i alla kommunala räddningstjänster. Förändringen har redan påbörjats under hösten 2024 och fortsätter under 2025.

Det pågår även flertalet tillsynsprocesser på räddningstjänstens verksamhet. Dels utför Länsstyrelsen tillsyn på hur säkerhetsskyddsarbetet bedrivs. Dels kommunernas miljötillsyn som ställer krav på både uppföljning av eventuella utsläpp av PFAS, samt kommande saneringsåtgärder. Därtill har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap pågående tillsyn av räddningstjänstens tillsynsansvar samt räddningsledningssystem. Inom ramen för det kommer flera krav ställas på räddningstjänsten som kommer behöva utföras under 2025 och kommande år.

Kommunal räddningstjänst är i en stark omställningsprocess från lagstiftning som inte detaljreglerat in i en mycket starkare statlig styrning. Anledningen är att både riksdag och regering bedömt att kommunerna inte klarat av att säkerställa räddningstjänstens förmåga över tid. Räddningstjänsten Fyrbodal ligger därför i en omställning från tidigare två räddningstjänstorganisationer som haft problem att följa lagstiftning till att bli en gemensam organisation som ska bedriva en laglig verksamhet.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Tabell 12. Resultaträkning (tkr) räddningstjänst inklusive enhet sotning.

Avseende	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	3	30 112	31 569	34 301
Medlemsavgifter från kommuner	3	98 979	98 979	96 692
Verksamhetens kostnader	4	-125 896	-132 695	-123 568
Avskrivningar	5	-8 692	-4 730	-7 692
Verksamhetens nettokostnader		-5 496	-6 877	-266
Skatteintäkter		0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0
Verksamhetens resultat		-5 496	-6 877	-266
Finansiella intäkter	6	350	568	631
Finansiella kostnader	7	-4	-3	-20
Resultat efter finansiella poster		-5 150	-6 312	344
Jämförelsestörande poster	8	150	365	0
Årets resultat	20	-5 000	-5 947	344

Tabell 13. Resultaträkning (tkr) räddningstjänst

Avseende	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	3	26 445	27 752	29 397
Medlemsavgift från kommuner	3	98 979	98 979	96 692
Verksamhetens kostnader	4	-122 345	-128 469	-118 508
Avskrivningar	5	-8 580	-4 696	-7 564
Verksamhetens nettokostnader		-5 500	-6 433	18
Skatteintäkter		0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0
Verksamhetens resultat		-5 500	-6 433	18
Finansiella intäkter	6	350	525	568
Finansiella kostnader	7	0	0	-2
Resultat efter finansiella poster		-5 150	-5 908	583
Jämförelsestörande poster	8	150	565	0
Årets resultat	20	-5 000	-5 344	583

Tabell 14. Resultaträkning (tkr) enhet sotning, Färgelanda och Trollhättan.

Avseende	Not	Budget 2024	Utfall 2024	Utfall 2023
Verksamhetens intäkter	3	3 667	3 817	4 904
Verksamhetens kostnader	4	-3 551	-4 226	-5 060
Avskrivningar	5	-112	-34	-129
Verksamhetens nettokostnader		4	-444	-284
Skatteintäkter		0	0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0	0
Verksamhetens resultat		4	-444	-284
Finansiella intäkter	6	0	44	63
Finansiella kostnader	7	-4	-3	-18
Resultat efter finansiella poster		0	-404	-239
Jämförelsestörande poster	8	0	-199	0
Årets resultat*	20	0	-603	-239

Beakta vid jämförelse mellan år att enhet sotning (*) upphörde med sin verksamhet 31 maj. Intäkter och kostnader som uppkommit under resterande del av året avser intäkter på jobb utförda innan 31 maj, försäljning av materiel och fordon, utbetalning av inestående semesterskuld till personal, drift- och avvecklingskostnader för system samt personalkostnader för administratör som varit behjälplig i arbetet.

Balansräkning

Tabell 15. Balansräkning (tkr)

Avseende	Not	Utfall 2024	Utfall 2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	9	2 196	2 648
Maskiner och inventarier	10	55 154	29 858
Pågående investeringar maskiner och inventarier	11	5 492	8 216
Finansiella anläggningstillgångar		0	0
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning	12	0	43 279
Summa anläggningstillgångar		62 842	84 001
Bidrag till infrastruktur		0	0
Omsättningstillgångar			
Förråd mm			0
Fordringar	13	12 803	14 031
Kortfristiga placeringar			0
Kassa och bank	14	43 958	23 977
Summa bidrag och omsättningstillgångar		56 761	38 008
Summa tillgångar		119 603	122 009
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	15	44 644	29 794
Årets resultat		-5 947	344
Reservutjämningsfond		0	0
Övrigt eget kapital		0	0
Summa eget kapital		38 697	30 138
Avsättningar			
Avsättningar pensioner	16	57 837	65 483
Andra avsättningar		0	0
Summa avsättningar		57 837	65 483
Skulder			
Långfristiga skulder	17	0	44
Kortfristiga skulder	18	23 069	26 343
Resultatutjämnning, sotning		0	0
Summa skulder		23 069	26 387
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		119 603	122 009
Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter		0	0
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		0	0
Övriga ansvarsförbindelser		0	0
Summa panter och ansvarsförbindelser		0	0

Kassaflödesanalys

Tabell 16. Kassaflödesanalys (tkr).

Avseende	Not	Utfall 2024	Utfall 2023
Den löpande verksamheten			
Årets resultat samt återställande neg eget kap 2022 för sotningen med 278 tkr	20	8 559	622
Justering för av- och nedskrivningar	9,10	1 148	3 461
Justering för utrangering	9,10	0	-1 877
Justering för gjorda avsättningar	16	35 634	1 876
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		45 340	4 082
<u>Ökning</u> /minskning av kortfristiga fordringar	13	2 521	-5 579
<u>Ökning</u> /minskning av kortfristiga skulder	18	-4 568	9 533
Kassaflöde från den löpande verksamheten		43 293	8 037
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	9,10, 11	-23 268	-7 890
Utrangering av materiella anläggningstillgångar	9,10	0	1 877
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-23 268	-6 014
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån		0	125
Amortering av skuld	17	-44	-113
Minskning av långfristiga fordringar		0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-44	12
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel	14	19 982	2 035
Likvida medel vid årets början		23 977	21 941
Likvida medel vid årets slut		43 958	23 977

Notförteckning

Not 1. Redovisningsprinciper

Förbundets redovisning upprättas enligt Kommunallag (2017:725) och enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Förbundet värderar och tillämpar principen om öppenhet vilken är mycket viktig i ett förbund som ägs av flera kommuner, då samtliga medlemskommuner ska ha samma tillgång till information och inblick i verksamheten.

Anläggningstillgångar

Ett inköp anses vara en investering om tillgången uppfyller vissa krav på varaktighet. För Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund gäller att investeringen ska ha en nyttjandetid om minst 3 år och anskaffningsvärdet ska överstiga 1/2 prisbasbelopp.

Tillkommande utgifter för materiell anläggningstillgång läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda och/eller servicepotential förbättras jämfört med nivån vid anskaffningstillfället. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnader i den period då de uppkommer. En så kallad "facelift" är vanligt och görs på fordon efter cirka halva avskrivningstiden, med syfte att för en mindre kostnad upprätthålla/förbättra statusen under nyttjandetiden. Avskrivningstiden följer då resterande avskrivningstid på fordonet.

Vinst eller förlust vid utrangering eller avyttring redovisas i verksamhetens intäkter eller kostnader som mellanskillnaden mellan det redovisade värdet och det belopp som erhålls för tillgången vid eventuell avyttring.

Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandetid ska skrivas av systematiskt över denna tid enligt plan som fastställs vid anskaffningstillfället. De fastställda avskrivningstiderna speglar förbundets nyttjandetider och ska följas för samtliga anläggningstillgångar för att få en konsekvent redovisning över tiden. Endast i undantagsfall kan avskrivningstiden avvika, eller omprövas. Nyttjandetider ses över årligen i samband med årsbokslutet.

Justering av avskrivningstider

Förbundet har tagit beslut om förändring av avskrivningstider från januari 2024. Dessa följer RKR R4 (Redovisningsrådets rekommendation nr 4) vilket gjorde att flertalet avskrivningstider förlängdes på de anläggningar som ännu hade ett restvärde.

Avseende anläggningar som redan var avskrivna helt eller delvis har en beräkning gjorts på vad restvärdet borde ha varit om man följt rekommendationen från början. Detta restvärde har aktiverats som en summerad post och en genomsnittlig resterande livslängd har räknats ut på denna.

Denna del i justeringen är att se som en rättning enligt RKR R12 och förbundet och en konsult har varit i kontakt med rådets experter för att få stöd för denna hantering. Posten som lades in är på 14 818 tkr och kommer skrivas av på 9,9 år med start i januari 2025.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar:

Maskiner	Beskrivning
20–25 år	Maskinell utrustning, ex. kompressorer
15–20 år	Diverse maskinutrustning, ex. slangtvätt
15 år	Maskinell utrustning, ex. pumpar
10–20 år	Verkstadsmaskiner
10–15 år	Hydraul- och räddningsverktyg, klimatanläggning
5 år	Köks-, golvvårds-, övriga kontorsmaskiner och utrustning etcetera

Inventarier*	Beskrivning
15 år	Möbler, inredningsartiklar (måttligt slitage)
10–20 år	Andningsskyddsutrustning
10–15 år	Material för utryckningstjänst (slang, armaturer, strålrör)
10 år	Möbler, inredningsartiklar (större slitage)
7–10 år	Data-, radiokommunikationsutrustning
5–10 år	Skyddsutrustning
5 år	Utrustning i AV-teknik, IT-servrar, fordonsdatorer, IR kamera
3–5 år	IT-utrustning när enskild vara överstiger investeringsgräns

* Vid enstaka inköp understigande 1 prisbasbelopp ska utgiften bokföras som en kostnad i den period den uppkommer.

Bilar/andra transportmedel	Beskrivning
20–24 år	Brandbåtar med hytt, 6–10 meter
20–35 år	Fordon med speciell förmåga, ex. bandvagn
20–30 år	Tankbil
20–25 år	Hävar, maskinstegar, höjdfordon, lästvåglare, tung räddning, motorsprutor, kem- och miljöbil
15–25 år	Terrängfordon
15–20 år	Brand- och räddningsfordon/Släckbilar, 4–6 hjulingar
15 år	Släpkärra/båttrailer
10–20 år	Livräddningsbåtar, 4–6 meter (modell gummi-, liten aluminiumbåt, båtmotor)
9–10 år	Ledningsfordon, personbil/besiktningssfordon, stationsfordon
Facelift	Följer fordonets resterande avskrivningstid

Leasing

Förbundet har haft tecknade leasingavtal för tre bilar inom enhet sotning innevarande period. Bilarna utlöses genom försäljning i samband med söttningsverksamhetens upphörande.

Osäkra kundfordringar

Kundfordringar bedöms löpande och när de har passerat förfallodatum med fler än 14 dagar skickas de till Visma inkasso. Undantag är de kundfakturor som har en pågående åtgärd i form av till exempel en avbetalningsplan/inkassokrav. För söttningsverksamheten har de kundfordringar som vi inte själva kunnat få in/få in med hjälp av inkassokrav sålts av till Profina finans för ca 10 % av värdet. Det har gett förbundet 5,6 tkr.

Kvittningsförbud

Förbundet tillämpar kvittningsförbud vilket innebär ett generellt förbud mot kvittning mellan olika poster i balansräkningen, resultaträkningen eller i noterna. Alla poster ska som huvudregel redovisas med bruttobelopp⁹. Principen syftar till att läsare av årsredovisningen ska få kännedom om samtliga enskilda poster som är av betydelse för en analys av årsredovisningen. Kvittningsförbudet innebär att det inte är tillåtet att utjämna tillgångsposter och skuld- eller avsättningsposter och inte heller intäkter och kostnader mot varandra. Ett exempel på tillämpning är samarbetet avseendet ledningscentralen där kostnader och intäkter fördelas mellan NÄRF och RMB. Förbunden redovisar sina respektive kostnader och intäkter och fakturerar varandra kvartalsvis, ingen kvittning sker.

Pensioner

Skandia sköter förbundets pensionsadministration och deras prognos används för att beräkna pensionsskuldens storlek och pensionsutbetalningar under året. Enligt finansiell överenskommelse mellan förbundet och medlemskommunerna, angående pensionsåtagande, kvarstår personalens intjänade pensionsrätt till och med 1997 som skuld hos medlemskommunerna.

Intjänad pensionsrätt från och med 1998 belastar förbundet som direkt skuld och medlemskommunerna som indirekt skuld.

Förbundet har haft en långfristig fordran på sina medlemskommuner på ca 43,3 mkr men denna har inbetalats till förbundet under slutet på året så ingen fordran kvarstår förutom en uppbokad del på 1,5 mkr. Detta avser förändringen av Skandias pensionsskultsberäkning mellan 2024-08-31 och 2024-12-31. Detta är uppbokat hos medlemskommunerna utifrån deras andel i medlemsbidraget och kommer att faktureras dem på 2025.

Från 1 december har förbundet försäkrat bort kommande pensionsutbetalningar för de som har rätt till, men ännu inte börjat ta ut, sin FÅP – Förmånsbestämd Ålders Pension. Denna försäkring kostade förbundet 16,2 mkr i försäkringspremie samt 3,9 mkr i löneskatt. På den positiva sidan fick förbundet då ändra sin pensionsavsättning med 19,3 mkr då dessa på sikt kommer att betalas ut via försäkringen och inte från förbundet. Så i stället för att öka avsättningen med 11,7 mkr som var fallet utan försäkring kunde förbundet minska avsättningen med 7,6 mkr. Nettoeffekten av köpet av försäkring är 0,8 mkr i extra kostnad för förbundet 2024. Syftet med att köpa försäkringen under 2024 var att bli mer likställda med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän som har samma slags försäkring sedan några år tillbaka.

Periodiseringar

För att ge en rättvisande bild av förbundets resultat periodiseras intäkter och kostnader, samtliga kända belopp över 5 tkr periodiseras normalt men under slutet på 2024 har vi försökt fånga merparten av det som gått över 1 tkr för att lägga kostnaden i "rätt" förbund.

Personalkostnaderna periodiseras genom att arbetad men ej utbetald övertid och andra ersättningar avseende december skuldförs.

⁹ 2 kap. 4 § första stycket 6 ÅRL

Semester under december har i möjligast mån betalats ut innevarande månad. Från 1 januari hanterar Trollhättan stad löner och pensionsrapportering för förbundet. Det har varit ett krav från staden att löneposter som ska hanteras av Trollhättan stad avser 2025 med undantag för sparad semester, tidsbankar och överskjutande semester. Därför har förbundet bokfört utbetalningar som skett under januari 2025 per sista december 2024 i stället för att – som man brukar – boka detta som hänsynsposter i bokslutet. Intjänad ej uttagen semester överförs i sin helhet till förbundets personalsystemlösning i Trollhättan stad. Vid februari månads löneutbetalning utbetalas de dagar som överstiger de 30 dagar som maximalt får spara. Därefter kommer principen vara att semester betalas ut innevarande månad om den är uttagen när lönekörning sker kring mitten av månaden, annars månaden efter.

Periodisering av kostnader och intäkter utförs enligt god redovisningssed.

Redovisning av jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som stör jämförelser med andra perioder. Upplysning om resultateffekten av jämförelsestörande poster lämnas i not till berörda poster i resultaträkningen om någon sådan finns.

Semesterlöneskuld

Personalkostnad avseende Räddningstjänst i Beredskap (RIB) och intjänad ej uttagen semester- och övertidsersättning, redovisas som skuld.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

I noten ska väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna redovisas. För perioden har förbundet inte några sådana poster att redovisa.

Not 3–8. Noter till resultaträkning

Not 3 Verksamhetens intäkter (tkr)	2024	2023
Försäljningsintäkter	304	1 290
Taxor och avgifter	11 552	12 000
Pensionsskuldförändring, individuell del	11 691	13 338
Hyror och arrenden	561	570
Sjukersättning, utbildningsersättning från MSB	46	48
Medlemsbidrag	98 979	96 692
<i>varav pensionsutbetalning</i>	4 533	4 640
<i>varav statsbidrag, ledning kommunal räddningstjänst</i>	459	459
<i>andel Färgelanda</i>	10 693	10 456
<i>andel Mellerud</i>	11 452	11 191
<i>andel Trollhättan</i>	41 553	40 598
<i>andel Vänersborg</i>	35 282	34 447
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	7 416	6 682
Summa verksamhetens intäkter	130 548	130 621

Not 4 Verksamhetens kostnader (tkr)	2024	2023
Personalkostnader exklusive pensionskostnader	-89 450	-85 409
Pensionskostnader	-15 827	-17 186
<i>varav pensionsskuldsförändring</i>	7 646	-13 338
Bidrag till Brandmännens idrottsförening samt C-körkort	-187	-61
Köp av verksamhet	-3 278	-2 370
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader	-1 305	-1 155
Inköp av material och varor	-19 804	-13 355
Inköp av tjänster	-632	-1 279
Övriga verksamhetskostnader	-2 212	-2 753
Summa verksamhetens kostnader	-132 695	-123 568

Not 5 Av- och nedskrivningar (tkr)	2024	2023
Avskrivning byggnader och anläggningar	-250	-321
Avskrivning maskiner och inventarier	-4 480	-7 372
Summa av- och nedskrivningar	-4 730	-7 692

Not 6 Finansiella intäkter (tkr)	2024	2023
Ränteintäkter	568	631
Övriga finansiella intäkter	0	0
Summa finansiella intäkter	568	631

Not 7 Finansiella kostnader (tkr)	2024	2023
Räntekostnader på lån	0	-18
Övriga finansiella kostnader	-3	-2
Summa finansiella kostnader	-3	-20

Not 8 Jämförelsestörande poster (tkr)	2024	2023
Reavinster på anläggningstillgångar	599	373
Reaförluster och utrangeringar	-233	0
Summa jämförelsestörande poster	365	373

Not 9–19. Noter till balansräkning

Not 9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (tkr)	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	4 651	4 560
Inköp	2	125
Försäljning	0	0
Utrangering	-500	-34
Utgående anskaffningsvärde	4 153	4 651
Ingående ack avskrivningar	-2 003	-1 716
Försäljningar	0	0
Utrangering	267	34
Överföringar	0	0
Årets avskrivningar	-221	-321
Utgående ack avskrivningar	-1 957	-2 003
Utgående redovisat värde	2 196	2 648
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		11

Not 10 Maskiner och inventarier (tkr)	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	117 407	115 259
Inköp	30 038	4 624
Försäljning	-152	-634
Utrangering	-3 394	-1 843
Överföring	0	0
Utgående anskaffningsvärde	143 898	117 406
Ingående ack avskrivningar	-87 549	-82 498
Försäljning	140	478
Utrangering	3 176	1 843
Överföring	0	0
Årets avskrivningar	-4 509	-7 372
Utgående ack avskrivningar	-88 742	-87 549
Utgående redovisat värde	55 156	29 858
Därav finansiell leasing	0	18
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod		9

Not 11 Pågående Investeringar (tkr)	2024	2023
Investeringar som löper över året	5 490	8 216
Utgående redovisat värde	5 490	8 216
Utgående redovisat värde samtliga anläggningstillgångar	62 842	40 722

Not 12 Långfristiga fordringar (tkr)	2024	2023
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning	0	43 279
Summa fordringar	0	43 279

Not 13 Fordringar (tkr)	2024	2023
Kundfordringar	4 245	7 252
Skattekonto, ingående moms	1 447	2 560
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7 111	4 219
Summa fordringar	12 803	14 031

Not 14 Kassa och bank (tkr)	2024	2023
Bank och plusgiro	43 958	23 977
Summa kassa och bank	43 958	23 977

Not 15 Eget kapital (tkr)	2024	2023
Ingående eget kapital	-30 138	-29 516
Rättelse av restvärde enligt RKR R12	-14 818	0
Avräkning Sotningens egna kapital	312	0
Återställande neg eget kapital enhet sotning	0	-278
Årets resultat	5 947	-344
Summa eget kapital	-38 697	-30 138

Not 16 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)	2024	2023
Ingående avsättning till pensioner inklusive löneskatt	-65 483	-50 269
Nyintjänad pension	7 646	-15 214
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	-57 837	-65 483

Not 17 Långfristiga skulder (tkr)	2024	2023
Ursprunglig skuld, leasing av fordon, enhet sotning	-152	-152
Ingående amortering fordon	142	120
Årets amortering leasing	10	23
Ursprunglig skuld, bastubygge, enhet sotning	-125	-125
Ingående amortering bastu	90	
Årets amortering bastu	35	90
Summa långfristiga skulder	0	-44

Not 18 Kortfristiga skulder (tkr)	2024	2023
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	0	0
Leverantörsskulder	-8 139	-9 106
Moms	-205	-1 235
Personalens skatter, avgifter och avdrag	-598	-3 188
Retroaktiva löner	0	-1 701
Nettolöneskuld	-1 294	0
Semester och övertidsskuld	-6 547	-6 041
Löneskatt	-5 578	-1 799
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-709	-3 274
Summa kortfristiga skulder	-23 069	-26 343

Not 19 Uppllysning om kostnader för revision (tkr)	2024	2023
Kostnader för övrig revision	-110	-30
Kostnader för räkenskapsrevision	-110	-72
Förtroendevalda revisorer	-14	-16
Total kostnad för revision	-234	-117

Not 20 Årets resultat (tkr)	2024	2023
varav NÄRF räddningstjänst	-5 344	583
varav enhet sotning	-603	-269
Årets resultat	-5 947	344

Driftredovisning

Driftsredovisningen visar på ekonomiskt utfall för respektive ansvarsområde, avvikelser kommenteras. Samtliga summor i tabellerna redovisas i tkr.

Tabell 17. Driftredovisning alla verksamheter.

Resultat per område (tkr)	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Utfall 2023
Intäkter	0	459	459	233
kostnader	-554	-1 646	-1 092	-1 017
Direktion och revision	-554	-1 187	-634	-784
Intäkter	94 524	94 631	107	92 304
Kostnader	-6 571	-6 322	249	-7 414
Förbundsledning, HR, kommunikatör	87 953	88 309	356	84 889
Intäkter	481	505	24	625
Kostnader	-3 066	-3 048	19	-3 013
Förvaltningsstaben	-2 585	-2 542	43	-2 388
Intäkter	4 172	4 127	-45	3 611
Kostnader	-10 185	-9 687	498	-8 923
Enhet ledningscentral	-6 013	-5 560	453	-5 313
Intäkter	3 151	3 101	-50	2 816
Kostnad	-697	-690	7	-476
Automatalarm	2 454	2 411	-43	2 340
Intäkter	3 628	3 889	261	4 150
Kostnader	-62 558	-65 438	-2 880	-59 482
Enhet beredskap	-58 930	-61 549	-2 619	-55 331
Intäkter	874	1 599	726	1 337
Kostnader	-15 560	-16 403	-843	-13 861
Enhet teknik	-14 686	-14 804	-118	-12 351
Intäkter	3 251	2 760	-491	3 035
Kostnader	-4 658	-4 489	170	-4 566
Enhet samhällsskydd	-1 407	-1 728	-321	-1 531
Intäkter	0	0	0	1
Kostnader	-3 192	-3 137	55	-3 012
Verksamhetsledning	-3 192	-3 137	55	-3 011
Intäkter	15 843	16 224	381	17 978
Kostnader	-23 882	-21 780	2 102	-23 741
Finansförvaltning	-8 039	-5 556	2 483	-5 763
Intäkter	3 667	3 851	184	4 904
Kostnader	-3 667	-4 454	-787	-5 144
Enhet sotning	0	-603	-603	-239
Summa intäkter totalt	129 591	131 147	1 556	130 994
Summa kostnader totalt	-134 591	-137 094	-2 503	-130 650
Resultat hela förbundet	-5 000	-5 947	-947	344

Kommentar utfall:

Totalt resultat för förbundet visar -5 947 tkr, där räddningstjänst gör ett underskott på -5 344 tkr och enhet sotning ett underskott på -603 tkr. Detta betyder ett totalt budgetunderskott på -947 tkr där räddningstjänst gör ett underskott mot budget på -344 tkr och enhet sotning ett underskott på -603 tkr.

Direktionen visar ett underskott på -634 tkr vilket främst beror på processen för förbunds bildning och behovet av att ta in konsulter som varit behjälpliga; Thijssen Konsult AB för en del ekonomiska underlag och Prospero Samhällssäkerhet AB för förbundsordning. Även framtagning av nytt emblem och grafisk profil återfinns här. Därtill har de extra möten som genomförts medfört högre kostnader i arvoden till förtroendevalda.

Förbundsledning visar ett plus om 356 tkr som främst beror på att förbundet inte haft en full lönekostnad för förbundschef utan köpt tjänst genom avtal med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän på 50 procent. Det finns ett mindre underskott inom HR-området där företagshälsovården varit betydligt över budget, då den lagstadgade hälsoundersökningen utökats med klättring på hög höjd. Även fler nyanställningsundersökningar har skett inför rekrytering av personal till femte skift. Andra poster inom HR området, så som att det inte behövt vidtas några stora arbetsmiljöåtgärder väger till viss del upp detta. Kommunikationsbudgeten visar ett mindre överskott.

Förvaltningsstaben visar ett överskott på 43 tkr. Inom verksamheten finns viss övertid men framför allt en stor post för IT-konsulter på 242 tkr som rör både avveckling av befintliga personal-, löne- och ekonomisystem och uppstart av nya motsvarande system. Dock har inte licenskostnader för dessa kommit i gång under 2024 i någon större utsträckning, vilket genererar ett överskott på 280 tkr

Ledningscentralen gör ett plusresultat på 453 tkr. Det beror till stor del på mindre personalkostnader än budgeterat där en planerad projektresurs inte nyttjats lika mycket som budgeterat. Även här ger de förlängda avskrivningstiderna en positiv skjuts för resultatet. På den negativa sidan har avgift för mobilt kart-/datastöd ökat ordentligt.

Automatlarm visar ett mindre underskott på -43 tkr. Förra våren fick förbundet in många nya kunder och budgeten lades med en viss ökning även för 2024 som dock uteblev.

Enhet beredskap visar på en negativ avvikelse från budget på -2 619 tkr. Det beror i första hand på ökade personalkostnader för deltidsbrandmännen (RIB) på ca 1 997 tkr, då det under året varit flera större händelser samt att det genomförts heldagsövningar i Uddevalla för all RIB-personal. Övning/utbildning samt övningsanläggningar har också belastat budgeten på grund av ökade kostnader. Framför allt bör budget för övningsanläggningar justeras inför kommande år. Tjänster har tillsatts som inte var budgeterade, därtill har rekrytering av brandpersonal inför kommande förbunds bildning samt befälsutbildningar belastat. Utöver detta har semester och beredskapsersättningar betalats ut på december vilket också påverkar utfallet.

Enhet teknik visar ett mindre underskott på -118 tkr. Fordonsdelen inom enheten visar ett överskott på 520 tkr som till största delen är hänförligt till försäljning av maskiner och inventarier. Teknikverksamheten har ett underskott på -419 tkr som består av många delar men framför allt har nätavgift, fjärrvärme, V/A och avgifter för lokalvård, slamsugning etcetera ökat. IT sidan visar underskott med -172 tkr som bland annat beror på ett inköp av flertalet mindre skrivare och en ökning av licensavgifter.

Enhet samhällsskydd visar ett totalt underskott på -321 tkr. Myndighetsutövningen ger ett överskott på 147 tkr som bland annat beror på vakant tjänst för brandingenjör som slutade under året. Under året har många remisser besvarats, vilket tagit resurser från tillsyner som kan debiteras. Enheten har inte fullt ut hunnit med alla tillsyner vilket påverkar resultatet. Externutbildning visar ett underskott på -468 tkr vilket beror på att man sålt utbildningar för ca 640 tkr mindre än budgeterat men då också fått ca 270 tkr lägre lokalhyror än budget.

Verksamhetsledning visar ett mindre överskott på 55 tkr. Det beror bland annat på att kostnader för hotell och logi för de som deltar på MSB:s kurser inte blivit så stora som budgeterat.

Finansförvaltningen har ett överskott på 2 483 tkr. De förändrade avskrivningstiderna ger ett plus på 3 798 tkr. Köpet av pensionsförsäkringslösning ger en negativ nettoeffekt på -833 tkr. Pensionsutbetalningarna blev 1 144 tkr lägre än beräknat. Semesterlöneskuldens förändring, upplupna löner och upplupen övertid påverkade negativt med 506 tkr.

Enhet sotning visar på en avvikelse från budget om -603 tkr. Resultatet regleras enligt överenskommelse med Färgelanda kommun och Trollhättans Stad. Sotningen har ett eget bankkonto som efter regleringar per 1 jan 2025 har ett plussaldo på 920 tkr som tillskjuter medel för att täcka underskott då sotningsverksamheten upphört i förbundets regi. Underskottet härrör till ingående negativ balans för enheten från år 2023 samt avvecklingskostnader för verksamhet och system. De 312 tkr som återstår på kontot har bokats upp som en minskning av eget kapital då de kommer att betalas ut enligt procentuell fördelning med 75 procent till Trollhättan stad och 25 procent till Färgelanda kommun.

Investeringsredovisning

Investeringsplanen grundar sig på en femårig plan, som i sin tur har utgångspunkt i förbundets uppdrag och specificerade förmågor i handlingsprogrammet. Avsteg från planen kan ske vid oförutsedda händelser, exempelvis vid påverkan av omvärldsfaktorer såsom materielbrist och leveransförseningar, som förbundet inte kan råda över.

Direktionen beslutade i februari att investeringsbudget för de investeringar som inte kunnat avslutas år 2023 skulle överflyttas till investeringsbudget år 2024 till ett belopp om totalt 2 316 tkr. Bakgrunden är att de långa leveranstider som finns hos leverantörer påverkat förbundet så man inte har hunnit färdigställa vissa investeringar under fjolåret. Detta belopp tillkommer därmed till årssumman för 2024.

Direktionen har antagit ett nytt reglemente för anläggningstillgångar och avskrivningar. Reglerna harmoniserar med rekommendationerna från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) samt lever upp till vad revisorerna efterfrågat. Översynen har även lett till att avskrivningstider synkroniserats med övriga förbund i Räddsam VG/andra kommuner.

Tabell 18 Investeringsbudget 2024 med ekonomisk plan 2025–2026, NÄRF räddningstjänst

Kategori, belopp redovisas i tkr	2024	2025	2026
1 Teknik	3 540	2 315	3 075
2 Lokaler	2 100	100	400
3 Fordon	21 150	17 450	9 050
4 Friskvård	100	100	100
6 IT-stöd	795	630	1 440
SUMMA	27 685	20 595	14 065

Tabell 19 Investeringsbudget 2024 med ekonomisk plan 2025–2026, LC Fyrbodol

Kategori, belopp redovisas i tkr	2024	2025	2026
1 Teknik	400	50	0
2 Lokaler	0	0	0
3 Fordon	0	0	0
6 IT-stöd	300	1 150	0
SUMMA	700	1 200	0

Periodens utfall

Avskrivningarna understiger budget med 3 962 tkr vilket främst beror på de nya och förlängda avskrivningstiderna.

Driftskostnader, det vill säga avskrivningskostnader, som härrör till ledningscentralen fördelas mellan NÄRF och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) enligt fördelningsnycklar. Enheten gjorde inga investeringar 2024.

I december 2024 fattade direktionen i förbundet beslut om att flytta över investeringsmedel till 2025 för de investeringar som inte hann färdigställas under 2024. Totalt flyttas 16 148 tkr över – se tabell nedan:

Tabell 20 Investeringar som överförs till 2025

Investering	Återstående Belopp (tkr)	Ursprungligt belopp (tkr)
Daedalos larmplats	30	30
Slangtvätt	1 750	1 750
Transportbil med skåp/lift (2060)	1 500	1 500
Teknik till mötesrum	250	250
Operatörsbord till LC	550	550
Summa investeringar som flyttas:	4 080	4 080
Riskerar att behöva flyttas		
Släckbil Bas 1 - Scania 1	4 009	5 830
Släckbil Bas 1 - Scania 2	4 008	5 830
Släckbil Bas 1 - Scania 3	4 051	5 830
Summa investeringar som ev. flyttas	12 068	17 490
Total budget att överföra till 2025	16 148	21 570

Leverans av två släckfordon har skett under 2024 till en kostnad om 7 945 tkr, ytterligare tre släckfordon planeras att levereras 2025. Vid direktion mötet visste vi inte om de tre släckbilarna skulle hinna levereras 2024 men så blev inte fallet.

Tabell 21. Faktiska investeringskostnader 2024, räddningstjänst

Område	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Utfall 2023
1 Teknik	3 540	3 548	-8	2 946
2 Lokaler	2 100	35	2 065	0
3 Fordon	21 150	11 111	10 039	8 482
4 Friskvård	100	99	1	76
6 IT - stöd	795	211	584	809
<i>Justeringspost anläggningstillg.*</i>	0	14 818		
Budgetflytt från 2023	2 326		2 326	
Summa	30 011	15 003	15 007	12 313

*Ej med i summeringen

Tabell 22 Faktiska investeringskostnader 2024, NÄRF-RMB ledningscentral

Område	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse	Utfall 2023
1 Teknik	400			
2 Lokaler	0			
3 Fordon	0			430
6 IT-stöd	300			105
Summa totalt	700			525

Tabell 23 Pågående investeringar, redovisas med budgeterat belopp

Inv.nr	Benämning	Budget (tkr)	Livslängd (år)
9623-16	Daedalos Larmplats	29	7
9324-09	Släckbil Bas 1 - Scania 1	5 830	20
9324-10	Släckbil Bas 1 - Scania 2	5 830	20
9324-11	Släckbil Bas 1 - Scania 3	5 830	20
9324-17	Stationsfordon - VW Transporter	650	10
	Summa budget, pågående investeringar	19 019	

Av den totala budgetsumman på 19 019 tkr för pågående investeringar är 5 492 tkr förbrukade och finns bokade under pågående arbeten.

Tabell 24 Genomförda och avslutade investeringar under perioden

Inv.nr	Benämning	Anskaffnings- pris (tkr)	Livslängd (år)	Anskaffnings- datum
9521-28	Tillägg – arbetsmiljö/insatsstöd LC Fyrbodal	2	1,5	2021 (rättning)
9323-08	Släckbil Bas 1 MSB - Högsäter	3 774	20,0	2024-02-27
9124-08	IR Kamera - Rökdykning/livräddning	257	5,0	2024-02-27
9124-15	Handbrandsläckare - Presto	36	10,0	2024-02-27
9323-08	Släckbil Bas 1 MSB - Högsäter - Materiel	210	10,0	2024-02-27
9124-14	Brandslang	83	5,0	2024-03-06
95323-11	Beredskapsfordon VBiB LC54	622	10,0	2024-03-22
9323-07	Släckbil Bas 1 MSB - Färgelanda	3 774	20,0	2024-04-05
9323-07	Släckbil Bas 1 MSB - Färgelanda - Materiel	187	10,0	2024-04-05
9324-12	Personbil - VW Buss 9 personer	739	10,0	2024-04-30
9324-03	Facelift CXK637 Släckbil	107	9,8	2024-05-02
9124-06	Räddningsverktyg för trafikolycka	1 041	10,0	2024-05-20
9124-21	Säkringsutrustning - rep/selar	79	8,0	2024-05-20
9124-05	Skyddsutrustning Larmställ	601	5,0	2024-05-21
9124-22	Befälsvästar - skyddsutrustning	64	5,0	2024-05-28
9124-07	Övertrycksfläkt - utryckningsmateriel	176	10,0	2024-05-29
9324-23	Personbil/resefordon	395	8,7	2024-06-05
9624-20	Rakelterminaler	37	7,0	2024-07-01
9124-13	Handverktyg Batteridrivna - Milwaukee	145	10,0	2024-08-09
9124-16	Andningsskyddsutrustning	253	10,0	2024-08-09
9324-24	Personbil Samhällsskydd	330	7,9	2024-09-13
9124-25	Pumpar EL - utryckningsmateriel	73	5,0	2024-09-30
9224-28	Klädskåp damomklädningsrum	35	15,0	2024-11-06
9124-26	Övertrycksfläkt-utryckningsmateriel	68	10,0	2024-11-06
9124-29	Skyddsutrustning-Ytlivräddning	43	5,0	2024-11-11
9324-02	Facelift BMF284 Släckbil	101	5,0	2024-11-28
9124-27	Hoppkudde Ziegler SP16	105	8,0	2024-11-28
9124-18	Brandmateriel Utryckning	521	6,0	2024-12-10
9324-01	Facelift XWZ408 Släckbil	109	3,0	2024-12-16
9324-17	Stationsfordon-VW Transporter	638	10,0	2024-12-17
9624-30	Skrivare	174	5,0	2024-12-18
9424-31	Fysutrustning Färgelanda brandstation	99	10,0	2024-12-20
9324-04	Facelift BMF302 Släckbil	126	5,0	2024-12-23
	Justeringspost anläggningstillgångar p.g.a. ändrade avskrivningstider – felrättning enligt RKR R12	14 818	9,9	2024-12-31
	Summa avslutade investeringar	29 821		

Revisionsberättelse

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Revisorerna

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (organisationsnummer 222000-0950).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts av sakkunniga biträden till revisorerna i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av sakkunniga biträden i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i all väsentlighet är rättvisande. Denna bedömning baseras på det sakkunniga bitrådets yttrande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning. Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsaker som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vi menar att de skäl som åberopas inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund
Revisorerna

betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi återopar bifogade rapporter.

Datum enligt digital underskrift

Magnus Cassel

Leif Dahl

Anders Karlzon

Eva Larsson

Bilagor:

Det sakkunniga bitrådets yttrande och granskning av årsredovisning

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

Grundläggande granskning

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Leif Carl Lennart Dahl

Undertecknare

Serienummer: 4e87bc759a081b[...]36b2579e6b244

IP: 151.177.xxx.xxx

2025-02-26 11:48:00 UTC

EVA LARSSON

Undertecknare

Serienummer: d176c22e241215[...]0cb34077590c9

IP: 95.193.xxx.xxx

2025-02-26 12:20:23 UTC

Hans Anders Karlzon

Undertecknare

Serienummer: 326ff05850e09[...]e6aadd1d0119d

IP: 178.31.xxx.xxx

2025-02-27 16:42:25 UTC

MAGNUS CASSEL

Undertecknare

Serienummer: 8bb6e0bccf50bd[...]12586df5cc48d

IP: 78.66.xxx.xxx

2025-03-05 08:33:41 UTC

Penneo dokumenttrycket: 47777-YW0YF-G56DF-42Q0A-YOGP1-HZK5M

Detta dokument är undertecknat digitalt via Penneo.com. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autentisitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av Penneo A/S. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits av direktionen i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (organisationsnummer 222000–0950).

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts av sakkunniga biträden till revisorerna i enlighet med kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av sakkunniga biträden i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i all väsentlighet är rättvisande. Denna bedömning baseras på det sakkunniga bitrådets yttrande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de mål direktionen uppställt för god ekonomisk hushållning. Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsaker som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vi menar att de skäl som åberopas inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en

betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige godkänner årsredovisningen för 2024.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Vi åberopar bifogade rapporter.

Datum enligt digital underskrift

Magnus Cassel

Leif Dahl

Anders Karlzon

Eva Larsson

Bilagor:

Det sakkunniga bitrådets yttrande och granskning av årsredovisning

Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

Grundläggande granskning

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Leif Carl Lennart Dahl

Undertecknare

Serienummer: 4e87bc759a081b[...]36b2579e6b244

IP: 151.177.xxx.xxx

2025-02-26 11:48:00 UTC

EVA LARSSON

Undertecknare

Serienummer: d176c22e241215[...]0cb34077590c9

IP: 95.193.xxx.xxx

2025-02-26 12:20:23 UTC

Hans Anders Karlzon

Undertecknare

Serienummer: 326fff05850e09[...]e6aadd1d0119d

IP: 178.31.xxx.xxx

2025-02-27 16:42:25 UTC

MAGNUS CASSEL

Undertecknare

Serienummer: 8bb6e0bccf50bd[...]12586df5cc48d

IP: 78.66.xxx.xxx

2025-03-05 08:33:41 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Sida 380 av 426

**Building a better
working world**

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen

Det är förbundsledningen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och att denna upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

Uttalande

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Undertecknande

Uddevalla den 25 februari 2025

Ernst & Young AB

Anna de Blanche
Ansvarigt sakkunnigt biträde

РЕННЭО

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Anna Elisabeth De Blanche

Auktoriserad revisor

Serienummer: 23b1984a015a79[...]fa70eb96b6846

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-02-25 10:41:47 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

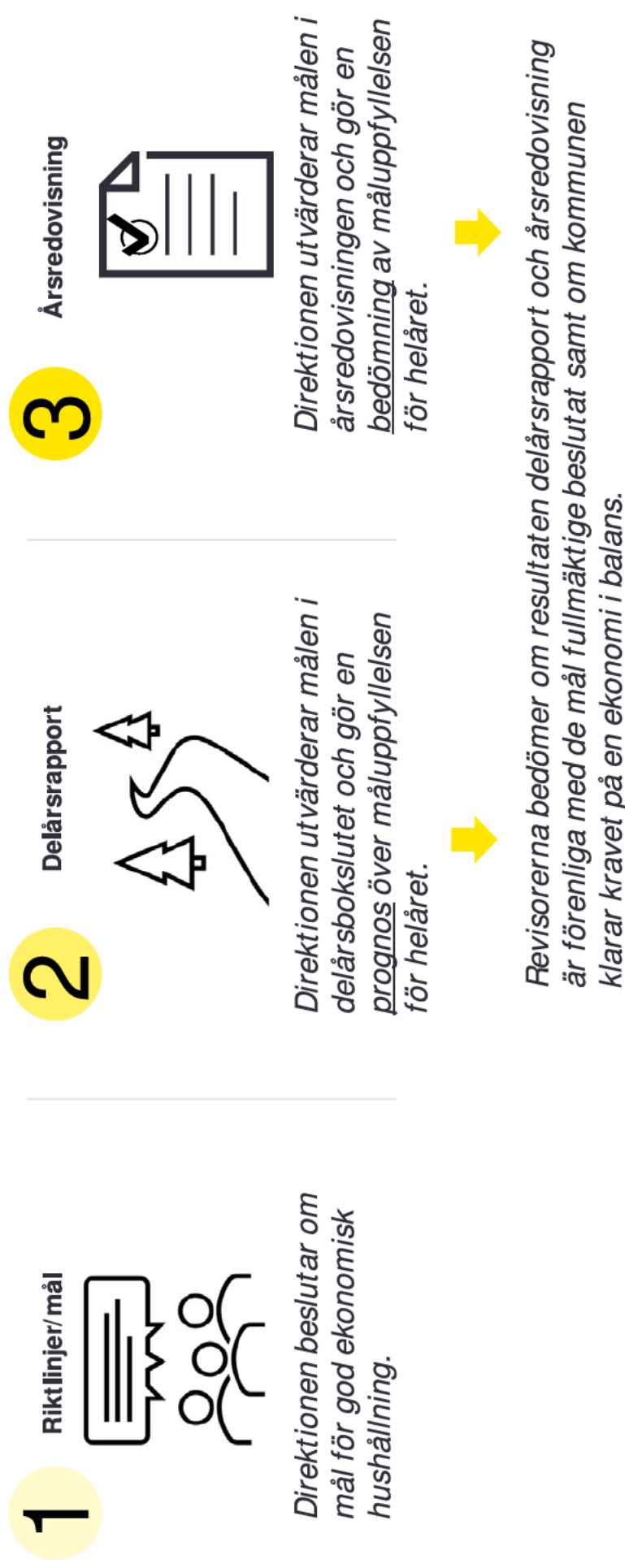
Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Årsredovisning 2024

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Varje kommun och kommunalförbund ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Direktionens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

2. Direktionens definition av god ekonomisk hushållning

- Förbundsdirektionen har i *internbudget 2024* (antagen 2023-12-19) beslutat om 4 finansiella och 14 verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.
- Förbundsdirektionen har beslutat om följande kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att uppnå god ekonomisk hushållning:
 - ”God ekonomisk hushållning för Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund innebär att de finansiella målen uppnås och att verksamhetsmålen nivå för god ekonomisk hushållning* i huvudsak uppnås.” (Internbudget 2024, 2023-12-19).
- Direktionen har, sedan föregående års granskning, utvecklat uppföljningen av god ekonomisk hushållning genom att besluta om övergripande kriterier för vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses föreligga. Direktionen preciserar dock inte vilken måluppfyllelse som krävs för att direktionen ska göra bedömningen att verksamhetsmålen nivå i huvudsak uppnås.

**Direktionen följer upp målen utifrån två olika målnivåer: Målnivå sätts utifrån de krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet. GEH-nivå sätts utifrån vad som anses vara en nog bra nivå utifrån vad de ekonomiska ramarna tillåter*

3. Direktionens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- Förbundsdirektionen följer upp 16 av totalt 18 fastställda mål.
- Direktionen bedömer att 3 av 4 finansiella mål uppnås för året utifrån GEH-nivån.
 - Det mål som ej uppnås är balanskravsmålet/kostnadstäckning. Förbundet redovisar ett balanskravsresultat om -6 312 tkr, vilket motsvarar en kostnadstäckning om 95 %
 - För samtliga finansiella mål redovisas utfall.
- Direktionen bedömer att 13 av 14 verksamhetsmål uppnås för året utifrån GEH-nivån. Ett mål bedöms delvis uppnås.
 - Det mål som bedöms delvis uppnås är "All personal ska informeras om krigsplacering och tillkommande arbetsuppgifter vid Räddningstjänst under höjd beredskap" För detta mål redovisas inget faktiskt utfall, utan enbart en bedömning att målet delvis nås.
- Förbundets balanskravsresultat är -6312 mnkr

3. Direktionens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav (forts.)

- Förbundsdirektionen gör bedömningen att god ekonomisk hushållning inte uppnås, vilket motiveras med att inte samtliga finansiella mål uppnås. Direktionen uppger också att det faktum att balanskravsmålet inte nås till stor del påverkar utfallet även för övriga mål.
- Förbundets balanskravsresultat är -6 312 tkr. I såväl budget för 2024 som i årsredovisningen anges att förbundet valt att inte skapa en plan för återställande av eget kapital, trots ett tredje år med budgetunderskott. I december 2023 beslutade direktionen att lägga en budget i obalans genom att godkänna ett underskott om -5 mnkr och att täcka underskottet med medel ur förbundets egna kapital. I budget motiveras beslutet att inte ta fram en plan för återställande av eget kapital med att nedan synnerliga skäl anses föreligga:
 - ▶ Nya regler i pensionsavtal för brandmän
 - ▶ Ökade kapitalkostnader
 - ▶ Ökning av driftskostnader till följd av avtal som räknats upp högre än förbundsbidragets uppräknig (till exempel ett nytt elavtal och fjärrvärmeavtal)
 - ▶ En löneökning som i stort följer IF metalls så kallade "märke", dvs en högre löneökningstakt än de 2,6 % förbundet fått i uppräknig
- Samma skäl omnämns i årsredovisningen, men benämns där inte som "synnerliga skäl", utan som omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. Direktionen uppger också i både budget och årsredovisning att man på flera sätt har visat på en underfinansiering och påtalat att ägartillskott krävs för att nå en ekonomi i balans.
- I samband med sammanslagningen av NÄRF och RMB har finansieringen av det nya förbundet setts över. Ett ägartillskott om cirka 22 mnkr har skjutits till från de sju ägarkommunerna i det nya förbundet. Det innebär att det nya förbundet räknar med att ha en budget i balans för 2025.

4. Vår bedömning

- Vår bedömning är att förbundet inte efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte skapa en plan för att reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsakerna som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vi menar att de orsaker som nämns inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.
- Vår bedömning är att utfallet inte är förenlig med de finansiella mål som direktionen fastställt.
- Vår bedömning är att utfallet är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som direktionen fastställt.
- **Vår samlade bedömning är att förbundet inte uppnår en god ekonomisk hushållning år 2024, eftersom de finansiella målen inte uppnås och förbundet inte heller uppnår en ekonomi i balans.**

5. Rekommendationer

- I och med att förbundet, från och med den 1 januari 2025, övergår till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal, lämnas inga rekommendationer. Vi ser det dock som väsentligt att de slutsatser som dras i granskningen omhändertas i det nya förbundets utveckling av styrning, intern kontroll och uppföljning.

2025-02-25

Rebecka Rask, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Mikaela Gretzer, kvalitetssäkrare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Grundläggande granskning 2024

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	2
3.	Granskningens utgångspunkter	3
4.	Granskningsresultat	4
5.	Samlad bedömning	8

Bilaga 1: Revisionskriterier

Bilaga 2: Källförteckning

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund genomfört en grundläggande granskning avseende 2024 års verksamhet. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed.

Vår samlade bedömning är att förbundsdirektionen delvis säkerställt att verksamheten bedrivits i enlighet med fastställda mål och riktlinjer. Vi bedömer att det finns utvecklingsområden kopplade till direktionens uppföljningsarbete. Det är enligt vår bedömning otydligt vad bedömningen av hur väl verksamhetens mål uppfyllts grundas på i delåruppföljningarna. Syftet med att följa upp mål vid delåret är att direktionen ska kunna agera vid otillräcklig måluppfyllelse. Till följd av att delåruppföljningen är otydlig menar vi att förutsättningarna att styra och åtgärda brister hämmas.

Vi bedömer vidare att styrkedjan mellan handlingsplanens mål och verksamhetsmål är otydlig. Det medför att det saknas tydlighet i hur direktionen bedömer om målen i handlingsplanen har uppfyllts.

Vi bedömer att förbundsdirektionen i huvudsak har säkerställt att arbetet med intern kontroll sker i enlighet med riktlinjer. Mindre avvikelser har noterats i följsamhet mot tidsplan för arbetet med internkontroll.

Från och med den 1 januari 2025 övergår förbundet, tillsammans med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodalen. Med anledning av detta lämnas inga rekommendationer. Vi ser det dock som väsentligt att de slutsatser som dras i granskningen omhändertas i det nya förbundets utveckling av styrning, intern kontroll och uppföljning.

Göteborg den 25 februari 2025

Moa Wahlén
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Mikaela Gretzer
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorernas uppgift är att ge fullmäktige i respektive medlemskommun underlag till den årliga ansvarsprövningen av förbundsdirektionen. Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom räddningstjänstförbundets verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Förbundsdirektionens ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen. Där framgår att direktionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som gäller för verksamheten, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Förbundets revisorer har beslutat att avseende år 2024 genomföra en grundläggande granskning av målstyrning, uppföljning och intern kontroll i förbundet. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har direktionen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer?
- ▶ Har direktionen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.
- ▶ Har direktionen säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt förbundets styrmodell.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 1§ och 6§
- ▶ Förbundsordning
- ▶ Handlingsprogram 2022 – tillsvidare enligt lag (2003:778) om skydd om olyckor
- ▶ Internbudget 2024 med ekonomisk plan 2025–2026
- ▶ Policy för finansiell verksamhet
- ▶ Reglemente för internkontroll
- ▶ Övriga mål och riktlinjer för verksamheten

Revisionskriterier inklusive förbundets styrmodell beskrivs i bilaga 1. Granskningens källförteckning återfinns i bilaga 2.

3. Granskningens utgångspunkter

Avsnittet beskriver granskningens utgångspunkter utifrån de krav som finns på förbundsdirektionen i förbundets styrmodell och anvisningar.

Följande ramverk av revisionskriterier bygger på förbundets styrmodell och anvisningar i form av *Förbundsordning, Handlingsprogram 2022, Policy för finansiell verksamhet, Internbudget för 2024 med ekonomisk plan för 2025–2026, samt Reglemente för intern kontroll*. Granskningsdokumenteras avvikelsebaserat. Det innebär att vi endast redogör för de fall där direktionen inte följer kontrollpunkterna i ramverket.

Utifrån styrmodell och anvisningar är vår tolkning att direktionen ska ha genomfört följande för att ha säkerställt dels att verksamhet och ekonomi styrs och följs upp utifrån de mål och riktlinjer som direktionfullmäktige bestämt, dels ett tillräckligt internkontrollarbete:

► **Verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer**

- A1. Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret. (Enligt förbundsordningen)
- A2. Förbundsdirektionen har upprättat en policy för finansiell verksamhet. Bestämmelser för den finansiella verksamheten har prövats hos direktionen minst en gång under året. (Enligt förbundsordningen och policy för finansiell verksamhet)
- A3. Förbundet har säkerställt att ett aktuellt handlingsprogram finns. (Enligt förbundsordningen)
- A4. Förbundet har upprättat verksamhetsmål som grundar sig i förbundets handlingsprogram. Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt. (Enligt Mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning)

► **Arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar**

- B1. Förbundsdirektionen har fastställt en internkontrollplan senast under november månad¹. I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande. (Enligt reglemente för internkontroll).
- B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till förbundsdirektionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december. (Enligt reglemente för internkontroll).

► **Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell**

- C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning. (Enligt policy för finansiell verksamhet och Mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning)
- C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans. (Enligt Kommunallagen)
- C3. Förbundet har följt upp mål i handlingsprogram genom uppföljning av verksamhetsmål och internkontrollplan. (Enligt handlingsprogram).

¹ I reglemente för internkontroll anges att internkontrollplanen ska fastställas senast i november månad under *innevarande* verksamhetsår. Det är dock vår tolkning, utifrån praxis såväl som förbundets faktiska rutin för hantering av internkontrollplaner, att det är november månad *året innan* verksamhetsåret som åsyftas. Det är också så vi behandlat kriteriet i vår granskning.

4. Granskningsresultat

I kapitlet beskrivs avvikelser som påträffats i granskningen avseende förbundsdirektionens arbete utifrån mål och riktlinjer, arbete med intern kontroll samt uppföljning och rapportering. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

Teckenförklaring:

- = Ingen avvikelse har noterats
- = Mindre avvikelse har noterats
- = Brister har noterats i granskningen

4.1. Styrning

- **A1.** *Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret.*

Vi noterar att budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren fastställdes den 19 december 2023. Enligt förbundsordningen ska budgeten fastställas senast den 1 oktober. Fördröjningen i beslut berodde enligt förbundet på den dåvarande dialogen med medlemskommunerna om förbundets ekonomiska förutsättningar. Förbundet beviljades anstånd av direktionen att inkomma med budget till direktionen senast den 19 december.

- **A2.** *Förbundsdirektionen har upprättat en policy för finansiell verksamhet. Bestämmelser för den finansiella verksamheten har prövats hos direktionen minst en gång under året.*

Förbundet har upprättat en policy för finansiell verksamhet, men direktionen har inte prövat bestämmelserna för den finansiella verksamheten under året. Enligt förbundets policy för finansiell verksamhet ska bestämmelserna för den finansiella verksamheten prövas i direktionen minst en gång per år.

- **A3.** *Förbundet har säkerställt att ett aktuellt handlingsprogram finns.*

Inga avvikelser har noterats.

- **A4.** *Förbundet har upprättat verksamhetsmål som grundar sig i förbundets handlingsprogram. Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt.*

Inga avvikelser har noterats.

4.2. Intern kontroll

- ⚠ *B1. Förbundsdirektionen har fastställt en internkontrollplan senast under november månad. I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande.*

Vi noterar att internkontrollplan 2024 fastställdes den 19 december 2023. Enligt *Reglemente för internkontroll* ska planen fastställas senast under november månad. Förbundet anger att fördröjningen berodde på att ett flertal samtida pågående processer påverkade utfallet av planering för internkontrollplanen. Genom att senarelägga fastställandet av internkontrollplanen möjliggjordes en synkronisering av identifierade områden i budget, verksamhetsmål och internkontrollplan. Förbundet beviljades anstånd av direktionen att inkomma med internkontrollplan till direktionen senast den 19 december.

- ⚠ *B2. Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till förbundsdirektionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december.*

Vi noterar att uppföljningen av internkontrollplanen inte rapporterades till direktionen i december. Förbundet har meddelat att de kommer rapportera helårsuppföljningen till direktionen den 25 februari.

4.3. Uppföljning

- ⚠ *C1. Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning.*

Vi noterar att ett arbete har genomförts för att skapa en tydligare styrkedja för måluppföljning. I föregående års granskning noterades att målen saknade tydliga indikatorer eller riktvärden för bedömning av när målet är uppfyllt. För 2024 års verksamhetsmål har två målnivåer tagits fram med indikatorer för när målet bedöms uppfyllt.

- ▶ Målnivå utifrån de krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet.
- ▶ Målnivå utifrån god ekonomisk hushållning (GEH*) bedöms som en nog bra nivå utifrån vad de ekonomiska ramarna tillåter.

Verksamhet och ekonomi har följts upp. Vi noterar att uppföljningen avseende verksamhetsmålen likt tidigare år är otydlig i *delårsrapporterna*. För flertalet av verksamhetsmålen redovisas enbart en bedömning av om utfallet följer plan, delvis följer plan eller inte följer plan. Det faktiska utfallet saknas i delårsrapporter per april och augusti. Sammantaget är det otydligt vad bedömningen av utfall och prognos baseras på för flera av målen. Vi noterar även att det i delårsrapporterna endast görs en bedömning om måluppfyllnad trots att två målnivåer har tagits fram för varje verksamhetsmål. Det framgår inte tydligt vilken av målnivåerna som bedömningen syftar på.

I årsredovisningen för år 2024 redovisas det faktiska utfallet för majoriteten av verksamhetsmålen, med följande resultat:

- 1 av 14 verksamhetsmål bedöms endast delvis uppnå målnivån för god

ekonomisk hushållning. Övriga 13 mål når målnivån för god ekonomisk hushållning.

- 4 av 14 verksamhetsmål bedöms inte uppnå målnivån utifrån krav som finns i lagstiftning eller annan föreskriftstyrd verksamhet.
- 1 av 4 finansiella mål bedöms inte uppfyllas. Målet avser "För varje enskilt år ska intäkterna överstiga kostnaderna enligt balanskravet".

 C2. Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans.

Förbundet redovisar ett totalt underskott för 2024 om -5947 tkr och ett underskott mot beslutad budget om -947 tkr.

Enligt kommunallagen ska ett negativt balanskravsresultat regleras under de närmaste följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Fullmäktige får enligt kommunallagen besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

I såväl budget för 2024 som i årsredovisningen anges att förbundet valt att inte skapa en plan för återställande av eget kapital, trots ett tredje år med budgetunderskott.

På ägarsamråd under 2023 beslutade ägarkommunerna att inte skjuta till extra tillskott till förbundet i form av likvida medel. Vid sitt möte den 19 december 2023 beslutade direktionen därför att lägga en budget i obalans genom att godkänna ett underskott om -5 mnkr och att täcka underskottet med medel ur förbundets egna kapital. Sent under 2024 tog direktionen beslut om att tillåta ytterligare försämring av resultatet med 833 tkr mot bakgrund av köp nettoeffekten av att köpa en pensionsförsäkring ytterligare skulle få försämrat resultatet med

I budget motiveras beslutet att inte ta fram en plan för återställande av eget kapital med att nedan synnerliga skäl anses föreligga. Samma skäl omnämns i årsredovisningen, men benämns där inte som "synnerliga skäl", utan som omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten.

- ▶ Nya regler i pensionsavtal för brandmän
- ▶ Ökade kapitalkostnader
- ▶ Ökning av driftskostnader till följd av avtal som räknats upp högre än förbundsbidragets uppräknings (till exempel ett nytt elavtal och fjärrvärmeavtal)
- ▶ En löneökning som i stort följer IF metalls så kallade "märke", dvs en högre löneökningstakt än de 2,6 % förbundet fått i uppräknings

Direktionen uppger också i både budget och årsredovisning att man på flera sätt har visat på en underfinansiering och påtalat att ägartillskott krävs för att nå en ekonomi i balans.

I samband med sammanslagningen av NÄRF och RMB har finansieringen av det nya förbundet setts över. Ett ägartillskott om cirka 22 mnkr har skjutits till från de sju ägarkommunerna i det nya förbundet. Det innebär att det nya förbundet räknar med att ha en budget i balans för 2025.

 C3. Förbundet har följt upp mål i förbundets handlingsprogram genom uppföljning av verksamhetsmål och internkontrollplan.

Likt föregående år är det otydligt om eller hur förbundet bedömer att målen i handlingsplanen är uppfyllda. Målen i verksamhetsplanen har en tydlig koppling till flera av de *specifika förmågor* som beskrivs i kapitel 7 och 8 i handlingsplanen. Däremot saknas det en tydlig koppling till de 12 *mål* som redovisas i kapitel 6 i handlingsplanen.

Målen i handlingsplanen ska följas upp genom verksamhetsmålen samt uppföljning av internkontrollplanen. Kopplingen från handlingsprogrammets mål till verksamhetsplan och internkontrollplanen är otydlig, vilket försvårar uppföljningen av handlingsplanen.

5. Samlad bedömning

I kapitlet redovisas en sammanställd bedömning utifrån granskningens revisionskriterier följt av svar på granskningens revisionsfrågor.

5.1. Sammanställning utifrån revisionskriterierna

Nedanstående tabell sammanställer våra bedömningar för förbundsdirektionen utifrån granskningens ramverk av revisionskriterier.

Tabell 1. Sammanställd bedömning utifrån revisionskriterier.

	Styrning				Intern kontroll		Uppföljning		
	A1	A2	A3	A4	B2	C1	C1	C2	C3
Förbunds- direktionen									
 Kriteriet uppfyllt Avvikelse Väsentlig avvikelse Rekommendation riktas									

Beskrivning av kriterier

A. Verksamheten bedrivs i enlighet med förbundets mål och riktlinjer

- A1.** Förbundsdirektionen har fastställt en årlig budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret.
- A2.** Förbundsdirektionen har upprättat en policy för finansiell verksamhet. Bestämmelser för den finansiella verksamheten ska prövas hos direktionen minst en gång under året.
- A3.** Förbundet har säkerställt att ett aktuellt handlingsprogram finns i enlighet med förbundsordningen.
- A4.** Förbundet har upprättat verksamhetsmål som grundar sig i förbundets handlingsprogram. Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt.

B. Arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar

- B1.** Förbundsdirektionen har fastställt en internkontrollplan senast under november månad året innan verksamhetsåret. I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande.
- B2.** Internkontrollplanen har följts upp och rapporterats till förbundsdirektionen genom en delårsrapport senast i juni och en helårsrapport senast i december.

C. Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell

- C1.** Förbundet har följt upp verksamhet och ekonomi i delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning.
- C2.** Förbundet har följt upp avvikelser i verksamhet och/eller ekonomi samt vidtagit åtgärder för budget i balans.
- C3.** Förbundet har följt upp mål i förbundets handlingsprogram genom uppföljning av verksamhetsmål och internkontrollplan.

5.2. Vår bedömning

Styrning, mål och riktlinjer

Vi bedömer att förbundsdirektionen delvis har säkerställt att verksamheten bedrivits i enlighet med beslutade mål och riktlinjer. I likhet med föregående år noterar vi att direktionen inte prövat bestämmelserna för den finansiella verksamheten i enlighet med förbundets finansiella riktlinjer. Det ser vi som en brist i styrningen.

Vi noterar också att budget inklusive ekonomisk plan för de närmsta tre räkenskapsåren samt internkontrollplan inte har beslutats i tid enligt fastställda riktlinjer. Förbundet har dock beviljats anstånd av direktionen att senarelägga beslut om budget och internkontrollplan.

Internkontroll

Vi bedömer att direktionen i huvudsak har säkerställt ett arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningarna. Förbundet har inte följt tidsplan enligt reglemente för internkontroll, vilket enligt vår bedömning utgör mindre avvikelser från anvisningarna. Dels beslutades internkontrollplanen i december i stället för i november månad, dels kommer helårsuppföljningen av internkontrollplanen att rapporteras till direktionen i februari istället för december.

Uppföljning

Vi bedömer att direktionen delvis har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Uppföljningen avseende verksamhetsmålen är i delårsrapporten otydlig. Det är oklart vad bedömningen av utfall och prognos baseras på, då det faktiska utfallet och prognosen inte redovisas för flera av målen. Syftet med att följa upp mål vid delåret är att direktionen ska kunna agera vid otillräcklig måluppfyllelse. Till följd av att delårsuppföljningen är otydlig menar vi att förutsättningarna att styra och åtgärda brister hämmas.

Vi konstaterar också att styrkedjan från handlingsplanens *mål* till verksamhetsplanen och internkontrollplanen är otydlig, vilket skapar osäkerhet kring hur förbundet bedömer att målen i handlingsplanen är uppfyllda.

Förbundet redovisar underskott mot budget och har åberopat synnerliga skäl för att inte skapa en plan för att reglera det negativa balanskravsresultatet. Vi ställer oss tveksamma till att de bakomliggande orsakerna som hänvisas till är att betrakta som synnerliga skäl. Vår bedömning är att de orsaker som nämns inte är av tillfällig och synnerlig karaktär, utan hänger samman med en underfinansiering av förbundet som skulle innebära risk att det egna kapitalet förbrukas inom kort om förbundet hade kvarstått i sin nuvarande organisation. Däremot menar vi att den omorganisering som skett från och med 2025 och det ägartillskott som tillkommit i och med det behöver beaktas i sammanhanget, då det innebär en betydande förändring av förutsättningarna, såväl organisatoriskt som ekonomiskt. Vår bedömning är således att åtgärder vidtagits i syfte att långsiktigt förbättra ekonomin.

I och med att förbundet, från och med den 1 januari 2025, övergår till det gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodals lämnar vi inga rekommendationer. Vi ser det dock som väsentligt att de slutsatser som dras i granskningen omhändertas i det nya förbundets utveckling av styrning, intern kontroll och uppföljning.

Bilaga 1. Revisionskriterier

Förbundsdirektionen är förbundets styrelse och beslutande församling. Kommunallagen anger att förbundsdirektionen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Därtill ska förbundsdirektionen se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Nedan redogörs de revisionskriterier som utgör grunden för granskningen.

Kommunallagen (2017:725)

Kommunallagens 9 kap. 2 § anger att lagens bestämmelser ska tillämpas för kommunalförbund.

Kommunallagens 6 kap. 6 § anger att styrelse och nämnder ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer samt bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Styrelse och nämnder ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Förbundsordning

Antagen av kommunfullmäktige i Färgelanda 2021-02-17

Antagen av kommunfullmäktige i Mellerud 2021-01-27

Antagen av kommunfullmäktige i Trollhättan 2021-02-01

Antagen av kommunfullmäktige i Vänersborg 2021-02-17

Kommunerna Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg ingår i ett kommunalförbund för frågor som rör räddningstjänst. Ändamålet med kommunalförbundet är att möjliggöra ökad effektivitet, säkerhet och slagkraft genom samordning av resurser under en gemensam ledning.

Räddningstjänstförbundet ansvarar för:

- ▶ Den räddningstjänst och förebyggande verksamhet under freds- och krigstid som enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) åvilar medlemskommun. Undantag för:
 - Att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder (3 kap. § 1 LSO).
 - Att ansvara för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll (3 kap. § 4–6 LSO)
- ▶ Att utföra tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Räddningstjänstförbundet biträder kommunerna i följande verksamhetsområden:

- ▶ Med konsultation vid utarbetandet av och risk- och sårbarhetsanalys.
- ▶ Medlemskommuner i deras ansvar vad gäller lagen om civilt försvar.
- ▶ Medlemskommuner i deras ansvar vad gäller lagen om extraordinära händelser.

Upprättande av handlingsprogram

Förbundet ska se till att det finns ett aktuellt handlingsprogram för räddningsinsatser under fred och höjd beredskap. Ett aktuellt handlingsprogram ska även finnas som redovisar målsättningen för de förebyggande åtgärder som åvilar förbundet i respektive medlemskommun, samt de risker för olyckor som finns i kommunen och som kan föranleda räddningsinsats.

Upprättande av ekonomisk handlingsplan

Direktionen ska årligen fastställa en ekonomisk handlingsplan för de närmsta tre åren. Det första året i handlingsplanen ska detaljplaneras och budgeteras. Den ekonomiska handlingsplanen ska vara medlemskommunerna tillhanda senast den 1 oktober året innan räkenskapsåret. Förbundsdirektionen ska även upprätta en finanspolicy som ska antas av

medlemskommunerna.

Handlingsprogram 2022 - tillsvidare (2022-12-20)

Enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ska handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet upprättas och redovisa målsättningen för mandatperioden. Handlingsprogrammet är förbundets övergripande styrdokument. Handlingsprogrammet är det styrdokument som redogör för verksamhetens inriktning och genomförande för de kommande fyra åren. Uppföljning av handlingsprogram sker genom att verksamheten följs upp enligt fastställda rutiner och fastställd tidsplan.

Förbundets styrdokument för verksamhetsmål respektive internkontroll grundar sig bland annat på målen i förbundets handlingsprogram. Uppföljning och rapportering sker genom tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), internkontrollrapport samt årsredovisning.

Policy för finansiell verksamhet (2021-12-06)

Policy för finansiell verksamhet fastställer den finansiella verksamhetens mål, ramar, riktlinjer samt krav på rapportering och uppföljning.

Direktionen ska utarbeta riktlinjer för den finansiella verksamheten som säkerställer en god intern kontroll och efterlevnad av reglerna i finanspolicyn. Bestämmelser för den finansiella verksamheten ska prövas hos direktionen minst en gång per kalenderår, samt revideras vid behov.

Direktionen ska årligen fastställa verksamhetsmässiga mål för en god ekonomisk hushållning.

Uppföljning och rapportering av den finansiella verksamheten ska ske vid tertialrapport (jan-apr), delårsrapport (jan-aug), riskanalys, internkontroll och årsredovisning.

Mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning (Internbudget 2023 Med ekonomisk plan 2024–2025 (2022-11-10))

Enligt kommunallagen 11 kap 6 § ska budgetdokumentet innehålla en plan där verksamhetens mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning framgår.

För beslutade verksamhetsmål inom förbundet ska dels de nationella målen enligt LSO, dels de specificerade förmågor som beskrivs i förbundets handlingsprogram ligga till grund.

Förbundsledningen ska arbeta fram förslag till verksamhetsmål som sedan fastställs av direktionen ihop med budget för kommande verksamhetsår.

- ▶ Målen ska vara möjliga att följa upp på ett strukturerat sätt.
- ▶ Målen kan komma att revideras på grund av politiska beslut, eller i de fall ekonomiska eller verksamhetsmässiga krav uppstår som medför behov av förändring.

Förbundsledningen ansvarar för att skapa en bred förståelse för beslutade verksamhetsmål samt uppföljning av dessa. Uppföljning och rapportering av verksamhetsmål sker via tertialrapport (januari-april), delårsrapport (januari-augusti), riskanalys, internkontroll och årsredovisning. Vid uppföljning jämförs ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall med vad som planerats.

Reglemente för internkontroll (2021-12-16)

Reglementet för internkontroll anger regler och riktlinjer för kontroll av såväl verksamhet som ekonomi med avsikt att skydda verksamhet och medarbetare från risker och skador.

Förbundet ska årligen fastställa en intern kontrollplan som ska överlämnas till direktionen för fastställande senast under november månad innevarande verksamhetsår. Den interna kontrollplanen ska innehålla:

- ▶ Definiering av vilka områden som ska ingå i NÄRF:s årliga internkontrollplan. Det sker med utgångspunkt från genomförda riskanalyser samt revisionsgranskningar där eventuella brister och förbättringsmöjligheter identifieras.
- ▶ I planen ska uppgifter anges kring kontrollansvarig, identifierat riskområde, bedömd risknivå samt metod och frekvens för internkontrollens genomförande.
- ▶ Redovisningen ska innefatta, enligt reglemente och årsplan, angivna riskområden samt redogöra för eventuellt tillkommande kontroller och förbättringsåtgärder under verksamhetsåret.

Förbundsledningen ska lämna rapportering avseende genomförd internkontroll till Direktionen vid minst två tillfällen per år. En delrapport avseende genomförd internkontroll (jan-maj) ska lämnas senast i juni till direktionen. Förbundsledningen ska senast vid årets sista direktionssammanträde lämna en komplett rapport avseende genomförd internkontroll (helår) till Direktionen för beslut.

Bilaga 2: Källförteckning

Dialog

- ▶ Förbundsdirectionens presidium, räddnings- och förbundschef samt ekonomichef (2024-12-04)

Dokumentation

- ▶ Förbundsordning
- ▶ Handlingsprogram
- ▶ Policy för finansiell verksamhet
- ▶ Internbudget 2024 Med ekonomisk plan 2025–2026
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Internkontrollplan 2024
- ▶ Sammanträdesprotokoll 2023–2024
- ▶ Delårsrapport per april och augusti 2024

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Löpande granskning och
Bokslutsgranskning 2024

Penneo dokumentnyckel: B5ZEY-13P73-ZEX05-EP5K7-GOXEW-I7L4Q

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund.....	2
2. Rapportering av intern kontroll	3
2.1. Revisionsstrategi	3
2.2. Granskningsansats.....	3
3. Iakttagelser och förslag till förbättringar	4
3.1. Bokslutsprocessen	4
3.2. Inköpsprocessen	4
3.3. Process för avstämningar samt att redovisa moms, skatter och avgifter	4
4. Rapportering av bokslutsgranskning.....	5
4.1. Kommentarer till resultaträkningen	5
4.2. Kommentarer till balansräkning	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Vår granskning har skett i enlighet med god revisionssed och täcker således endast områden och aspekter väsentliga för revisionen. Notera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Nedan sammanfattas de noteringar som gjorts i samband med granskningen samt förslag till förbättringar. Föreliggande rapport är upprättad i avvikelseform, vilket innebär att det som granskats utan notering inte kommenteras. Rekommendationer lämnas där vi iakttagit brister inom ramen för granskningen. Rekommendationer syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. Uppföljning sker kontinuerligt av rekommendationerna för att säkerställa att åtgärder vidtas.

Rapporten innehåller i första hand iakttagelser avseende väsentliga poster och för övriga poster endast om det ansetts nödvändigt mot bakgrund av gjorda noteringar i samband med granskningsarbetet.

2. Rapportering av intern kontroll

2.1. Revisionsstrategi

Vi har tillämpat substansgranskningsansatsen som revisionsstrategi. Denna innebär att vi skaffar oss en förståelse för hur verksamhetens väsentliga processer fungerar och utvärderar dessa. Vi ställer frågor för att förstå vad som kan gå fel i processerna och hur verksamheten hanterar detta, men testar inte kontroller.

2.2. Granskningsansats

Vår granskning och bedömning av den interna kontrollen omfattar:

- Bokslutsprocessen
- Försäljning och inbetalningar
- Inköp och bankutbetalningar
- Löneprocessen, inklusive redovisning av pensioner
- Investeringsprocessen
- Process för att redovisa moms och skatter och avgifter

Ovanstående granskning innebär i de flesta fall att vi följer hela flödet, det vill säga från det att en intäkt eller kostnad genereras till dess att registrering sker i huvudboken och slutligen blir reglerad. Övrig granskning som utförs är:

- Kontroll av avstämningar på väsentliga konton som kundfordringar, leverantörsskulder, likvida medel etc.
- Granskning av momsredovisning
- Närståendegranskning

3. Iakttagelser och förslag till förbättringar

3.1. Bokslutsprocessen

Bokslutsprocessen är central utifrån att det sker avstämningar, reserveringar och bedömningar som kan påverka bokslutet. Den risk för fel, i redovisningen, som föreligger i bokslutsarbetet innebär att bokslutsprocessen alltid bedöms som väsentlig. Vi har gått igenom rutiner för bokslutsarbetet rörande ansvar, avstämningar, periodiseringar med mera.

3.1.1. Gjorda iakttagelser.

Det finns en anvisning för olika områden inom ekonomi på intranätet. Ett begränsat antal personer är involverade i processen vilket dock samtidigt gör den sårbar.

3.2. Inköpsprocessen

Vi har gått igenom inköpsprocessen och noterat att medlemskommunernas upphandlingsavdelningar stöttar förbundet i vissa upphandlingsprocesser.

3.2.1. Gjorda iakttagelser

Vi bedömer att förbundet har en väl fungerande inköpsrutin. Vi noterar att för utbetalningar krävs godkännande av två personer i förening.

3.3. Investeringsprocessen

Vi har gått igenom investeringsprocessen och rutiner för investeringar. Primärt utgörs anläggningarna av fordon. Investeringsbudget uppdateras årligen.

3.3.1. Gjorda iakttagelser

Vi bedömer att förbundet har en väl fungerande investeringsrutin. Vi noterar att förbundet under året antagit reglemente för anläggningstillgångar och avskrivningar där hantering av regelbunden nedskrivningsprövning samt utrangering av inventarier ingår.

3.4. Process för avstämningar samt att redovisa moms, skatter och avgifter

Vi har stickprovsvis granskat månadsvisa avstämningar av kassa och bank, kundfordringar, leverantörsskulder och skattekontot. Vi har även granskat den redovisning av moms som månadsvis lämnas till Skatteverket. Förbundets försäkringsskydd har gåtts igenom.

3.4.1. Gjorda iakttagelser

Avstämningar av kassa och bank, kundfordringar och leverantörsskulder utförs. Rutinen för redovisning av moms, skatter och avgifter bedöms fungera tillfredsställande.

4. Rapportering av bokslutsgranskning

4.1. Kommentar till resultaträkningen

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Förbundet redovisar för år 2024 ett negativt resultat om -5 947 tkr, vilket utgör negativ avvikelse mot budget med -947 tkr eftersom budgeten var -5 000 tkr. Resultatet jämfört med föregående år är påverkat av högre intäkter avseende medlemsbidrag och försäljning av verksamhet samt högre kostnader inom personal, köp av verksamhet, inköp material. Kostnader för förbundssammanslagning ingår i dessa kostnader.

Av förbundets totala intäkter utgörs medlemsbidragen av 76 % Erhållna medlemsbidrag har stämts av mot beslutad budget.

Taxor, avgifter och övriga intäkter utgör 15 % av de totala intäkterna och består av bl.a. tillsynsavgifter, ersättning vid automatlarm/falsklarm, och externa uppdrag. I årets granskning har stickprov gjorts mot fakturor samt analytisk granskning mot föregående år och mot budget.

Av verksamhetens kostnader utgör personalkostnader 67 % Personalkostnader har granskats med hjälp av löneanalys. Transaktionsanalysen omfattar förbundets samtliga lönetransaktioner från januari till och med oktober månad. Ett speciellt dataanalysverktyg används för att sortera ut exempelvis stora bruttobelopp, dubbla transaktioner, stora transaktioner osv. Programmet designas för att hitta, analysera och sortera enskilda eller sammanhängande transaktioner som avviker från vad som bedöms vara normalt.

Avvikelse har sorterats efter:

- ▶ Större enskilda transaktioner överstigande 55 tkr
- ▶ Stora eller avvikande totala bruttolönebelopp under hela perioden
- ▶ Orimliga källskatteavdrag av bruttolön
- ▶ Lönearter som förekommer vid enstaka transaktioner
- ▶ Kontroll av avvikande personnummer
- ▶ Dubblerade poster
- ▶ Utbetalad lön

Ett representativt urval har tagits där granskning genomförs inom varje område mot underlag som anställningsavtal, jämningsbeslut, lönespecifikationer eller liknande. För de stickprov som granskats har inga felaktigheter framkommit av genomförd granskning.

Vår bedömning är att resultaträkningen är väsentligen korrekt redovisad i årsredovisningen.

4.2. Kommentarer till balansräkning

Ett urval av granskningen av poster i balansräkningen kommenteras nedan.

Vår bedömning är att balansräkningen är väsentligen korrekt redovisad i årsredovisningen.

4.2.1. Materiella anläggningstillgångar

Årets nyanskaffningar uppgår till 15 mnkr och består bland annat av fordon och därtill hörande kostnader samt utrustning/material. Anskaffningar har stickprovvis granskats mot underlag. Bland årets stickprov är vår bedömning att samtliga aktiverade poster är att karaktärisera som investeringar.

Under året har genomgång av förbundets anläggningstillgångar gjorts gällande ekonomisk livslängd där man konstaterat att den faktiska livslängden är längre än de avskrivningstider som tillämpats av förbundet. Det innebär att avskrivningskostnader varit högre årligen vilket innebär lägre restvärden. Förbundet har dock kunnat nyttja dessa tillgångar under längre tid än vad som motsvarats av den räkenskapsmässiga livslängden. Genomgång har gjorts av respektive tillgång där det funnits restvärden kvar för att utröna den kvarvarande nyttjandetiden och anpassa avskrivningstiden för dessa. Praktiskt har denna justering hanterats genom att återlägga avskrivningar som rättelse av fel enligt RKR R12. En justeringspost om 14,8 mkr har återlagts med en avskrivningstid på 9,9 år.

Vi bedömer att detta förfarande är överensstämmande av rättvisande bild och god redovisningssed.

4.2.2. Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar utgörs främst av kundfordringar och förutbetalda kostnader. Dessa har stämts av mot underlag.

4.2.3. Avsättningar

Förbundet redovisar och ansvarar för den pension som intjänats från år 1998. Tidigare intjänad pension redovisas hos respektive kommun. Intjänad pensionsrätt belastar förbundet som en direkt pensionsavsättning och tidigare är indirekt medlemskommunerna i form av långfristig fordran för pensionsåtagande (nu återförd). Aktuell skuld vid bokslutet uppgår till 57,8 mnkr (65,5 mnkr) inklusive löneskatt och har stämts av genom granskning av underlag från Skandia. Köp pensionsförsäkring har gjorts avseende kommande pensionsutbetalningar för förmånsbestämd ålderspension vilket också sänkt avsättningen jämfört med föregående år.

4.2.4. Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder utgörs främst av leverantörsskulder och personalrelaterade skulder för bland annat semesterlön. Dessa har stämts av mot underlag.

4.3. Årsredovisningen

4.3.1. Uppställning av Balanskravet

Balanskravet innebär att förbundets budget och årliga utfall ska vara positiva och att underskott ska återställas kommande år, såvida respektive medlemskommuns kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Standard för kommunal räkenskapsrevision anger att granskningen av balanskravsresultatet utgörs av kontroll av att uppställningen av balanskravsresultatet har skett i enlighet med LKBR 11 kap. 10-11 §§ samt RKR R 15, att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen är korrekt härledda ur förbundets räkenskaper samt att nyckeltal är korrekt beräknade.

Balanskravsresultatet uppgår till -6 312 tkr för 2024 samt från 2022; -2 089 tkr och 2023; -29 tkr. För 2024 har förbundet haft ett budgeterat underskott om -5 000 tkr. Medlemskommunerna har i ägarsamråd 2023 beslutat om budget i obalans och att underskott får täckas med medel ur eget kapital. Förbundet väljer att inte fastställa plan för återställande av eget kapital med hänvisning till att det visat att det är underfinansierat och att ägartillskott krävs för att komma i balans. Finansiering har hanterats i bildandet av nytt räddningstjänstförbund med tillskott från medlemskommunerna i det nya förbundet.

Bedömning: Vi bedömer att förbundets redovisning och beräkning av balanskravet i allt väsentligt har ställts upp i enlighet med LKBR och att uppgifterna i balanskravsresultatet och balanskravsutredningen i allt väsentligt är korrekt härledda ur förbundets räkenskaper samt att nyckeltal i allt väsentligt är korrekt beräknade.

Balanskravsutredningen saknar plan för att återställa underskott. Förklaring presenteras efter balanskravsresultatet att de negativa resultaten kommer regleras via det egna kapitalet enligt ovan.

I övrigt har inga andra väsentliga noteringar framkommit i samband med vår granskning.

Uddevalla den 25 februari 2025

Anna de Blanche
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Bokslut och årsredovisning 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Handläggare: Markus Green, förbundsdirektör

Sammanfattning

Räddningstjänsten Fyrbodal har, för tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, tagit fram årsredovisning för verksamhetsår 2024.

Förbundet redovisar ett resultat om – 5 947 tkr, varav - 5 344 tkr avser räddningstjänst och -603 avser sotningsverksamhet, och uppnår därmed inte balanskravet.

Ernst & Young har utfört bokslutsgranskning för verksamhetsåret 2024 den 10–11 februari 2025.

Beslutsunderlag:

Årsredovisning 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Förslag till beslut

Direktionen föreslås besluta

- att fastställa årsredovisning för verksamhetsår 2024.
- att uppdra åt ordförande och förbundsdirektör att tillskriva medlemskommunerna begäran om att direktionen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024, under förutsättning att revisorernas revisionsberättelse inte påvisar några oegentligheter.

Intern kontrollrapport, januari till december 2024

Enligt kommunallagens 6 kap. 6 § ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Direktionen beslutade i december 2023 att fastställa internkontrollplan 2024 där kontrollområden begränsats mot identifierade risker ur ekonomiskt, verksamhets- eller arbetsmässigt perspektiv. Särskild fokus har lagts mot områden för planerade organisatoriska förändringar.
(bilaga 1: Internkontrollplan 2024, beslutad 2023-12-19, dnr 5010-2023-1-58 §71)

Kontrollrapporten innefattar i huvudsak tre utpekade fokusområden med bäring på förbundets behov av att öka bemanningen för att klara av uppdrag enligt lagstiftning, handlingsprogram och omvärldsrisker. Dessa områden har även ingått som en prioriterad del i arbetet inför förbunds-sammanslagning mellan Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, för bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodal från 1 januari 2025.

Sammanfattning

Rutinmässiga kontroller genomförs dagligen i räddningstjänstens verksamhet inom olika områden enligt fastställt reglemente för internkontroll. Dessa lyfts endast i kontrollrapporten om betydande avvikelser uppmärksammas. Förbundet har ingen betydande avvikelse i dessa områden att rapportera.

Fördröjningen av Arbetstidsnämndens beslut gällande dispensansökan har medfört utmaningar kring bemanningsfrågor och arbetstider, trots deldispens under sommarperioden juni till augusti. Avslagsbeslutet för ansökan som helhet, som nådde förbundet i början av september, föranledde att direktionen beslutade att inlämna en förnyad dispensansökan.

Förbundet når inte lagkrav och målnivå om 100 procent genomförda tillsyner enligt lagen om skydd mot olyckor. Den främsta orsaken ses vara en ansträngd personalsituation som funnits en längre tid. Förbundet har sedan tidigare identifierat och meddelat åtgärdsbehov till direktion samt ägarsamråd, men inte erhållit de extra resurser som krävs. Det finns en god insikt i förbundet om att omfattningen av tillsyner inte lever upp till kraven, något som fått prioritet ihop med andra verksamhetsområden i samverkan med Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän inför förbundssammanslagningen till Räddningstjänsten Fyrbodal från 1 januari 2025.

1. Bemanning operativ personal

Process/rutin	Kontrollmoment
Bemanning operativ personal	Uppföljning av beredskapshållning, numerär i förhållande till beslutad nivå i handlingsprogram

Uppföljning att förbundet har rätt beredskapshållning utifrån krav på förmåga och behov sker enligt väl inarbetade rutiner. Tillgång till egna resurser ingår även i de beslutade verksamhetsmål som finns för 2024 i området för räddningstjänst – förmåga och verksamhet (se årsredovisning 2024).

Förbundet fick utifrån inlämnad dispensansökan till Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)/Sobona avseende arbetstidsregler, beviljat dispens för semesterperioden juni till augusti 2024.

Arbetstidsnämnden meddelande i april att man bordlagt ärendet i övriga delar, för att i september meddela avslag på dispensansökan. Förnyad ansökan ingavs till nämnden enligt direktionsbeslut.

Arbetstidsnämnden meddelade nytt beslut 13 dec 2024 (Dnr SKR 241025a Sobona 2024/0095) där man ersatte tidigare beslut med följande:

”Med anledning av planerad verksamhetsövergång mellan Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän och bildandet av Räddningstjänsten Fyrbodol efter årsskiftet, tar Arbetstidsnämnden inte ställning i de delar av ansökan som åsyftar framtida förläggning av arbetstid i det ännu ej bildade förbundet. Arbetstidsnämnden återupptar den befintliga ansökan vid nämndens kommande möte den 22 januari 2025.

Arbetstidsnämnden beviljar, för berörda yrkesgrupper enligt ansökan, dispens under perioden 13 december 2024 – 22 januari 2025, för att möjliggöra förläggning av arbetstid upp till 24 timmar under helger i grundschema samt för utbildningar och övningar som inte ryms inom ordinarie arbetstidsförläggning.

Beslutet omfattar även tiden från den 25 oktober 2024 (datum då dispens söks från enligt ansökan) till och med den 12 december 2024.

Arbetstidsnämnden avslår förbundets begäran om dispens från arbetstidsreglerna såvitt gäller möjlighet att kunna förlägga arbetstid upp till 24 timmar under tillfällen för aktiviteter där behov finns att samla hela arbetsgrupper/arbetslag för APT och arbetsmöten. Arbetstidsnämnden bedömer att dessa aktiviteter kan hanteras inom ordinarie planering och arbetstidsförläggning och bedöms därför inte utgöra skäl att avvika från arbetstidsregler.”

Kontrollfrågor:

1. Har genomförda schemaanpassningar lett till ökade vakanser vid personalbrist, och hur har det påverkat möjligheten av inkallningar på övertid exempelvis vid resurskrävande insatser?
 - Ej aktuell då schemaanpassningar inte har genomförts ännu, enligt beslut av förbundschef.
 - Arbetsgivaren har genomfört förhandling med Kommunal om tillämpning av nytt schema för medarbetare som arbetar utifrån bilaga R. Nytt schema utifrån förväntad dispens gällde från 1 oktober 2024 (MBL§11 protokoll 2024-05-31 dnr 5010-2021-84-13). Men

med anledning av att dispensbeslut inte gavs genomförs det inte förrän inledningen av 2025.

2. Har bemanningen av räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB) påverkats negativt på grund av att personal sagt upp sig? Har dessa vakanser kunnat fyllas för att bibehålla beredskapshållning vid deltidstationer?
 - Uppsägningar från arbetstagarens sida samt nyrekryteringar sker löpande. Tendensen är generellt att det blir allt svårare att rekrytera RIB-personal. Med vissa svårigheter har dock beredskapen i förbundet kunnat upprätthållas genom att befintlig personal har tagit extra beredskap. Öppet husdagarna anordnas regelbundet för att väcka intresse hos allmänheten för att arbeta inom räddningstjänsten.
3. Har sårbarheter funnits för bemanning i ledningscentralen? Åtgärder i samverkan med andra närliggande räddningsledningssystem?
 - Inga sårbarheter avseende bemanning i ledningscentralen har funnits under perioden. Fortsatt utveckling av samverkan med närliggande räddningsledningssystem sker kontinuerligt och har så också skett under året. Det finns en tendens att det är svårare att rekrytera rätt kompetenser vid vakanta tjänster.
4. Har kompensering vila för beredskapsfunktioner (ej RIB) vilka utgörs av dagtidspersonal, varav en del i chefsroller, påverkat verksamheten negativt genom lägre närvaro?
 - Ja, i viss mån. Den lägre närvaron består minst av att 2,6 personer är kompensationslediga för brutna veckovila under en arbetsdag varje vecka.

2. Arbetstid/kompenserande vila

Process/rutin	Kontrollmoment
Arbetstid/kompenserande vila enligt AB och bilaga R	Uppföljning av att kompenserande vila tas ut om dygnsvilan understiger 11 timmar

Arbetsgivaren har ansvar för att säkerställa att en medarbetare erhåller lagstadgad kompenserande vila vid arbetstidsuttag som bryter mot dygnsvilan.

Kontrollfrågor:

1. Har samtliga medarbetare fått tillräcklig vila?
☐ Ja
2. Har avvikelser uppkommit som medfört risker i arbetsmiljö för medarbetare/arbetsgrupp?
☐ Nej
3. Har hanteringen av schemaläggning för kompenserande vila skapat nya avvikelser?
☐ Nej
4. Har hanteringen av schemaläggning för kompenserande vila etcetera blivit betydligt mer resurskrävande än tidigare?
☐ Nej, inte ännu.
5. Har avvikelser lett till kritik från Arbetsmiljöverket och/eller fackliga organisationer avseende avsteg från regler?
☐ Nej.

3. Myndighetsutövning LSO/LBE

Process/rutin	Kontrollmoment
Myndighetsutövning LSO/LBE	Uppföljning av att antalet tillsyner följer beslutad tillsynsplan

Uppföljning av förbundets tillsynsplan ingår även i de beslutade verksamhetsmål som finns för 2024 i området för förebyggande – förmåga och verksamhet – uppföljning (se årsredovisning 2024).

Ärendehantering inom lagen om skydd mot olyckor (LSO) samt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) är beroende av antal handläggare samt övriga pågående uppdrag.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har genomfört tillsyn hösten 2023 med uppföljningsmöten i april, september och november 2024 avseende förbundets tillsynsverksamhet enligt LSO. MSB har i beslut meddelat att de konstaterat att det finns brister i omfattningen av tillsyn sedan tidigare och att nuvarande omfattning i enlighet med föreskrift inte är säkerställd. MSB förväntar sig inte att se snabba effekter på resultat i ärendet, utan syftet är att se att vi vidtagit åtgärder/fattat beslut som vi på sikt bedömer ger effekt. MSB är förstående över att förbundet varit (och är) mitt inne i en ny förbundsbildningsprocess, men förutsätter också att nödvändiga åtgärder inom detta område beaktas i detta arbete. Uppföljning sker med MSB i början av 2025.

Kontrollfrågor:

1. Har befintlig brist på personalresurser/tillkommande faktorer påverkat förbundets resurstillgångar negativt?
 - Förbundet har inte haft möjlighet att genomföra det antal tillsyner som krävs enligt föreskrift. Kravet på tillsyn enligt LSO ligger på en nivå som inte kan uppnås genom nuvarande personalresurs. Effektivisering genom att avstå eller minska på andra uppdrag kan frigöra resurser. Alternativ är anställning av personal för uppdraget.
 - För att lösa verksamheten har det under 2024 gjorts ett försök med en rekrytering av en brandingenjör, men denna kom inte till avslut i år. Årets resultat påverkas även av föräldraledigheter som sammanlagt uppgått till 50% av en tjänst. Detta har inneburit att ca 2,8 heltidstjänster totalt har funnits under 2024 för tillsyn enligt LSO. Den avbrutna rekryteringen av en brandingenjör påbörjas på nytt efter årsskiftet, och bör kunna tillsättas under första halvåret 2025.
2. Har antalet tillsyner av skäligt brandskydd minskat där det på sikt kan leda till försämrat brandskydd för enskild samt ge ökade risker för olyckor genom brand?
 - Antalet tillsyner är inte i nivå med vad lagstiftaren kräver, det leder till att brister i brandskyddet inte åtgärdas i tid och ökade risker för skador på personer och egendom i samband med brand som följd.
3. Har förbundet haft minskad möjlighet att hantera händelsebaserad tillsyn där direkta åtgärder kan vara av vikt?
 - Händelsebaserade tillsyner har genomförts i den omfattning som krävts.

4. Har förbundet haft minskad/utebliven tillsyn enligt LBE som lett till en ökad risk för olyckor genom brand eller explosion?
- Tillsyn enligt LBE har genomförts enligt plan.

Riskmatris

RISKMATRIS												
Konsekvens	Förödande/mycket allvarlig	10										
		9								1, 3		
	Allvarlig/ kännbar	8										
		7								2		
		6										
	Besvärande	5										
		4										
		3										
	Lindrig/ försumbar	2										
		1										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
			Liten		Viss			Stor			Mycket stor	
			Sannolikhet									

Konsekvensnivå	Exempel	Sannolikhetsgrad	Förklaring
Förödande/ mycket allvarlig	Verksamheten får allvarliga besvär, stor ekonomisk förlust, skadat anseende eller annan betydande nackdel för verksamhet eller samhälle. Kan även innebära fara för liv och hälsa.	Mycket stor	Så stor att det är en fråga om när det inträffar och i vilken omfattning.
Allvarlig/kännbar	Förbundet tappar kontroll över uppgifter/ utövande av uppdrag. Betydande risk för ekonomisk eller verksamhetsmässig påverkan. Kan även innebära risk för samhällspåverkan om inga åtgärder vidtas.	Stor	Stor sannolikhet: Kan mycket väl inträffa men troligtvis inte särskilt frekvent.
Besvärande	Förbundet kan uppleva lindriga besvär men av måttlig ekonomisk eller verksamhetsmässig påverkan internt eller till viss del externt.	Viss	Inträffar sannolikt inte vid normala omständigheter, eller i alla fall inte frekvent.
Lindrig/Försumbar	Förbundet kan uppleva endast försumbar ekonomisk eller verksamhetsmässig påverkan internt.	Liten	Obefintlig eller liten risk.

Internkontrollrapport 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Handläggare: Markus Green, förbundsdirektör

Sammanfattning

Räddningstjänsten Fyrbodal har, för tidigare Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, genomfört intern kontroll i verksamheten och upprättat internkontrollrapport för år 2024 i enlighet med, av direktionen, beslutad rapportplan.

Avvikelse som uppmärksammas kommer hanteras vidare inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.

Beslutsunderlag:

Internkontrollrapport 2024, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund.

Förslag till beslut

Direktionen föreslås besluta

- att fastställa internkontrollrapport för verksamhetsår 2024.
- att notera till protokollet att verksamheten kommer arbeta vidare med uppmärksammas avvikelse inom styrning och ledning för Räddningstjänsten Fyrbodal.
- att uppdra åt ordförande och förbundsdirektör att tillsända medlemskommunerna internkontrollrapport 2024 i samband med begäran om ansvarsfrihet för verksamhetsår 2024.

Delegeringsbeslut

Utskriven av: Johanna Gustafsson

Utskriftsdatum: 2025-04-30

Diarienummer:	Kommunstyrelsen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2025-05-07
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2025.901	Begäran om allmän handling	
2025-03-27	***Personuppgift***	
KS 2025/189	Begäran om utlämnande av allmän handling	Maja Smochina
2025.989	Yttrande i remiss om solcellsanläggning på före detta depon	2.7
2025-04-01	Länsstyrelsen Västra Götaland	Benny Augustsson
KS 2025/201	Remiss från Länsstyrelsen med möjlighet till yttrande gällande solcellanläggning på före detta deponi	2.7
		Pål Castell
2025.993	Yttrande angående vattenförsörjning och avloppshantering för fastigheten Önafors 5:32 m.fl.	1.1
2025-04-04	Kommunstyrelsens ordförande	Benny Augustsson
KS 2025/133	Begäran om yttrande, lagen om allmänna vattentjänster	1.1
		Ylva Johansson
2025.1010	Yttrande över ansökan om antagning i hemvärnet	2.13
2025-04-08	Kommunstyrelsen	Pernilla Bertilsson
KS 2025/13	Samlingsnummer - Delegeringsbeslut inom kommunstyrelsen 2025	2.13
		Fredrik Sanz Leren
2025.1044	Beslut om flaggning under Hållbarhetsveckan 6-12 oktober, vecka 41, 2025	
2025-04-09	Enligt sändlista	Lena Tegenfeldt
		Anne Ekstedt
2025.1236	Samrådsyttrande gällande utökad verksamhet vid Skaraborgs flygflottilj, F7	1.1
2025-04-15		Benny Augustsson

KS 2025/69	Samråd gällande utökad verksamhet vid Skaraborgs flygflottilj, F7	1.1
		Ylva Johansson
2025.1284	Beslut om omreglering av sysselsättningskrav med bibehållen tjänstepension	DPO 7.3
2025-04-23	Kommunstyrelsen	Anna Johannesson
KS 2025/58	Ansökan om omreglering av sysselsättningsgrad med bibehållen tjänstepension	DPO 7.3
		Fredrik Sanz Leren
2025.1321	Remiss av utkast till informationshanteringsplan	2.10
2025-04-28		Benny Augustsson
KS 2023/844	Revidering av dokumenthanteringsplanen (DHP)	2.10
		Johan Högmark
2025.1334	Motionsredovisning våren 2025	1.1
2025-04-09	Kommunstyrelsens ordförande	Benny Augustsson
KS 2025/4	Samlingsnummer - Motionsredovisning kommunfullmäktige 2025	1.1
		Johan Högmark
2025.1335	Medborgarförslagsredovisning våren 2025	1.1
2025-04-09	Kommunstyrelsens ordförande	Benny Augustsson
KS 2025/178	Samlingsnummer - Redovisning av medborgarförslag 2025	1.1
		Johan Högmark

a

a

Dokument

Utskriftsdatum: 2025-04-30

Utskriven av: Johanna Gustafsson

Diarieenhet: Kommunstyrelsen

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2025.927	U	Beslut KF 2025-03-19 Justerad budget 2025 avseende förändrat personalomkostnadspålägg	Johan Högmark
2025-03-31			Ekonomiavdelningen
KS 2025/68		Justerad budget 2025 avseende förändrat personalomkostnadspålägg	BESLUT
2025.939	U	Beslut KF 2025-03-19 Medborgarförslag om eljusspår mm i Frändefors	Pål Castell
2025-03-31		Kommunstyrelsen	Kanslienheten
KS 2024/707		Medborgarförslag om eljusspår mm i Frändefors	BESLUT
2025.941	U	Beslut KF 2025-03-19 Motion om översyn av kommunens välkomstskyltar	Maria Thyrell
2025-03-31			Kanslienheten
KS 2025/158		Motion om översyn av kommunens välkomstskyltar	BESLUT
2025.948	I	Signerad årsredovisning 2024	Fredrik Sanz Lerena
2025-04-01		Samordningsförbundet Södra Vänern	Ekonomiavdelningen
KS 2025/204		Årsmöte 2024 för Samordningsförbundet Södra Vänern	SKRIVELSE
2025.951	I	Meddelande från SKR:s styrelse om sammanträdesplan för 2026	Fredrik Sanz Lerena
2025-04-01		SKR	Kanslienheten INFORMATION
2025.976	I	Tjänsteutlåtande om utbetalning av eget kapital från Tolkförmedling Väst	Thomas Sannemalm
2025-04-02		Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst	Ekonomiavdelningen
KS 2025/206		Återbetalning av eget kapital - Kommunalförbundet Tolkförmedling Väst	SKRIVELSE
2025.1211	I	Beslut SBN 2025-04-10 Strategiskt fastighetsköp Brålanda	Thomas Sannemalm
2025-04-14		Samhällsbyggnadsnämnden	Ekonomiavdelningen
KS 2025/228		Strategiskt fastighetsköp Brålanda	BESLUT
2025.1212	I	Strategiskt fastighetsköp Brålanda	Thomas Sannemalm
2025-04-14		Samhällsbyggnadsnämnden	Ekonomiavdelningen
KS 2025/228		Strategiskt fastighetsköp Brålanda	SKRIVELSE
2025.1278	U	Beslut PERSFOR 2025-04-11 Ersättning till sjuksköterskor för arbete under semesterperioden 2025	Johanna Gustafsson
2025-04-22			Personalkontoret

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
KS 2025/115		Ersättning till sjuksköterskor för arbete under semesterperioden 2025	BESLUT
2025.1309	I	Minnesanteckningar Stadstrafikforum Trollhättan Vänersborg 2025-03-26	Fredrik Sanz Lerena
2025-04-25		Stadstrafikforum Trollhättan Vänersborg	Kanslienheten
KS 2025/211		Samlingsnummer - inkomna handlingar som inte genererar egna ärenden	INFORMATION